

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

2019

Regionální statistiky

Plzeň, 31. 8. 2020

Kód publikace: 330133-20

Č. j.: CSU-00008921/2020-7401

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Ing. Miloslav Chlad, Ph. D.

Kontaktní osoba: Mgr. Tereza Mildorfová, e-mail: tereza.mildorfova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 163
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-2985-5

ISBN 978-80-250-3015-8

© Český statistický úřad, Plzeň, 2020

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	21
3. Ekonomický vývoj	45
4. Životní prostředí.....	76
5. Mezikrajské srovnání	85
Tabulková příloha.....	97
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	98
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj	99
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj	100
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí	101
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2019	102
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - demografický vývoj.....	104
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj	105
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj	108
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - životní prostředí.....	110
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2014 a 2019.....	111
Zkratky krajů a okresů.....	114

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Plzeňského kraje v roce 2019, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2014). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Mimo to jsme opět zařadili také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2019. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2018, v některých dalších oblastech jsou údaje za rok 2019 pouze předběžné a budou se ještě zpřesňovat.

Z územního hlediska jsme analýzu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Obdobné analytické materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, a to podle jednotné osnovy. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od roku vzniku současné podoby krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.plzen.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje **Statistická ročenka Plzeňského kraje**, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí **Statistický bulletin Plzeňského kraje**, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 24. 8. 2020. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Počet obyvatel Plzeňského kraje roste, ale pouze důsledkem stěhování, neboť přirozenou měnou dochází k úbytku. Počet zemřelých převažoval nad narozenými o 329 osob.
- Do Plzeňského kraje se během roku 2019 přistěhovalo 9 496 osob, z toho 5 480 z ciziny, tj. 57,7 % z přistěhovalých celkem.
- Podíl cizinců na obyvatelstvu Plzeňského kraje má mírně rostoucí trend, region se hodnotou 6,7 % řadí na čtvrté místo v ČR. Více než jednu čtvrtinu cizinců v kraji tvořili Ukrajinci.
- Oproti roku 2018 došlo k mírnému poklesu sňatků i rozvodů. Snížil se i počet živě narozených dětí a počet potratů. Průměrný věk matky při narození dítěte byl stejně jako předchozím roce 30,6 let.
- Mimo manželství se narodilo 2 914 dětí, tj. 48,3 % z celkového počtu živě narozených. Došlo tak po dlouhé době k poklesu, jinak podíl dětí narozených mimo manželství na živě narozených celkem dlouhodobě rostl.
- Vývoj indexu stáří potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 130,5 v roce 2019, nejvyšší byl v okrese Plzeň-město (134,8).

Sociální vývoj

- Míra zaměstnanosti v roce 2019 dosáhla 60,0 % a představovala tak od roku 2014 nejvyšší dosaženou hodnotu a zároveň třetí nejvyšší v mezikrajském porovnání.
- Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl v roce 2019 hodnoty 2,33 %. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na čtvrté nejnižší místo za kraje Hl. město Praha, Pardubický a Jihočeský.
- Průměrný roční hrubý příjem na osobu dosáhl v Plzeňském kraji 226 618 Kč. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností vycházelo s vlastním příjmem s menšími obtížemi 42,1 % domácností.
- V roce 2018 dosáhla podle předběžných výsledků průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance přepočtená na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 33 154 Kč.
- V roce 2012 studovalo na vysokých školách 15 917 studentů s trvalým bydlištěm v kraji, v roce 2019 se tento počet studentů snížil na 11 338, tj. pokles o 28,8 %. Hlavní příčinou je demografický vývoj populace v kraji, zejména pak pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let.
- V celorepublikovém srovnání má Plzeňský kraj druhou nejnižší hodnotu dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele (3 040 Kč). Celkový objem výdajů na dávky státní sociální podpory v roce 2019 činil 1 559,702 mil. Kč, což je nejnižší hodnota ve sledovaném období od roku 2012.
- Výše průměrného důchodu v roce 2019 činila 13 423 Kč. Ženy měly v průměru nižší důchod o 16,7 % než muži.
- Počet spáchaných registrovaných trestných činů v roce 2019 bylo v kraji 10 324, což představuje čtvrtý nejnižší počet trestné činnosti v celé řadě sledování od roku 1991. Z regionálního pohledu jich byla téměř polovina (49,0 %) zaznamenána v okrese Plzeň-město.

Ekonomický vývoj

- Plzeňský kraj dosáhl v roce 2018 v HDP na 1 obyvatele v PPS 81,3 % průměru EU 28 členských zemí. V letech 2013–2016 se Plzeňský kraj v HDP na 1 obyvatele v PPS v mezikrajském porovnání trvale

umisťoval na třetím nejvyšším místě, v letech 2017 a 2018 klesl na pátou pozici. Regionální HDP na 1 obyvatele činil 449,8 tis. Kč a meziročně vzrostl o 2,1 %.

- Příjmy místních rozpočtů v Plzeňském kraji v roce 2019 dosahovaly výše 35,88 mld. Kč. To znamená meziroční nárůst o 15,5 % a jedná se o nejvyšší nárůst za posledních 10 let.
- V roce 2019 bylo z celkové krajské výměry sklizňové plochy 103,88 tis. ha sklizeno 575,34 tis. tun obilovin. Výrazně klesla sklizeň řepky, a to o 18,1 %.
- Nahodilá těžba dřeva se na celkové těžbě dřeva v Plzeňském kraji podílela 92,4 %, což představuje objem 2 190 922 m³.
- V roce 2019 bylo v kraji dokončeno celkem 2 688 bytů, nejvíce za sledované období od roku 2008, v mezikrajském porovnání je to čtvrtý nejvyšší počet. Naopak počet zahájených bytů se mírně snížil (na 2 156), nejvíce v okrese Tachov.
- Výdaje na vědu a výzkum v Plzeňském kraji dosáhly v roce 2018 částky 4 361,5 mil. Kč, což představovalo 4,2 % celkových výdajů ČR. Na financování se nejvíce podílely podnikatelské zdroje.
- V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2019 evidováno 146 382 ekonomických subjektů, z nichž nejvíce podnikalo v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel.
- V Plzeňském kraji patří k největším výrobcům elektřiny parní elektrárny, které se na výrobě elektřiny brutto podílí 57,9 %. Z hlediska odvětvové struktury se na spotřebě elektřiny netto v kraji nejvíce podílel průmysl (36,9 %).
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (229,6 mld. Kč) klesly v Plzeňském kraji v porovnání s předchozím rokem o 2,3 %. Plzeňský kraj se podílel na celkových tržbách ČR 6,0 %.
- V Plzeňském kraji vzrostla meziroční návštěvnost o 3,8 %. Počet hostů představoval 4,0 % klientely v ČR. Průměrná doba pobytu hostů činila 3,45 dne. Ze zahraničních hostů měli největší zastoupení turisté z Německa, Číny a Slovenska.

Životní prostředí

- Celková výměra kraje k 31. 12. 2019 činila 7 649 km², z toho připadlo 49,3 % na zemědělskou půdu a 50,7 % na nezemědělskou půdu. Z celkové zemědělské půdy tvořila orná půda 66,7 % a tento podíl se každoročně snižoval.
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2019 v průměru denně spotřebováno na osobu 86,9 litrů fakturované vody. V mezikrajském porovnání zde byl zaznamenán nejnižší podíl (85,9 %) obyvatel napojených na síť veřejných vodovodů, což ovlivňuje jednak charakter osídlení, ale také geografický ráz krajiny.
- Produkce podnikového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2018 v Plzeňském kraji 1 597,4 kg na obyvatele. Tato hodnota byla v mezikrajském porovnání sedmá nejvyšší. Oproti průměru ČR (2 276,3 kg na 1 obyvatele) byla hodnota v Plzeňském kraji nižší o 678,9 kg na 1 obyvatele.
- Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v roce 2018 dosáhla 337,4 kg, z toho odděleně sbírané složky tvořily 17,9 % a v mezikrajském porovnání byl podíl odděleně sbíraných složek třetí nejvyšší.
- V roce 2018 dosahoval objem pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice 1 131,8 mil. Kč, což v meziročním srovnání představovalo nárůst o 8,7 %. V přepočtu na jednoho obyvatele bylo v roce 2018 proinvestováno 1 942,6 Kč.

1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělíci se na venkovské obce a města

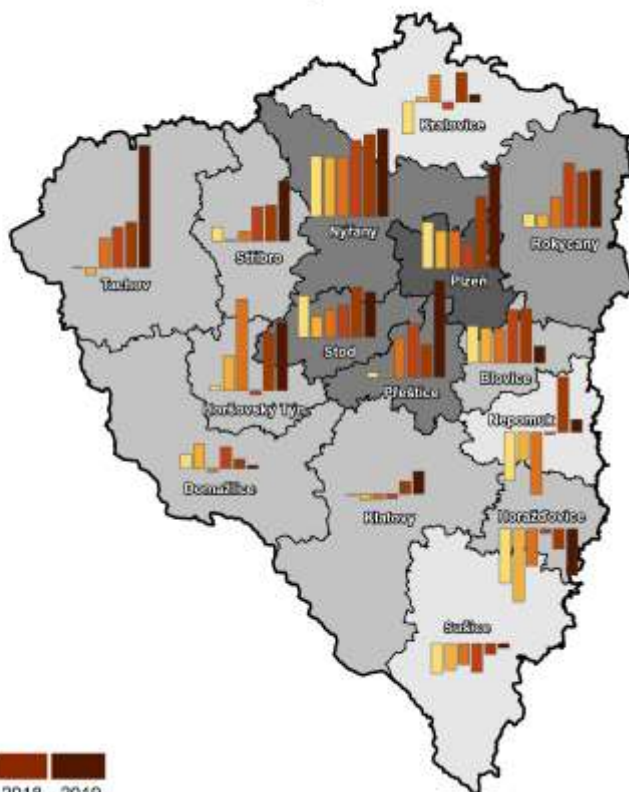
S účinností od 1. ledna 2000 na základě ústavního zákona č. 347 bylo na území České republiky zřízeno 14 **vyšších územních samosprávních celků**, z nichž jeden tvoří Plzeňský kraj vymezený územím okresů Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Následně bylo v červnu 2002 zákonem č. 314 stanoveno v Plzeňském kraji 35 obcí s pověřeným obecním úřadem a 15 obcí s rozšířenou působností, které do jisté míry převzaly kompetence a pravomoci zrušených okresních úřadů. Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělíci se z hlediska osídlení na venkovské obce a města

V důsledku integračních a desintegračních procesů měl vývoj sídelní struktury proměnlivý charakter

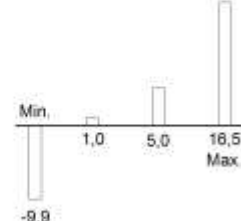
Vývoj **sídelní struktury** Plzeňského kraje měl v uplynulých letech značně proměnlivý charakter provázený integračními (slučování malých obcí) a desintegračními procesy (zánik a rušení některých částí obce). Z pohledu dlouhodobého vývoje dochází k redukci počtu obcí, v roce 1930 jich bylo na území kraje dokonce 1 201. Po poválečné stabilizaci v roce 1961 se počet snížil na 773 obcí a po roce 1970 se v důsledku integrace postupně zredukoval až na 307 obcí (v roce 1980). Nejméně obcí měl Plzeňský kraj v roce 1990, a to pouhých 258. Návrat k demokratickým principům rozhodování vnesl v 90. letech změny i do samosprávy měst a obcí. V důsledku zvyšování pravomoci a odpovědnosti měst a obcí se některé menší obce znovu osamostatnily a k 1. 1. 1991 měl Plzeňský kraj již 445 obcí. Proces vzniku dalších samostatných obcí pokračoval až do roku 1994, kdy dosáhl počtu 507. Od roku 2003 se počet obcí stabilizoval na čísle 501.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v letech 2014 až 2019

Hustota zalidnění (počet obyvatel na km²) k 31. 12. 2019

Přírůstek/úbytek obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu

Zdroj: ČSÚ

Počet obcí se stabilizoval na 501, z toho je 57 měst a 12 městysů

I v roce 2019 bylo v Plzeňském kraji 501 **obcí** (tj. 64,8 % stavu v roce 1961), 1 538 částí obcí, 57 obcí se statutem města a 12 městysů. Počet obcí se statutem města vzrostl od roku 2000 o téměř čtvrtinu. Území kraje je rozděleno do sedmi územních celků (okresů), z nichž největší plochu zaujímá okres Klatovy (25,4 %), následuje okres Tachov (18,0 %), Plzeň-sever (16,8 %) a Domažlice (14,7 %). Z hlediska **hustoty osídlení** jsou nejrůdněji osídleny okresy Tachov (jen 39,4 obyvatel na km²), Klatovy a Domažlice, tedy pohraniční okresy s velmi nízkou obydleností (Šumava, Český les). Na druhé straně poměrně hustě zalidněné jsou okresy sousedící s okresem Plzeň-město, tj. Rokycany (75,2 obyvatel na km²), Plzeň-jih a Plzeň-sever. V okrese Plzeň-město, zahrnujícím převážně město Plzeň a jeho periferie, žila trvale k 31. 12. 2019 téměř třetina (32,9 %) veškerého obyvatelstva Plzeňského kraje, přestože tento okres zaujímá nejmenší rozlohu v rámci kraje (jen 3,4 %).

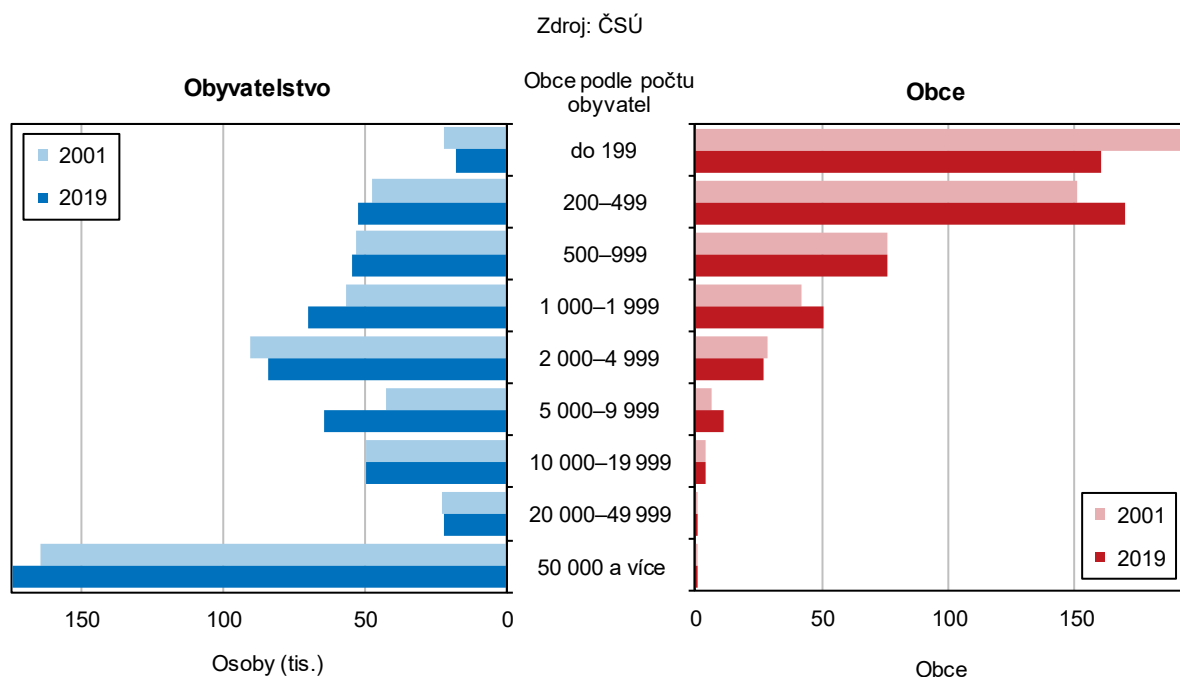
Kraj má v rámci ČR třetí největší rozlohu, ale je i třetím nejrůdněji zalidněným regionem

Svou **rozlohou** 7 649 km² je Plzeňský region třetím největším krajem v České republice po Středočeském a Jihočeském kraji, avšak počtem obyvatel se řadí na osmé místo v ČR. Hustota obyvatel v kraji představuje 77,1 obyvatel na km², jsme tedy třetím nejrůdněji zalidněným regionem v rámci ČR (hustota v ČR činí 135,6 obyvatel na km², druhou nejnižší hustotu dosahuje Kraj Vysočina (75,0) a nejnižší hustotu (64,0) má sousední Jihočeský kraj). Nejnižší hustoty v rámci našeho regionu dosahují okresy Tachov (39,4 obyvatel na km²) a Klatovy (44,4 obyvatel na km²), nejvyšší hustotu populace má okres Plzeň-město.

Zrušením vojenského újezdu Brdy došlo k nárůstu katastrální výměry některých obcí z SO ORP Blovice a Rokycany

Na základě zákona č.15/2015 Sb., o hranicích vojenských újezdů ve znění pozdějších předpisů, byl k 1. 1. 2016 zrušen vojenský újezd Brdy a jeho části katastrálního území připojeny k následujícím obcím (část první, § 1, odst. 2): z ORP Blovice Borovno, Spálené Poříčí, Míšov a z ORP Rokycany Dobřív, Mirošov, Strašice, Skořice, Štítov, Trokavec a Těně. Katastrální výměra těchto obcí byla připojením území zrušeného vojenského újezdu navýšena nejvíce u obcí Strašice (o 2,7 tis. ha), Skořice (o 2,0 tis. ha), Těně (o 1,6 tis. ha) a Dobřív (o 1,5 tis. ha). Naopak nejméně se dotklo toto připojení části území vojenského újezdu Brdy obce Trokavec, kde se výměra zvýšila jen o 16,9 ha.

Graf 1.1 Sídlní struktura Plzeňského kraje v letech 2001 a 2019 (stav k 31. 12.)

Podíl městského obyvatelstva činil v roce 2019 více jak dvě třetiny obyvatelstva celkem

Z hlediska struktury osídlení měst a venkovských obcí připadá v roce 2019 na městské obyvatelstvo 66,9 % obyvatel z celkového počtu a na obyvatele venkovských sídel pouhých 33,1 %. Plzeňský kraj má celkem 57 obcí se statutem **města** (tj. 11,4 % z celkového počtu obcí v kraji), z toho 40 měst má méně obyvatel než 5 000. Významnou skupinu tvoří čtyři města s počtem obyvatel od 10 do 20 tisíc (Sušice, Domažlice, Tachov a Rokycany), město Klatovy s 22 257 obyvateli je jediným městem v kraji s počtem obyvatel nad 20 tisíc. Krajské město Plzeň patří do skupiny měst, ve kterých bydlí více než 100 000 obyvatel, k 31. 12. 2019 zde žilo 174 842 obyvatel.

Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel kraje vzrostl vlivem stěhování

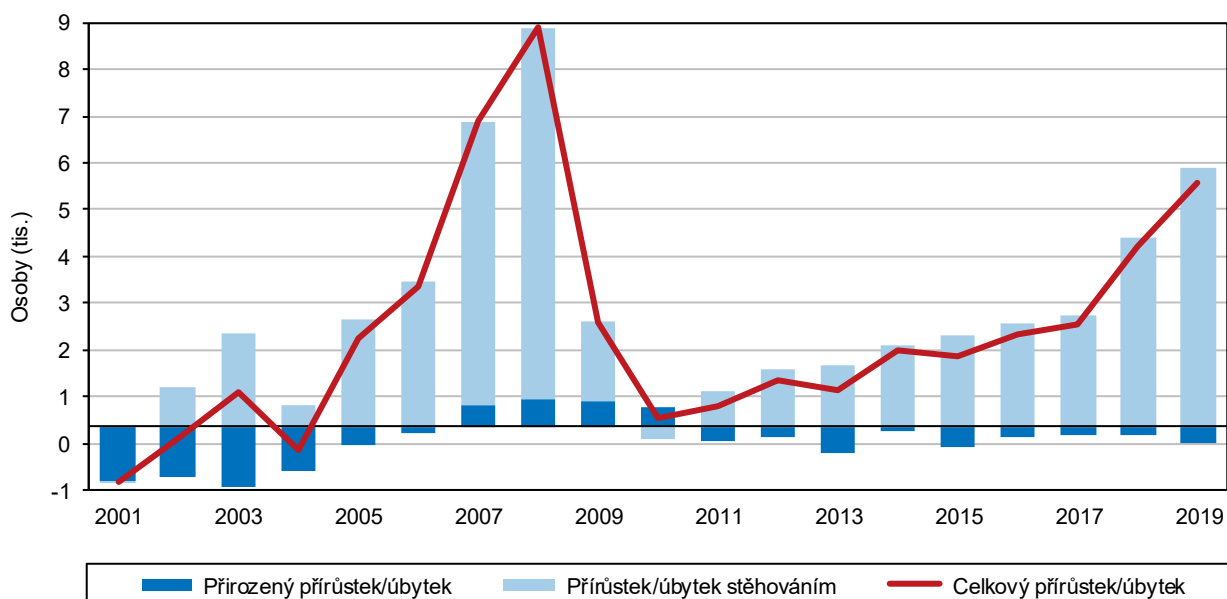
I když je Plzeňský kraj svojí rozlohou třetím největším krajem v ČR, z hlediska počtu obyvatel (589,9 tis.) se řadí na osmé místo a s hustotou 77,1 obyvatel na 1 km² je dokonce třetí od konce mezi kraji. K 31. 12. 2019 žilo v Plzeňském kraji 589 899 obyvatel, z toho 50,3 % tvořily ženy. Meziročně se počet obyvatel zvýšil o 5 227 osob, tj. o necelých devět desetin procenta. Meziroční nárůst byl způsoben zejména vlivem přírůstku stěhování. Od roku 2010 se stále zvyšuje **celkový přírůstek** zejména vlivem vyššího migračního přírůstku. Na celkovém přírůstku se nejvíce podílely okresy Plzeň-město (2 681 osob), Tachov (749 osob) a Plzeň-sever (701 obyvatel). K nárůstu došlo dokonce i v okrese Klatovy (o 69 osob), kde většinou obyvatelé meziročně ubývali.

Počet obyvatel se v kraji meziročně zvýšil

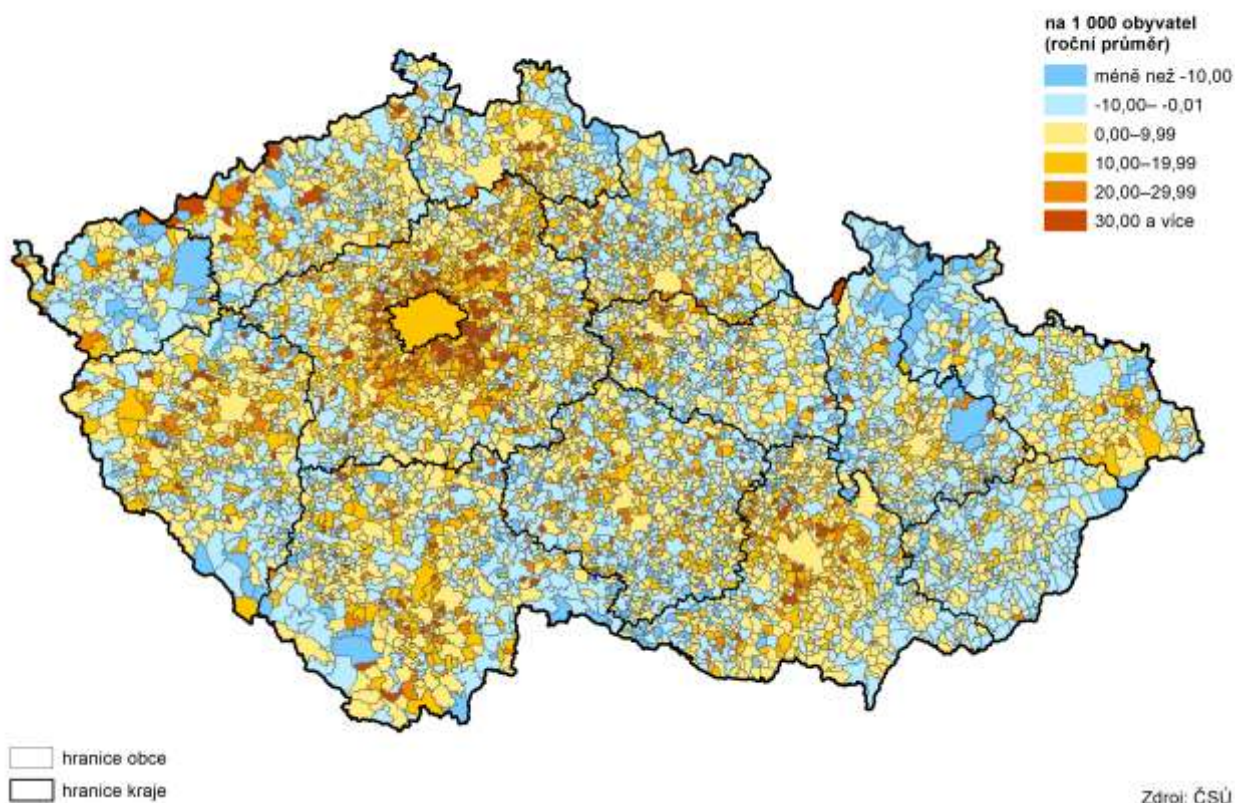
Plzeňský kraj byl v rámci ČR jedním z deseti regionů, kde se **počet obyvatel** meziročně zvýšil (o 0,9 %), což byl v porovnání s ostatními kraji třetí nejvyšší relativní růst obyvatel. Nejvyšší nárůst (shodně 1,2 %) zaznamenaly kraje Hl. město Praha a Středočeský, a to zejména vlivem stěhování. Naopak nejvyšší pokles vykázal Moravskoslezský kraj (-0,2 %). V rámci kraje došlo k nejvyššímu nárůstu obyvatel v okresech Plzeň-město a Tachov (shodně o 1,4 %), Plzeň-sever (o 0,9 %) a Rokycany (o 0,8 %), nejméně narostl jejich počet v okrese Klatovy (jen o 0,1 %).

Graf 1.2 Pohyb obyvatel v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2014 až 2019

V kraji opět převažoval počet zemřelých nad živě narozenými

Přirozený přírůstek/úbytek¹ dosáhl v roce 2019 absolutní hodnoty -329 osob, což značí převahu zemřelých nad živě narozenými. Ve srovnání s předchozím rokem (-194 osob) se hodnota přirozeného úbytku zvýšila. V přepočtu na 1 000 obyvatel dosahuje přirozený úbytek hodnoty -0,6 ‰ a řadí Plzeňský kraj na sedmé nejnížší místo v ČR. Narození převažovali nad zemřelými pouze v okresech Plzeň-město a Tachov, kde dosahoval přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejvýraznější přirozený úbytek byl v okrese Klatovy, kde zemřelo o 195 osob více, než se narodilo.

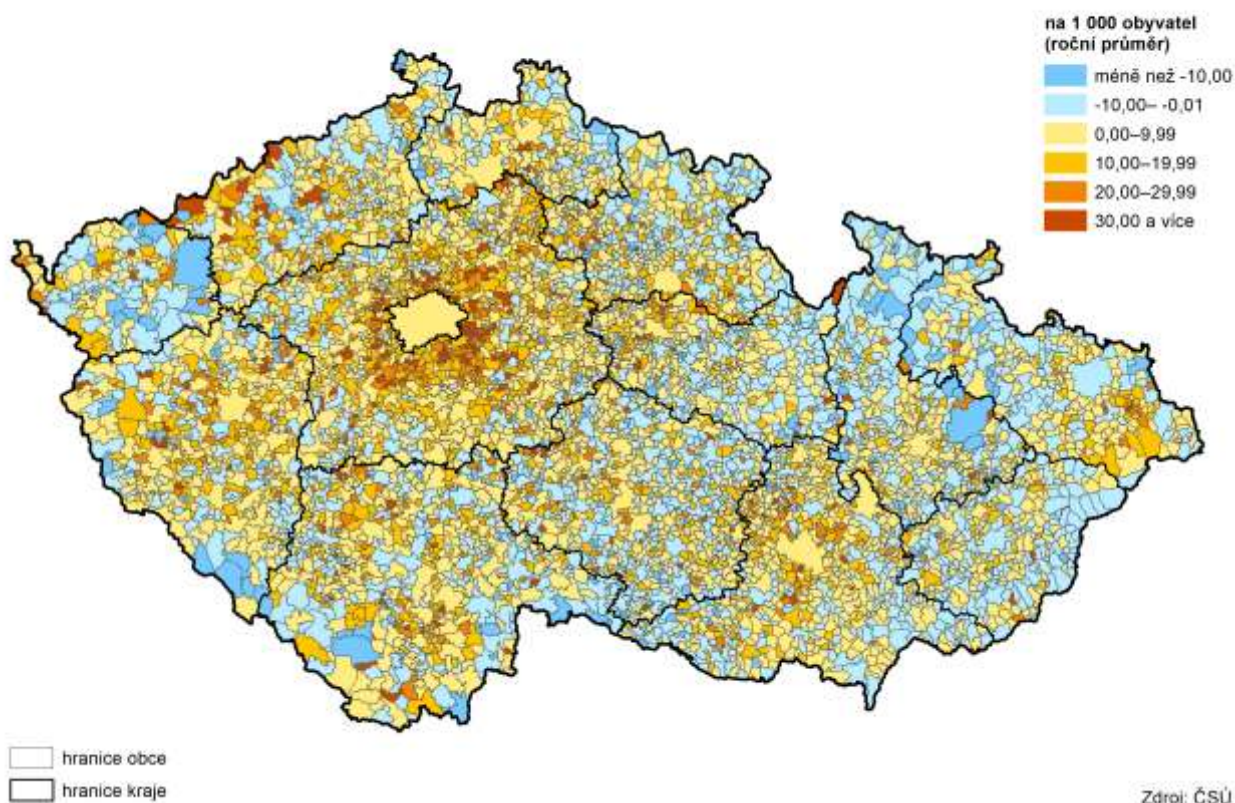
Migrační přírůstek od roku 2011 stále roste

V časové řadě od roku 2011 nabývá **migrační přírůstek²** kladných hodnot, proti počátku sledovaného období více než sedmkrát vyšších. V meziročním srovnání vzrostla hodnota migračního přírůstku o 37,2 %, a to zejména vlivem zahraniční migrace. Do Plzeňského kraje se během roku 2019 přistěhovalo 9 496 osob, z toho 5 480 z ciziny, tj. 57,7 % z přistěhovalých celkem. Z celkového počtu přistěhovalých v kraji bylo 56,5 % mužů. Z regionu se naopak vystěhovalo celkem 3 940 osob (muži tvořili 51,0 %), z toho 863 (tj. 21,9 %) do ciziny. Přistěhovalých i vystěhovalých v regionu bylo nejvíce ve věkové skupině 25–29 let (více než 16 %). Vnitřním stěhováním přibýlo v Plzeňském kraji 939 osob a zahraniční migrací dokonce 4 617 osob, přírůstek stěhováním tedy činil 5 556, což je poměrně velký rozdíl oproti předchozímu roku, kdy činil 4 050.

¹ Rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob za stejné období a území

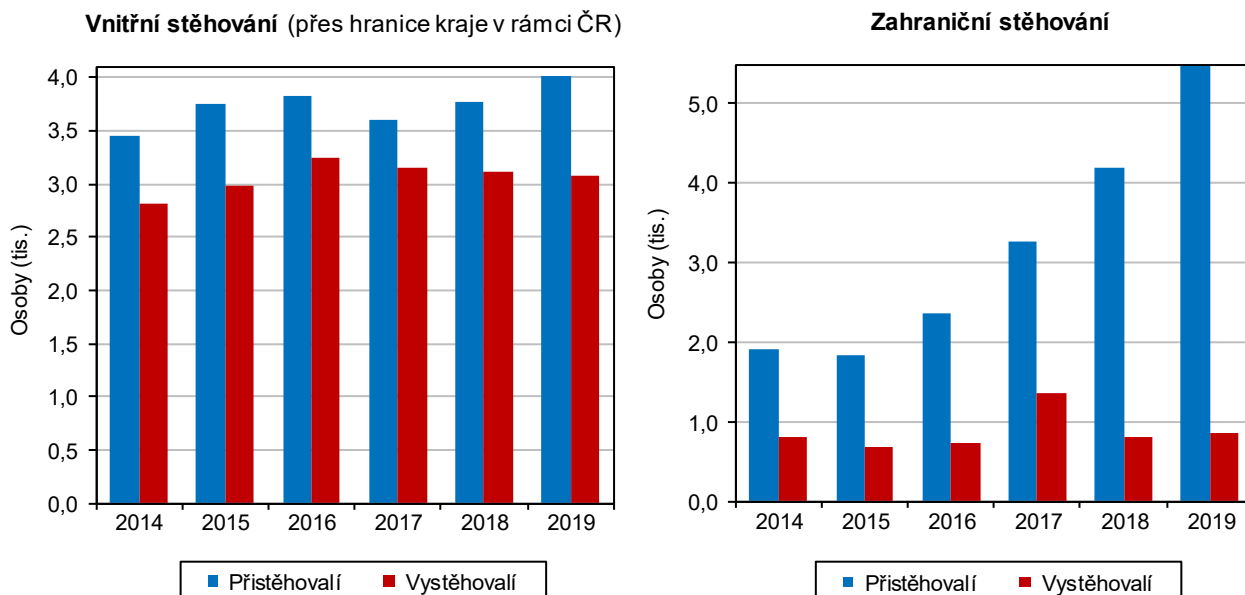
² Rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob za stejné období a území

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhováním v obcích v letech 2014 až 2019

Graf 1.3 Migrace v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

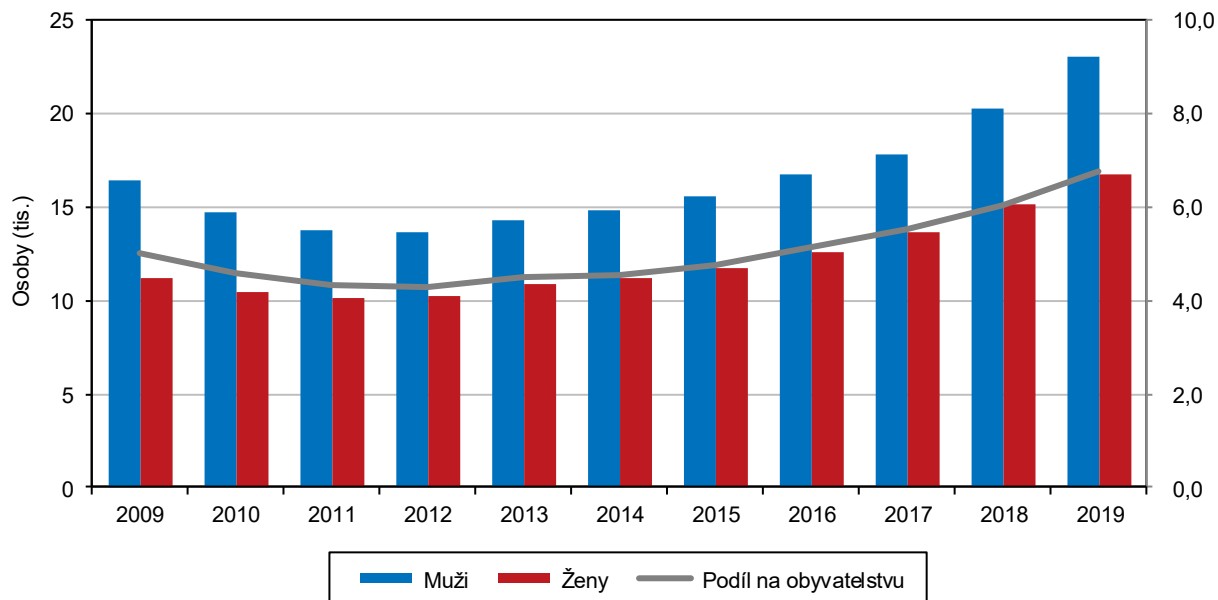
Více než jednu čtvrtinu cizinců v Plzeňském kraji tvoří Ukrajinci

Na území Plzeňského kraje v roce 2019 žilo 39 779 **cizinců** (bez azylantů), tj. 6,7 % z celkového počtu obyvatel v regionu. Z celkového počtu cizinců na území ČR představuje skupina cizinců žijící v Plzeňském kraji 6,7 % (čtvrtý nejvyšší podíl v celorepublikovém srovnání). Z hlediska státní příslušnosti nejvyšší zastoupení mají

Ukrajinci (tvořili více než jednu čtvrtinu), dále státní příslušníci Slovenska (21,5 %), Vietnamu (14,6 %), Bulharska (7,1 %) a Rumunska (6,5 %). Počet občanů z Německa postupně klesá, ještě v roce 2016 tvořili 8,0 % všech cizinců v kraji, v roce 2019 je to již jen 5,2 %.

Graf 1.4 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Zhruba polovina cizinců v kraji žije v Plzni-městě

Zhruba polovina cizinců z celkového počtu v kraji žije na území okresu Plzeň-město (50,4 %). V celém kraji došlo ke zvýšení počtu cizinců oproti roku 2018, nejvíce pak v okresech Tachov (o 16,9 %), Plzeň-město (o 14,3 %) a Plzeň-jih (o 12,2 %). V okresech Plzeň-město, Plzeň-jih a Rokycany dominovali v roce 2018 Ukrajinci, na Domažlicku a Tachovsku převažovali cizinci vietnamské národnosti a v okresech Klatovy a Plzeň-sever tvořili nejpočetnější skupinu Slováci. Podíl cizinců na obyvatelstvu kraje má rostoucí trend, region se hodnotou 6,7 % řadí na třetí nejvyšší místo v ČR hned po krajích Hl. město Praha a Karlovarském. Oproti roku 2018 se podíl cizinců na obyvatelstvu kraje zvýšil o 0,7 procentní body.

Demografické události

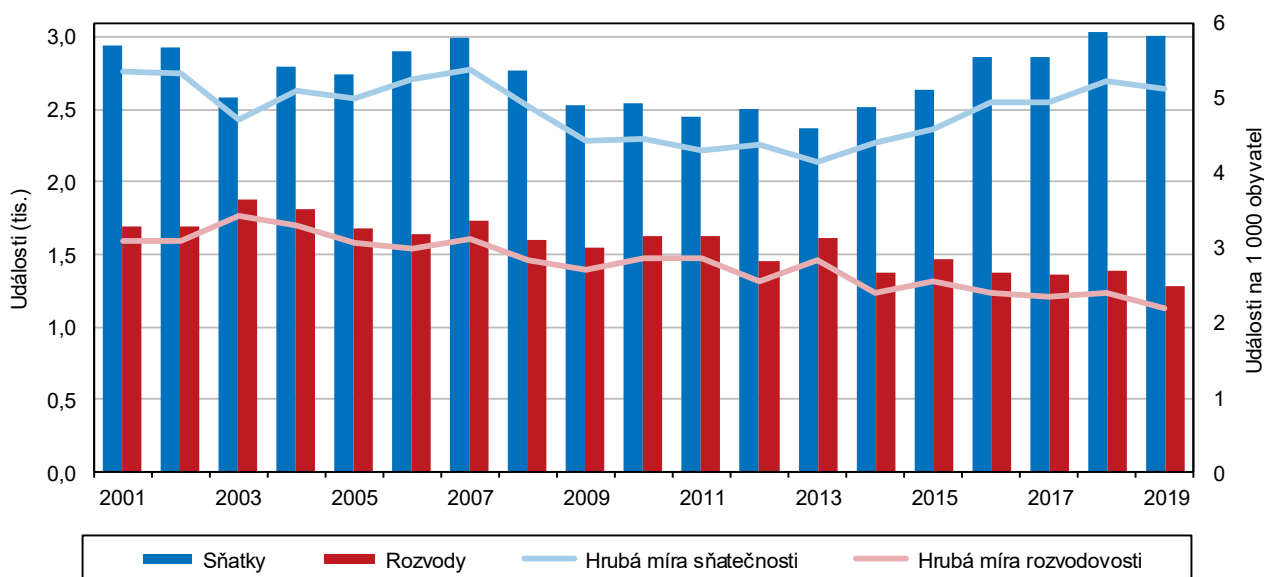
Celkový počet sňatků v kraji mírně poklesl

Mezi základní demografické ukazatele patří též **sňatky**. V roce 2019 bylo v Plzeňském kraji uzavřeno 3 006 sňatků, došlo tak k jejich mírnému poklesu oproti roku 2018 (o 28). K nejvyššímu nárůstu došlo v okrese Plzeň-jih (o 26), naopak k poklesu došlo v Plzni-městě (o 51) a na Domažlicku (o 26). V porovnání s počátkem desetiletí (rok 2010) je počet sňatků v roce 2019 vyšší o 18,1 %. Nejvíce manželství bylo uzavřeno v okresech Plzeň-město (30,2 %), Klatovy (15,4 %) a Plzeň-sever (13,8 %), nejméně pak v okrese Rokycany (8,4 %). Průměrný věk ženicha při vstupu do manželství byl 36,6 let a nevěsty 33,9 let. Při prvním sňatku dosahoval věk ženicha v průměru 32,8 let a nevěsty 30,0 let. Do manželství vstupovali snoubenci převážně svobodní (v 64,9 % případů) a jednalo se o první sňatek (ženichové 76,4 % a nevěsty 73,7 %). Rozvedených byla téměř jedna čtvrtina (22,6 % u ženichů a 25,1 % u nevěst).

Graf 1.5 Sňatky a rozvody v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

V retrospektivním pohledu je rozvodovost značně variabilní

V Plzeňském kraji bylo v roce 2019 **rozvedeno** 1 279 manželství, tj. o 107 méně než v roce 2018. Rozvod bezdětných manželství představoval 41,5 %, s jedním nezletilým dítětem 29,2 % a se dvěma nezletilými dětmi 26,0 %. Ve zhruba 80 % případů se jednalo o rozvod první, a to u obou pohlaví. Průměrný věk při rozvodu v roce 2019 dosáhl 44,3 let u mužů a 41,5 let u žen. Z časové řady za posledních deset let lze zjistit, že se průměrný věk rozvádějících mírně zvyšoval v případě mužů i žen, jen v roce 2018 došlo k lehkému poklesu. Více než 16,5 % mužů i žen se rozvádí podruhé. Nejčastější příčinou rozpadu manželství jsou rozdílné povahové rysy, názory a zájmy (více než 52 %). V meziokresním porovnání bylo nejvíce manželství rozvedeno v Plzni-městě (441) a nejméně na Rokycansku (114).

Index rozvodovosti v Plzeňském kraji je nejnižší od roku 2000

Významným demografickým ukazatelem rozvodovosti je **index rozvodovosti**³. V roce 2019 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 42,5. Tato hodnota je nejnižší od roku 2000, v meziročním srovnání klesl počet rozvodů na 100 sňatků o 3,1. K poklesu došlo dohromady v devíti krajích a i v republice celkem. V indexu rozvodovosti dosáhl Plzeňský kraj čtvrté nejnižší hodnoty v České republice, nejvyšší hodnota byla zaznamenána v Libereckém kraji (51,6). Ve srovnání s republikovým průměrem je hodnota indexu rozvodovosti v regionu nižší o 1,4.

Počet živě narozených dětí mírně klesl

Jedním z hlavních ukazatelů ovlivňujících přirozenou měnu obyvatelstva je počet **živě narozených** dětí za dané období a ve sledované oblasti. V průběhu roku 2019 se v kraji živě narodilo 6 027 dětí, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem snížení o 55 osob. Z genderového pohledu bylo téměř stejné zastoupení chlapců (51,7 %) i dívek (48,3 %) a tato tendence se projevila i po celé desetiletí. Variabilitu vývojového trendu nejlépe dokazuje relativní ukazatel **porodnosti**⁴, který dosáhl v roce 2019 hodnoty 10,7 ‰. Průměrný věk matky při narození dítěte byl v tomto roce 30,6 let. V průběhu uplynulého desetiletí docházelo k posunu ve věkových kategoriích žen-matek. Ve věkové kategorii 25–29 let počet rodiček od roku 2010 nejprve klesal, pak ale zase vzrostl. Ve věkové skupině 35–39 let byl

³ Počet rozvodů připadajících na 100 sňatků

⁴ Živě narozené děti na 1 000 obyvatel středního stavu

podíl rodiček nejvyšší a jejich počet kolísal. V roce 2019 v této věkové skupině porodily ženy 34,3 % dětí z celkového počtu živě narozených.

Počet dvojčat klesá

Z živě narozených dětí v regionu bylo 46,7 % prvorozených, 39,8 % jako druhorozených a 13,5 % bylo v pořadí třetí a další. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte se zvýšil od roku 2009 o 1,4 roku na 28,9 let. V retrospektivním pohledu klesá i počet dvojčat, od roku 2009 se snížil o 77 porodů, tj. o 55,4 %. Z celkového počtu živě narozených se v roce 2019 narodilo 43,7 % dětí matkám svobodným, 51,7 % dětí ženám vdaným a jen 4,5 % dětí ženám rozvedeným.

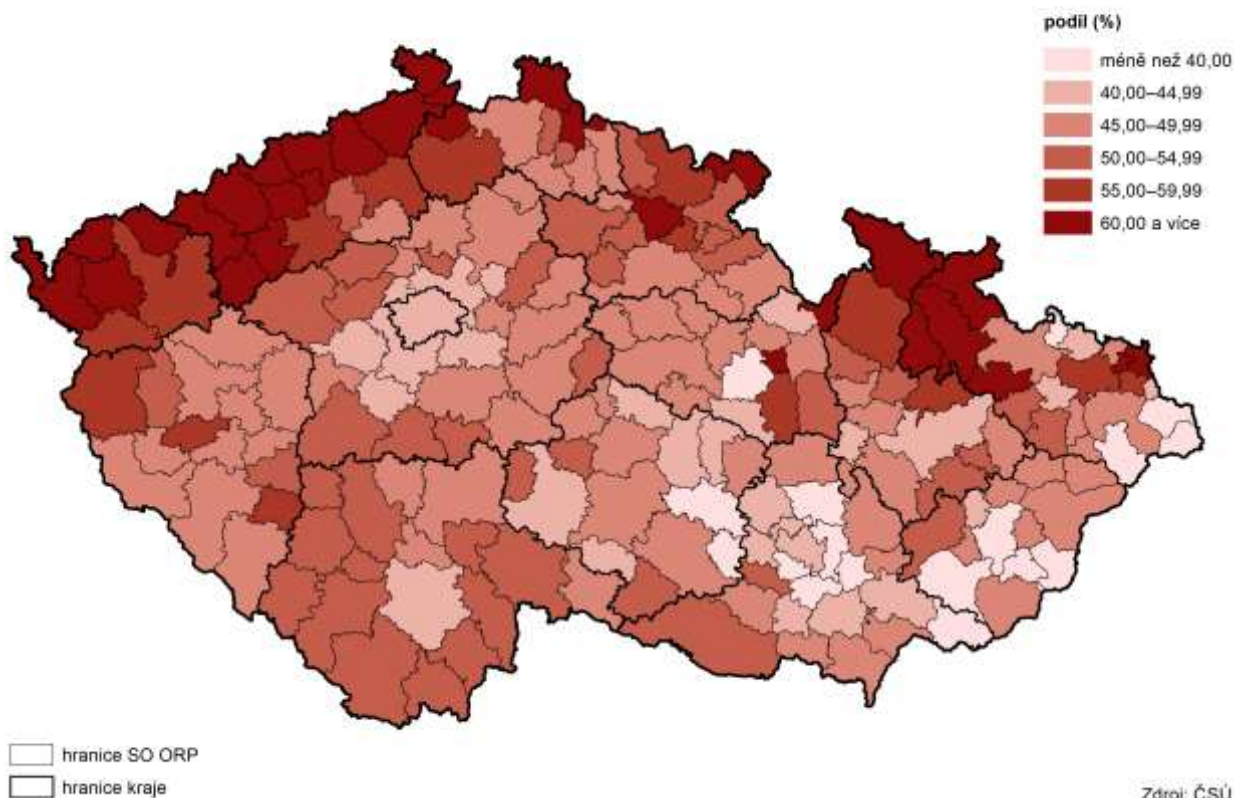
Hodnota úhrnné plodnosti mírně vzrostla

Úhrnná plodnost⁵ prošla za posledních deset let proměnlivým vývojem, ale dochází k jejímu ustálení. V roce 2019 dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 1,702, což znamená proti předcházejícímu roku jen mírné zvýšení o 0,3 %. Proti počátku hodnoceného desetiletí (rok 2010) vzrostla hodnota úhrnné plodnosti o 14,3 %.

Podíl živě narozených dětí mimo manželství na celkovém počtu živě narozených mírně klesl

V Plzeňském kraji se narodilo v roce 2019 v manželství 3 113 dětí, tj. 51,7 % z živě narozených dětí celkem. **Mimo manželství** se narodilo 2 914 dětí, tj. 48,3 %. V meziročním srovnání počet živě narozených dětí mimo manželství poklesl o 3,2 %. Podíl dětí narozených mimo manželství na živě narozených celkem rostl v retrospektivním pohledu až do roku 2018. V roce 2009 činila hodnota tohoto podílu pouze 40,9 %, v roce 2018 již 51,6 %, po dlouhé době v roce 2019 mírně klesl. V dosaženém podílu živě narozených mimo manželství se pohybuje Plzeňský kraj o 0,2 procentního bodu nad republikovým průměrem (48,2 %) a řadí se tak na osmé místo v mezikrajském porovnání. Nejvyšší hodnoty dosáhl Ústecký kraj (63,5 %) a nejnižší Hl. město Praha (jen 40,3 %).

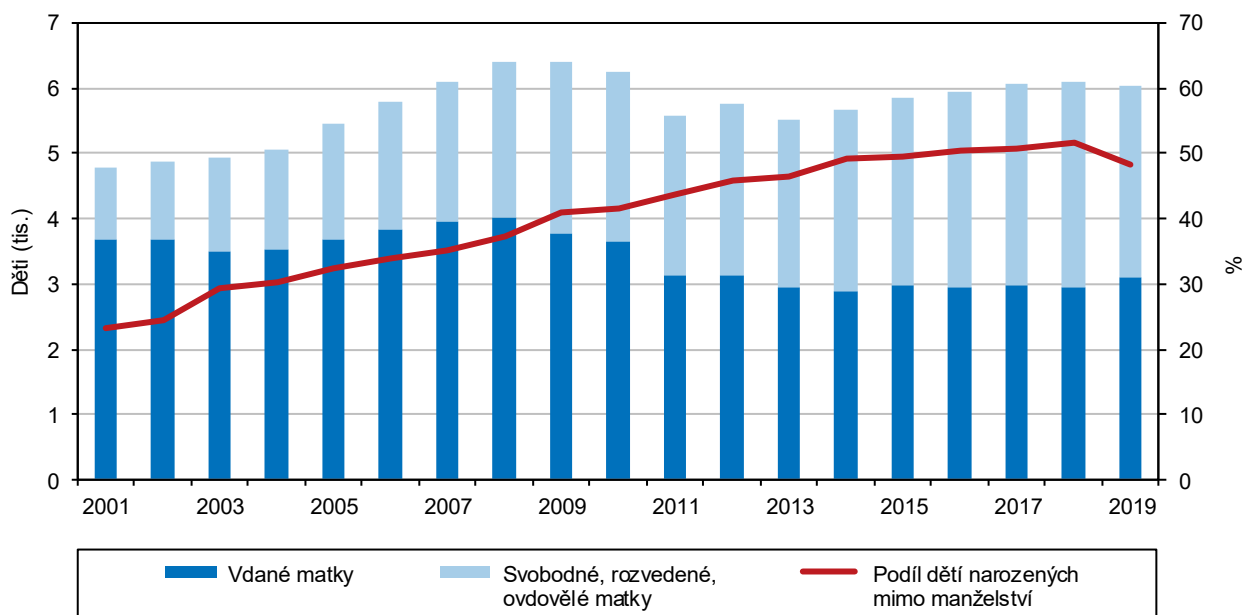
Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2019

⁵ Počet živě narozených dětí v přepočtu na jednu ženu v reprodukčním věku 15–49 let

Graf 1.6 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Potratovost v desetileté časové řadě klesá s mírnými výkyvy

V roce 2019 bylo v Plzeňském kraji provedeno 1 714 **potratů**, což v meziročním srovnání znamená nárůst o 51 potratů, tj. o 3,1 %. Počet potratů v desetileté časové řadě spíše klesá s mírnými výkyvy. Počet umělých přerušování těhotenství se za období uplynulých deseti let snížil až na 808 (proti roku 2018 o 51) a tvořil 47,1 % ze všech potratů. Nejčastěji docházelo k potratům ve věkové kategorii 25–39 let (69,7 % z celkového počtu potratů) a nejvíce u svobodných. U necelé pětiny žen docházelo k umělému přerušování těhotenství ze zdravotních důvodů (17,3 %). Z celkového počtu potratů připadalo v roce 2019 na potraty samovolné 51,1 %, meziročně se jejich počet zvýšil o 111 potratů. Pokles s mírnými výkyvy během desetileté časové řady zaznamenal i **index potratovosti**⁶. Zatímco v roce 2010 dosahoval hodnoty 38,8 potratů na 100 narozených, v roce 2019 již jen 28,5 (tedy o 10,4 potratů na 100 narozených méně). Ve srovnání s předchozím rokem index potratovosti vzrostl o 1,1 potratů na 100 narozených.

Počet zemřelých meziročně mírně vzrostl

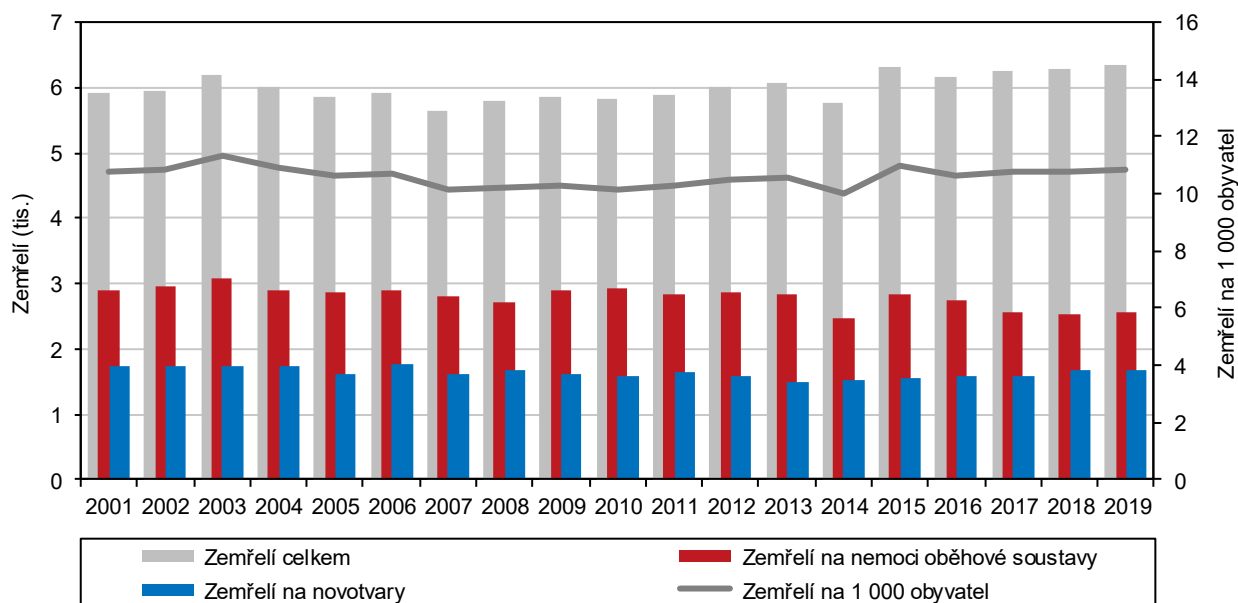
Úmrtnost⁷ je vedle porodnosti další ze základních složek demografického vývoje. V Plzeňském kraji v roce 2019 zemřelo 6 356 osob. V porovnání s předchozím rokem to bylo o 80 osob více, tj. o 1,3 %. Z genderového pohledu tvoří úmrtí mužů i žen zhruba stejný podíl, tj. asi jednu polovinu. Rozdílný je však vývoj ve věkových skupinách. Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku, a proto jich umírá více ve vyšší seniorské kategorii (65 a více let), za rok 2019 to bylo 89,9 %. Mužů v této kategorii zemřelo o 10,6 procentních bodů méně (79,3 %). Rozdíl mezi muži a ženami lze zaznamenat i v kategorii produktivního věku (15–64 let), kde podíl zemřelých žen dosahuje pouze 10,0 %, podíl mužů je naopak vyšší (20,3 %). Hlavním důvodem úmrtí mužů zejména mladších ročníků je poměrně rizikovější způsob života. Muži v porovnání s ženami dosahují většího počtu tragických úmrtí, vykonávají častěji fyzicky náročnější práci. Ženy v porovnání s muži mají v důsledku péče o potomstvo odolnější organismus a na rozdíl od mužů bývají pečlivější v preventivních lékařských prohlídkách.

⁶ Počet potratů celkem na 100 narozených dětí

⁷ Počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu

Graf 1.7 Zemřelí v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary

Nejčastějšími příčinami úmrtí v kraji jsou nemoci oběhové soustavy (ischemické choroby srdeční, cévní nemoci mozku, infarkt myokardu apod.) a zhoubné novotvary. Z celkového počtu zemřelých v regionu činily nemoci oběhové soustavy 40,1 % a novotvary 26,4 %. Ačkoli celkový počet zemřelých byl mírně vyšší u mužů (51,9 % ze všech zemřelých) a jejich počet převažoval i u zemřelých na novotvary (o 4,6 procentního bodu), ženy mírně převažovaly v počtu zemřelých na nemoci oběhové soustavy (o 3,1 procentních bodů).

Hlavními příčinami úmrtí v okresech jsou nemoci oběhové soustavy

V meziokresním porovnání byl vyšší počet zemřelých mužů ze zemřelých celkem v pěti okresech ze sedmi, více žen bylo jen na Domažlicku (50,7 %) a Plzni-městě (50,9 %). Nemoci oběhové soustavy byly nejčastější **příčinou úmrtí** ve všech okresech, ale nejvíce převažovaly v okrese Domažlice (45,6 % ze všech zemřelých) a Klatovy (44,2 %). Novotvary pak činily vysoký podíl u zemřelých v okrese Tachov (30,4 %) a Rokycany (28,5 %). V okrese Plzeň-město byl zaznamenán také celkem vysoký počet úmrtí na vnější příčiny (116 případů).

Kojenecká i novorozenecká úmrtnost má proměnlivý vývoj

V souvislosti s dětskou složkou obyvatelstva je nutno též zmínit **kojeneckou** (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) a **novorozeneckou úmrtnost** (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených). Oba ukazatele mají v desetileté časové řadě velmi proměnlivý vývoj se značnými výkyvy. Z meziročního srovnání vyplývá, že kojenecká úmrtnost celkem mírně vzrostla (o 0,5 procentního bodu) na 2,2 ‰ a současně leží o 0,4 bodu pod republikovým průměrem (2,6 ‰). Novorozenecká úmrtnost dosáhla v roce 2019 hodnoty 1,8 ‰, což představuje ve srovnání s rokem 2018 naopak nárůst (o 0,8 procentního bodu). Dosažená hodnota se pohybuje nad hranicí republikového průměru (o 0,3 procentního bodu), který činí 1,6 ‰.

Naděje dožití u obou pohlaví neustále roste

Rostoucí trend v Plzeňském kraji zaznamenává ukazatel **naděje dožití**⁸. Naděje dožití při narození činila v regionu u mužů 76,4 let a u žen 81,9 let. Oproti roku 2009 se v roce 2019 zvýšila naděje dožití při narození u mužů o 1,9 roku a u žen 1,7 roku.

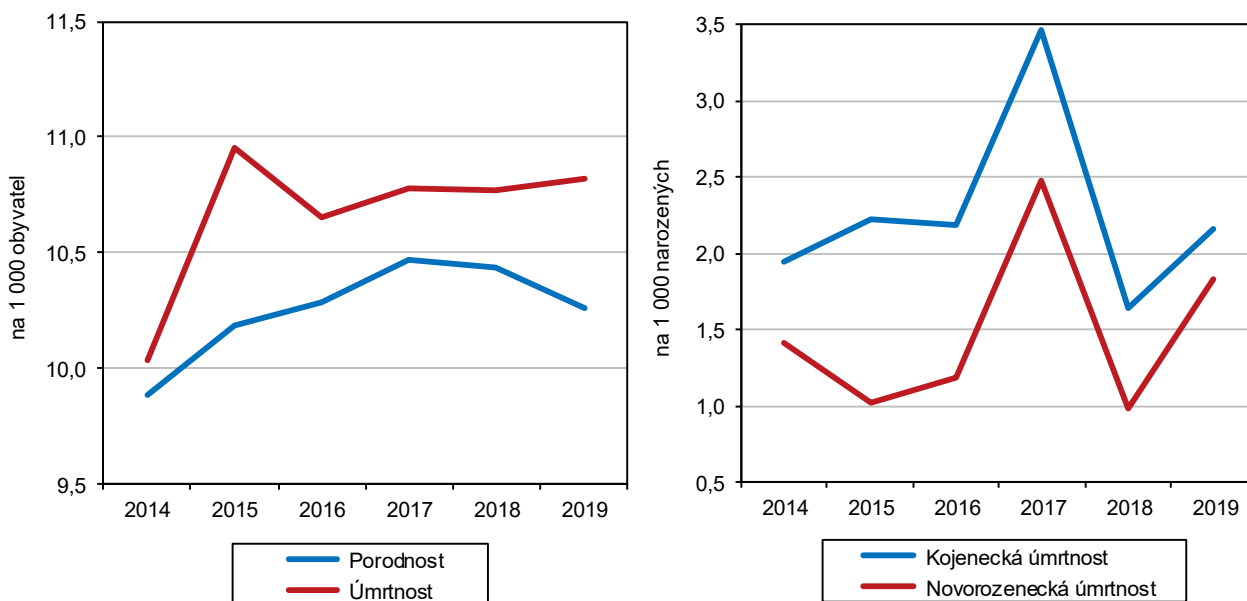
⁸ Počet let, která pravděpodobně ještě prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou (střední délka života)

Graf 1.8 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura, průměrný věk a index stáří

Věková struktura obyvatel v kraji je ovlivňována i charakterem migrace

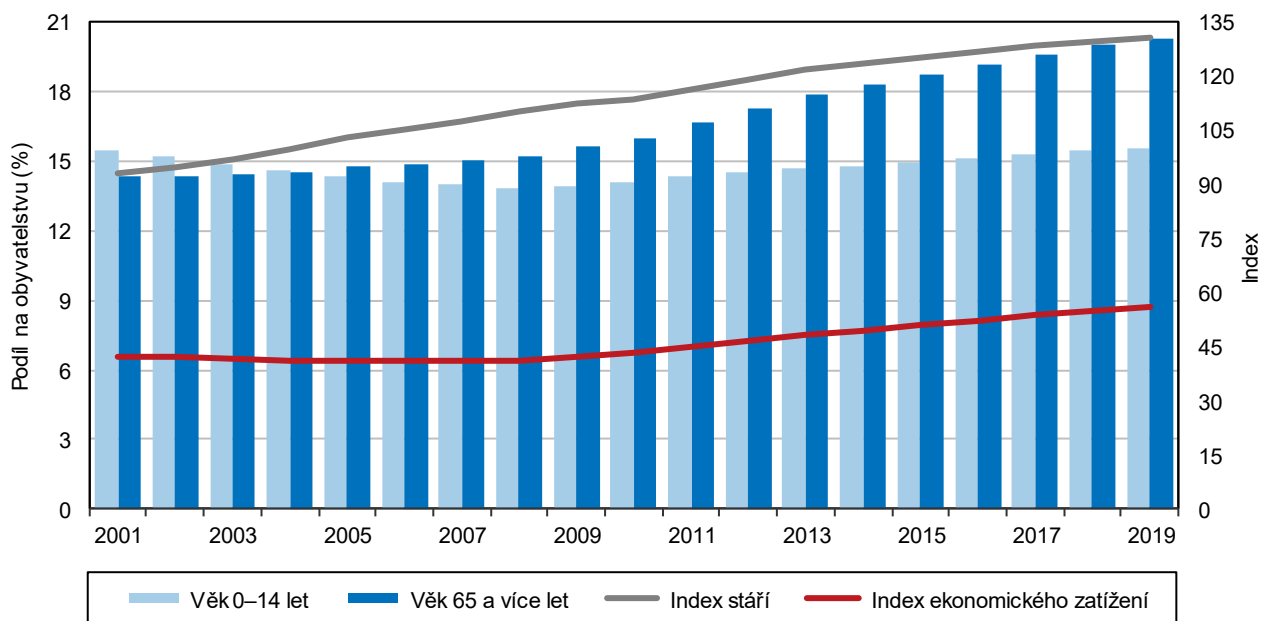
Vedle přirozené měny obyvatelstva ovlivňuje populační vývoj zásadním způsobem **migrace**. V posledních letech byl přirozený úbytek obyvatelstva kompenzován migračním přírůstkem. Migrující osoby, které hledají v regionu nové pracovní příležitosti, ovlivňují především věkové složení ekonomicky produktivního obyvatelstva. V případě migrace celých rodin působí též na věkovou strukturu dětské složky obyvatelstva. Na migračním přírůstku se podílely především osoby ve věku 15–64 let, které tvořily dokonce 88,0 % z celkového migračního přírůstku. Děti ve věku 0–14 let představovaly 10,9 % a senioři ve věku 65 let a více jen 1,1 %. V migračním přírůstku podle pohlaví převažoval podíl mužů nad ženami. Z celkového migračního přírůstku tvořili muži 60,4 % a ženy 39,6 %. Ve vnitrokrájském stěhování činilo stěhování mezi okresy regionu 52,4 % a stěhování mezi obcemi okresu 47,6 %.

Pokles obyvatelstva v produktivním věku se zastavil

Z celkového počtu 589 899 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 91 693 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,5 % z celkové populace regionu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v této věkové kategorii ke zvýšení o 1 383 dětí, tj. o 1,5 %. Za posledních deset let se v této **věkové skupině** projevuje rostoucí trend, který je v ještě vyšší míře zaznamenán v kategorii seniorů (65 a více let). K 31. 12. 2019 žilo na území kraje 119 690 seniorů, což znamená v meziročním srovnání o 2,2 % více. Od roku 2008 se naopak projevovat klesající trend ve skupině osob produktivního věku (15–64 let). Teprve v roce 2019 se stav proti předcházejícímu roku v této kategorii mírně zvýšil, a to o 1 306 osob, tj. o 0,3 %.

Graf 1.9 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší průměrný věk byl v okrese Klatovy

V roce 2019 dosáhl **průměrný věk** obyvatel Plzeňského regionu výše 42,8 let (u mužů 41,6 let, u žen 44,0). V retrospektivním pohledu z hlediska desetileté časové řady se jedná o dlouhodobý rostoucí trend. Dosažený průměrný věk v celé ČR je o 0,3 let nižší než v našem regionu (muži o 0,6 let a ženy 0,1 let). V rámci kraje byl nejvyšší průměrný věk zaznamenán v okresech Klatovy (43,9 let) a Plzeň-město (43,0 let). Naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Tachov (41,8 let).

Základním indikátorem stárnutí populace je index stáří

Základním indikátorem procesu stárnutí populace je **index stáří**⁹. Vývoj tohoto ukazatele potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot dosahovaly okresy Klatovy (148,3), Plzeň-město (134,8) a Rokycany (131,6). Naopak nejnižší hodnotu vykazuje opět okres Tachov (113,3), který poprvé v roce 2014 překročil hranici sta procent. V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 130,5 výrazně přesahující republikový průměr (124,6), a to o 5,9. Oproti roku 2018 došlo k nárůstu výše indexu o 0,8.

Index ekonomického zatížení meziročně vzrostl

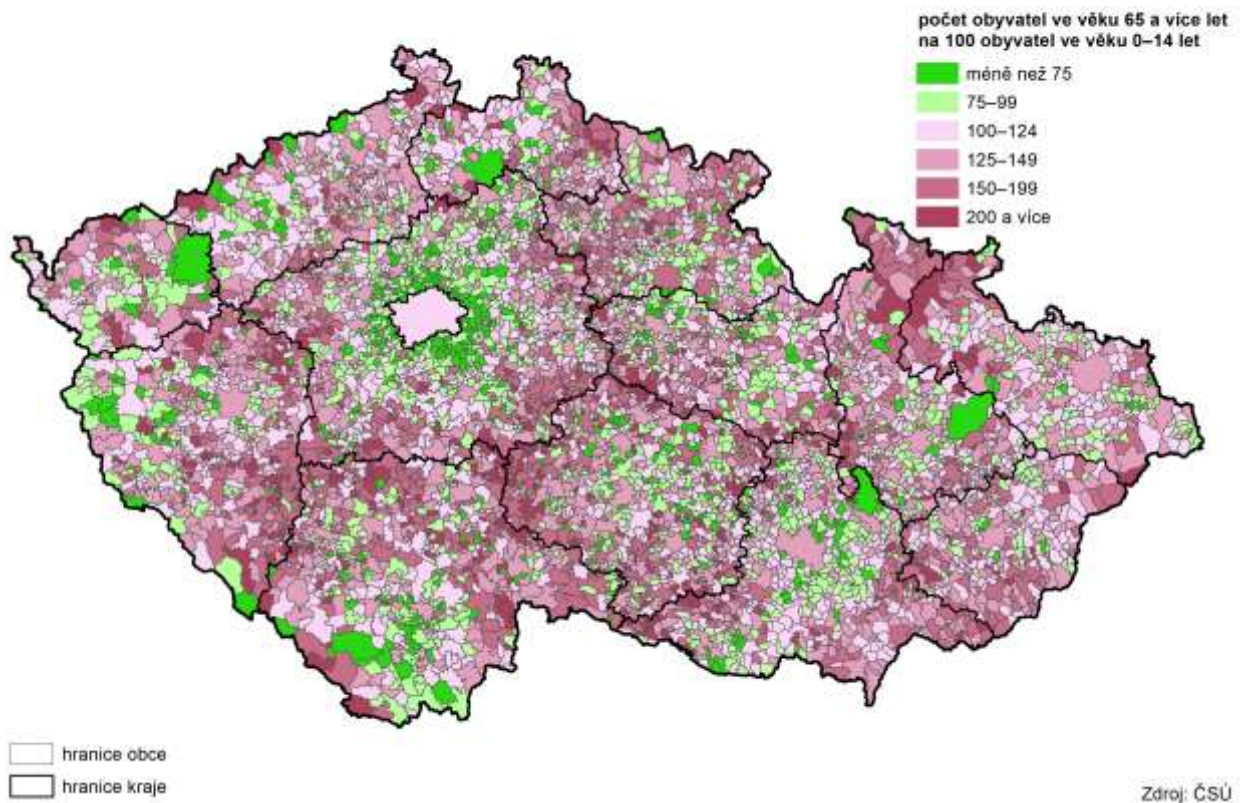
Index ekonomického zatížení¹⁰ dosahoval v roce 2019 v Plzeňském kraji hodnoty 55,8, což představuje v meziročním srovnání jen mírný nárůst. V retrospektivním pohledu má vývoj tohoto ukazatele rostoucí tendenci. V meziokresním srovnání se nejvyšší hodnota indexu ekonomického zatížení vyskytuje u okresů, které mají i vysoký index stáří. Jsou to okresy Klatovy (58,1), Plzeň-město (56,8) a Plzeň-jih (56,5). Relativně nejnižší index ekonomického zatížení má v rámci kraje okres Tachov (50,0). Plzeňský kraj celkem je s hodnotou tohoto indexu mírně pod celorepublikovým průměrem.

⁹ Poměr seniorské složky (65 a více let) na 100 osob dětské složky (0–14 let)

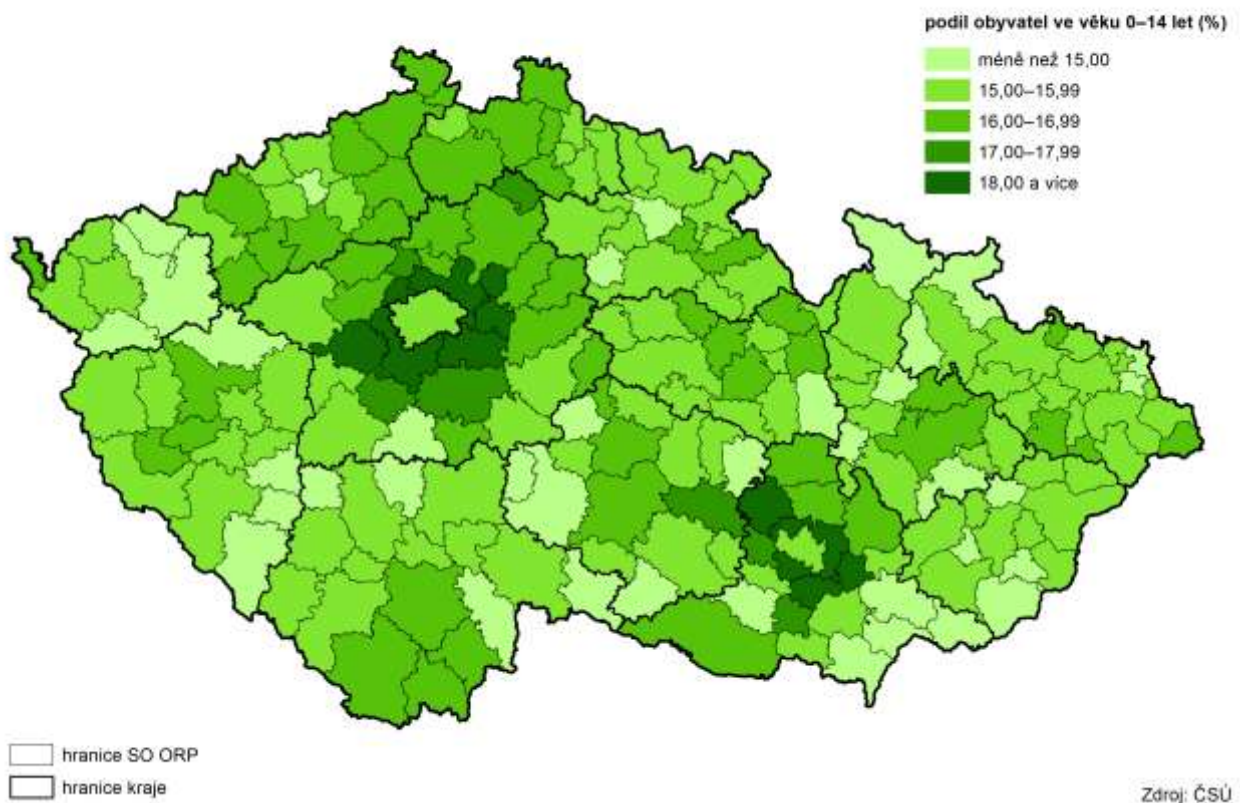
¹⁰ Poměr seniorů a dětské složky populace k ekonomicky aktivní části populace (15–64 let)

Index stáří v obcích k 31. 12. 2019

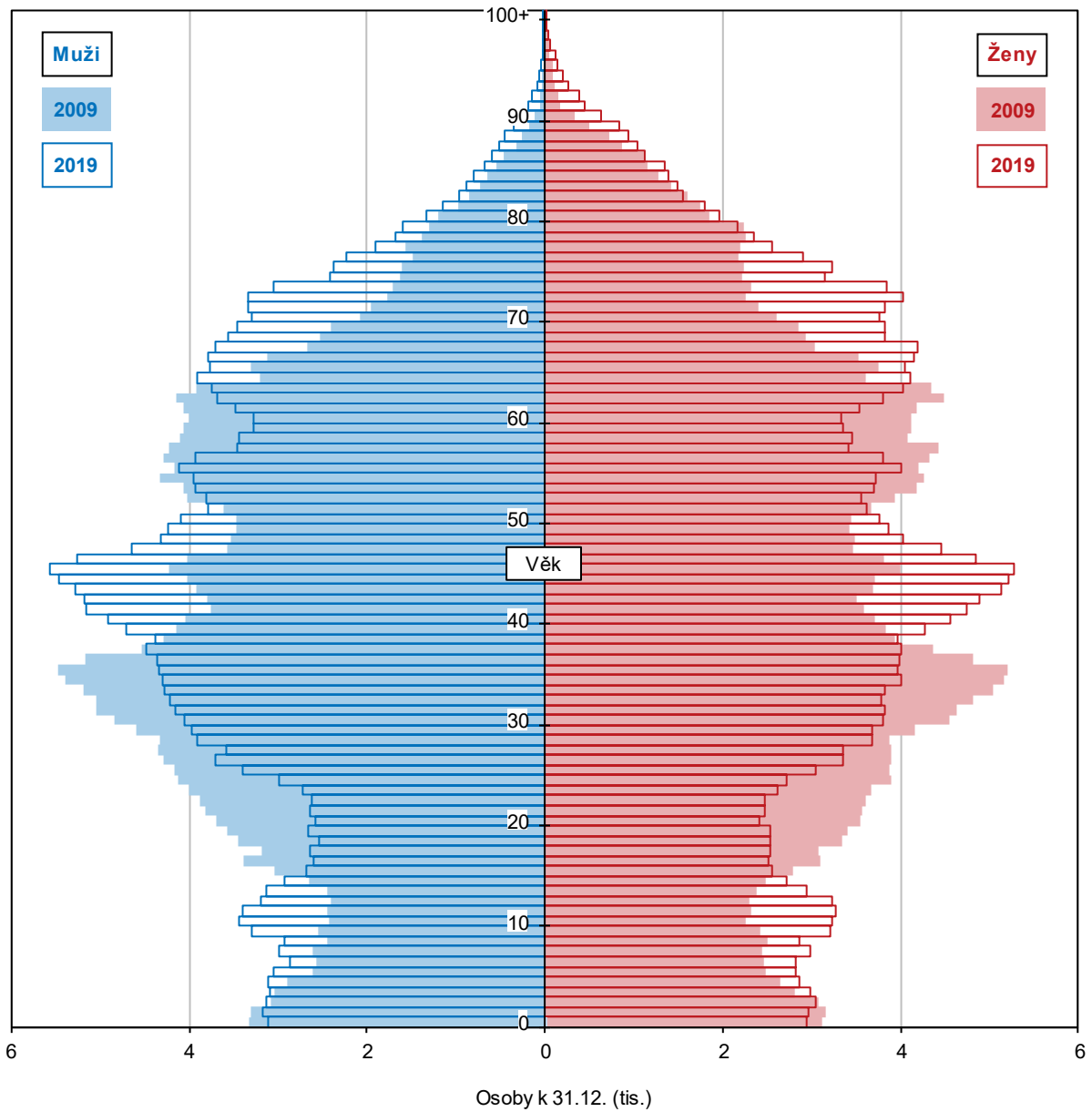

Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2019

Graf 1.10 Věkové složení obyvatel Plzeňského kraje v letech 2009 a 2019

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost vč. ekonomické aktivity

V posledních 2 letech se počet pracovních sil v Plzeňském kraji zvyšuje

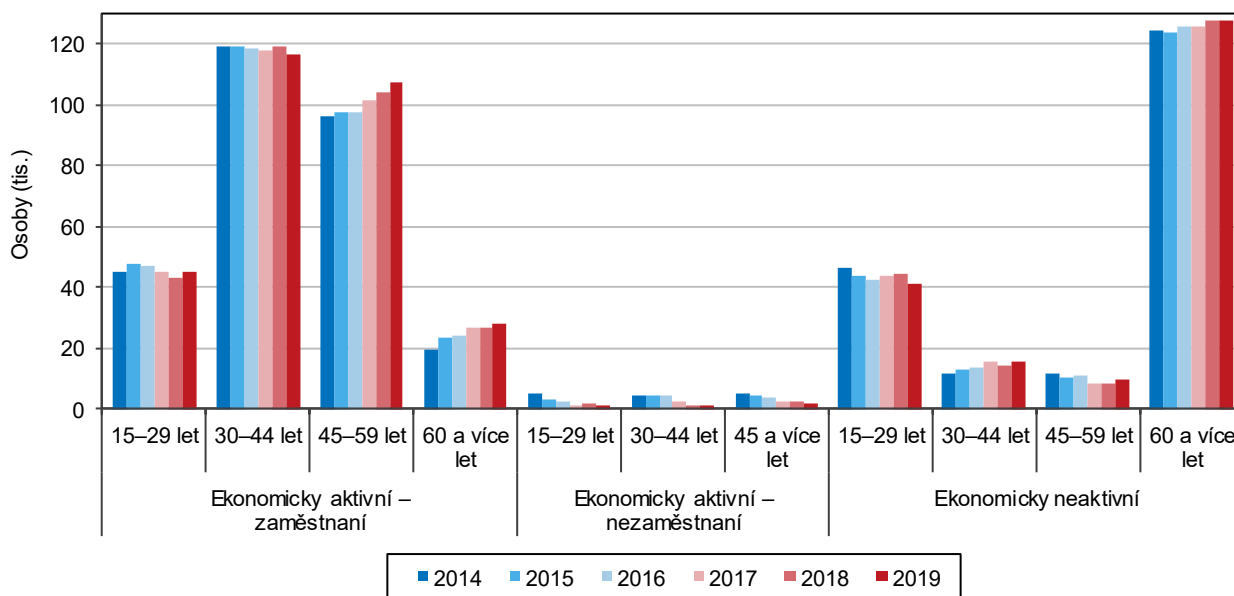
Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) představovalo v roce 2019 **pracovní sílu**¹¹ v Plzeňském kraji 300,6 tis. osob, což znamená mírný meziroční nárůst. Ve srovnání s obdobím roku 2014 se však stále jedná o vyšší hodnotu, a to o 5,8 tis. osob (o 2,0 %). Změna **vzdělanostní struktury obyvatelstva** ve věku 15 a více let se ve sledovaném časovém období nejvíce pozitivně projevila u středoškolsky vzdělaných bez maturity, kde se podíl středoškoláků bez maturity (36,9 %) zvýšil meziročně o 1,3 procentního bodu. Tato hodnota nedosahuje průměru České republiky (33,1 %).

Úroveň vzdělanosti pracovní síly se mírně zvyšuje

K růstu od roku 2014 došlo také v případě skupiny obyvatel vysokoškolsky vzdělaných (o 1,9 procentního bodu), kteří se nyní na pracovní síle podílí 16,4 %, což představuje ve srovnání s republikovým průměrem hodnotu nižší o 2,9 procentního bodu. U obyvatel se středoškolským vzděláním s maturitou nebyla meziročně zaznamenána změna, podíl činí 33,8 % tak jako v roce 2018. Naopak mírný pokles byl zaznamenán u skupiny obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání, kteří se na celkové pracovní síle podílí 12,7 % a meziročně jejich podíl klesl o 0,1 procentního bodu.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

K nejvýraznější změně ve věkové struktuře pracovní síly došlo u osob ve věku 60 let a více

Ve **věkové struktuře pracovní síly** v období roku 2014–2019 došlo k nejvýraznější změně u ekonomicky aktivních ve věkové kategorii nad 60 let, kdy na začátku sledovaného období bylo v této věkové skupině 6,7 % ekonomicky aktivních, zatímco na konci sledovaného období představovali ekonomicky aktivní ve věku nad 60 let již 9,4 %. Tato změna souvisela jednak s postupným prodlužováním věku při odchodu do důchodu a nepříznivým vývojem věkové struktury populace (viz index stárání). Naopak výraznější pokles zaznamenala věková kategorie 30–44 let (39,1 %), a to o 3,0 procentní body. V roce 2014 patřilo 136 065 obyvatel celkem do věkové kategorie 30–44 let, zatímco v roce 2019 pouze 133 199, což představuje celkový pokles o 2,2 %.

¹¹ Pracovní síla je tvořena osobami ekonomicky aktivními (zaměstnanými i nezaměstnanými)

Mezi zaměstnanými je podíl mužů vyšší

Počet **zaměstnaných** má v posledních pěti letech kolísavý charakter, v roce 2019 dosáhl nejvyšší hodnoty 296,8 tis. osob, což představuje meziroční nárůst 1,3 %. Z celkového počtu osob tvořících pracovní sílu zaměstnaní představovali 98,7 % pracovní síly. V meziročním srovnání byl podíl zaměstnaných vyšší o 0,3 procentního bodu. Z celkového počtu zaměstnaných tvořily 43,3 % ženy. Podíl žen se meziročně snížil o 0,7 procentního bodu. Podíl mužů byl během sledovaného období vyšší než podíl žen, v roce 2019 zaznamenal hodnotu 56,7 %.

Zaměstnanost je nejvyšší v terciárním sektoru, kde pracuje až 54,3 % zaměstnaných v kraji

V hodnoceném období se podíl zaměstnaných od roku 2014 až do 2018 mírně navýšil v **sekundárním sektoru** (průmysl a stavebnictví) a **terciárním sektoru** (služby), přesto v mezidobí mají všechny sektory spíše kolísavý charakter vývoje. V roce 2014 dosahoval podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru 41,6 %, v roce 2018 již 41,8 %. I když se podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru meziročně snížil o 0,3 procentního bodu, přesto v mezikrajském srovnání byl sedmým nejvyšším podílem v ČR (přesahující republikový průměr o 5,3 procentního bodu). Zaměstnanost v terciární sféře meziročně narostla o 0,5 procentního bodu, stejně tak došlo i k mírnému navýšení podílu tohoto sektoru ve sledovaném období od roku 2014. Celkově se sektor služeb na celkové zaměstnanosti v kraji podílí 54,3 %. V rámci ČR se jedná o sedmý nejnižší podíl, který nedosahuje republikového průměru o 6,2 procentního bodu. Klesající tendence podílu zaměstnaných v **primárním sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybářství) stále a dlouhodobě přetrvávají. Od roku 2014 došlo k poklesu podílu zaměstnanosti o 0,6 procentního bodu na hodnotu 3,9 %.

Podíl podnikajících osob na celkové zaměstnaných dosáhl hodnoty 11,4 %

Postavení v zaměstnání podle CZ-ISCE představují nejvyšší podíl zaměstnaných osob v roce 2019 zaměstnanci (od roku 2012 včetně členů produkčních družstev) a to 86,0 %. V ostatní skupině podnikatelů (zaměstnavatelů a pracujících na vlastní účet) byl podíl zaměstnaných podstatně nižší (11,4 %). V meziročním srovnání klesl počet zaměstnanců včetně členů produkčních družstev o 1,7 %, naopak mírně vzrostl počet podnikatelů o 0,9 %. Na počtu zaměstnaných celkem v ČR se podílel Plzeňský kraj v roce 2019 celkem 5,6 %, v případě zaměstnanců 5,8 % a podnikatelů 4,8 %. V mezikrajském srovnání vykazuje Plzeňský kraj šestý nejnižší podíl podnikatelské sféry a zároveň sedmý nejvyšší podíl zaměstnanců na zaměstnaných osobách celkem. V podnikatelské sféře nedosahuje republikového podílu o 1,9 procentního bodu, u zaměstnanců naopak převyšuje republikový podíl o 2,8 procentního bodu. I když zaměstnanost roste, podnikání se stává z hlediska pohledu stability pravidelných příjmů poměrně rizikové a pro určitou část podnikatelů je bezpečnější, pokud vedle podnikání vykonávají ještě další výdělečnou činnost formou zaměstnání.

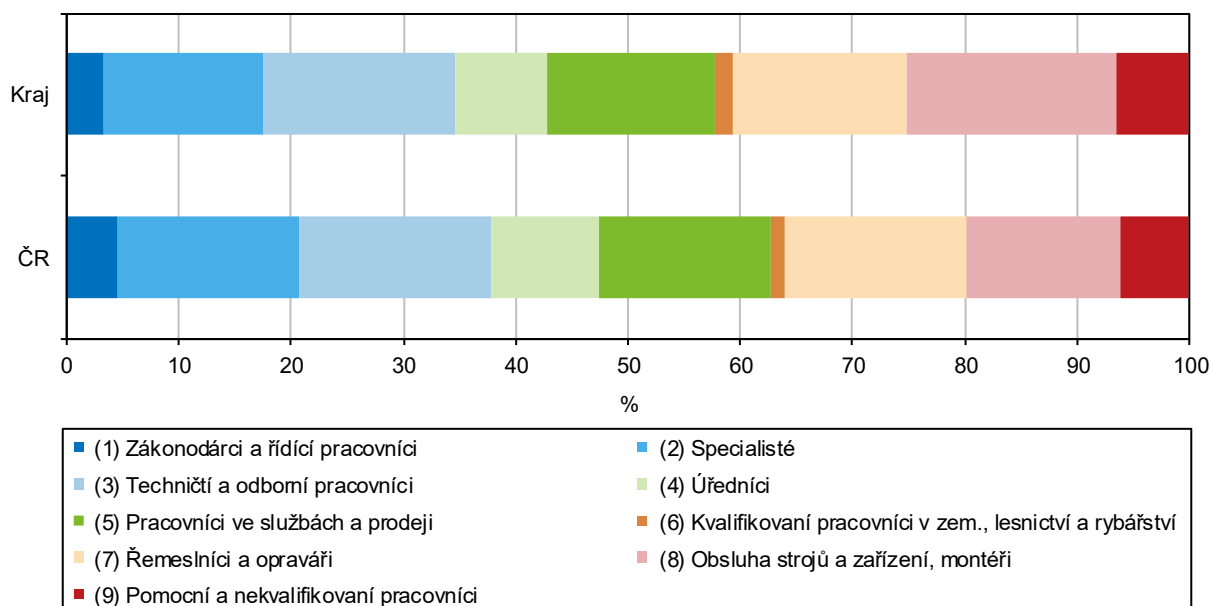
Dlouhodobě se pokles projevuje zejména u profesí zaměstnanců zákonodárců a řídicích pracovníků

V roce 2019 se meziročně výrazně zvýšily počty **zaměstnaných** podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v kategorii zaměstnanců v ozbrojených silách (o 67,3 %), u pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků (o 21,6 %), kvalifikovaných pracovníků v zemědělství a lesnictví (o 14,2 %) a pracovníků ve službách a prodeji (o 11,0 %). Naopak pokles zaznamenala kategorie zaměstnanců řemeslníků a opravářů (o 8,1 %), úředníků (o 6,8 %) a zákonodárců včetně řídicích pracovníků (o 5,0 %). Z dlouhodobého pohledu (od roku 2014) se nárůst projevuje nejen u pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků (o 48,4 %), ale také u zaměstnanců v ozbrojených složkách a specialistů. Nejvýraznější snížení zaměstnaných z dlouhodobého pohledu se projevovalo ve skupině zaměstnanců zákonodárců a řídicích pracovníků (pokles o 21,3 %).

Graf 2.2 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Plzeňském kraji a ČR v roce 2019

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Plzeňský kraj dosáhl v roce 2019 třetí nejvyšší hodnoty míry zaměstnanosti

Míra zaměstnanosti¹² v roce 2019 dosáhla 60,0 % a představovala tak od roku 2014 nejvyšší dosaženou hodnotu (zvýšení o 2,8 procentní body). Ve srovnání s předchozím rokem stoupla o 0,4 procentního bodu. V mezikrajském srovnání se jedná o třetí nejvyšší hodnotu v ČR, převyšující republikový průměr o 0,8 procentního bodu. Míra zaměstnanosti mužů činila 68,8 % a žen 51,3 %. Meziroční růst míry zaměstnanosti byl vyšší u mužů než u žen. Zatímco se míra zaměstnanosti u mužů zvýšila o 1,2 procentního bodu, u žen došlo k poklesu o 0,3 p. b.

Míra ekonomické aktivity představuje mírně rostoucí trend

Míra ekonomické aktivity¹³ v roce 2019 činila 60,8 %, což představuje v meziročním srovnání mírný nárůst o 0,3 procentního bodu. V rámci ČR má Plzeňský kraj čtvrtou nejvyšší míru ekonomické aktivity za HI. městem Prahou (65,4 %), Karlovarským (62,3 %) a Středočeským krajem (62,2 %). Republikový průměr přesahuje jen o 0,4 procentního bodu. Míra ekonomické aktivity mužů se meziročně zvýšila o 1,0 procentního bodu na 69,6 % a u žen naopak klesla o 0,5 procentního bodu na 52,2 %.

U počtu osob s druhým (dalším) zaměstnáním došlo k meziročnímu nárůstu 23,1 %

V roce 2019 vykonávalo **druhé (další) zaměstnání** 6,1 tis. osob, což znamená o 1,1 tis. více než v předchozím roce. Z celkového počtu zaměstnaných činily tyto osoby 2,1 %, tj. třetí nejnižší podíl v mezikrajském srovnání, což je 0,5 procentního bodu pod republikovým podílem (2,6 %). Z genderového pohledu druhé (další) zaměstnání mělo 4,0 tis. mužů a 2,1 tis. žen. Meziročně se tyto počty zaměstnaných zvýšily o 36,6 procentních bodů u mužů a 3,5 procentního bodu u žen. Z dlouhodobého pohledu se u obou pohlaví projevuje stejná tendence vývoje, přesto u mužů byl zaznamenán výraznější růst. Na celkovém počtu zaměstnaných mužů se podílejí muži s druhým (dalším) zaměstnáním 2,4 % a na celkovém počtu žen poté ženy s dalším zaměstnáním 1,6 %.

¹² Podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších

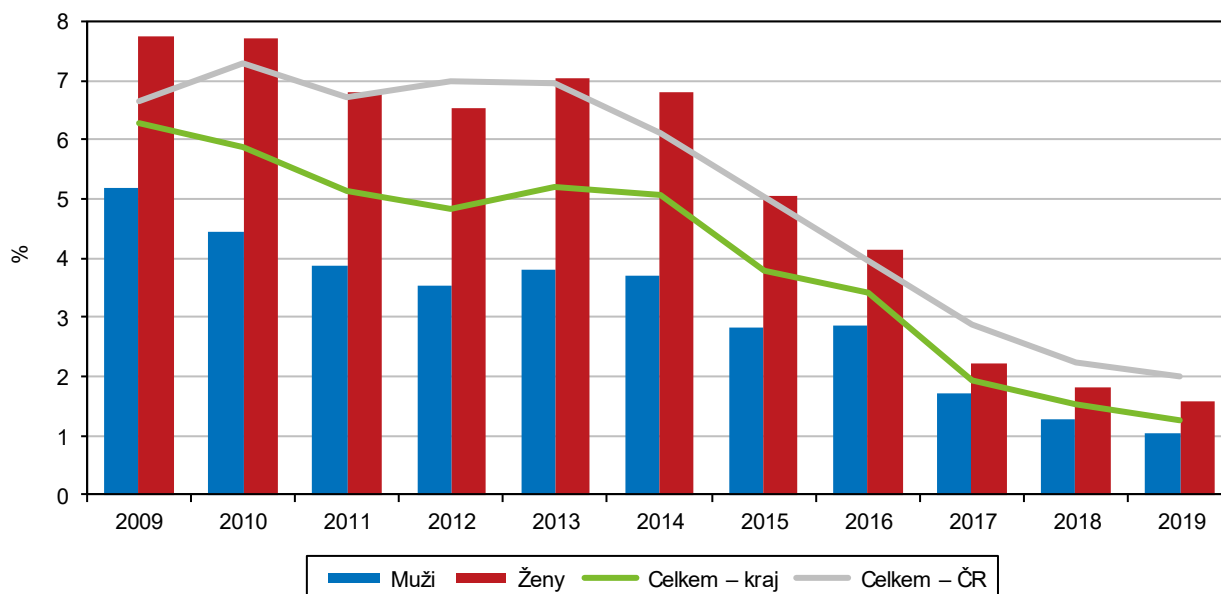
¹³ Podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu osob 15letých a starších

V rámci ČR zaujímá Plzeňský kraj v ukazateli obecné míry nezaměstnanosti nejnižší místo

Počet **nezaměstnaných** se během posledních pěti let snížil (ve srovnání s rokem 2014) téměř o tři čtvrtiny na hodnotu 3,8 tis. osob. V roce 2019 byl nejnižší z celé časové řady a meziročně se snížil o 709 osob. Ženy představovaly z celkového počtu nezaměstnaných 54,0 %. Klesající trend se projevil i z genderového pohledu. **Obecná míra nezaměstnanosti**¹⁴ dosáhla v roce 2019 hodnoty 1,3 %. Meziročně poklesla hodnota tohoto ukazatele o 0,3 procentního bodu. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj nejnižší místo. Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla u mužů 1,0 % a u žen 1,6 %. Pokles obecné míry nezaměstnanosti v rámci časové řady byl stejný u žen i mužů. Zatímco obecná míra nezaměstnanosti u mužů se od roku 2014 snížila pouze o 2,7 procentního bodu, u žen téměř dvojnásobně než u mužů.

Graf 2.3 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob zaujímá šesté nejvyšší místo v ČR

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo má v dlouhodobé časové řadě velice variabilní průběh, střídavě s mírnými výkyvy. V roce 2019 dosáhl hodnoty 194,1 tis. osob, což meziročně znamenalo pokles o 0,2 %. Z celkového počtu ekonomicky neaktivních osob bylo 65,8 % ve věkové kategorii 60 a více let (meziročně o 0,1 procentního bodu méně). Ekonomicky neaktivní ve věkové kategorii 15–29 let tvořily z celkového počtu ekonomicky neaktivních 21,2 % (meziroční pokles o 6,6 procentních bodů). Z dlouhodobého vývoje jsou zřejmé narůstající počty ekonomicky neaktivních ve věku 60 a více let vlivem stárnutí populace. Zatímco v roce 2014 činil podíl ekonomicky neaktivních seniorů (60 a více let) z celkového počtu ekonomicky neaktivního obyvatelstva 64,0 %, v roce 2019 se zvýšil o 1,8 procentního bodu. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob šesté nejvyšší místo v ČR za kraji Karlovarským, Pardubickým, Královéhradeckým, Vysočina a Jihočeským. Z genderového pohledu v roce 2019 ženy tvořily 61,7 % z celkového počtu ekonomicky neaktivních (meziročně podíl klesl o 1,0 procentního bodu), muži se podíleli 38,3 % (meziroční nárůst o 1,0 procentního bodu). U mužů se mírně snížil meziročně podíl 60 a více letých seniorů na celkovém počtu ekonomicky neaktivních, u žen se naopak zvýšil, jedním z důvodů může být i prodloužení odchodu do důchodu.

¹⁴ Podíl všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání a ekonomicky aktivních osob (pracovní síly)

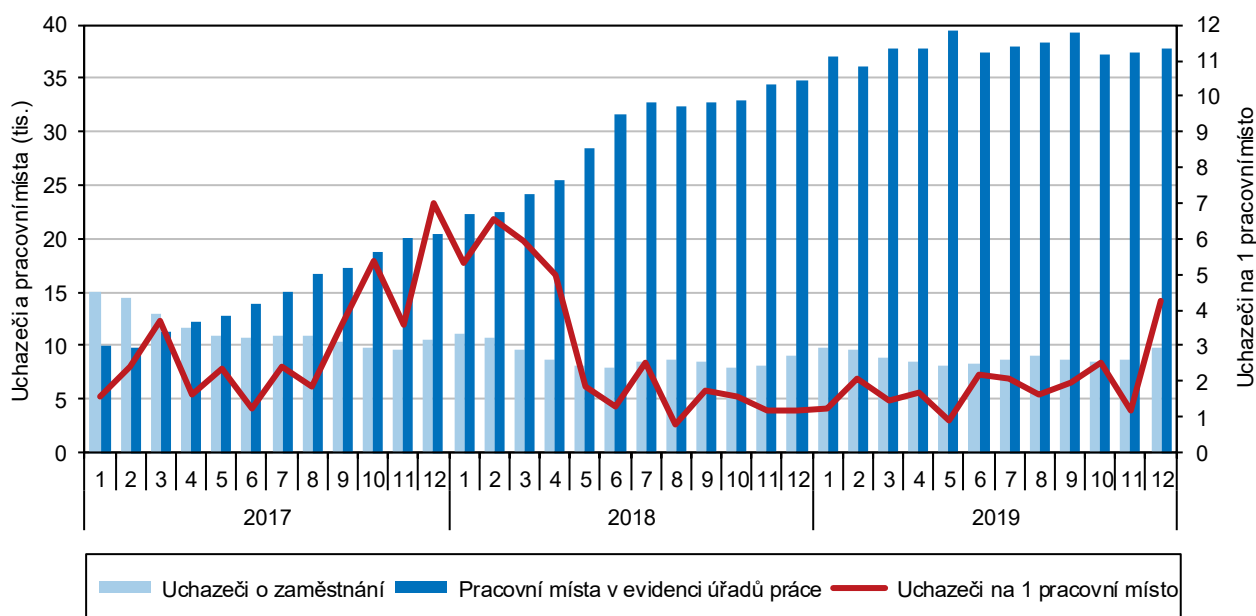
Nezaměstnanost

Počet uchazečů o zaměstnání se od roku 2012 snížil o více než polovinu

K 31. 12. 2019 bylo na úřadech práce Plzeňského kraje evidováno 9 811 **uchazečů o zaměstnání**, tj. o 8,9 % více než na konci roku 2018. Zatímco v roce 2012 dosahoval počet uchazečů o zaměstnání 23 724 osob, v roce 2019 to bylo méně o 58,6 %. Z celkového počtu uchazečů v roce 2019 mírně převažovaly ženy s 51,4 %, zbylých 48,6 % tvořili muži. Počet dosažitelných uchazečů v roce 2019 činil 8 737 osob, což znamenalo proti roku 2012 snížení o 62,4 %, meziročně naopak navýšení o 9,8 %. Průměrný věk uchazeče se zvýšil od roku 2012 o 3,6 roky na 42,6 roku. Počet uchazečů absolventů škol a mladistvých klesl do roku 2019 na více než čtvrtinu hodnoty evidované v roce 2012. V roce 2019 dosáhl počet této kategorie uchazečů 481 osob (meziročně se zvýšil o 17,6 %). Sestupnou tendenci vykazují také počty uchazečů se zdravotním postižením. Zatímco v roce 2012 bylo evidováno 3 116 uchazečů se zdravotním postižením, v roce 2019 to bylo 1 708 osob, tzn. pokles o 45,2 %.

Graf 2.4 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraji (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

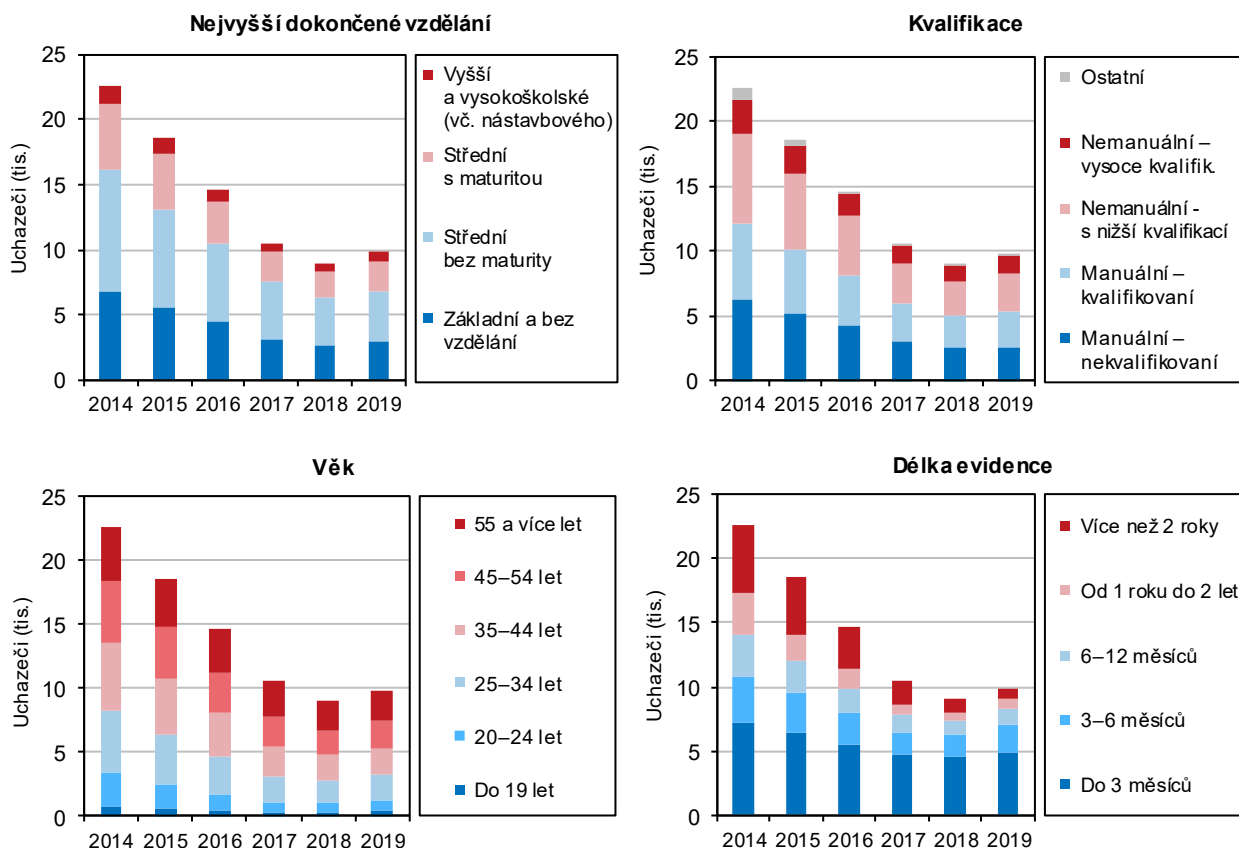

Mezi uchazeči převažují senioři ve věku 55 a více let a středoškoláci bez maturity

Během uplynulých osmi let se podle **věkové struktury** nejvíce snížil počet uchazečů o zaměstnání ve věkové kategorii 20–24 let (o 73,0 %), dále v kategorii do 19 let (o 67,5 %) a ve skupině 35–39 (o 66,2 %). Nejméně se dařilo snižovat počty uchazečů v seniorské kategorii (55 a více let), jejichž počet klesl za sledované období o 1,4 tis. osob. Z pohledu **vzdělanostní struktury** se počty nezaměstnaných uchazečů nejvíce snížily ve skupinách se středním vzděláním bez maturity (o 61,9 %) a se středním vzděláním s maturitou (o 55,9 %). I když se dařilo stavy nezaměstnaných uchazečů se středním vzděláním bez maturity výrazně snižovat, zůstala tato skupina neumístěných uchazečů na trhu práce nejvyšší. Nejnižší pokles podle vzdělanostní struktury zaznamenala kromě vyššího odborného vzdělání skupina vysokoškoláků (pokles o 45,3 %). Obecně se dá říci, že vzdělání uchazečů co do struktury absolvovaných oborů vysokoškoláků často neodpovídá potřebám trhu práce. Neumístění vysokoškoláckých uchazečů často mají humanitní vzdělání, což je určitým handicapem pro větší uplatnění v průmyslovém regionu, jakým Plzeňský kraj je. Druhou nejčetnější skupinu nezaměstnaných tvořili uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání.

Graf 2.5 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných je v Plzeňském kraji pátý nejnižší v republice

Podle **délky nezaměstnanosti** se během osmiletého období nejvíce snížily počty uchazečů s délkou evidence nad 2 roky (o 83,6 %). Nezaměstnaní uchazeči v evidenci od 1 roku do 2 let, kterých bylo v roce 2019 v Plzeňském kraji na 700 osob, od počátku sledovaného období (rok 2012) zaznamenali významný pokles o 77,5 %. **Podíl dlouhodobě nezaměstnaných**, který je definován jako podíl nezaměstnaných v evidenci úřadu práce 12 měsíců a déle na počtu obyvatel ve věku 15–64 let dosáhl k 31. 12. 2019 výše 0,4 %, meziročně došlo k nepatrnému snížení. V mezikrajském srovnání to znamená pro Plzeňský kraj pátou nejnižší hodnotu podílu dlouhodobě nezaměstnaných po krajích Pardubickém, Jihočeském, Hl. městě Praze a Královéhradeckém.

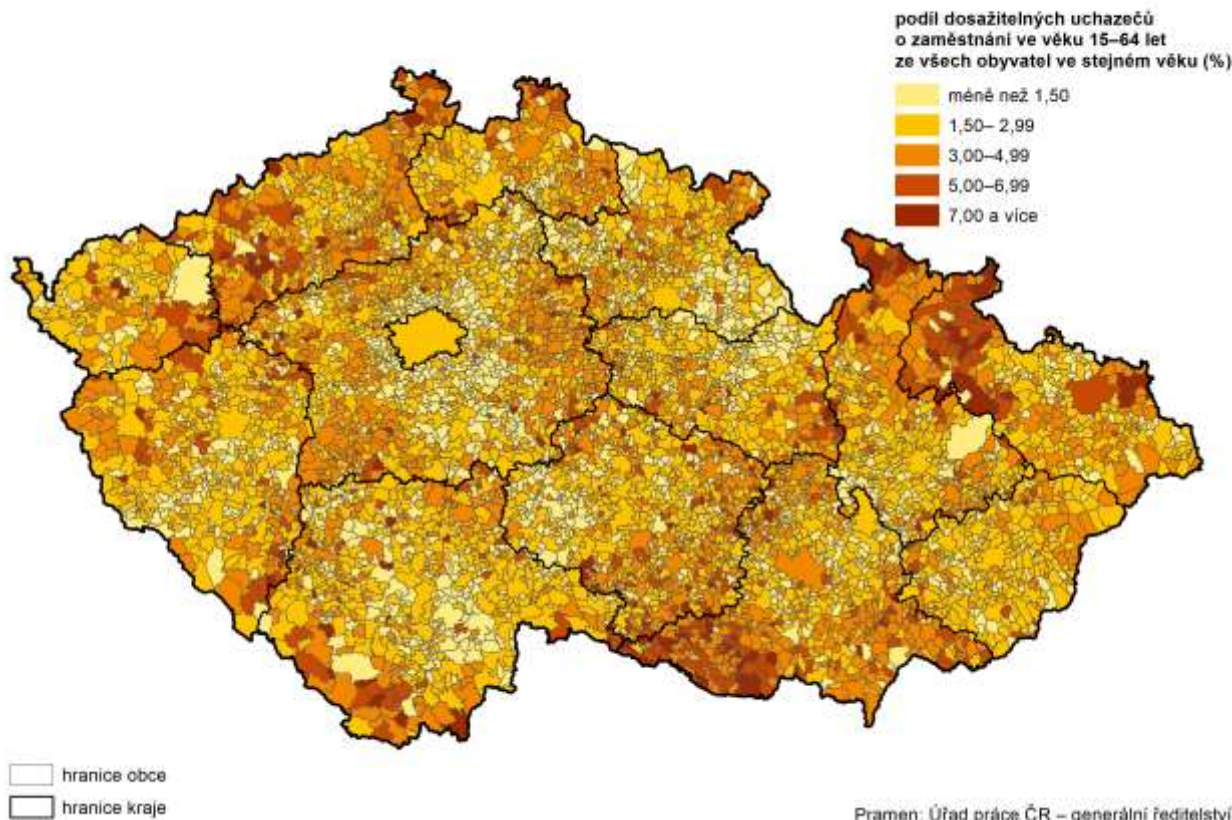
V rámci ČR je podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji čtvrtý nejnižší

Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl v roce 2019 hodnoty 2,33 %, což představuje meziroční nárůst o 0,21 procentního bodu. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na čtvrté nejnižší místo za kraje Hl. město Praha, Pardubický a Jihočeský. V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji o 0,54 procentního bodu nižší. Od roku 2012 se podíl nezaměstnaných osob snížil o 3,61 procentního bodu. Mezi okresy Plzeňského kraje bylo dosaženo nejnižšího podílu nezaměstnaných osob v okrese Plzeň-jih (1,86 %). Druhé místo mezi okresy Plzeňského kraje v podílu nezaměstnaných osob v roce 2019 obsadil okres Domažlice (2,12 %). Nejvyšší nezaměstnanost v kraji zaznamenaly okresy Tachov (2,85 %) a Rokycany (2,52 %). V případě Tachovska se jedná o příhraniční oblast, která má charakter řídkého osídlení bez středních měst zabezpečujících obyvatelům více pracovních příležitostí a zároveň se potýká se zhoršenými dopravními podmínkami. Z pohledu posledních

osmi let se nezaměstnanost nejvíce snížila v okrese Tachov (o 6,05 p. b.), zejména vlivem rozvoje nových průmyslových zón podél dálnice D5 u Stříbra (Panattoni Park) a Boru (CTPark). K 31. 12. 2019 dosáhl podíl nezaměstnaných mužů hodnoty 2,23 % a žen 2,43 %. Meziroční pokles byl u mužů 0,15 %, u žen 0,26 %.

Podíl nezaměstnaných osob v obcích k 31. 12. 2019

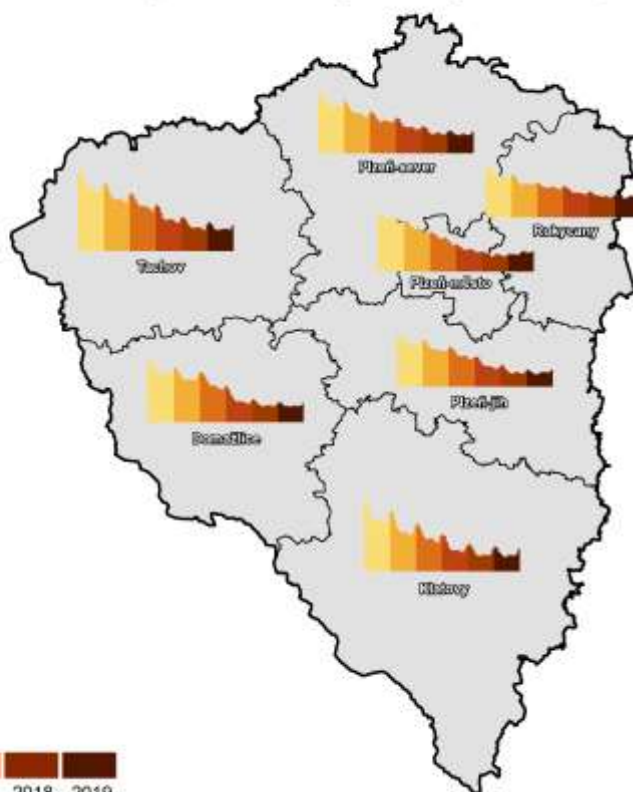
Na 1 pracovní místo připadalo v Plzeňském kraji 0,3 uchazeče, což představuje druhou nejnižší hodnotu po Hl. městě Praze v ČR

V roce 2019 bylo v Plzeňském kraji evidováno úřady práce 37 876 pracovních míst. Počet pracovních míst ve sledovaném období neustále roste, i když mezi roky 2018 a 2019 výrazně zpomalil, meziročně to byl nárůst jen o 8,6 % oproti předchozímu meziročnímu srovnání, kdy byl zaznamenán nárůst o 70,9 % (2018/2017). Na jedno pracovní místo připadalo 0,3 uchazečů, což je výrazně nižší hodnota ve srovnání s hodnotou zaznamenanou v roce 2012 (9,8 uchazečů). Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském srovnání na druhém místě s nejnižším **počtem uchazečů na 1 pracovní místo** po Hl. městě Praze. K porovnání republikový průměr dosáhl hodnoty 0,6 uchazeče na 1 pracovní místo. V meziokresním srovnání nejnižší počet uchazečů na 1 pracovní místo připadl na okres Tachov (0,1), Domažlice a Plzeň-jih (shodně 0,2), Plzeň-město (0,3), Plzeň-sever a Rokycany (shodně 0,4). Naopak relativně nejvyšší počet uchazečů na 1 pracovní místo byl zaznamenán v okrese Klatovy (0,5).

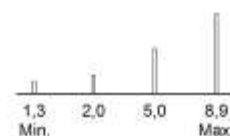
Výše průměrné měsíční podpory za posledních osm let vzrostla o 2 377 Kč

Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2019 mělo 4 216 uchazečů, což představovalo meziroční nárůst o 12,6 %. Výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti činila 8 471 Kč. Během posledních osmi let se počet uchazečů s nárokem na podporu snížil o 865 uchazečů, tj. o 17,0 % méně a výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti se zvýšila o 2 377 Kč, tj. o 39,0 % více.

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Plzeňského kraje v letech 2014 až 2019 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce ze všech obyvatel ve stejném věku (%)

Pramen: MPSV

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele dosáhl v roce 2018 hodnoty 241 244 Kč

Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) je částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu a úspory. Tento ukazatel zachycuje do značné míry úroveň materiálního bohatství domácností. ČDDD v Plzeňském kraji trvale rostl. V roce 2018¹⁵ dosáhl hodnoty 140,5 mld. Kč, meziročně vzrostl o 4,9 %. **V časové řadě 2013–2018** se nejméně zvýšil v roce 2016, zatímco nejvíce vzrostl v roce 2015. Na ČR se podílel 5,4 % a v porovnání s ostatními kraji byl tento podíl osmý nejvyšší. **Relativní ukazatel ČDDD na 1 obyvatele** činil 241 244 Kč. V časové řadě 2013–2018 vykazoval s výjimkou roku 2016 rostoucí trend. Mezi kraji zaujímal Plzeňský kraj v tomto ukazateli šesté nejvyšší místo. V porovnání s průměrem ČR v roce 2018 byl nižší o 5 122 Kč.

Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu dosáhl meziročního zvýšení 3,5 %

Podle výsledků výběrového šetření **Příjmy a životní podmínky domácností 2019**¹⁶ dosáhl **průměrný roční hrubý příjem na osobu** 226 618 Kč, což představovalo pátou nejvyšší hodnotu v rámci krajů. **Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu** činil 191 313 Kč. Oproti průměru ČR byla dosažená hodnota v kraji nižší o 3 758 Kč. V porovnání s rokem 2017 se průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu zvýšil o 3,5 %. **Průměrný celkový roční čistý příjem včetně naturálního příjmu** představoval 197 657 Kč na 1 člena domácnosti, z toho naturální příjem (např. produkce z vlastního hospodářství) činil 3,2 %. Meziročně se celkový roční čistý příjem na osobu zvýšil o 3,6 %. Nejvyšší průměrný celkový roční čistý příjem na 1 osobu byl dosažen v Hl. městě Praze (259 392 Kč) a nejnižší ve Zlínském kraji (183 141 Kč). Oproti ČR byl průměrný celkový roční čistý příjem na 1 osobu v Plzeňském kraji nižší o 4 468 Kč, tj. o 2,2 %.

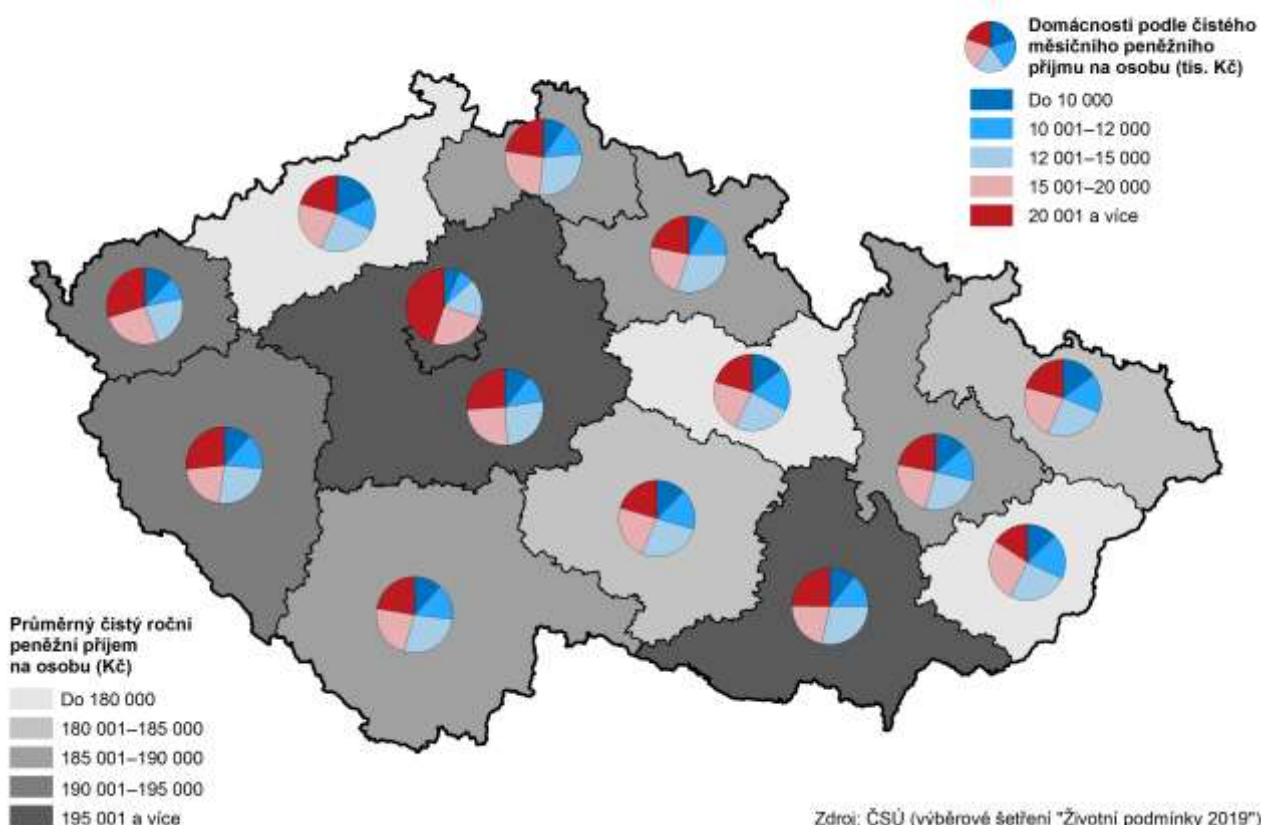
¹⁵ Data za rok 2019 budou k dispozici v lednu 2021
¹⁶ Příjmy domácností jsou šetřeny za předchozí rok

Nejvyšší podíl domácností pobíral průměrný čistý měsíční příjem na osobu v intervalu od 12 001 do 15 000 Kč

Nejvyšší podíl domácností v Plzeňském kraji (26,2 %) pobíral v průměru čistý měsíční příjem na osobu mezi 12 001–15 000 Kč. Druhou nejčteněji zastoupenou skupinu (20,8 %) tvořily domácnosti s příjmem od 15 001 do 20 000 Kč. V pořadí třetí nejčtenější skupinu (18,9 %) představovaly domácnosti s příjmem od 20 001 do 30 000 Kč. Nejméně domácností v Plzeňském kraji (0,2 %) mělo měsíční čistý příjem na osobu nad 50 001 Kč. Nejnižší měsíční čistý příjem do 6 000 Kč pobíralo 1,6 % domácností. Meziročně vzrostl nejvíce podíl domácností v příjmové skupině mezi 12 001–15 000 Kč, a to o 3,6 procentního bodu. V pořadí druhou nejrychleji meziročně rostoucí skupinu tvořily domácnosti v příjmové skupině od 30 000 do 50 000 Kč, v této příjmové skupině se podíl domácností meziročně zvýšil o 2,5 procentního bodu.

Příjmy domácností v krajích v roce 2018

Téměř 60 % domácností uvedlo, že vychází se svými příjmy s určitými obtížemi

V roce 2019 bylo v Plzeňském kraji **250 342 hospodařících domácností**, které představovaly 5,6 % z celkového počtu hospodařících domácností v ČR. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností **vycházelo s vlastním příjmem velmi snadno jen 2,1 % domácností a snadno 7,6 %**. Nejvyšší podíl domácností uvedl, že se svými příjmy vychází s menšími obtížemi (42,1 %). Druhou nejčteněji zastoupenou skupinu (31,2 %) tvořily domácnosti, které vycházely se svými příjmy docela snadno. S velkými obtížemi vycházelo se svým příjmem (4,3 %) domácností. **S určitými obtížemi vycházelo se svými příjmy 59,1 % domácností**. Oproti loňskému roku se situace zlepšila, protože se podíl těchto domácností snížil o 3,4 procentního bodu.

Průměrné náklady na bydlení jsou v rámci krajů sedmé nejnižší

Náklady na bydlení se podílely na čistých měsíčních peněžních příjmech 14,5 %. V podílu nákladů na bydlení z čistých peněžních příjmů se Plzeňský kraj

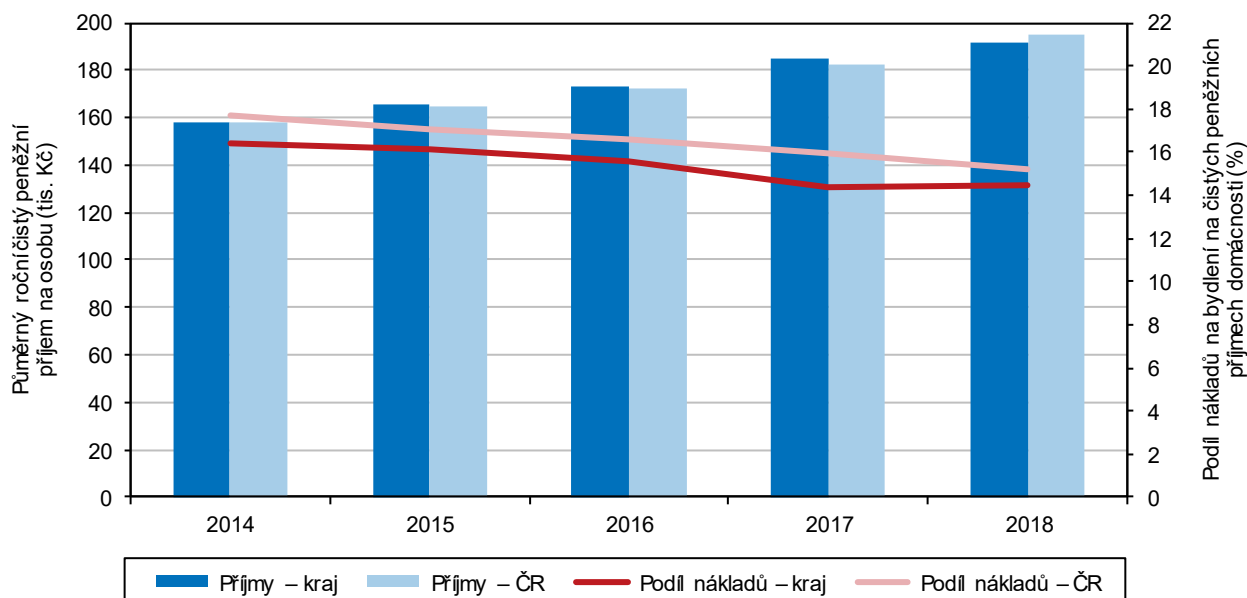
v mezikrajském porovnání umístil na sedmém nejnižším místě. Nejnižší podíl těchto nákladů byl zaznamenán v Kraji Vysočina 12,3 %, nejvyšší podíl (19,0 %) v Ústeckém kraji. Oproti průměru ČR byl podíl nákladů na bydlení v Plzeňském kraji nižší o 0,7 procentního bodu. Meziročně se podíl nákladů na bydlení na čistých peněžních měsíčních příjmech v Plzeňském kraji zvýšil nepatrně, a to o 0,1 procentního bodu. Měsíční náklady na bydlení v domácnostech Plzeňského kraje představovaly v průměru 5 277 Kč. Na těchto nákladech se nejvíce podílela elektřina (25,0 %) a nájemné, úhrada za užívání bytu (24,5 %). Náklady spojené s užíváním plynu z dálkového zdroje činily 14,9 %, teplo a teplá voda 11,7 % a vodné a stočné 8,8 %. Nejvyšší náklady na bydlení zaplatily v průměru domácnosti v Hl. městě Praze 8 100 Kč, nejnižší v Kraji Vysočina 4 641 Kč. V porovnání s ostatními kraji se Plzeňský kraj ve výši průměrného nákladu na bydlení umístil na sedmém nejnižším místě. Podle subjektivního názoru plzeňských domácností nepředstavovaly náklady na bydlení vůbec žádnou zátěž pro 9,5 % domácností, 74,0 % domácností uvedlo, že zaplatit náklady na bydlení pro ně představuje určitou zátěž. Zaplatit náklady na bydlení bylo velkou zátěží pro 16,6 % domácností, meziročně se podíl těchto domácností snížil o 4,5 procentního bodu.

Podíl domácností, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, byl v mezikrajském porovnání třetí nejvyšší

Podle právní formy užívání bytu bydlelo nejvíce plzeňských domácností ve vlastním domě (41,3 %) a v bytě v osobním vlastnictví (35,1 %). Pronajatý byt využívalo 18,2 % domácností, u příbuzných a známých žilo 3,8 % domácností. Nejméně domácností (1,6 %) bydlelo v družstevních bytech. V porovnání s ostatními kraji byl podíl plzeňských domácností, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, třetí nejvyšší. Podíl domácností, které bydlely ve vlastním domě, byl v rámci mezikrajského porovnání šestý nejnižší. Nejnižší podíl domácností v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji bydlel v družstevním bytě.

Graf 2.6 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mzdy¹⁷

Výše průměrné hrubé měsíční mzdy v Plzeňském kraji byla v mezikrajském srovnání třetí nejvyšší

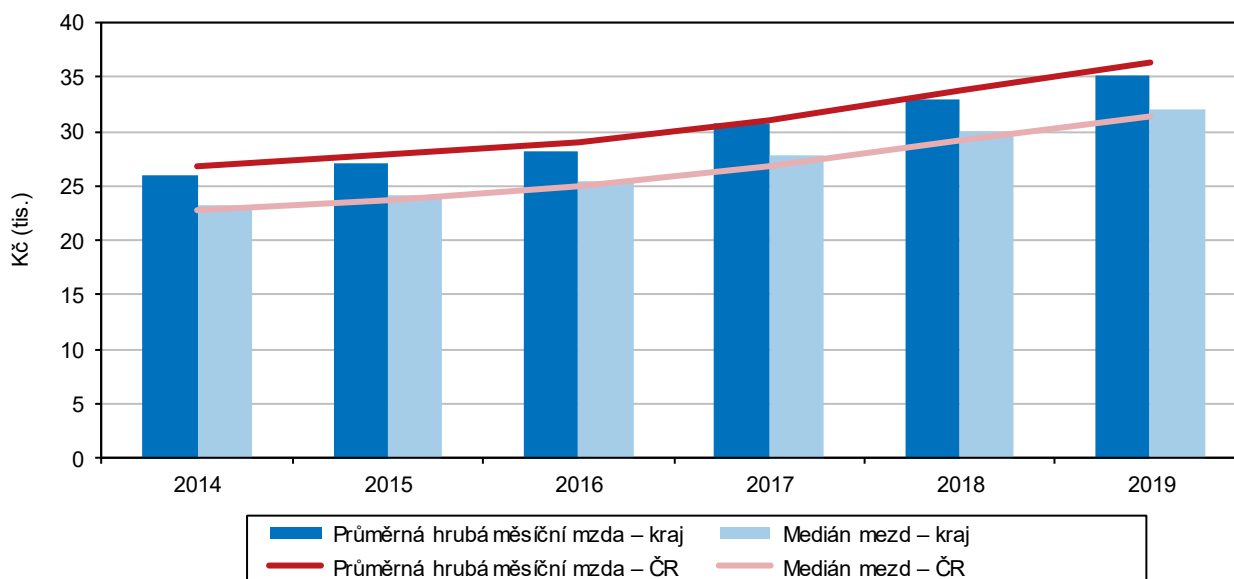
V roce 2019 dosáhla podle předběžných výsledků **průměrná hrubá měsíční mzda** zaměstnance, přepočteného na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 33 154 Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 2 122 Kč, tj. 6,8 %. V porovnání s průměrnou mzdou v ČR (34 125 Kč) byla průměrná mzda v Plzeňském kraji o 971 Kč nižší, a to i přesto, že v mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj umístil na třetím nejvyšším místě. Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v Hl. městě Praze 42 553 Kč, naopak nejnižší v Karlovarském kraji (29 962 Kč). Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy mezi kraji v roce 2019 představovalo 12 591 Kč. Tato hrubá měsíční mzda byla zjištěna z podnikového výkaznictví, kde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc.

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v odvětví informační a komunikační činnosti, nejnižší v odvětví ubytování, stravování a pohostinství

V roce 2018 byla v Plzeňském kraji dosažena nejvyšší **průměrná hrubá měsíční mzda podle CZ-NACE** v odvětví informační a komunikační činnosti (46 631 Kč) a naopak nejnižší mzda (16 752 Kč) v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. V ČR byla nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví informační a komunikační činnosti (55 756 Kč) a nejnižší mzda opět v odvětví ubytování, stravování a pohostinství (18 331 Kč). V porovnání s Plzeňským krajem byla průměrná hrubá měsíční mzda za ČR v odvětví informační a komunikační činnosti vyšší o 9 125 Kč a v odvětví ubytování a stravování vyšší o 1 579 Kč. Tento trend je ovlivněn výší mezd v Hl. městě Praze.

Graf 2.7 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF

Mzdy získané na základě výběrového šetření MPSV a MF se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví

Mzdy získané na základě **výběrového šetření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí** se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví v tom, že jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměření s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, a je odečtena doba nemoci

¹⁷ Údaje za rok 2018 jsou předběžné

a dalších neplacených nepřítomností v práci pro daný rok. Výhoda takto sledované mzdy spočívá v tom, že umožňuje porovnávat mzdovou úroveň získanou v různých pracovních místech při přesně zjištěném objemu placené doby. V časové řadě je takto získaná mzda porovnatelná od roku 2011. Od roku 2011 jsou sledováni i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů fyzických osob. Výsledky před rokem 2011 nebyly přepočtené, a proto **nejsou srovnatelné**.

Ženy měly v porovnání s muži nižší mzdu o 16,5 %

V roce 2019 činila průměrná hrubá měsíční mzda (získaná z výběrového šetření ministerstev) v Plzeňském kraji 35 208 Kč a meziročně vzrostla o 6,6 %. V časové řadě 2012 až 2019 se v Plzeňském kraji průměrná hrubá měsíční mzda zvýšila o 44,9 %. Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla u mužů 37 978 Kč, u žen 31 710 Kč. Ženy měly v průměru o 6 268 Kč nižší průměrnou hrubou měsíční mzdu než muži, tj. o 16,5 %.

Variační rozpětí průměrné hrubé měsíční mzdy mezi kraji činilo 14 277 Kč

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda dosažená v Hl. městě Praze činila dle šetření ministerstev 45 928 Kč a nejnižší v Karlovarském kraji 31 651 Kč. **Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy** mezi kraji představovalo v tomto případě 14 277 Kč.

Medián mezd se v časové řadě 2012 až 2019 zvýšil o 47,0 %

Rozdíly mezi úrovní jednotlivých hrubých měsíčních mezd daleko přesněji vystihuje **medián**, který sledovaný soubor rozdělí na dvě stejně početné skupiny. Přesně 50 % osob má mzdu nižší než medián mezd a přesně 50 % osob má mzdu vyšší. V roce 2019 dosáhl medián mezd v Plzeňském kraji 31 985 Kč a meziročně se zvýšil o 6,4 %. V časové řadě 2012–2019 se pak zvýšil o 47,0 %. Medián mezd u mužů dosáhl 34 336 Kč a u žen 29 286 Kč, u žen byl tedy o 5 050 Kč nižší, tj. o 14,7 %.

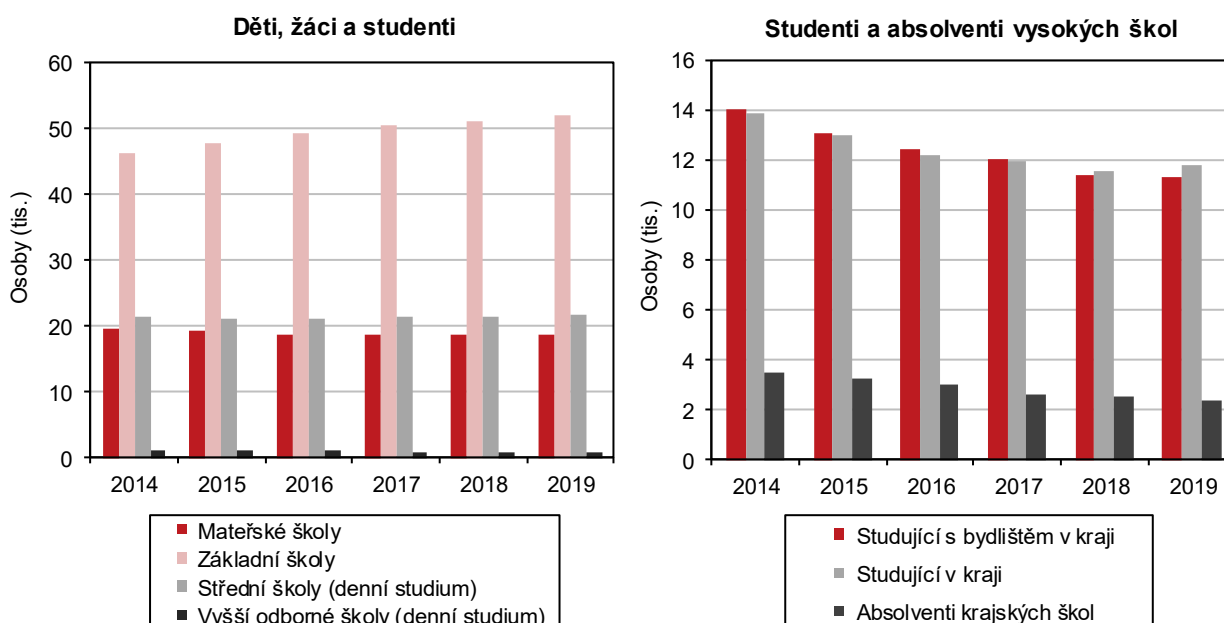
Vzdělávání

Oproti roku 2012 se počet dětí v mateřských školách snížil o 1,1 %

Počet dětí v **mateřských školách** se v průběhu let 2012–2019 snížil. Ve školním roce 2012/2013 bylo v mateřských školách v Plzeňském kraji 19 055 dětí, v roce 2019 se počet dětí snížil na 18 845, tj. snížení o 1,1 %. Absolutně nejvyššího počtu dětí v mateřských školách (19 650) bylo dosaženo v roce 2014, kdy počet dětí byl v porovnání s rokem 2019 vyšší o 4,3 %.

Graf 2.8 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Plzeňském kraji

Pramen: MŠMT

Základní školy v roce 2019 navštěvovalo téměř 52 tis. žáků

V **základních školách** se začal postupně projevovat zvýšený počet žáků vlivem vyšší porodnosti v letech 2005–2009. Nejvíce žáků navštěvovalo základní školu právě v roce 2019, kdy jejich počet činil 51 990 a oproti roku 2012 se zvýšil o 8 621 žáků, tj. nárůst o téměř o pětinu. Meziroční zvýšení dosahovalo 1,5 %.

Na středních školách v posledních čtyřech letech počet studentů mírně narůstá

Na **středních školách** vč. konzervatoří (denní studium) se počty studentů do roku 2015 snižovaly, v posledních čtyřech letech je však z vývoje patrný mírný růst. V roce 2012 studovalo na středních školách 22 617 studentů, zatímco v roce 2019 se počet studentů snížil na 21 512 studentů, tj. snížení o 4,9 %. Ve školním roce 2019/2020 činil meziroční nárůst 1,6 %. Počty studentů **vyšších odborných škol** (denní studium) do roku 2018 klesaly. Mezi lety 2012–2016 se jejich počet pohyboval nad 1 tis. hranicí. I když od roku 2017 studentů vyšších odborných škol ubývalo, v roce 2019 došlo k mírnému zvýšení na hodnotu 820 studentů, což představuje meziroční nárůst 0,9 %.

Počty vysokoškolských studentů klesaly v důsledku poklesu obyvatel ve věku 20–24 let

Počty studentů **vysokých škol** (občané ČR) v průběhu posledních osmi let klesaly. Hlavní příčinou poklesu vysokoškolských studentů byl pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let o čtvrtinu. V roce 2012 studovalo na vysokých školách s trvalým bydlištěm v kraji 15 917 studentů, v roce 2019 se tento počet studentů snížil na 11 338, tj. pokles o 28,8 %. V roce 2019 dosáhl počet vysokoškolských studentů s místem výuky v kraji 11 816 a oproti roku 2012 klesl o 27,5 %. Z celkového počtu studentů s místem výuky v kraji studovalo v roce 2019 v prezenčním studiu 86,1 %. Podíl studentů v prezenčním studiu se ve sledované časové řadě zvýšil o 2,2 %. V roce 2019 absolvovalo vysokou školu (občané ČR) s místem výuky v kraji 2 384 studentů a jejich počet se oproti roku 2012 snížil o 41,1 %.

Zdravotnictví

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů

V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji zaměstnáno 2 725 lékařů. Od roku 2012 se **počet lékařů** zvýšil o 2,5 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů.

Nejvyšší počet lékařů byl v okrese Plzeň-město

V porovnání s ostatním kraji ČR připadlo v Plzeňském kraji na 1 000 obyvatel čtvrtý nejvyšší počet lékařů. Nejvyšší **počet lékařů na 1 000 obyvatel** měl kraj Hl. město Praha (8,0) a na druhé pozici se umístil Jihomoravský kraj (5,3). Nejméně lékařů na 1 000 obyvatel mají ve Středočeském kraji (3,1), což úzce souvisí s blízkostí Hl. města Prahy. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-město (8,8), naopak nejnižší (1,3) v okrese Plzeň-sever. K okresům s nízkým počtem lékařů na 1 000 obyvatel patřily i Domažlice (2,3) a Tachov (2,6).

Počet lůžek v nemocnicích v roce 2016 mírně narostl vlivem některých LDN, které se staly součástí nemocnic

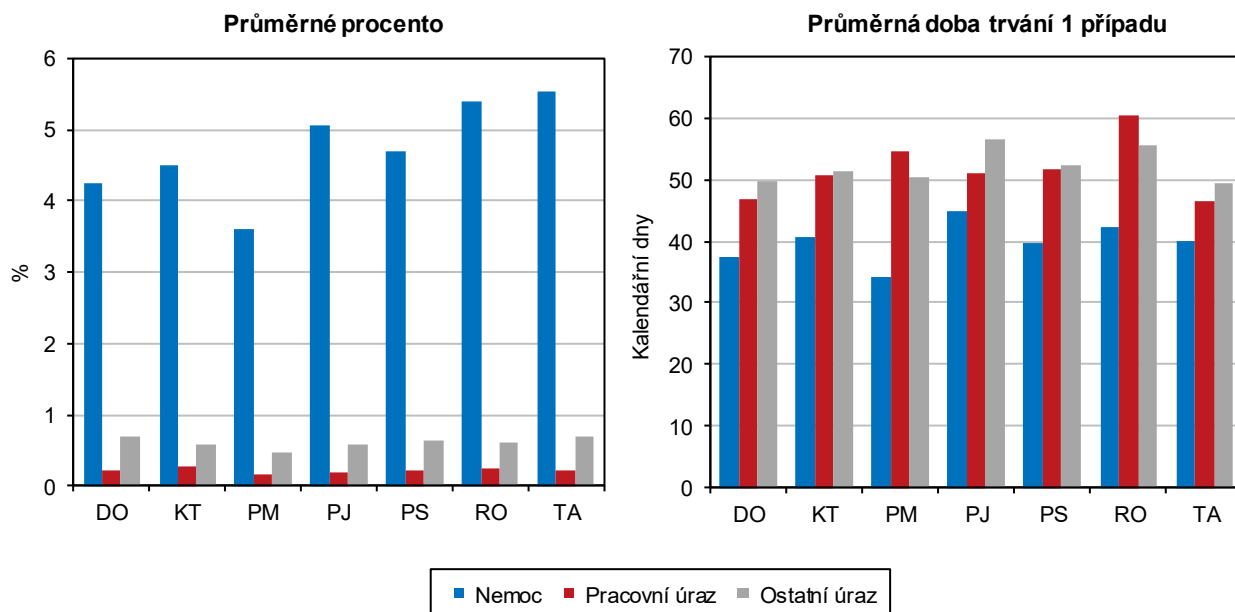
Lůžka v nemocnicích se postupně snižovala, výjimku představuje až rok 2016, kdy se však součástí nemocnic staly některé LDN, což způsobilo mírný meziroční nárůst. V případě Plzeňského kraje se mezi lety 2015 a 2018 zvýšil počet lůžek o 75. V roce 2012 činil počet lůžek v nemocnicích 3 462, v roce 2018 se navýšil 3 321. Doba **využití lůžek** se oproti roku 2012 mírně zvýšila. V roce 2012 představovala doba využití lůžek 243,5 dne, v roce 2018 se zvýšila o 24 dní.

Zvýšení počtu hospitalizovaných a hospitalizací úzce souvisí se stárnutím populace

Mezi lety 2015 a 2016 dochází k metodické změně, kdy do roku 2015 jsou zjišťovány počty pacientů a od roku 2016 poté počty **případů hospitalizace**. V roce 2012 tak bylo hospitalizováno 114,6 tis. pacientů, v roce 2018 poté 119,6 případů hospitalizace. Zvyšování počtu hospitalizovaných a následně případů hospitalizace může úzce souviset se stárnutím populace. Počet obyvatel ve věku 65 let a více se v roce 2018 v porovnání s rokem 2012 zvýšil téměř o pětinu. **Průměrná ošetřovací doba** v roce 2018 činila 7,4 dní a oproti roku 2014 se mírně zvýšila (o 0,2 dne).

Graf 2.9 Dočasná pracovní neschopnost v okresech Plzeňského kraje v roce 2018

Pramen: ČSSZ

Průměrný denní počet dočasně práce neschopných osob má rostoucí trend

V roce 2019 bylo hlášeno 105 839 nových případů **dočasné pracovní neschopnosti**, což představovalo v průměru denně 11 471 dočasně práce neschopných osob (meziročně o 3,9 % více). **Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti** v roce 2019 činila 39,6 kalendářního dne, z toho pro nemoc 38,0 a pro pracovní úraz 52,4 kalendářního dne. Ve srovnání s republikovou hodnotou byla průměrná doba trvání dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji o 2,8 dne kratší.

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v kraji je sedmé nejnižší v ČR

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dosáhlo v Plzeňském kraji hodnoty 5,033 %. Z časové řady byly patrné rostoucí tendence v období od roku 2012, pouze v roce 2017 došlo k mírnému poklesu. Dlouhodobě vykazují v rámci kraje nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti okresy Tachov (6,423 %) a Rokycany (6,251 %). Naopak nejnižší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti má okres Plzeň-město (4,238 %). V rámci ČR má Plzeňský region sedmou nejnižší hodnotu, nejnižší procento dočasné pracovní neschopnosti vykazuje Hl. město Praha (3,560 %).

Nemocenské pojištění

Od roku 2014 došlo k nárůstu výdajů na dávky nemocenské pojištění o 78,1 %

V Plzeňském kraji bylo v roce 2019 evidováno 227 909 **nemocensky pojištěných osob**, z toho 108 703 žen. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 41 osob. Z hlediska vývoje **dávek nemocenského pojištění** v Plzeňském kraji docházelo k poklesu až do roku 2012, kdy byly výdaje abnormálně nízké a od té doby znovu výrazněji narůstají. Za posledních šest let tak došlo k nárůstu o 78,1 % na hodnotu 2 046 456 tis. Kč zaznamenanou v roce 2019. Meziroční zvýšení dávek dosáhlo 13,1 %.

Téměř 73,0 % dávek nemocenského pojištění tvoří výdaje na nemocenskou

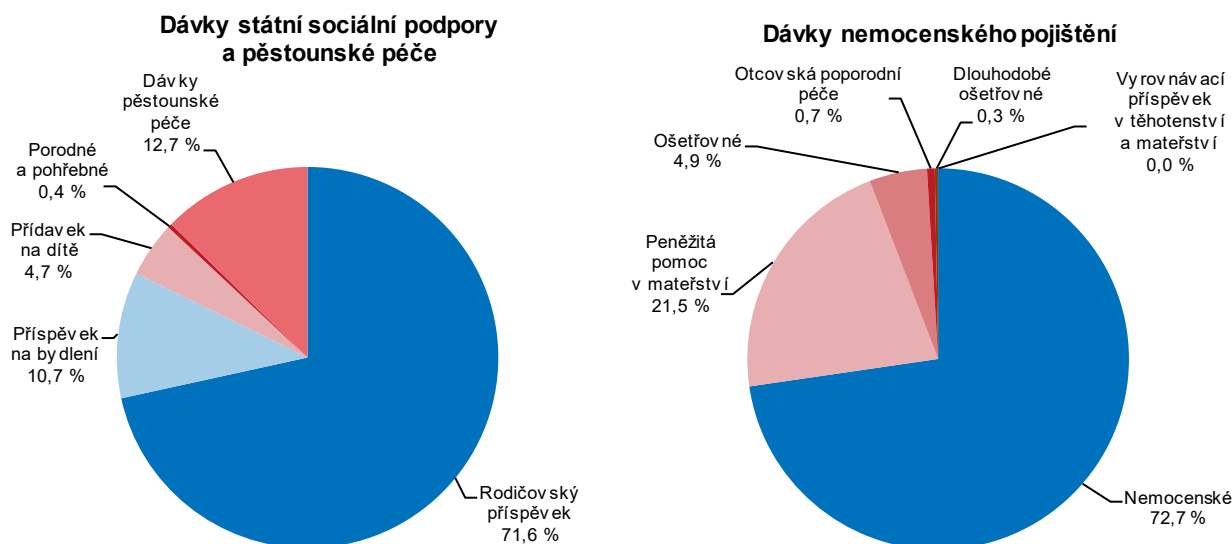
Z hlediska **struktury dávek**, tvoří největší část 72,7 % **nemocenské** (tj. 1 487 632 tis. Kč), na kterou má zaměstnanec nebo OSVČ nárok spolu s dalšími podmínkami od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti. Druhým největším výdajem nemocenského pojištění je **peněžitá pomoc v mateřství**, v roce 2019 celkem 439 455 tis. Kč (tj. 21,5 %). Pokud zaměstnanec nemůže pracovat z důvodu, že musí ošetřovat nemocného člena domácnosti nebo

dítě mladší 10 let, protože školské zařízení bylo uzavřeno, vzniká mu nárok na tzv. **ošetřovné**. V Plzeňském kraji se tento druh na celkových výdajích nemocenského pojištění podílel jen 4,9 %. Strukturu dávek doplňuje **vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství**, na který v kraji připadlo 469 tis. Kč a má na něj nárok zaměstnankyně, která byla z důvodu těhotenství, mateřství převedena na jinou práci a z tohoto důvodu dosahuje bez svého zavinění nižšího příjmu než před převedením. Od 1. 2. 2018 byla zavedena nová dávka **otcovská poporodní péče**, na kterou bylo v kraji v roce 2019 vynaloženo 13 333 tis. Kč, meziroční nárůst dosáhl 27,4 %. Na **dlouhodobé ošetřovné**, dávka zavedena od 1. 6. 2018, bylo vyplaceno 5 284 tis. Kč, tedy 3,6 krát více než za sedmiměsíční období roku 2018. Z hlediska vývoje největší rostoucí trend zaznamenává kategorie výdajů na ošetřovné, které se v průběhu posledních šesti let téměř zdvojnásobily. Výdaje na peněžitou pomoc v mateřství klesaly v letech 2010 až 2013. Od roku 2013 je zaznamenávám rostoucí průběh a za posledních šest let došlo k navýšení o 41,2 %, meziroční nárůst o 4,7 %. Průběh vývoje výdajů na nemocenské měl po celou dobu sledování rostoucí charakter, v roce 2019 bylo vyplaceno téměř 1,5 mld. Kč, meziroční navýšení o 16,3 %.

Graf 2.10 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Plzeňském kraji v roce 2019

Pramen: MPSV

Podíl dávek nemocenského pojištění v Plzeňském kraji činí 5,3 % z celkových výdajů za ČR

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Plzeňském kraji se podílely 5,3 % na celkovém úhrnu dávek v ČR. Tento podíl řadí Plzeňský kraj na osmé nejvyšší místo. Stejnou pozici má i podíl výdajů na nemocenské, který činí 5,6 % z celkového republikového úhrnu. Vyšší podíl, a tedy šesté místo v mezikrajském porovnání, dosáhl kraj v dávkách ošetřovného, zde se podílí na celkových výdajích v ČR 5,8 %. U peněžité pomoci v mateřství participuje kraj 4,4 % na celorepublikových sociálních dávkách tohoto typu.

Státní sociální podpora

Z celkového objemu vyplacených dávek tvořily přídavky na děti téměř třetinu

Systém **státní sociální podpory** je legislativně upraven předpisy o státní sociální službě. Podle zákona o státní sociální podpoře se poskytují následující dávky: přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2019 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 338,1 tis. dávek státní podpory, z toho

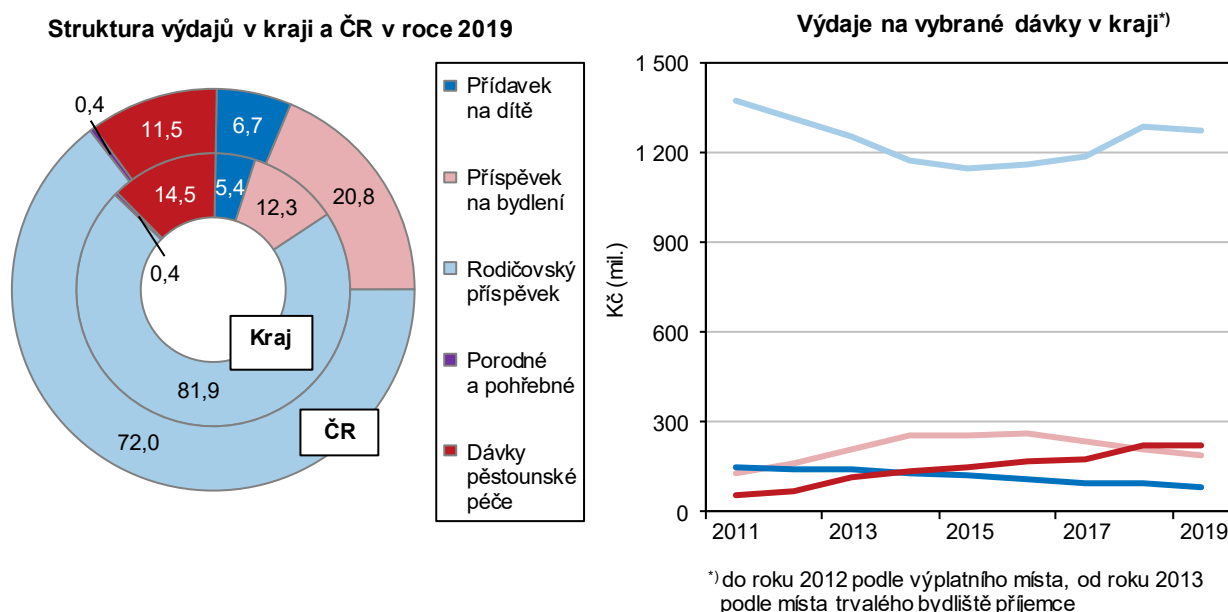
30,7 % na přídavky na dítě. **Přídavek na dítě** je definován jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi na krytí nákladů spojených s jejich výchovou a výživou, jejichž příjem nedosahuje 2,7 násobku životního minima. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory dlouhodobě klesá. Meziročně se snížil o 10,6 %, u přídavků na dítě dokonce o 11,9 %.

Plzeňský kraj má pátý nejnižší objem dávek státní sociální podpory z úhrnu ČR

Objem **výdajů na dávky státní sociální podpory** klesal do roku 2015, poté mírně narostl. V roce 2019 činil objem výdajů 1 559,702 mil. Kč, což je o 14,6 % méně v porovnání s předchozím rokem a jedná se o nejnižší hodnotu za sledované období. Z celkového objemu výdajů na dávky státní podpory v ČR připadá na Plzeňský kraj pátý nejnižší podíl (4,6 %), z toho u přídavků na dítě dokonce druhý nejnižší podíl (3,7 %). V mezikrajském srovnání má nejvyšší podíl celkových výdajů na ČR kraj Moravskoslezský (13,4 %), naopak nejnižší kraj Karlovarský (2,6 %).

Graf 2.11 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péče v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV

Z celorepublikového pohledu je hodnota dávek státní sociální podpory druhou nejnižší v přepočtu na obyvatele v Plzeňském kraji

Výdaje na dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele mají variabilní průběh, meziročně se hodnota ukazatele snížila. V celorepublikovém srovnání má Plzeňský kraj druhou nejnižší hodnotu **dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele** (3 040 Kč). Nejvyšší hodnotu mají kraje s vysokou nezaměstnaností, a to Moravskoslezský (4 344 Kč/obyv.) a Ústecký (4 193 Kč/obyv.). Hodnota relativního ukazatele v Plzeňském kraji je nižší než republikový průměr (3 552 Kč/obyv.), a to o 513 Kč.

Zařízení sociálních služeb

Jednu třetinu služeb sociální péče tvořily služby provozované formou celoročního pobytu

V roce 2019 bylo v Plzeňském kraji provozováno celkem 151 zařízení sociálních služeb. V příslušných sociálních zařízeních tvořily jednu třetinu služby provozované formou celoroční pobytové služby. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

24 domovů pro seniory s kapacitou 1 639 lůžek

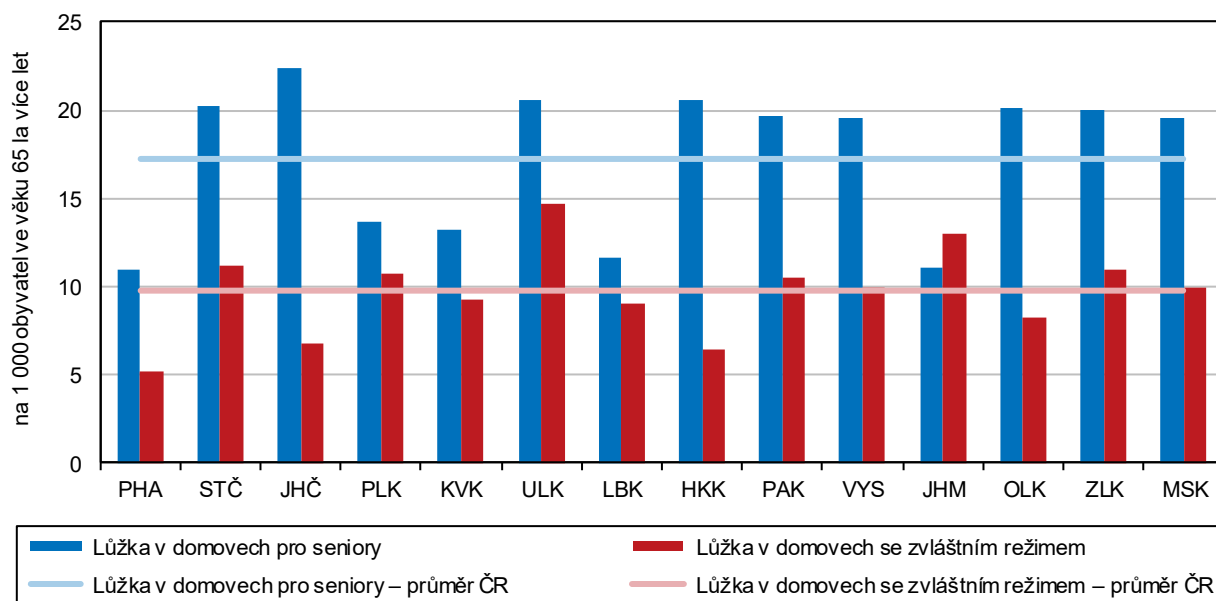
Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména

těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském kraji bylo provozováno 24 domovů pro seniory s kapacitou 1 639 lůžek. Z dlouhodobého pohledu má **vývoj počtu lůžek** proměnlivý charakter. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory zvýšil o 10 lůžek (0,6 %). V roce 2018 bylo naopak evidováno meziroční snížení o 98 lůžek (5,7 %). Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty 68,3, což téměř odpovídá průměru za ČR (70,0 lůžek). U tohoto typu zařízení bylo zaznamenáno až 1 766 neuspokojených žádostí o sociální služby, což je více než výše uvedená kapacita v kraji, a meziročně to znamenalo pokles o 20,0 %.

Graf 2.12 Lůžka v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem v krajích v roce 2019

Pramen: MPSV

Pro osoby s duševními poruchami je v kraji k dispozici 16 zařízení s kapacitou 1 283 lůžek

Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem - **domov se zvláštním režimem** - poskytující služby osobám trpící duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 16 s kapacitou 1 283 lůžek. Z retrospektivního pohledu je patrné, že již v roce 2016 došlo k navýšení počtu i kapacit zařízení, do roku 2017 se poté počet o jedno zařízení snížil, což se na kapacitě lůžek projevilo poklesem o 8,1 %. V roce 2018 kapacita lůžek vzrostla o 23,1 % a v roce 2019 o 7,6 %. **Průměrná kapacita lůžek** v těchto zařízeních činí 80,2 lůžek, tj. o 20,3 lůžek na 1 zařízení nad republikový průměr. V zařízeních tohoto typu bylo k 31. 12. 2019 celkem 1 736 neuspokojených žádostí o příslušnou sociální péči, což představuje meziročně nárůst o 19,3 %.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením funguje v kraji 12 s lůžkovou kapacitou 1 076 lůžek

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí (**domovy pro osoby se zdravotním postižením**). V Plzeňském kraji se nalézá 12 těchto zařízení s kapacitou 1 076 lůžek. Od roku 2015 zůstal počet lůžek zachován. Přepočítání lůžkové kapacity na jedno zařízení představoval v kraji hodnotu 89,7 a převyšuje republikový průměr o 31,6 lůžek na jedno zařízení. Z údajů o neuspokojených žádostech o sociální služby v Plzeňském kraji lze konstatovat, že neuspokojených žádostí o umístění ve výše citovaném typu zařízení sociální péče přibývá, meziročně to byl nárůst o 8,5 %.

Většina ostatních sociálních služeb patří do oblasti sociální prevence

Sociální služby kromě služeb sociální péče zahrnují ještě oblasti sociálního poradenství (v kraji v provozu 29 sociálních poraden) a služby sociální prevence, které se zaměřují na oblast sociálně negativních jevů (např. raná péče, azylové domy, nízkoprahová denní centra apod.).

Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Počet držitelů průkazu osob se zdravotním postižením v roce 2019 byl 22 788

V roce 2019 bylo evidováno 22 788 **držitelů průkazů osob se zdravotním postižením**¹⁸, tj. o 2 824 osob se zdravotním postižením více než v roce 2017. Meziročně se také jednalo o rostoucí tendenci držitelů průkazů osob se zdravotním postižením (nárůst o 5,4 %). Velký podíl osob se zdravotním postižením tvoří **držitelé průkazů ZTP (osoby s těžkým postižením)**. V roce 2019 se jednalo o 15 545 osob s těžkým postižením, jež tvořili 68,2 % podíl na celkovém počtu držitelů průkazů se zdravotním postižením. **Osob se středně těžkým postižením (TP)** bylo 1 609 a **osob se zvlášť těžkým postižením s potřebou průvodce (ZTP/P)** bylo 5 634. Z hlediska závažnosti postižení se od roku 2017 významně zvýšil počet osob se středně těžkým (o 20,4 %) a těžkým postižením (17,6 %). Průkaz osob se zvlášť těžkým postižením s potřebou průvodce drželo v roce 2019 o 224 osob více v porovnání s rokem 2017.

Ženy představují 50,9 % z celkového počtu držitelů průkazů se zdravotním postižením

Podíl žen na celkovém počtu držitelů v Plzeňském kraji mírně převažuje nad podílem mužů ve sledovaném období 2017–2019. V roce 2019 drželo průkaz se zdravotním postižením 11 603 žen (50,9 %) a 11 185 mužů (49,1 %). Jen podle druhu průkazu byl podíl mužů (12,9 %), jež jsou držiteli průkazu ZTP/P, v roce 2019 vyšší než podíl žen (11,8 %) s tímto druhem průkazu.

Nejvíce držitelů průkazu ZTP/P je ve věku 15 až 64 let

V roce 2019 bylo nejvíce držitelů průkazů osob se zdravotním postižením **ve věku 65 let a více** (62,5 %), naopak nejmenší počet byl evidován u osob **ve věku 1–14 let** (3,5 %). Lidé ve věku 65 a více let držící průkaz ZTP (těžké postižení) tvořili nejvyšší podíl z celkového počtu osob se zdravotním postižením (48,6 %). Nejvíce osob se zvlášť těžkým postižením s potřebou průvodce (ZTP/P) bylo **ve věku 15–64 let** (2 785 osob). Ve sledovaném období 2017–2019 byl zaznamenán pokles počtu držitelů průkazů TP (o 24,0 %) jen u dětí ve věku 1–14 let se středně těžkým postižením.

Nejvíce držitelů průkazů osob se zdravotním postižením je v okrese Plzeň-město, naopak nejméně v okrese Tachov

V mezikrajském srovnání¹⁹ byl Plzeňský kraj v roce 2019 na sedmém nejnižším místě v počtu držitelů průkazů osob se zdravotním postižením. Nejnižší počet byl evidován v kraji Karlovarském (9 081), nejvyšší naopak v kraji Jihomoravském (45 964). Podíl Plzeňského kraje z celkového počtu držitelů v ČR činil 6,0 %. V rámci **meziokresního srovnání** byl v Plzeňském kraji nejnižší počet držitelů v okrese Tachov (1 819 osob), Plzeň-sever (2 179 osob) a Rokycany (2 312 osob). Nejvíce osob se zdravotním postižením žije v okrese Plzeň-město (5 997), jejich podíl na celkovém počtu držitelů průkazů v kraji je 26,3 %.

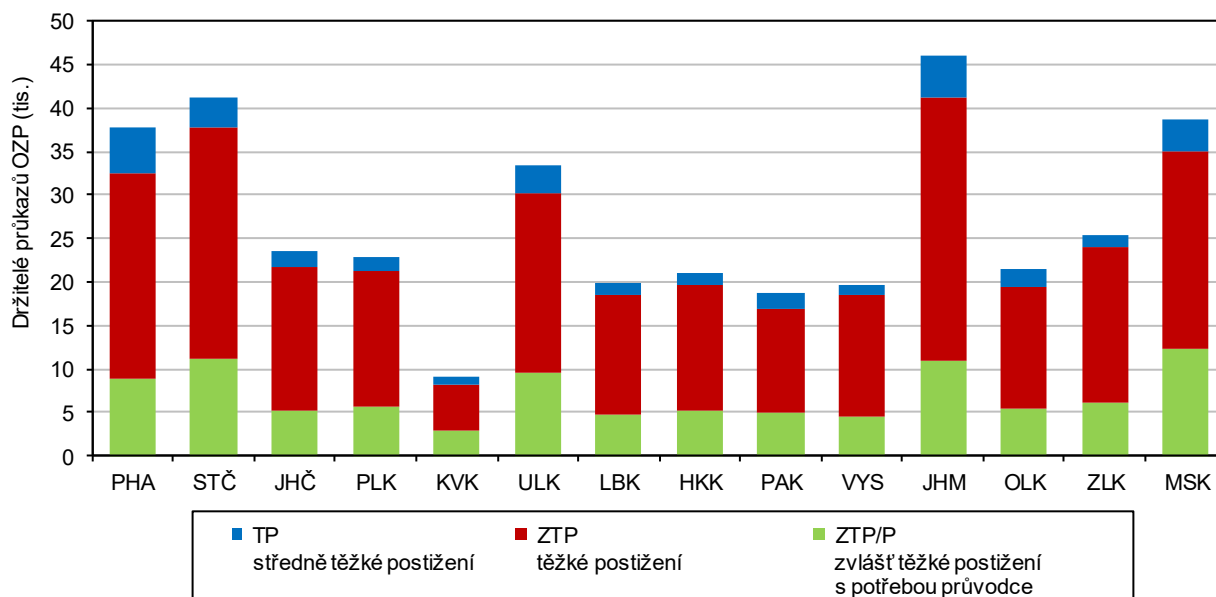
¹⁸ Stav v prosinci

¹⁹ Údaje k 31. 12. 2019

Graf 2.13 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením dle typu průkazu v krajích k 31. 12. 2019

Pramen: MPSV

Důchodci, důchody

Počet příjemců starobních důchodů se zvýšil

V roce 2019 dosáhl počet **příjemců pobírajících starobní důchod celkem (včetně souběhu)** 133 803, v porovnání s rokem 2014 vzrostl o 3,0 %. V roce 2019 ženy tvořily 59,7 % z celkového počtu příjemců, v porovnání s rokem 2014 se jejich podíl snížil o 1,4 procentního bodu. V příjemcích starobních důchodů jsou zahrnuti, jak příjemci pobírající důchod sólo, tak příjemci pobírající důchod v souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem. V příjemcích starobních důchodců nejsou zahrnuti příjemci pobírající poměrný důchod.

Příjemci starobních důchodů sólo činili 75,4 % z příjemců starobních důchodů celkem

Příjemci starobních důchodů sólo představovali 75,4 % z příjemců starobních důchodů celkem (včetně souběhu). Oproti roku 2014 se tento podíl zvýšil o 1,2 procentního bodu. V roce 2019 činil počet příjemců starobního důchodu sólo 100 873 a v porovnání s rokem 2014 vzrostl o 4,7 %.

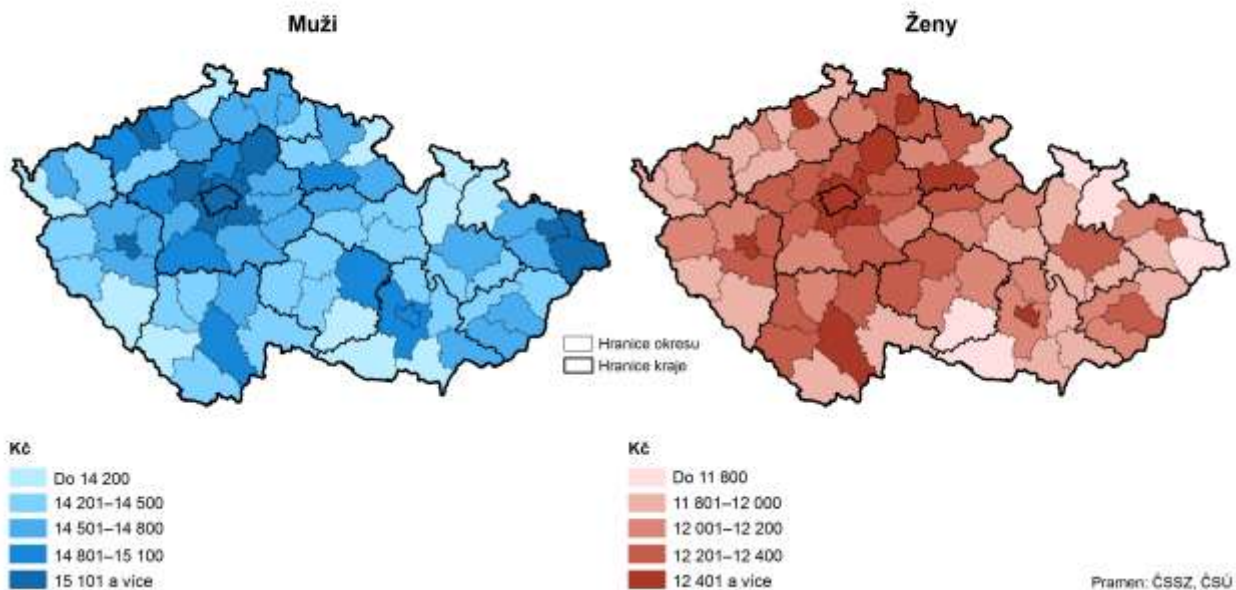
Nejrychleji rostl počet příjemců předčasných důchodů

V roce 2019 se v porovnání s rokem 2014 zvýšil počet **příjemců předčasných starobních důchodů** (včetně souběhu) o 10,2 % (absolutně o 3 625 osob). V roce 2019 dosáhl počet příjemců předčasných starobních důchodů (včetně souběhu) 39 180, z toho bylo 57,1 % žen. Oproti roku 2014 se tento podíl zvýšil o 0,5 procentního bodu.

Ženy měly v průměru o 16,7 % nižší důchod než muži

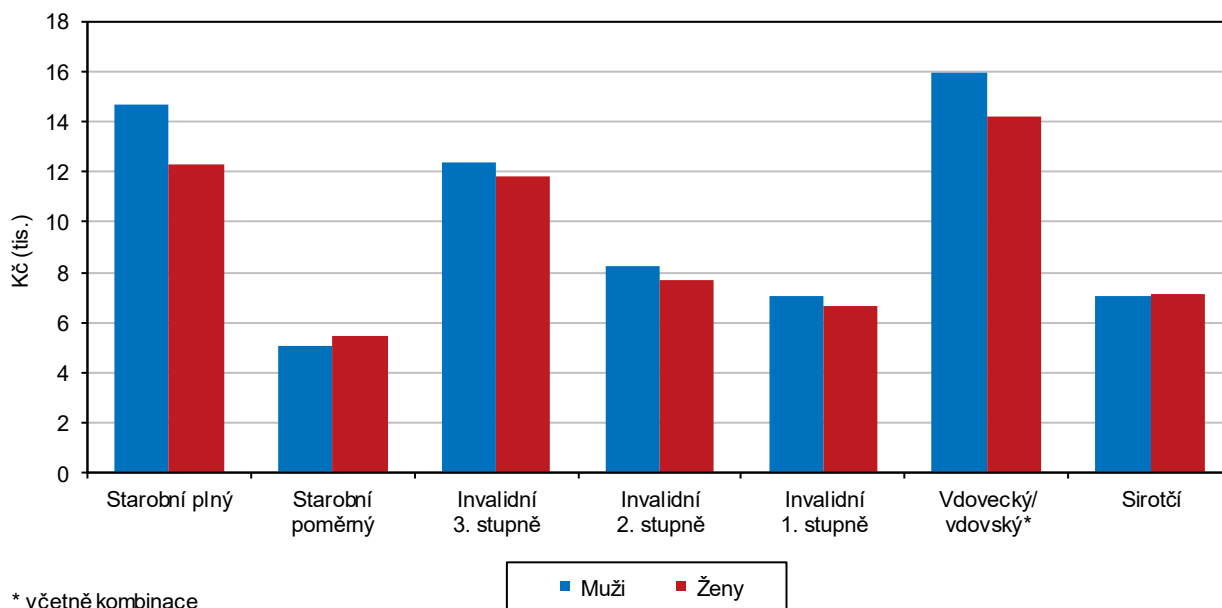
Výše **průměrného důchodu sólo (bez souběhu)** v roce 2019 činila 13 423 Kč. Ve sledovaném období 2014 až 2019 se zvýšil důchod o 2 385 Kč, tj. nárůst o 21,6 %. Výše důchodů mužů byla 14 669 Kč a žen 12 214 Kč. Ženy měly v průměru nižší důchod o 16,7 % než muži. Ve sledovaném období se zvýšily důchody mužům o 2 504 Kč, tj. o 20,6 %, a ženám o 2 226 Kč, tj. o 22,3 %. V roce 2019 činil podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu 42,0 %.

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2019

Graf 2.14 Průměrné důchody podle druhu důchodu a pohlaví v Plzeňském kraji v prosinci 2019

Pramen: ČSSZ

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet spáchaných trestných činů v roce 2019 v kraji byl 10,3 tis.

V Plzeňském kraji v roce 2019 bylo podle údajů Policejního prezidia ČR spácháno 10 324 **registrovaných trestných činů**, což představuje po roce 2016 čtvrtý nejnižší počet trestné činnosti v celé řadě sledování od roku 1991. Nejvyšší počet trestné činnosti byl zaznamenán právě v roce 1999, a to 18 446 registrovaných trestných činů. V meziročním srovnání trestná činnost narostla proti roku 2018 o 4,0 %. Z hlediska klasifikace registrovaných trestných činů téměř tři čtvrtiny z celkového počtu patřily do oblasti **obecné kriminality**, **hospodářská kriminalita** se podílela na celkovém počtu pouze 11,1 %. Z oblasti obecné kriminality je nejvíce trestných činů majetkových (67,6 %) a násilných (10,4 %). Z násilných činů se jedná nejčastěji

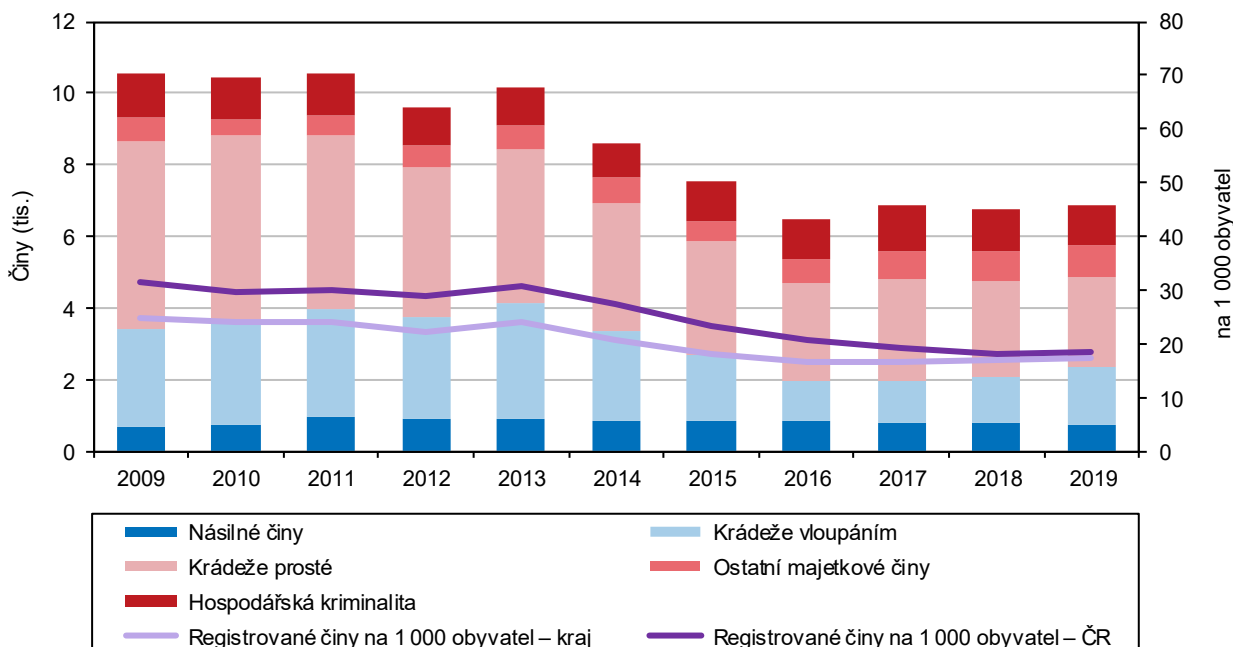

o úmyslné ublížení na zdraví, porušování domovní svobody nebo nebezpečné vyhrožování apod., z majetkové trestné činnosti poté o krádeže vloupáním a krádeže prosté (věci z automobilů, jízdních kol).

Graf 2.15 Registrované trestné činy v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: Policejní prezidium ČR

V přepočtu připadlo na 1 000 obyvatel kraje 17,6 registrovaných trestných činů

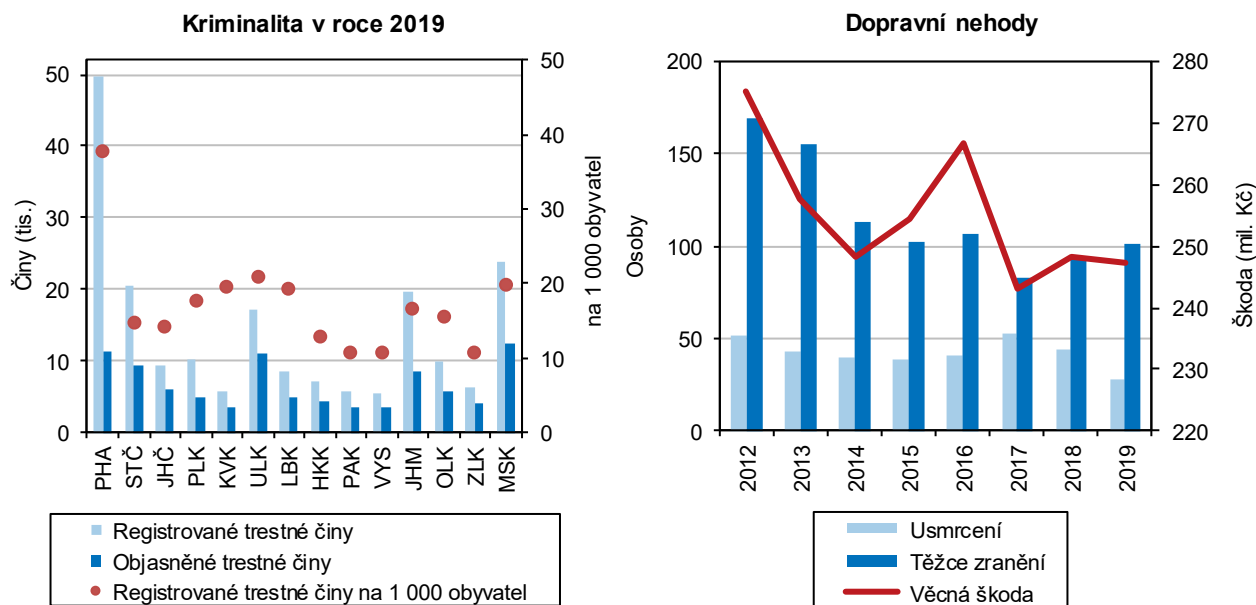
V celostátním měřítku v počtu zjištěné trestné činnosti dosahuje Plzeňský kraj šesté nejvyšší místo, stejně tak jako v relativním ukazateli **přepočtu registrované trestné činnosti na 1 000 obyvatel středního stavu**. Hodnota tohoto přepočtu v roce 2019 je nižší (17,6 trestných činů na 1 000 obyvatel) v porovnání s republikovým průměrem o 1,1 bodu a současně čtvrtá nejnižší za celé období od roku 1991.

Nejvíce trestných činů bylo spácháno v okrese Plzeň-město

Z regionálního pohledu téměř polovina (49,0 %) registrovaných trestných činů byla zaznamenána v okrese Plzeň-město. Druhý nejvyšší počet se vyskytl ve sloučených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (16,1 %). Naopak nejnižší podíl trestné činnosti v regionu vykazuje okres Rokycany (6,5 %). V přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel nejvyšší hodnoty dosahuje opět okres Plzeň-město (26,2) následovaný okresem Tachov (16,2) a Klatovy (14,3). Nejnižší hodnota tohoto ukazatele se vyskytuje v okresech v zázemí Plzně (Plzeň-sever a Plzeň-jih). Z hlediska objasněnosti bylo nejvíce registrovaných trestných činů vyšetřeno v okrese Domažlice (65,6 %) a následně v okresech Klatovy (63,9 %) a Tachov (60,5 %). K nárůstu počtu trestných činů došlo v meziročním porovnání ve všech okresech Plzeňského kraje kromě okresu Domažlice (pokles o 3,7 %) a Tachov (pokles o 12,7 %). Nejvyšší nárůst zaznamenaly okresy Klatovy (o 16,1 %), Plzeň-jih a Plzeň-sever (o 14,2 %). U objasněných trestných činů v porovnání s předchozím rokem došlo kromě okresů Plzeň-město a Tachov, kde byl zaznamenán mírný pokles, k nárůstu u ostatních okresů Plzeňského kraje, nejvíce v okrese Klatovy (o 16,0 %). V meziročním porovnání došlo k mírnému zvýšení hospodářské kriminality v Plzeňském kraji o 0,4 %, mezi okresy byl zaznamenán nejvyšší nárůst v Plzni-městě (o 15,1 %). U obecné kriminality v Plzeňském kraji došlo k poklesu proti roku 2018 o 2,1 %. K poklesu došlo ve všech okresech v regionu, kromě okresu Tachov (nárůst o 25,0 %) a Domažlice (o 15,7 %), kde se projevilo výrazné navýšení. Naopak relativně výrazný pokles zaznamenal okres Klatovy (o 15,6 %), okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever (o 14,1 %).

Graf 2.16 Kriminalita v krajích a dopravní nehody v Plzeňském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Objasněno bylo v kraji 47,8 % registrovaných trestných činů

Policejní orgány objasnily v rámci celkové kriminality 4 930 činů, což znamená v meziročním srovnání zvýšení o 2,5 %. Celkové **procento objasněnosti** činilo 47,8 %. V případě obecné kriminality bylo vyřešeno 2 967 trestných činů (40,3 %) a hospodářské kriminality 615 přečinů (53,7 %).

Počet dopravních nehod v Plzeňském kraji představuje 3,8 % z úhrnu dopravních nehod v ČR

V Plzeňském kraji došlo v roce 2019 celkem k 4 091 **dopravním nehodám**, což představuje 3,8 % z celkového republikového počtu. Od roku 2010 se jedná o nárůst o 45,4 %, v meziročním srovnání o 11,4 %. Věcná škoda způsobená při nehodách dosáhla výše 247 380 tis. Kč, tedy o 748 tis. Kč méně než v roce 2018. V přepočtu na 1 000 obyvatel byla v roce 2019 zaznamenána v krajské pětileté časové řadě nejvyšší hodnota, a to 7,0 nehod na 1 000 obyvatel. Kromě majetkové újmy vznikají i kolize s účastníky dopravních nehod.

Okres Rokycany zaznamenal nejnižší počet nehod mezi okresy celé ČR

V počtu dopravních nehod (absolutně) se umístil region na druhém nejnižším místě za krajem Karlovarským. V majetkových škodách způsobených při nehodách zaujímá kraj třetí nejnižší pozici. V kraji byl zaznamenán pátý nejnižší počet usmrcených osob v ČR. V rámci kraje nejnižší počet nehod zaznamenal okres Rokycany, a to v absolutním počtu nehod (342 nehod). Zároveň okres Rokycany byl okresem s nejnižším počtem dopravních nehod v rámci celé ČR. Naopak nejvyšší nehodovost byla zaznamenána v okresech Plzeň-město (1 474 nehod), Plzeň-jih a Plzeň-sever (768 nehod). Počet usmrcených osob byl nejvyšší ve spojených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (11 osob). Nejvíce osob bylo zraněno v okrese Plzeň-město (460 osob), a to zejména lehce (88,0 %). Nejvyšší majetková újma při dopravních nehodách byla zaznamenána v okrese Plzeň-město.

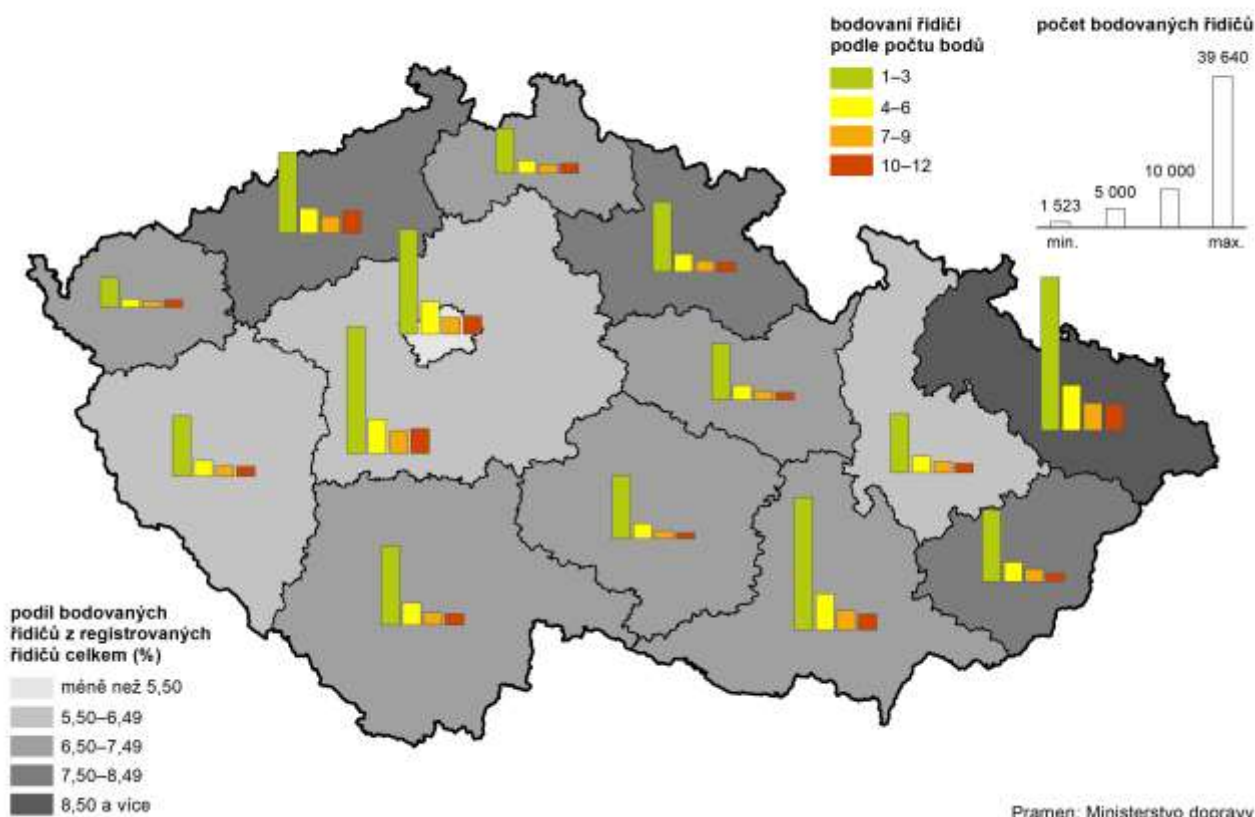
Na silnicích Plzeňského kraje zavinili řidiči pod vlivem alkoholu 332 dopravních nehod

Při dopravních nehodách bylo usmrceno 28 osob, což je o 16 osob méně než v roce 2018. Těžce zraněno bylo o 8 osob více než v minulém roce, naopak ubylo zranění lehčího rázu o 6,0 %. Pod vlivem alkoholu zavinili řidiči 332 dopravních nehod (více než polovina nehod se stala v okresech Plzeň-město, Plzeň-jih a Plzeň-sever). Ve srovnání s minulým rokem klesl počet nehod pod vlivem alkoholu o 8,0 %, částka za celkové škody poklesla o 16,9 %, usmrcených bylo o 4 méně a počet těžce zraněných stoupl o 6 osob. V relativním přepočtu usmrcených osob na 1 000 dopravních nehod v rámci celé ČR nastala nejhorší situace v roce 2018

v kraji Jihočeském (12,9 úmrtí na 1 000 nehod), v Plzeňském regionu bylo zaregistrováno v relativním počtu 6,8 úmrtí na 1 000 nehod.

Bodové hodnocení řidičů v krajích k 31. 12. 2019

Z celkového počtu registrovaných řidičů v Plzeňském kraji představuje podíl bodovaných řidičů 6,32 %

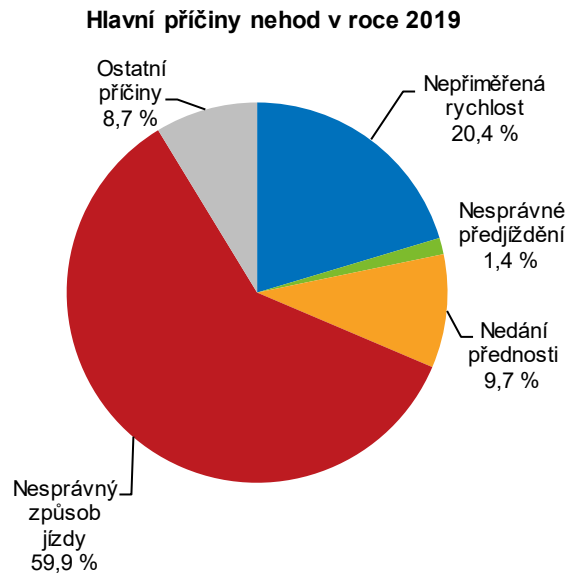
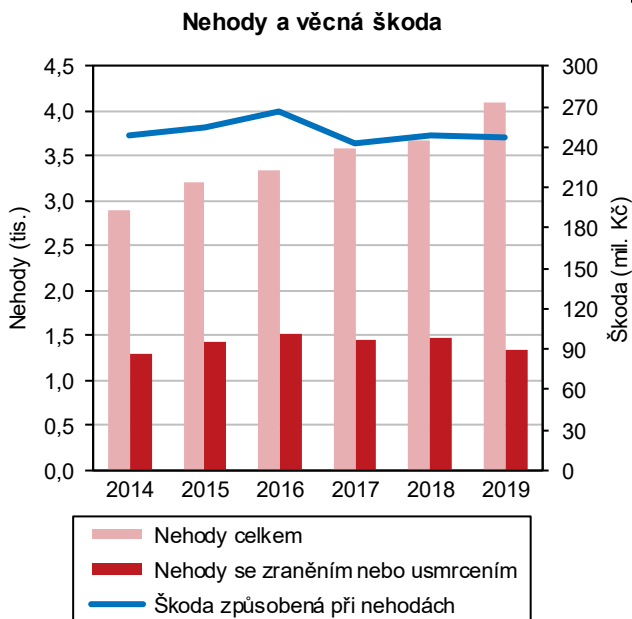
Obecními úřady obcí s rozšířenou působností v Plzeňském kraji bylo k 31. 12. 2019 v centrálním registru řidičů evidováno 24 837 řidičů, kteří se dopustili přestupku započítávaného do **bodového hodnocení řidiče**. Jedná se tak o šestý nejnižší absolutní počet mezi krají, kde nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v Moravskoslezském kraji (64 962), nejnižšího naopak v kraji Karlovarském (13 590). Z hlediska vývoje představuje tento počet v Plzeňském kraji mírný pokles ve srovnání s předchozím rokem a to o 3,3 %. Na celkovém počtu bodovaných řidičů v České republice se kraj ke konci roku 2019 podílel 5,3 %. Z celkového počtu registrovaných řidičů v Plzeňském kraji představuje **podíl bodovaných řidičů** 6,32 %. Při přepočtu na registrované řidiče je zřejmé, že nejvyšší podíl bodovaných řidičů byl v Moravskoslezském kraji (8,91 %), nejnižší naopak v Hl. městě Praze (5,12 %).

Hasičský záchranný sbor evidoval v Plzeňském kraji v průběhu roku 2019 celkem 1 082 požárů

V průběhu roku 2019 došlo podle statisticky vedených údajů Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru v Plzeňském kraji ke vzniku 1 082 požárů. **Na 1 000 obyvatel** tak v kraji připadlo 1,8 **požárů**, což se shoduje s hodnotou v rámci České republiky (1,8). V porovnání s rokem 2018, kdy vzniklo 1 199 požárů, došlo k meziročnímu poklesu o 117 požárů. K okresům s největším výskytem požárů patří okres Plzeň-město, kde bylo v roce 2019 lokalizováno 28,8 % požárů v kraji. Celkově při požárech vznikla **přímá škoda** ve výši 138 971 tis. Kč. V přepočtu na jeden požár v Plzeňském kraji připadla v roce 2019 škoda ve výši 128 439 Kč. Při požárech bylo usmrceno 9 osob a 74 osob se zranilo.

Graf 2.17 Dopravní nehody v Plzeňském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

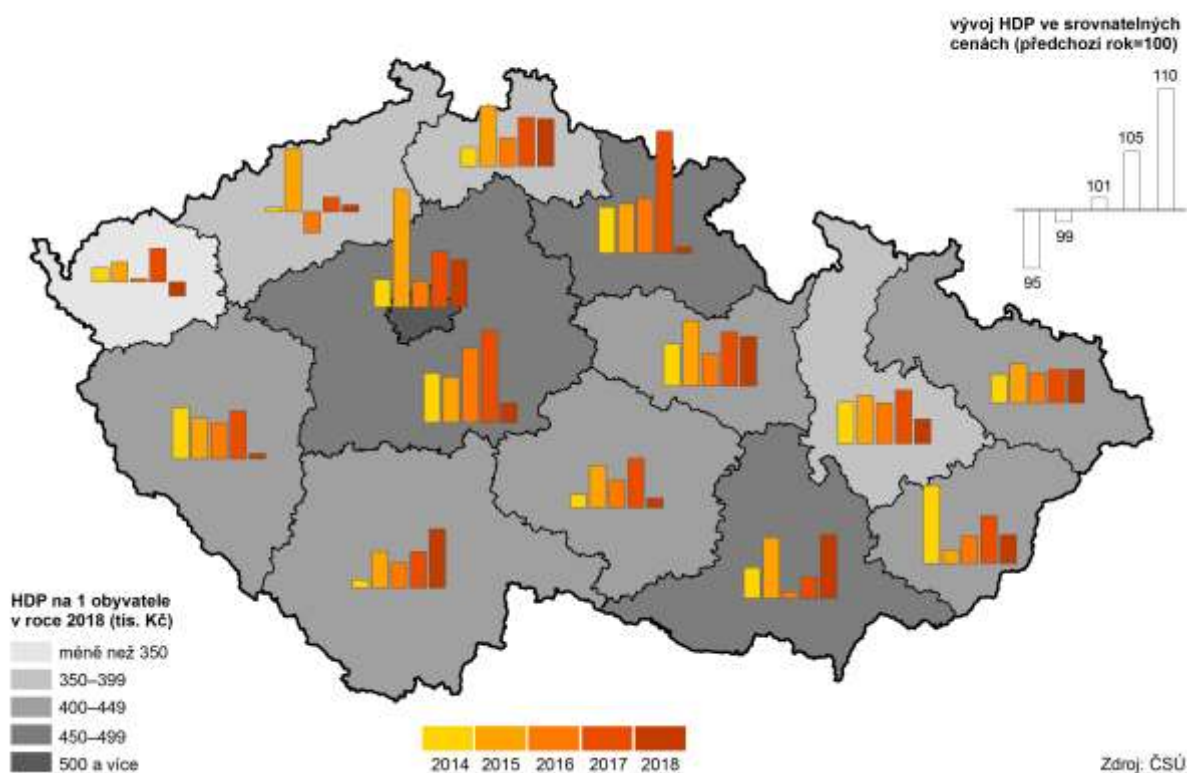
3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Podíl regionálního HDP na ČR činil 4,9 % a byl sedmý nejvyšší mezi kraji

Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) je základním kritériálním makroekonomickým ukazatelem, který vyjadřuje výši hodnoty vytvořené v národním hospodářství resp. regionu za dané období. Je významným ukazatelem ekonomické úrovně daného území. V roce 2018 dosáhl HDP v běžných cenách v Plzeňském kraji 262,1 mld. Kč, meziročně se zvýšil o 2,7 %. Výše regionálního HDP představovala 4,9 % z HDP vytvořeného v ČR. Podíl regionálního HDP na republikovém se dlouhodobě pohybuje kolem 5 %. V mezikrajském srovnání představuje tento podíl sedmou nejvyšší hodnotu. Nejvyššího podílu dosáhly kraje Hl. město Praha (25,8 %), Středočeský (11,6 %) a Jihomoravský (10,8 %), naopak nejnižšího kraj Karlovarský (1,8 %).

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2014 až 2018

Regionální HDP na 1 obyvatele v PPS dosáhl 81,3 % průměru 28 zemí EU

V případě **relativního ukazatele HDP**, tj. v přepočtu na 1 obyvatele, byla hodnota v roce 2018 nejvyšší za posledních 23 let. V roce 2018 činila tato hodnota v běžných cenách 449,8 tis. Kč a meziročně se zvýšila o 2,1 %. Plzeňský kraj s podílem 89,8 % průměru ČR zaujímá v mezikrajském srovnání **páté nejvyšší místo** za kraji Hl. město Praha, Jihomoravským, Středočeským a Plzeňským. Postavení Hl. města Prahy je však z pohledu hodnocení **HDP na obyvatele** zcela výjimečné. V roce 2018 dosáhl kraj Hl. město Praha 210,9 % průměru ČR v Kč a 190,9 % průměru 28 zemí Evropské unie v PPS²⁰. V roce 2018 činil podíl HDP na jednoho obyvatele v Plzeňském kraji 81,3 % průměru EU 28 v PPS. Tento podíl se v porovnání s rokem 2017 snížil o 1,2 procentního bodu.

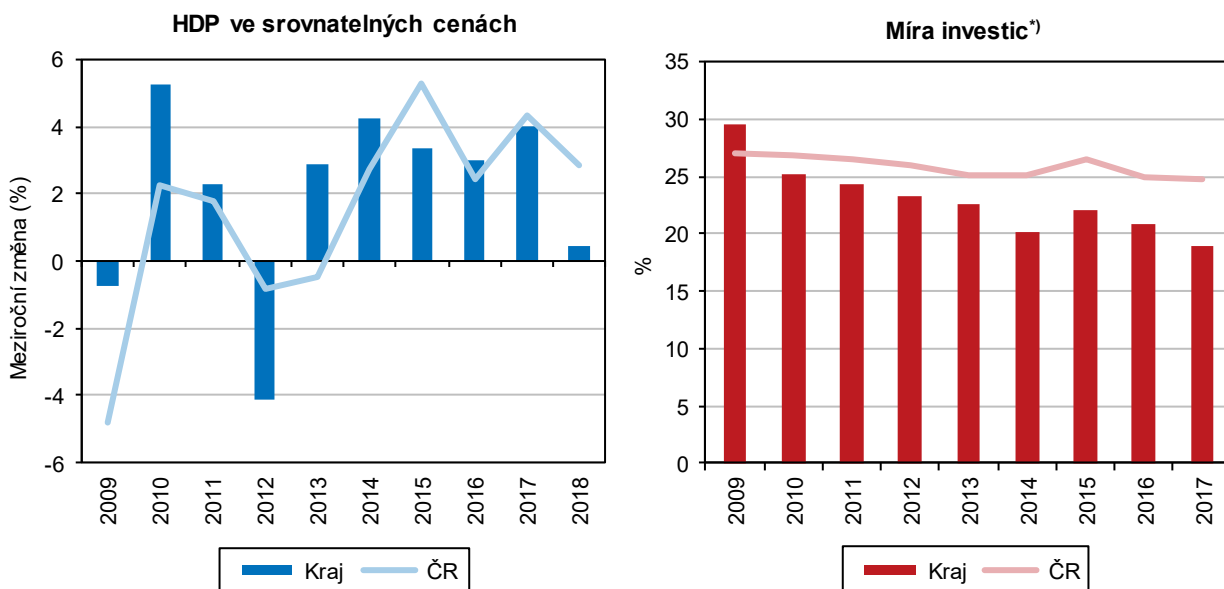
²⁰ Purchasing Power Standard - standard kupní síly

V produktivitě na 1 zaměstnaného se Plzeňský kraj umístil na pátém nejvyšším místě

Významným indikátorem ekonomického rozvoje je produktivita práce měřená podílem HDP na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných). Hodnota tohoto ukazatele v Plzeňském kraji v roce 2018 dosáhla 924,8 tis. Kč a od roku 2012 se neustále zvyšovala. Meziročně se zvýšila o 1,8 %. Plzeňský kraj se v produktivitě práce v mezikrajském srovnání umístil na pátém nejvyšším místě. Produktivita na 1 zaměstnaného v ČR činila 982,5 tis. Kč a dosažená produktivita v Plzeňském kraji představovala 94,1 % průměru ČR.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt a míra investic v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Meziroční pokles HDP ve srovnatelných cenách byl druhý nejmenší

Regionální ukazatel HDP ve srovnatelných cenách (předchozí rok = 100) rostl nejrychleji v roce 2006, kdy dosáhl 109,8 %. Naopak nejvyšší pokles na 95,9 % byl v tomto ukazateli zaznamenán v roce 2012. V následujících letech 2013 a 2014 se regionální HDP postupně zvyšoval a v dalších letech 2015 až 2018 střídavě rostl a klesal. V rozmezí let 2015 až 2018 dosáhl regionální HDP ve srovnatelných cenách nejvyšší nárůst v roce 2017, a to na 104,0 %. **HDP ve srovnatelných cenách v roce 2018** (předchozí rok = 100) činil 100,4 %, oproti roku 2017 byl nižší o 3,6 procentního bodu. Většina krajů zaznamenala v tomto ukazateli meziroční snížení. Nejvyšší meziroční pokles o 9,7 procentního bodu měl Plzeňský kraj, naopak nejmenší pokles byl zaznamenán v krajích Libereckém a Pardubickém. Meziročně se hodnota tohoto ukazatele zvýšila jen ve dvou krajích, v kraji Jihomoravském o 3,5 procentního bodu a Jihočeském o 1,9 procentního bodu. **HDP ve srovnatelných cenách** (předchozí rok = 100) rostl v **Plzeňském kraji** v období let 2013–2018 **průměrným ročním tempem 3,0 %** (šesté nejrychleji rostoucí průměrné roční tempo v porovnání s ostatními krají). V období 2013–2018 činilo průměrné roční tempo v ČR 2,8 %. Nejvyšší průměrné roční tempo růstu bylo v tomto období dosaženo v krajích Hl. město Praha (3,9 %) a Středočeském (3,6 %), naopak nejmenší průměrné roční tempo růstu měly kraje Karlovarský (0,5 %) a Ústecký (0,7 %).

Meziroční růst HPH byl v porovnání s ostatními krají třetí nejmenší

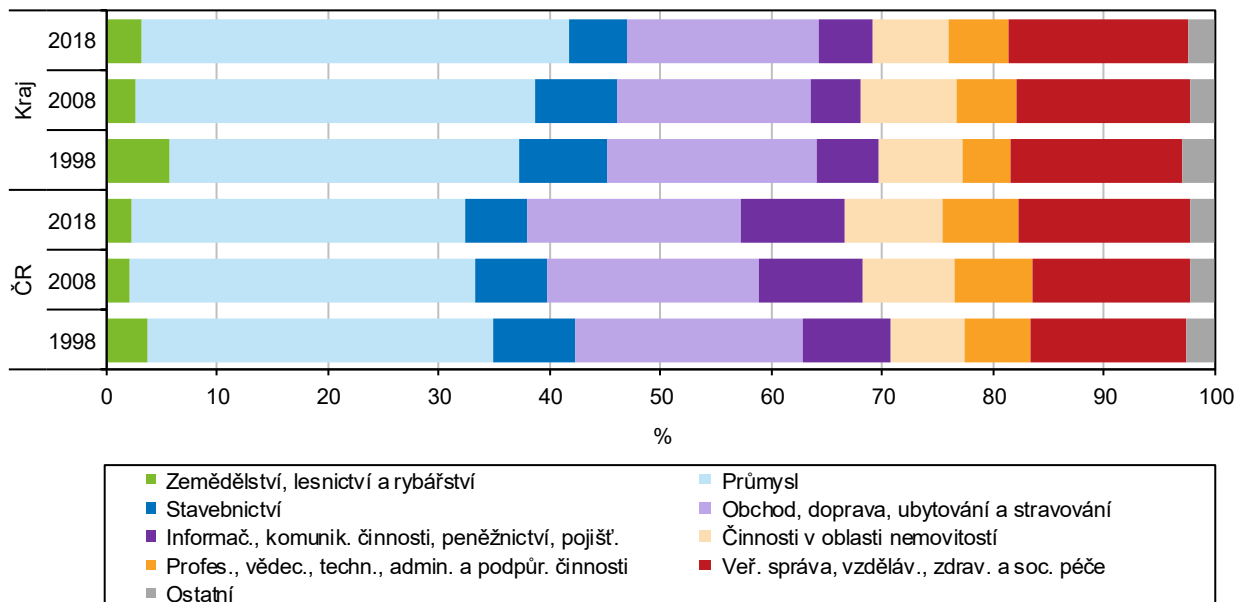
Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) představuje rozdíl mezi celkovou produkcí zboží a služeb a mezi spotřebou, tj. hodnotou statků a služeb spotřebovaných ve výrobě. Od roku 1995 si zachovávala regionální HPH rostoucí trend až do roku 2008, kdy poprvé klesla proti předchozímu roku o 0,4 %. Od roku 2009 (s výjimkou roku 2012) pokračuje rostoucí trend. V roce 2018 dosáhla HPH 235,8 mld. Kč (běžné

ceny), což znamená zvýšení proti předcházejícímu roku o 2,9 %. **Meziroční růst HPH** byl v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji **třetí nejnižší**. Nejvyšší meziroční růst se vyskytoval v krajích Jihomoravském (8,6 %), Jihočeském (7,5 %) a Hlavním městě Praze (7,4 %) Nejnižší meziroční růst HPH byl zaznamenán v krajích Královéhradeckém (2,2 %) a Karlovarském (2,5 %). Oproti ČR byl meziroční růst HPH v Plzeňském kraji nižší o 2,8 procentního bodu.

Graf 3.2 Hrubá přidaná hodnota podle odvětví CZ-NACE v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Podíl primárního sektoru na HPH pomalu klesá

V roce 2018 činil podíl primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybolov) na HPH 3,2 %. V časové řadě 2010–2016 dosáhl tento podíl nejvyšší hodnoty (3,8 %) v roce 2014. V letech 2015–2018 podíl primárního sektoru střídavě klesal a rostl. Porovnáme-li podíl primárního sektoru na HPH v rámci delší časové řady od roku 1995, pak v roce 2018 klesl o více než polovinu. V mezikrajském srovnání byl tento podíl pátý nejvyšší a v porovnání s ČR byl o 1,0 procentního bodu vyšší.

Podíl sekundárního sektoru na HPH meziročně klesl o 0,6 procentního bodu

Na ekonomické výkonnosti Plzeňského kraje se významně podílí **sekundární sektor**, zastoupený průmyslem a stavebnictvím. V roce 2018 činil podíl sekundárního sektoru na HPH 43,9 %, meziročně se tento podíl snížil o 0,6 procentního bodu. V časové řadě **2010–2018** dosáhl tento podíl nejvyšší hodnoty (46,0 %) v roce 2014. V porovnání s rokem 1995 vzrostla hodnota podílu v sekundárním sektoru v roce 2018 o 6,6 procentního bodu. Podíl sekundárního sektoru v Plzeňském kraji byl v roce 2018 v porovnání s ČR vyšší o 8,0 procentního bodu. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj umístil na osmém nejvyšším místě. Na tvorbě HPH se v regionu nejvíce podílel průmysl celkem (38,6 %), zejména pak průmysl zpracovatelský (33,0 %). Meziročně vzrostla hodnota průmyslu celkem o 784 mil. Kč, z toho se zpracovatelský průmysl zvýšil jen o 45 mil. Kč. V roce 2018 se stavebnictví podílelo na HPH 5,3 %, meziročně vzrostl tento podíl o 0,2 procentního bodu a hodnota stavebnictví se zvýšila o 816 mil. Kč. V časové řadě **2010–2018** dosáhlo stavebnictví nejnižší hodnoty (10 321 mil. Kč) v roce 2013. Dosažená hodnota ve stavebnictví se v roce 2018 zvýšila oproti roku 2013 o 2 083 mil. Kč. V ČR se na HPP podílel průmysl celkem (30,2 %) a stavebnictví (5,6 %). V porovnání s Plzeňským regionem byl podíl průmyslu v ČR nižší o 8,4 procentního bodu a podíl stavebnictví naopak vyšší o 0,4 procentního bodu.

Podíl terciárního sektoru na HPH tvořil téměř 53 %

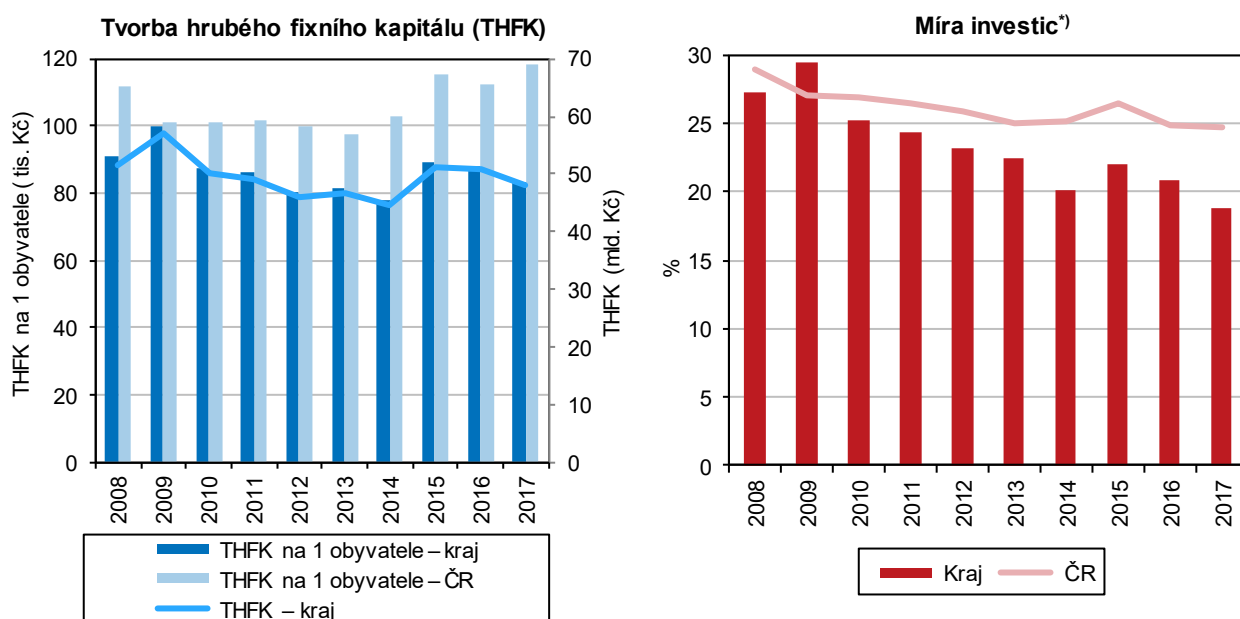
Terciární sektor, který zahrnuje odvětví služeb, se v roce 2018 podílel na HPH 52,9 %. Meziročně se podíl zvýšil o 0,6 procentního bodu. V časové řadě **2010–2018** dosáhl podíl terciárního sektoru na HPH nejvyšší hodnoty (53,9 %) v roce 2012, v letech 2013 a 2014 tento podíl klesal a od roku 2015 se začal nepatrně zvyšovat. V porovnání s rokem 1995 byl dosažený podíl v roce 2018 nižší o 3,1 procentního bodu. V roce 2018 se Plzeňský kraj umístil v podílu terciárního sektoru na HPH v mezikrajském porovnání na osmém nejvyšším místě. Tato hodnota byla v porovnání s republikovým podílem nižší o 9,0 procentního bodu.

Podíl regionálního THFK na ČR činil jen 3,9 % a Plzeňský kraj zaujímal šesté nejnižší místo mezi kraji

Investice vyjádřené **tvorbou hrubého fixního kapitálu**²¹ (dále jen THFK) dosáhly v roce 2017²² hodnoty 48,1 mld. Kč v běžných cenách. (Regionální hodnota THFK nebyla za rok 2018 k dispozici). Od roku 2010 vykazovala THFK klesající tendenci s mírným nárůstem v roce 2013 (meziročně o 1,6 %). Od roku 2013 se THFK zvýšil jen v roce 2015 na 51,3 mld. Kč (meziroční růst o 14,5 %). Ve sledované časové řadě byla dosažená hodnota nejvyšší v roce 2015. Od roku 2015 až do roku 2017 hodnota THFK klesala. V porovnání s rokem 2016 se THFK v roce 2017 snížil o 2,8 mld. Kč, tj. snížení o 5,5 %. Podíl kraje na republikové THFK dosáhl 3,9 % a v mezikrajském srovnání se umístil na šestém nejnižším místě.

Graf 3.3 Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele podle krajů (průměr ČR=100 %)

Zdroj: ČSÚ

V porovnání s ostatními kraji měl Plzeňský kraj druhou nejnižší míru investic

Míra investic, která vyjadřuje poměr THFK k HDP, byla v roce 2017 nejvyšší v kraji HI. město Praha (31,1 %), naopak nejnižší v krajích Královéhradeckém (18,7 %) a Plzeňském (18,9 %). Míra investic v Plzeňském kraji meziročně klesla o 2,1 procentního bodu. V časové řadě 2010–2017 míra investic s výjimkou roku 2015 neustále klesala. Oproti roku 2010 se tento podíl v roce 2017 snížil o 6,3 procentního bodu. V porovnání s ČR byla míra investic v Plzeňském kraji nižší o 5,9 procentního bodu.

²¹ THFK představuje přírůstky/úbytky hmotných a nehmotných aktiv

²² údaje roku 2018 nejsou zatím k dispozici

THFK na 1 obyvatele se meziročně snížila o 5,8 %

V relativním ukazateli **THFK na 1 obyvatele** dosáhl Plzeňský kraj v roce 2017 hodnoty 83,1 tis. Kč. V porovnání s ostatními kraji byla tato hodnota šestá nejnižší. Meziročně se snížila THFK na obyvatele o 5,8 %. V průměru na 1 obyvatele Plzeňského kraje připadlo o 34,9 tis. Kč méně než v ČR. THFK na 1 obyvatele v Plzeňském kraji činila 70,4 % republikového průměru.

Meziroční růst ČDDD na 1 obyvatele (4,3 %) byl v porovnání s ostatními kraji nejnižší

ČDDD na 1 obyvatele dosáhl v roce 2018 v Plzeňském kraji 241,2 tis. Kč (šestá nejvyšší hodnota v mezikrajském porovnání). V porovnání s průměrem ČR byl nižší o 2,1 %. **V časové řadě 2010–2018** se hodnoty relativního ukazatele **ČDDD na 1 obyvatele v Plzeňském regionu** s výjimkou roku 2016 zvyšovaly. V roce 2015 byl zaznamenán nejvyšší meziroční růst tohoto ukazatele (6,3 %). V roce 2018 byl meziroční růst (4,3 %) v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji nejnižší. Nejvyšší meziroční růst byl zaznamenán v krajích Vysočina (8,6 %) a Středočeském (8,1 %). Druhý nejnižší meziroční růst měl Karlovarský kraj (4,7 %).

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů meziročně stouply o 15,5 %, což znamená nejvyšší nárůst za posledních 10 let

Údaje o příjmech a výdajích krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí jsou přebírány z Ministerstva financí, které potřebná data zpracovává z účetních a finančních výkazů za jednotlivé územní celky. Příjmy a výdaje jsou uváděny po konsolidaci, to je po úpravě odstraňující duplicitní položky a položky, které nejsou přímou součástí hospodaření. Souhrnně za Plzeňský kraj, obce a dobrovolné svazky obcí činily po konsolidaci **příjmy do místních rozpočtů** 35,88 mld. Kč. Od roku 2012 docházelo k jejich růstu a hodnota příjmů se za toto období celkem zvýšila o 12,17 mld. Kč (tj. o 51,3 %). Meziročně se příjmy navýšily o více než 4,82 mld. Kč, což představuje nárůst o 15,5 %, tedy největší meziroční nárůst za uplynulých 10 let.

Významný podíl příjmů územních rozpočtů ve výši 34,0 % tvoří přijaté transfery

Nejvyšší příjmy do územních rozpočtů Plzeňského kraje plynuly z daňových příjmů, kdy částka z těchto příjmů v roce 2019 činila 19,62 mld. Kč. Nejvyšší podíl na daňových příjmech územních rozpočtů představovala **daň z přidané hodnoty**, ze které představovaly příjmy v částce 8,10 mld. Kč. Druhým největším daňovým přispěvatelem do územních rozpočtů jsou právnické osoby, kdy podíl na dani z příjmů právnických osob v daňových příjmech rozpočtů činil 5,12 mld. Kč. Daň z příjmů fyzických osob se pak podílí na příjmech územních rozpočtů částkou 4,76 mld. Kč, z toho 89,4 % tvoří příjmy z daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Dalšími významnými příjmy územních rozpočtů jsou přijaté transfery, které tvoří 34,0 % z celkových příjmů.

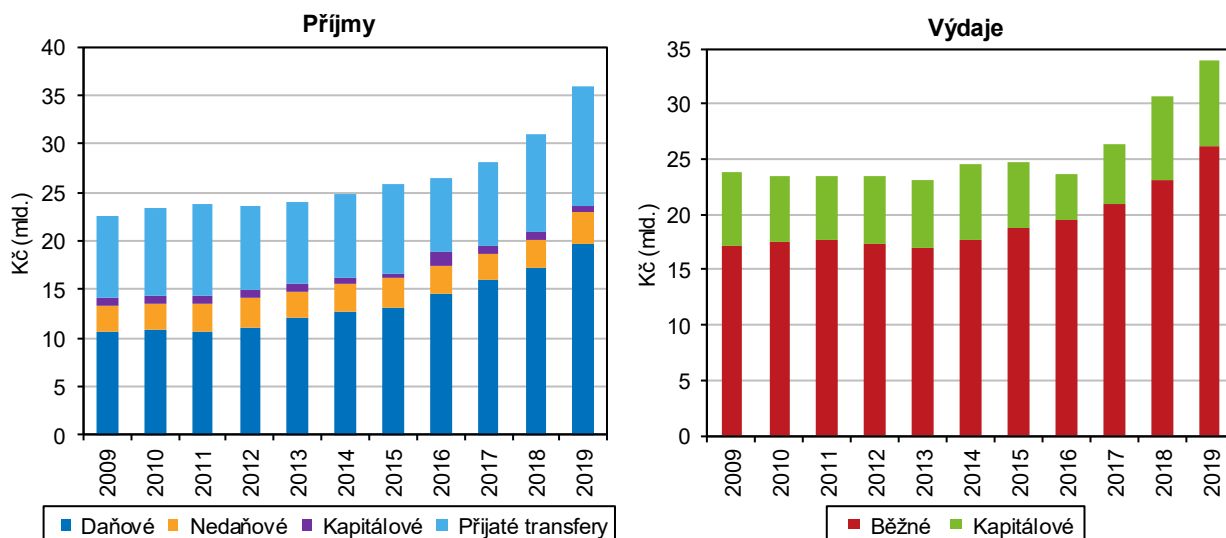
Saldo příjmů a výdajů územních rozpočtů dosáhlo výše 1,89 mld. Kč

Současně však také narostly **výdaje**, které se za období od roku 2012 zvýšily o 10,51 mld. Kč (o 44,8 %) na současnou sumu 33,99 mld. Kč. Jejich vývoj v tomto období však byl kolísavý. Po meziročním poklesu v roce 2016 o 4,3 % je však v následujících letech zaznamenáván nárůst celkových výdajů. V roce 2019 došlo k meziročnímu nárůstu výdajů o 10,8 %. V tomto období se **běžné výdaje** meziročně zvýšily o 13,0 % na částku 26,17 mld. Kč a **kapitálové výdaje**, které jsou klíčové pro rozvoj infrastruktury, dosáhly výše 7,82 mld. Kč (nárůst o 3,8 %). Rekordní meziroční nárůst kapitálových výdajů byl zaznamenán v roce 2018, a to o 38,2 %. Přesto je výše kapitálových výdajů v roce 2019 nejvyšší za sledované období od roku 2007. Z hlediska využití zdrojů je významným indikátorem podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, který v roce 2019 činil 23,0 %. Nejvyšších podílů kapitálových výdajů na celkových výdajích (v rozmezí 27,6 % až 28,8 %) za sledované období od roku 2007 bylo dosaženo v letech 2007–2009. V rámci celého sledovaného období od roku 2012 převažovaly v Plzeňském kraji příjmy nad výdaji, tj. veškeré dispoziční zdroje nebyly využity k vynaložení výdajů. V letech 2015–2017 se tato převaha ještě zásadněji prohloubila a již v roce 2015 příjmy převýšily výdaje o 1,17 mld. Kč, o rok

později dokonce téměř o 3 mld. Kč. V roce 2018 došlo v tomto směru ke zlomu a kladné saldo rozpočtů se snížilo na celkových 371,2 mil. Kč. V roce 2019 se však opět zvýšilo na částku 1,89 mld. Kč.

Graf 3.4 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Plzeňském kraji (po konsolidaci)

Pramen: MF

Věda, IT

Ženy tvořily více než jednu pětinu z celkového počtu přepočtených pracovníků ve vědě a výzkumu

V roce 2018²³ oproti roku 2017 přibýlo v Plzeňském kraji 5 pracovišť **výzkumu a vývoje**. Z celkového počtu 140 výzkumných pracovišť připadlo na podnikatelský sektor 81,4 % a na vysokoškolský sektor 12,1 %. Ve vědě a výzkumu pracovalo v Plzeňském kraji 3 133 zaměstnanců (přepočtené osoby na plně zaměstnané), z toho 1 915 výzkumných pracovníků (tj. 61,1 %) a 881 techniků (tj. 28,1 %). Z celkového počtu pracovníků ve vědě a výzkumu tvořily více než jednu pětinu ženy, mezi výzkumníky bylo zaměstnáno 20,9 % žen.

Výdaje na vědu a výzkum v Plzeňském kraji představovaly 4,2 % celkových výdajů ČR

Celkové výdaje na vědu a výzkum dosáhly v roce 2018 v regionu částky 4 361,5 mil. Kč, což představovalo 4,2 % výdajů ČR. Celkové výdaje na vědu a výzkum vzrostly, meziroční nárůst činil 20,7 %. **V časové řadě 2005–2018** byly výdaje na vědu a výzkum nejvyšší v roce 2014, kdy dosáhly částky 4 737,3 mil. Kč. Výdaje v roce 2018 byly v porovnání s rokem 2014 nižší o 7,9 %.

Neinvestiční výdaje tvořily 88,0 % z celkových výdajů na výzkum a vědu v kraji

Neinvestiční výdaje na vědu a výzkum činily 3 836,9 mil. Kč, tj. 88,0 % z celkového objemu na vědu a výzkum. Podíl neinvestičních výdajů v Plzeňském regionu tvořil 4,2 % z celkových neinvestičních výdajů na výzkum a vývoj v ČR.

Investiční výdaje činily 12,0 %

Investiční výdaje na vědu a výzkum dosahovaly 12,0 % z celkových investic na vědu a výzkum. Na investičních výdajích ČR se podílel Plzeňský kraj 4,7 %.

Na financování celkových výdajů na vědu a výzkum se nejvíce podílely podnikatelské zdroje

Na financování celkových výdajů na výzkum a vědu se nejvíce podílely **podnikatelské zdroje** (67,1 %), druhý nejvyšší podíl představovaly veřejné zdroje ČR (26,3 %). Veřejné zahraniční investice (282,7 mil. Kč) tvořily jen 6,5 % z celkových výdajů na vědu a výzkum v Plzeňském kraji. Výše podílu financovaná

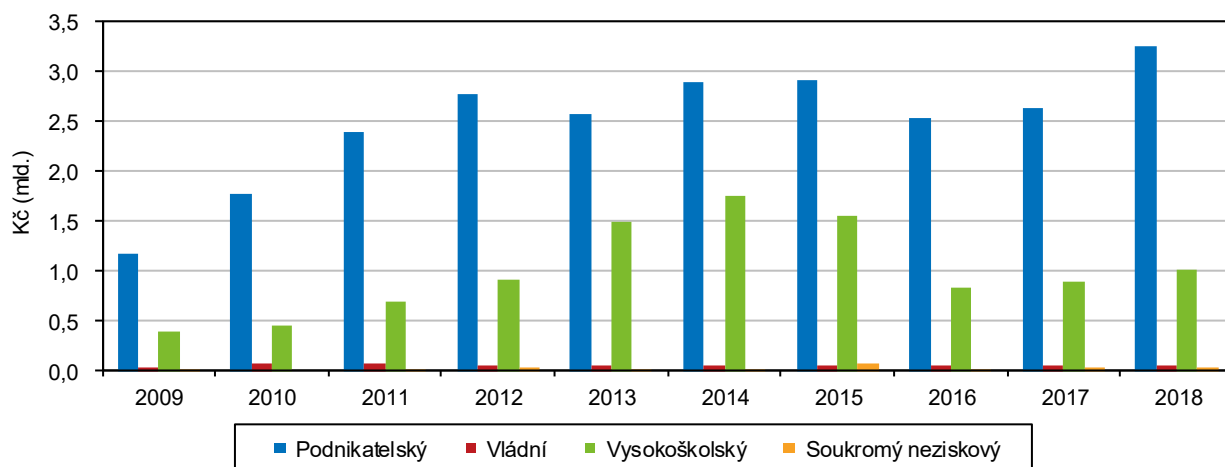
²³ Údaje roku 2019 nejsou zatím k dispozici

z veřejných zahraničních zdrojů byla v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji šestá nejnižší.

Graf 3.5 Výdaje na výzkum a vývoj v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň. Západočeská univerzita zřídila v roce 2000 **Výzkumné centrum nových technologií**, které se orientuje na potřeby průmyslových podniků, a to nejen v Plzeňském regionu. **Celkové výdaje na vědu a výzkum se podílely 47,3 % na aplikovaném výzkumu, 41,5 % na experimentálním výzkumu a 11,2 % na základním výzkumu.** V roce 2018 bylo přihlašovatelům z ČR v Plzeňském kraji přiděleno 21 patentů. Podíl přidělených patentů v rámci kraje činil 4,1 % ze všech přidělených patentů v ČR. Nejvyššího počtu přidělených patentů (26) dosáhl Plzeňský kraj v roce 2015.

Nejvyšší podíl výdajů na výzkum a vědu téměř 75 % směřoval do podnikatelského sektoru

Nejvyšší podíl výdajů v objemu 3 254,5 mil. Kč směřoval do podnikatelského sektoru, tj. 74,6 %, na druhém místě se umístil vysokoškolský sektor s částkou 1 024,8 mil. Kč, tj. 23,5 %. Nepatrné podíly tvořily výdaje v sektorech vládním (1,2 %) a neziskovém soukromém (0,7 %).

Podíl domácností s připojením k vysokorychlostnímu internetu zaznamenává rostoucí trend

V Plzeňském kraji využívalo v roce 2018 **osobní počítač** (dále PC) 79,1 % domácností. Ve srovnání s předchozím rokem tento podíl nepatrně klesl, a to o 0,2 procentního bodu. Podíl osob využívajících internet v domácnostech regionu činil 80,4 %, oproti roku 2017 se tento podíl zvýšil o 1,1 procentního bodu. V mezikrajském porovnání dosáhl Plzeňský kraj šestého nejvyššího podílu domácností vybavených internetem. **Podíl domácností vybavených internetem v Plzeňském kraji byl v porovnání s ČR vyšší o 0,8 procentního bodu.** V průběhu tří let **se výrazně zvýšil podíl domácností s vysokorychlostním internetem ze 73,7 % v roce 2015 na 80,1 % v roce 2018.** **Nákupy přes internet** realizovalo v kraji 53,3 % osob ve věku 16 let a více, oproti roku 2017 vzrostl tento podíl o 3,4 procentního bodu. V porovnání s ostatními kraji byl podíl nakupujících přes internet šestý nejnižší a oproti ČR byl nižší o 1,3 procentního bodu. Nejvíce nakupovali přes internet občané HI. města Prahy (61,9 %) a nejméně v Ústeckém kraji (45,2 %).

Organizační struktura

Počet registrovaných ekonomických subjektů se meziročně mírně snížil

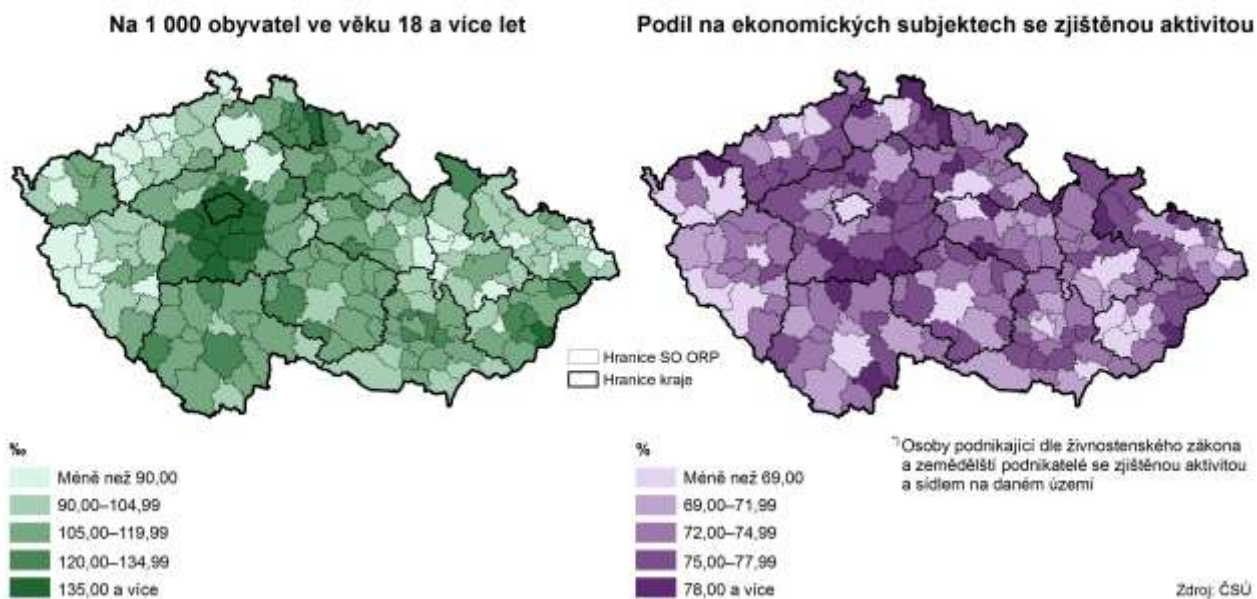
V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2019 zaznamenáno 146 382 ekonomických subjektů, což představovalo 5,1 % všech

evidovaných subjektů v ČR. Z meziročního srovnání vyplývá, že počet těchto subjektů v kraji mírně klesl o 632 subjektů, tj. pokles o 0,4 %.

Ekonomickou aktivitu vykazovalo 49,4 % subjektů

Z celkového počtu ekonomických subjektů vykazovalo aktivitu jen 72 249 subjektů, tj. 49,4 %. Podle **zjištěné ekonomické aktivity** v rámci subjektů zapsaných v registru se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na čtvrtém nejnižším místě. Nižší ekonomickou aktivitu oproti Plzeňskému kraji vykazovaly kraje Karlovarský (44,7 %), Ústecký (47,2 %) a Liberecký (48,0 %). Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních subjektů byl zaznamenán v krajích Hl. město Praha (56,3 %) a Vysočina (55,9 %). V ČR bylo z celkového počtu 2 889 452 ekonomických subjektů 52,9 % ekonomicky aktivních.

Soukromí podnikatelé¹⁾ ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2019

Nejvíce subjektů působilo v oblasti Velkoobchodu, maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel

Z hlediska **struktury podle CZ-NACE** působilo ve všech krajích nejvíce subjektů v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel. V Plzeňském kraji činilo toto odvětví 21,7 % z celkového počtu ekonomických subjektů. K dalším čteněji zastoupeným odvětvím patřil v Plzeňském kraji Průmysl (13,1 %) a Stavebnictví (11,5 %). Nejnižší podíl z celkového počtu ekonomických subjektů tvořila odvětví Peněžnictví a pojišťovnictví (0,5 %), Veřejná správa a obrana včetně povinného sociálního zabezpečení (0,9 %) a Zdravotní a sociální zabezpečení (1,3 %).

Více jak tři čtvrtiny subjektů tvoří fyzické osoby

K 31. 12. 2019 bylo v Plzeňském kraji zapsáno v registru ekonomických subjektů 114 127 **fyzických osob** a 32 255 **právnických osob**, z celkového počtu ekonomických subjektů v registru tvořily fyzické osoby 78,0 % a právnické osoby 22,0 %. V porovnání s loňským rokem se počet fyzických osob snížil o 1 221 a počet právnických osob vzrostl o 589. Podíl fyzických osob činil 5,4 % z celkového počtu fyzických osob ČR. Právnické osoby se na celkovém počtu právnických osob ČR podílely 4,2 %. Nejčetněji zastoupenou **právní formou** byli živnostníci (fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona). K 31. 12. 2019 bylo v registru ekonomických subjektů 102 720 živnostníků, tj. 70,2 % z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji. Meziročně se počet živnostníků zvýšil o 1,2 %.

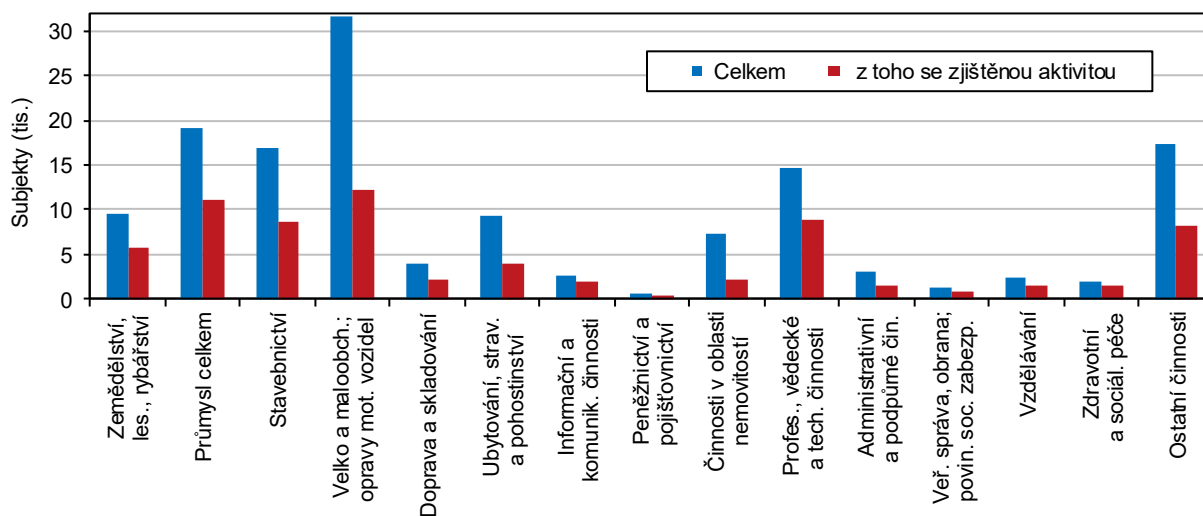

Nejvíce se zvyšoval počet ekonomických subjektů bez zaměstnanců

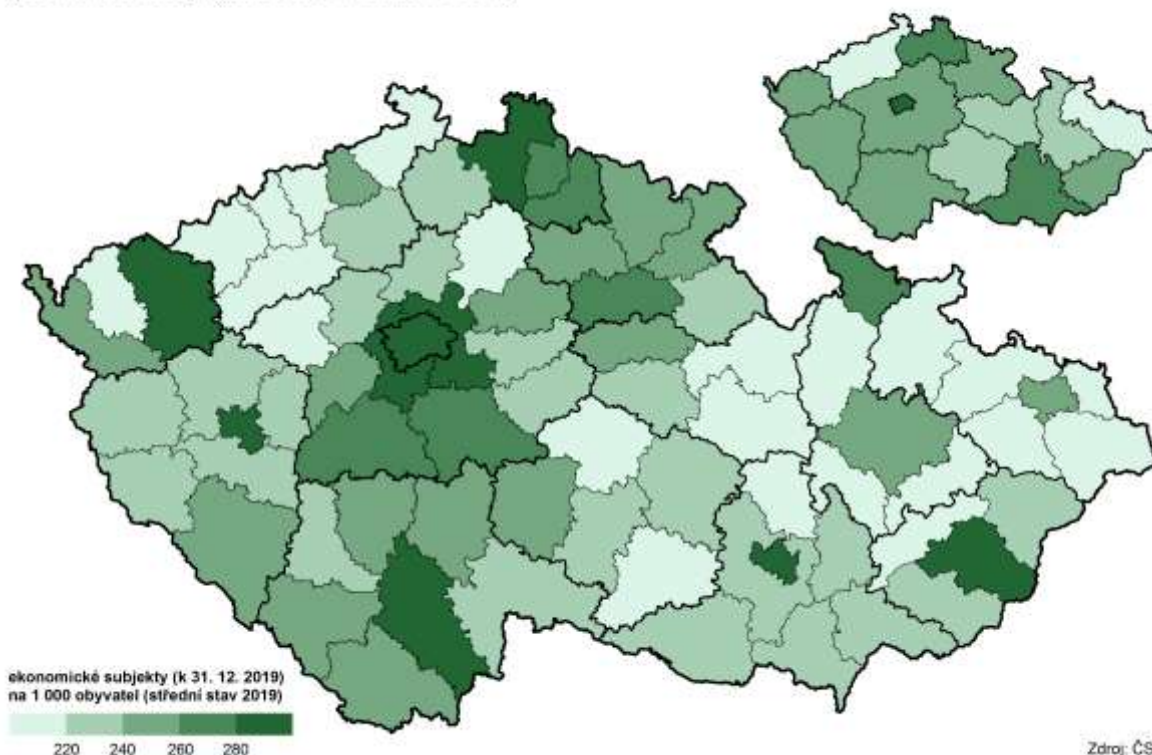
Ekonomické subjekty, kde nebyla uvedena velikostní kategorie počtu zaměstnanců, činily 60,0 %. Z celkového počtu ekonomických subjektů (146 382) tvořily subjekty bez zaměstnanců 31,2 % a malé podniky od 1 do 5 zaměstnanců 6,1 %. Meziročně zaznamenaly nejvyšší přírůstek (452) ekonomické subjekty bez zaměstnanců, druhé v pořadí byly ekonomické subjekty o 1–5 zaměstnancích, jejichž počet se zvýšil o 262. Počet ekonomických subjektů s 10–19 zaměstnanci vzrostl meziročně o 26 subjektů, zvýšil se i počet subjektů od 100 do 999, a to o 10. Naopak počet ekonomických subjektů, které zaměstnávaly od 1 000 a více zaměstnanců, se snížil o 2 subjekty.

Graf 3.6 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Plzeňském kraji k 31. 12. 2019 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech a krajích v roce 2019 (ekonomické subjekty se sídlem na daném území)

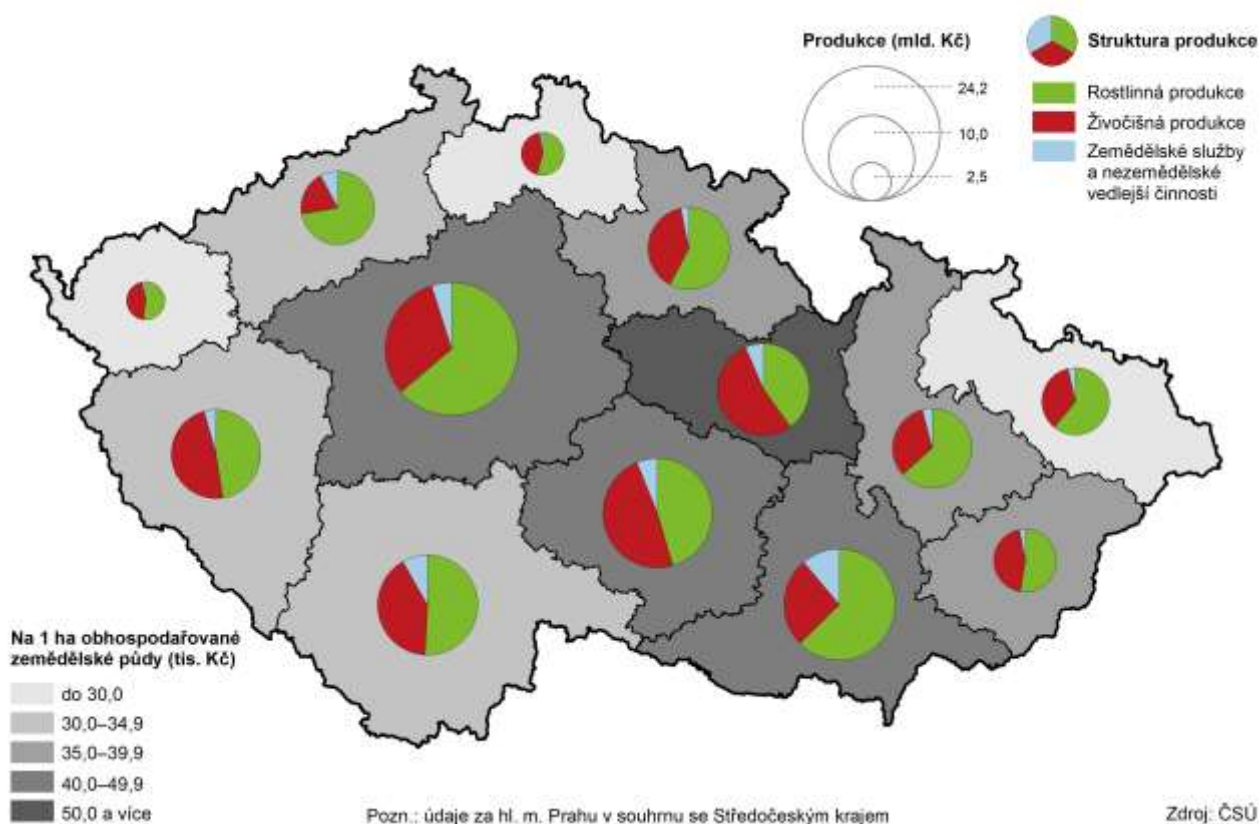

Zemědělství

V roce 2018 došlo k meziročnímu zvýšení hrubé zemědělské produkce o 2,9 %

Hrubá zemědělská produkce (dále jen HZP) vyjádřená v běžných cenách souhrnným zemědělským účtem dosáhla v roce 2018²⁴ hodnoty 10,9 mld. Kč, meziročně došlo ke zvýšení o 2,9 %. Od roku 2009 lze zaznamenat rostoucí tendenci a za desetileté období došlo ke zvýšení o 41,1 %. Pro srovnání, na celorepublikové úrovni došlo ve sledovaném období ke zvýšení HZP o 38,7 %. Jiný pohled, oproštěný od cenových vlivů, nabízí HZP vyjádřená ve stálých cenách. V Plzeňském kraji HZP (ve stálých cenách) v roce 2018 meziročně klesla o 0,2 procentního bodu akopírovala tak celorepublikový trend, kdy na celorepublikové úrovni došlo k meziročnímu poklesu HZP o 1,4 %. V porovnání s předchozími lety zůstala produkce na přibližně stejné úrovni (ve sledovaném období byl zaznamenán nárůst o 0,4 %).

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2018

Na celkové zemědělské produkci ČR se Plzeňský kraj podílel 8,0 %

Na celkové zemědělské produkci ČR (v běžných cenách) se Plzeňský kraj ve sledovaném období podílel 8,0 %, což představuje nepatrný meziroční nárůst o 0,1 procentního bodu. Podíl **rostlinné produkce** na HZP v peněžním vyjádření v roce 2018 představoval 47,5 % (5,2 mld. Kč), živočišné produkce 48,1 % (5,3 mld. Kč). Významnými komoditami s největším podílem na rostlinné produkci byly obiloviny s 44,3 %, následované s 24,1 % píceňmi. Technické plodiny, jako jsou řepka, slunečnice či sójové boby, se podílejí na rostlinné produkci 23,6 %. Zelenina (mimo brambor) a zahradnické produkty se na rostlinné produkci podílí pouze 3,0 %, ovoce pouze 0,6 % a brambory 2,7 %. Hlavním reprezentantem zastupujícím **živočišnou produkci** je mléko s podílem 55,2 %, následované chovem zvířat s podílem 40,8 %. Intenzita zemědělské produkce vyjádřená HZP/ha

²⁴ Údaje roku 2019 zatím nejsou k dispozici, data za rok 2018 jsou semidefinitivní

dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty v běžných cenách 34 359 Kč a meziročně hodnota tohoto ukazatele stoupla o 2,2 %.

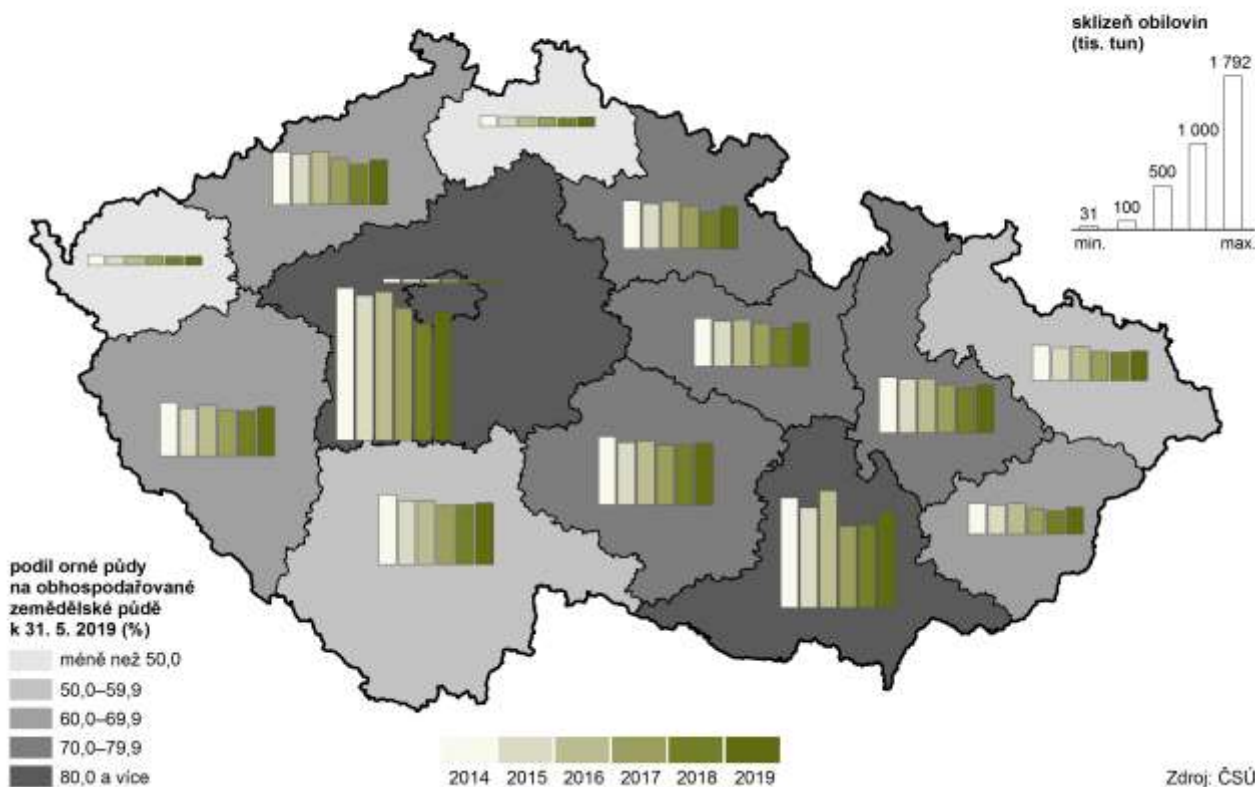
Výměra zemědělské půdy dlouhodobě klesá

K 31. 12. 2019 byla registrována **výměra zemědělské půdy** o rozloze 377 137 ha a zůstala na přibližně stejné úrovni jako v roce 2018. Podíl zemědělské půdy na celkové výměře půdy Plzeňského kraje činil 49,3 %. Z údajů meziročních změn za posledních deset let je patrný dlouhodobý mírný pokles výměry zemědělské půdy. V roce 2010 činil podíl zemědělské půdy na celkové výměře kraje 50,3 %. V roce 2019 z výměry zemědělské půdy připadlo na ornou půdu 66,7 %. Z dlouhodobého pohledu ve srovnání s rokem 2010 ubylo orné půdy o 3,0 %.

Osevní plochy luskovin výrazně poklesly, plochy řepky mají rostoucí trend

Osevní plocha celkem zaznamenala mírný meziroční nárůst o 1,4 %. Z dlouhodobého pohledu klesají osevní plochy **obilovin**, kde za posledních deset let došlo k poklesu o 6,6 %. V roce 2019 sice došlo k meziročnímu mírnému zvýšení osevní plochy obilovin o 1,0 % na 103,88 tis. ha. Naopak došlo ke snížení osevní plochy **ječmene** o 3,6 % či **olejnin** o 7,2 %. Osevní plochy **řepky** se meziročně snížily o 7,6 %, což je změna oproti předchozímu období, kdy spíše rostly. Dlouhodobý růst osevních ploch **pícnin** se zastavil v roce 2017, kdy došlo meziročně k poklesu o 6,4 % a tento pokles pokračoval i v roce 2018 (pokles o 1,7 % na 47 525 ha osetých pícnin). V roce 2019 je naopak zaznamenán nárůst o 7,8 % v porovnání s rokem 2018. V Plzeňském kraji od roku 2016 osevní plochy **brambor** stoupají. Po proměnlivém vývoji se výměra půdy pro pěstování brambor dostala na hodnotu 1 143 ha, což ve srovnání s rokem 2018 představuje mírný pokles 1,1 %. V předchozím období se jednalo o nárůst 6,2 % (2017/2018). Tento proměnlivý charakter lze spatřovat i na celostátní úrovni, kdy v období 2017/2018 došlo k meziročnímu poklesu osevních ploch brambor o 2,3 %, ale v období 2018/2019 došlo k nepatrnému meziročnímu nárůstu o 5 ha.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2014 až 2019

Meziročně klesla sklizeň řepky o 18,1 %, naopak sklizeň pšenice, ječmene a žita výrazně vzrostla

V roce 2019 bylo z celkové **výměry sklizňové plochy** 103,88 tis. ha v Plzeňském kraji sklizeno 575,34 tis. tun obilovin, což znamená nárůst o 8,5 %, s čímž souvisí i mírně zvýšená osevní plocha. Produkce **pšenice** se v Plzeňském kraji zvýšila o 5,7 %, stejně tak na celorepublikové úrovni došlo k nárůstu o 8,9 %. **Ječmen** zaznamenal výrazný nárůst o 11,2 %, zatímco v předchozím roce 2018 jeho produkce v porovnání s rokem 2017 výrazně klesla o 9,5 %. Tato situace v kraji kopíruje celorepublikový trend. Naopak významně klesla produkce **ovsa**, a to o 10,2 %. Sklizeň **žita** výrazně vzrostla jak na celostátní úrovni (o 31,1 %), tak i v Plzeňském kraji, a to o 67,0 %. Oproti předchozímu období (pokles o 31,4 %) došlo ke zvýšení i u sklizně **luskovin**, a to o 12,4 %. Stejnou tendenci lze zaznamenat u produkce **brambor**. V roce 2019 vzrostla produkce o 6,3 %, v roce 2018 byl naopak trend opačný (pokles o 12,0 %). **U řepky** se produkce snížila o 18,1 % (97 209 t) a zároveň se jedná o druhou nejnižší **sklizeň** od roku 2012. Za desetileté období byla nejnižší úroda řepky v roce 2017, a to 90 193 t.

Výnos obilovin byl od roku 2015 druhý nejvyšší

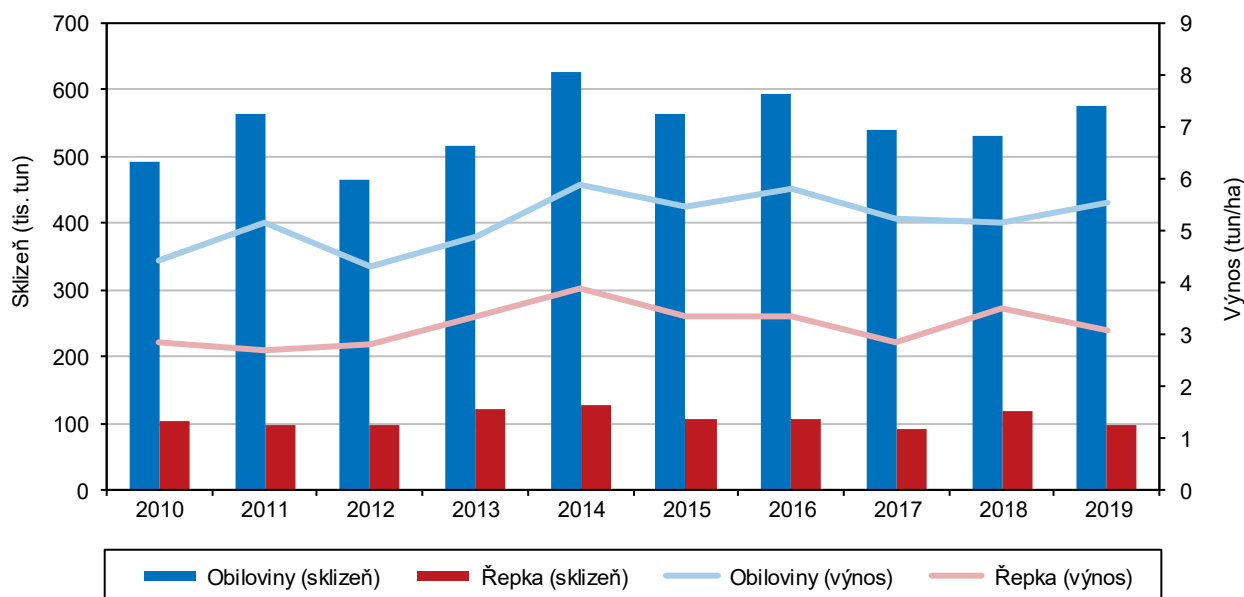
Výnos obilovin v roce 2019 činil 5,53 t/ha a meziročně vzrostl o 7,0 %, přičemž samotná tato hodnota je z dlouhodobého hlediska nejvyšší od roku 2015. Vůči celorepublikovému průměru byl výnos v Plzeňském kraji o 0,12 t/ha nižší. V mezikrajském srovnání výnosů obilovin dosáhl Plzeňský kraj na deváté místo. Stejně výnosy vykázal i Moravskoslezský kraj, nejnižší výnosy kraje Jihomoravský a Liberecký.

Výnosy pšenice v kraji stouply

Výnosy **pšenice** stouply o 5,4 % na 5,83 t/ha a v mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrté nejvyšší výnosy spolu se Středočeským a Karlovarským krajem. Celorepublikový průměr výnosů pšenice meziročně také vzrostl, a to o 6,4 % na 5,73 t/ha. V roce 2019 nebyl zaznamenán pokles výnosů pšenice u žádného z krajů. U ostatních obilovin došlo v Plzeňském kraji k nárůstu výnosnosti. Výnosy ječmene vzrostly o 15,4 % na 5,69 t/ha, výnosy žita pak o 5,5 % na 5,08 t/ha. Výjimku tvoří oves, kde výnosy klesly o 11,8 % na 3,16 t/ha.

Graf 3.7 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Výnosnost řepky meziročně klesla o 11,3 %

Brambory zaznamenaly nárůst výnosů o 7,5 %, což znamená 27,96 t/ha. Jedná se o třetí nejvyšší výnosnost mezi kraji. Hektarový výnos brambor v Plzeňském kraji byl v roce 2019 vyšší než průměr na národní úrovni o 0,77 t/ha. **U luskovin** bylo

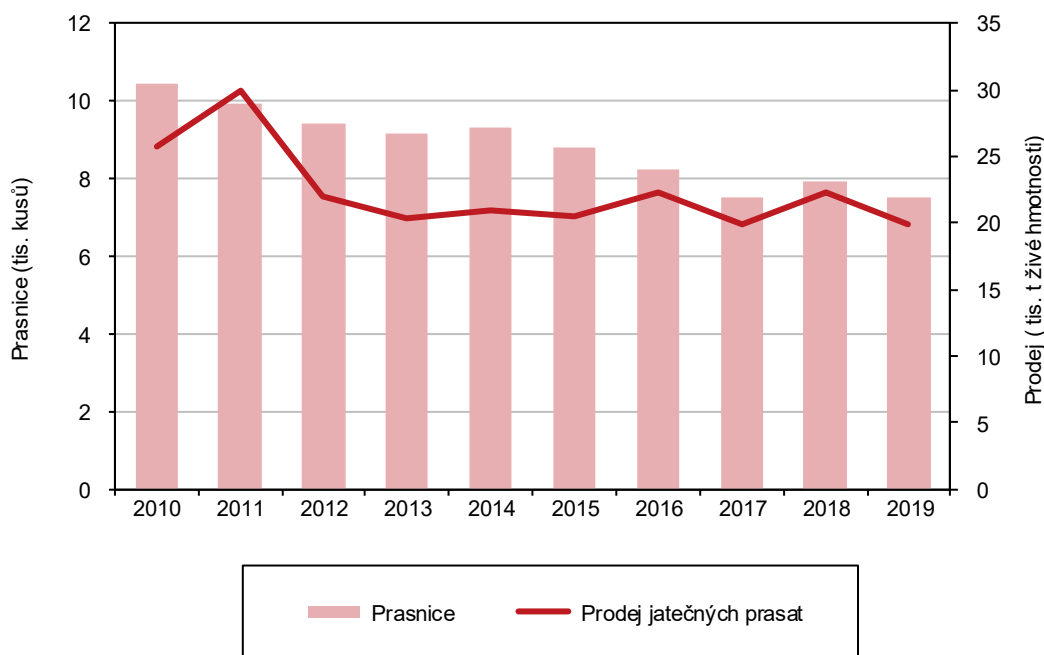
dosaženo výnosu 2,22 t/ha, což činí pokles o 5,7 %. Výnosnost **řepky** klesla meziročně o 11,3 % na hodnotu 3,10 t/ha, což znamená druhou nejvyšší výnosnost v mezikrajském srovnání (spolu s Olomouckým krajem). V roce 2018 byla naopak tendence opačná, v Plzeňském kraji byl zaznamenán meziroční nárůst o 22,9 % (druhý nejvyšší od roku 1993). V tomto roce byly evidovány nadprůměrné výnosy řepky ve všech krajích ČR ve sledované časové řadě.

V chovu prasat nastal obrat ke snížení produkce

Dle **soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2020** se stavy **skotu** meziročně mírně snížily o 1,8 %, tj. na 161 706 ks. Na celorepublikové úrovni došlo ke snížení o 1,0 % na celkový počet 1 404 117 ks. Počet **krav** se rovněž snížil, a to o 2,5 %. U stavu **prasat** došlo meziročně k poklesu o 4,8 % na počet 112 189 ks. V chovu prasat v Plzeňském kraji tak došlo ke změně tendence v porovnání s rokem 2018, kdy bylo evidováno navýšení chovu prasat o 10,9 % z původního počtu 104 757 ks v roce 2017. Vývoj v chovu prasat kopíruje celorepublikový trend, když na celorepublikové úrovni došlo k poklesu počtu prasat o 2,9 % a i na této úrovni jde o druhou nejnižší hodnotu od sledovaného roku 1921, kdy byl uváděn počet prasat ve výši 1 562 738 ks. Pro zajímavost lze uvést, že nejvyšší počet prasat byl v České republice chován v roce 1981, a to 5 105 489 ks. Obdobná situace byla v Plzeňském kraji i na celorepublikové úrovni rovněž u **prasnic**, kdy stavy klesly v Plzeňském kraji o 5,9 % a na celorepublikové úrovni o 3,5 %. Ve všech krajích stavy prasnic klesly, dokonce i výrazněji než v kraji Plzeňském (například Karlovarský kraj eviduje snížení stavu téměř o polovinu), kromě krajů Pardubického, Moravskoslezského a Vysočina, kde je evidováno zvýšení stavů prasnic. Uvedená čísla ukazují, že tuzemští chovatelé se diverzifikují do dvou skupin: jedna skupina situaci na trhu s vepřovým masem vyhodnotila jako příležitost, druhá naopak snižuje produkci. Důvodem snížení produkce může být rostoucí konkurence mezi zahraničními dodavateli a dlouhodobě snižující se poptávka na domácím trhu.

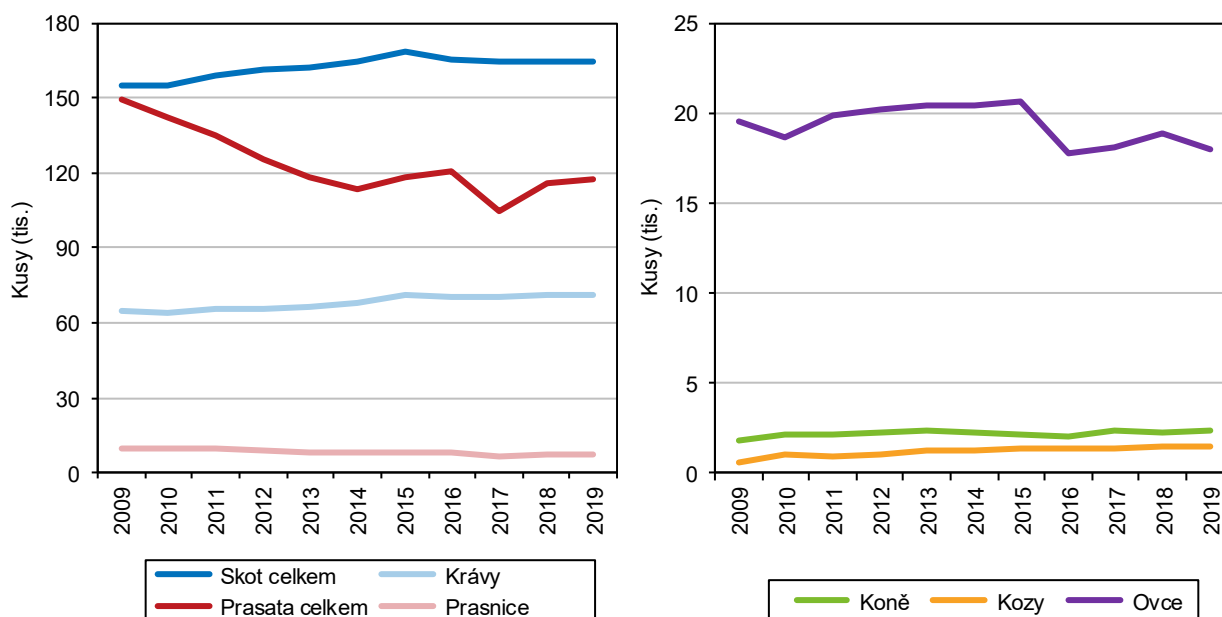
Graf 3.8 Stav prasnic a produkce jatečných prasat v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.9 Hospodářská zvířata v Plzeňském kraji (stav k 1. 4. 2019)

Zdroj: ČSÚ

Stavy slepic meziročně rekordně stouply o 88,7 %

Počet kusů **drůbeže** v kraji meziročně výrazně stoupl o 32,8 %, což znamená navýšení o 700 724 kusů a zároveň nejvyšší nárůst v mezi kraji. Stavy drůbeže se tím dostaly na své maximum ve sledovaném období od roku 1986. Nárůst počtu kusů drůbeže kopíruje celostátní trend, kde došlo k nárůstu o 5,5 %. **Slepice** v kraji rekordně přibylo (o 88,7 %) a jejich stav činil 1 220 568 ks; stejný trend se projevil na celorepublikové úrovni, kde byl zaznamenán nárůst počtu slepic o 12,1 %. Stavy **ovcí** se v kraji snížily o 8,9 % na 16 449 ks a **koz** o 6,6 % na 1 350 ks. Z dlouhodobějšího pohledu nejvyšší stav koz, od sledovaného roku 1996, byl zaznamenán v roce 2018, a to 1 479 ks. Počet **koní** stoupl o 8,9 % na 2 536 ks. Zvýšení počtu koní je evidován i na celorepublikové úrovni, a to o 3,2 % na celkový počet 38 087 ks.

Intenzita chovu skotu se meziročně snížila

Intenzita chovu skotu²⁵ se v Plzeňském kraji meziročně snížila na 51,6 ks na 100 ha. Plzeňský kraj má třetí nejvyšší hodnotu v rámci ČR za kraji Jihočeským a Vysočina. Ukazatel **intenzity chovu prasat**²⁶ se meziročně nepatrně zvýšil, a to o 0,2 procentního bodu. V roce 2019 ukazatel dosáhl hodnoty 59,7 ks na 100 ha.

Snáška vajec v Plzeňském kraji vzrostla o 93,6 %

V roce 2019 průměrná **snáška vajec** na jednu slepici vykazovala hodnotu 319,0 ks a meziročně klesla pouze o 0,3 %. Z historického hlediska snáška vajec v Plzeňském kraji dosáhla svého maxima v roce 2017, neboť jedna slepice snesla 326,5 vajec, což zajistilo Plzeňskému kraji prvenství v mezikrajském porovnání. V roce 2018 i 2019 zaujal první místo kraj Karlovarský, který za poslední období vykázal 326,6 vejce na 1 slepici. Celková snáška vajec se v kraji zvýšila o 93,6 % na 217 742 vajec (v roce 2018 to bylo 112 486 ks). Region je tak v celorepublikovém srovnání na třetím místě v absolutním počtu produkce vajec.

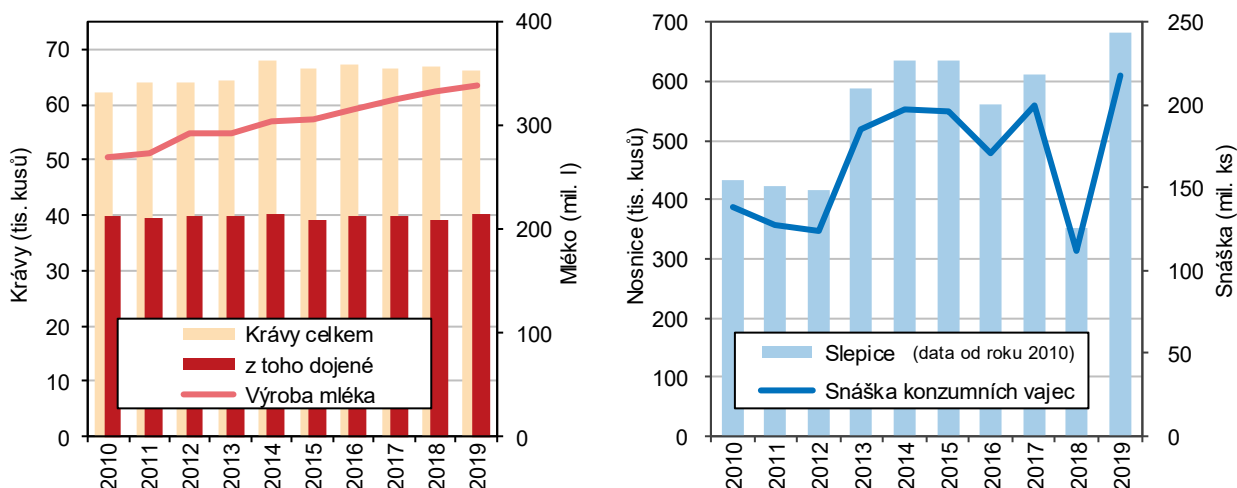
²⁵ Podíl stavu skotu (k 1. 4. 2019) na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy (k 31. 5. 2019)

²⁶ Podíl stavu prasat (k 1. 4. 2019) na 100 ha obhospodařované orné půdy (k 31. 5. 2019)

Graf 3.10 Stav krav a výroba mléka, stav slepic a produkce vajec v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zvyšování produkce mléka i průměrné dojivosti je dlouhodobý trend

V Plzeňském kraji se meziročně zvýšila **produkce mléka** o 1,7 % na 339 090 litrů. Jednalo se tak o čtvrtou nejvyšší produkci mléka v České republice. Nejvyšší produkce mléka je tradičně v kraji Vysočina, kde dosáhla produkce mléka výše 570 776 l. Průměrná dojivost krávy se v Plzeňském kraji snížila, avšak pouze o 0,7 % na 8 460,3 l. I přesto lze hovořit o dlouhodobém rostoucím trendu, kdy průměrná roční dojivost krávy v roce 2019 vzrostla o 25,7 % oproti roku 2010. Nejvyšší dojivost 9 062,3 l byla v roce 2018 dosažena v Moravskoslezském kraji.

Lesnictví

Plochy lesních pozemků dlouhodobě mírně rostou

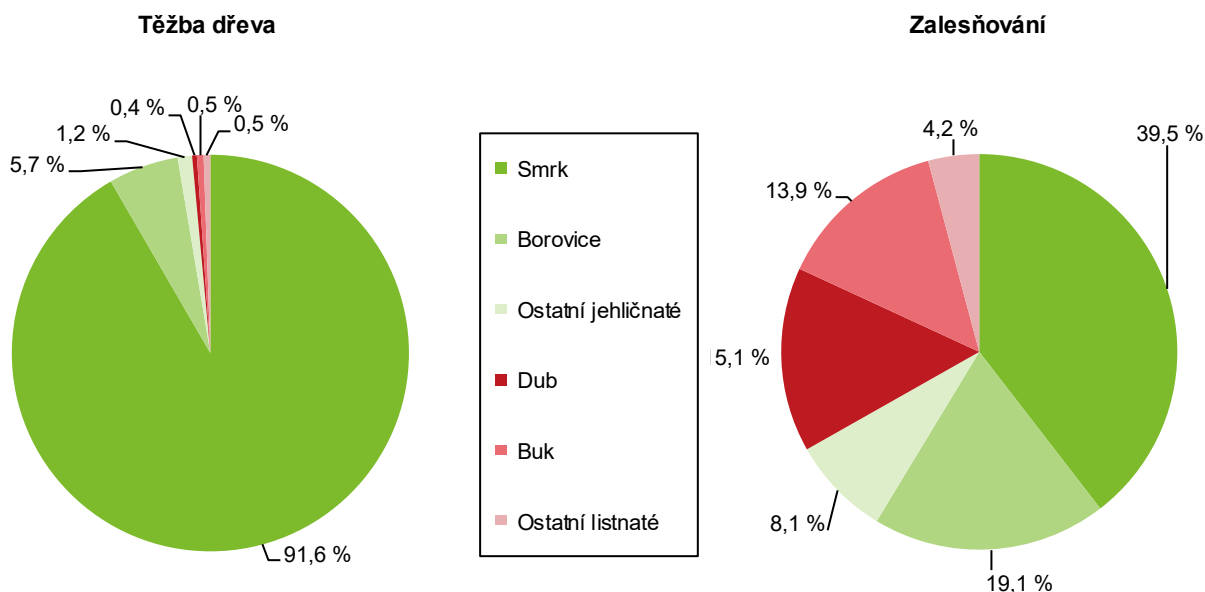
V roce 2019 **lesní pozemky** v Plzeňském kraji zaujímaly rozlohu 308,7 tis. ha, tj. 40,4 % z celkové výměry půdy v kraji. Významný podíl na ploše lesních pozemků v kraji mají okresy Klatovy (Šumava), Tachov (Český les), Rokycany (Křivoklátská a Brdská vrchovina). Z dlouhodobého pohledu má výměra lesních ploch mírně rostoucí trend, poslední meziroční nárůst činil 29 ha. Na celkové výměře lesů v ČR se Plzeňský kraj podílel 11,5 %. Zalesněno bylo 2 185 ha, tj. o 241 ha více než v předchozím roce. Přirozenou obnovou prošlo 350 ha lesa, což je o 21 ha méně než v roce předešlém. Při zalesňování převažovaly jehličnaté dřeviny v rozsahu 1 459 ha, zbytek tvořily listnaté dřeviny. Dále byly v roce 2019 v Plzeňském kraji provedeny prořezávky (výchovní zásah u mladých porostů, např. odstranění přílišné hustoty porostů) na 3 055 ha a probírky (výchovní zásah u dospělých porostů) na 2 583 ha.

Škody způsobené suchem a hmyzem způsobují vyšší podíl nahodilé těžby dřeva

Těžba dřeva dosáhla v Plzeňském kraji výše celkem 2,37 mil. m³, z toho 98,5 % představovalo dřevo jehličnaté a zbytek dřevo listnaté. Plzeňský kraj se podílel na celkové těžbě dřeva v ČR 7,3 %, což představovalo sedmou nejvyšší těžbu v mezikrajském porovnání. Těžba nahodilá se na celkové těžbě dřeva v Plzeňském kraji podílela 92,4 %, což činí objem 2 190 922 m³. Jedná se o jednu z forem těžby, která je prováděna za účelem zpracování stromů poškozených v důsledku škodlivých vlivů (vítr, námraza, škodlivý hmyz apod.). Z celkového objemu nahodilé těžby se jednalo o 76,3 % těžby hmyzové, zbytek těžby živelní. Během posledních let se negativně promítá na stavu lesů sucha a činnost škůdců a působení těchto faktorů škodí zejména smrkovým porostům. Z uvedených důvodů přibývá i nahodilé těžby.

Graf 3.11 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Plzeňském kraji v roce 2019

Zdroj: ČSÚ

Průmysl

Průměrný evidenční počet zaměstnanců se oproti roku 2018 snížil o 3,2 %

V Plzeňském kraji se v roce 2019 oproti předcházejícímu období snížil počet velkých **průmyslových podniků**²⁷ o 7 subjektů. **Průměrný evidenční počet zaměstnanců** (fyzické osoby) se snížil z 61 496 v roce 2018 na 59 524 zaměstnanců v roce 2019, tj. pokles o 3,2 %. V rámci mezikrajského porovnání byl průměrný evidenční počet zaměstnanců šestý nejvyšší. Na celkovém průměrném evidenčním počtu zaměstnanců v ČR se tyto zaměstnanci podíleli 7,0 %. V roce 2019 v porovnání s rokem 2014 vzrostl průměrný evidenční počet zaměstnanců o 1 878, tj. zvýšení o 3,3 %.

Plzeňský kraj dosahuje čtvrté nejvyšší průměrné měsíční hrubé mzdy v průmyslu

V roce 2019 dosáhla **průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu** v Plzeňském kraji 36 559 Kč a v porovnání s rokem 2018 se zvýšila o 2 041 Kč. V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtou nejvyšší měsíční hrubou mzdu, která byla o 66 Kč nižší než průměrná mzda v průmyslu v ČR celkem (36 625 Kč). Výši průměrné měsíční hrubé mzdy v ČR významně ovlivňovaly dosažené mzdy ve Středočeském kraji (44 834 Kč) a v Hl. městě Praze (42 998 Kč). Oproti roku 2014 se zvýšila průměrná hrubá měsíční mzda v Plzeňském kraji o 8 722 Kč, tj. nárůst o 31,3 %.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy oproti roku 2018 klesly o 2,3 %

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy²⁸ dosáhly v roce 2019 v běžných cenách hodnoty 229 564 mil. Kč, v porovnání s rokem 2018 klesly o 2,3 %. Meziroční pokles byl v těchto tržbách zaznamenán v pěti krajích (Královéhradeckém, Moravskoslezském, Jihomoravském, Plzeňském a Olomouckém). Nejvyšší meziroční snížení tržeb o 17,2 % měl z těchto pěti krajů Královéhradecký kraj. Nejvyššího růstu tržeb oproti roku 2018 dosáhl Pardubický kraj (5,5 %) a Hl. město Praha (5,3 %). V tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy se Plzeňský kraj podílel na tržbách v ČR 6,0 %. **V časové řadě 2014–2019** rostly tržby v kraji nejvíce v roce 2018, druhý nejvyšší růst byl zaznamenán v roce 2019. V porovnání s rokem 2014 byly tržby v roce 2018 vyšší o 12,6 % a v roce 2019 o 10,0 %.

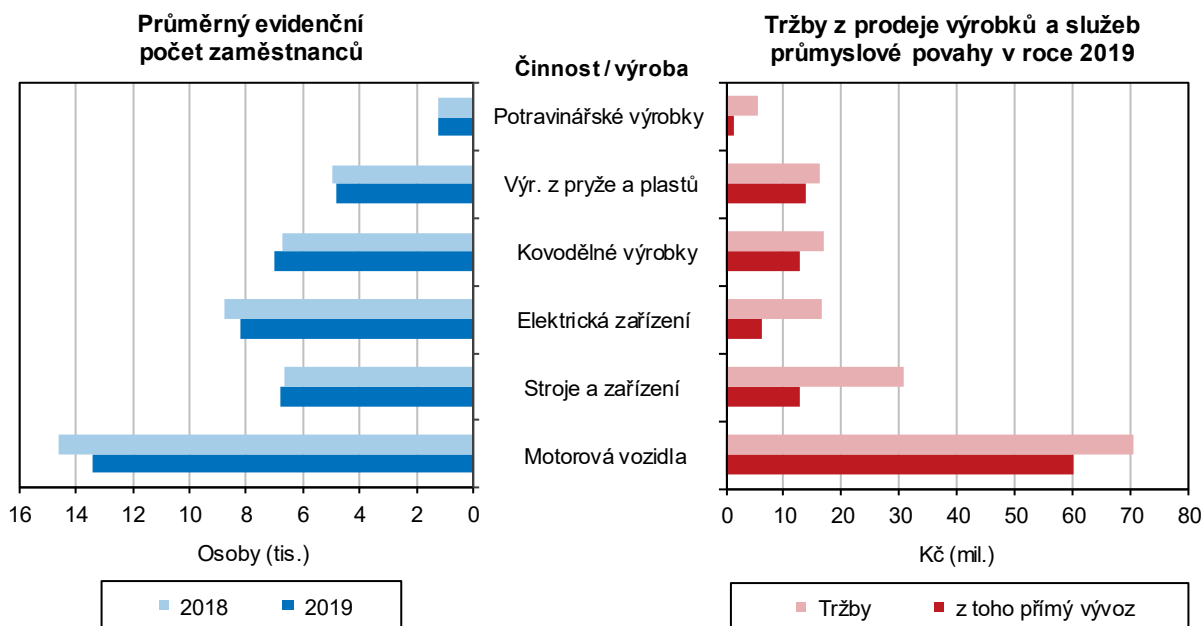
²⁷ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

²⁸ Bez DPH

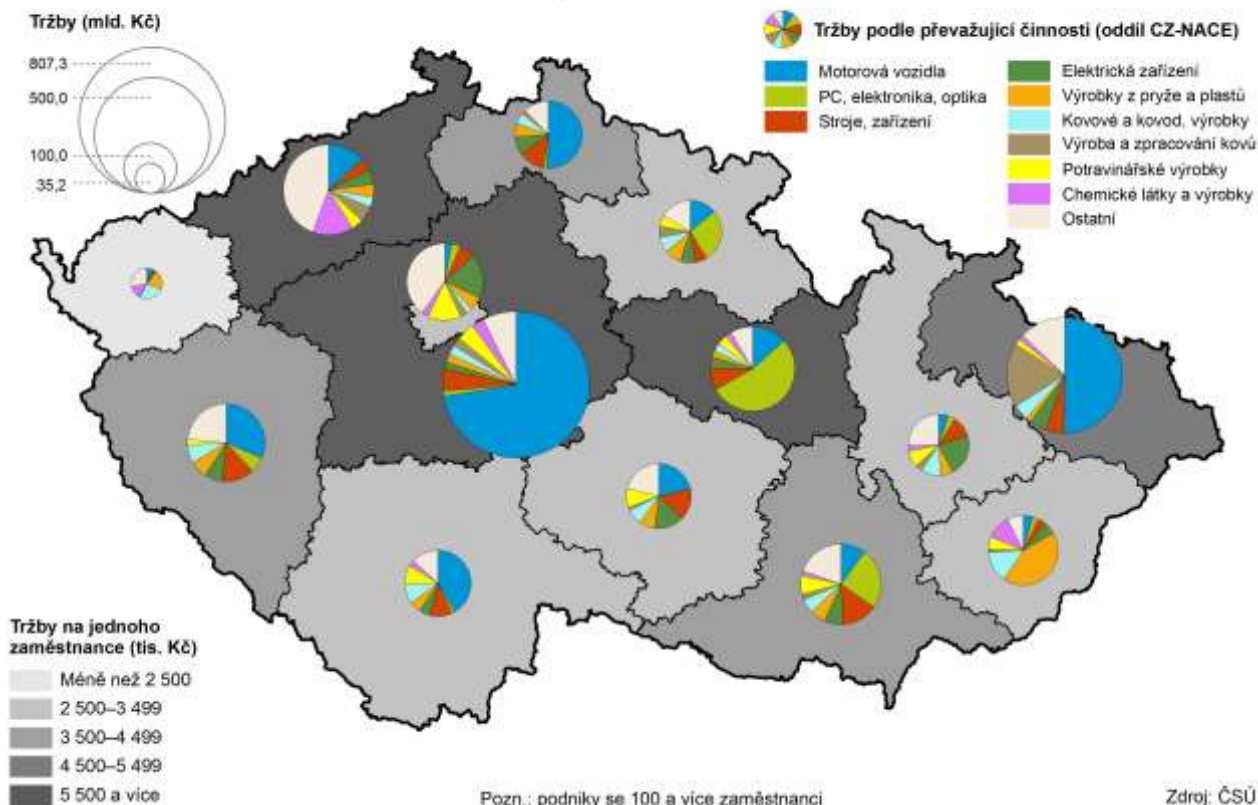

Graf 3.12 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující výroby zpracovatelského průmyslu v Plzeňském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v Plzeňském kraji)

Zdroj: ČSÚ

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2019

Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem byl v Plzeňském kraji nejvyšší v roce 2014

Podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy činil v roce 2019 v Plzeňském kraji 64,0 %, meziročně se tento podíl zvýšil o 0,1 procentního bodu. V mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj v tomto

ukazateli umístil na osmém nejvyšším místě. Podíl tržeb z přímého vývozu v Plzeňském kraji překročil podíl tržeb v ČR o 2,7 procentního bodu. Nejvyššího podílu tržeb z přímého vývozu dosáhl Středočeský kraj (74,4 %), naopak nejnižšího Hl. město Praha (42,0 %). V časové řadě 2014–2019 byl podíl tržeb z přímého vývozu na tržbách celkem nejvyšší v roce 2014, kdy činil 69,5 %. V roce 2019 byl tento podíl oproti roku 2014 nižší o 5,5 procentního bodu.

Produktivita práce byla v rámci ostatních krajů šestou nejvyšší

Produktivita práce²⁹ se v Plzeňském kraji nepatrně zvýšila z 3 822 tis. Kč v roce 2018 na 3 857 tis. Kč v roce 2019, tj. zvýšení o 0,9 %. Oproti průměru ČR byla produktivita práce v Plzeňském kraji nižší o 638 tis. Kč na 1 zaměstnance. V porovnání s ostatními kraji se Plzeňský kraj umístil v tomto ukazateli na šestém nejvyšším místě. Nejvyšší produktivita práce byla dosažena ve Středočeském kraji (7 358 tis. Kč), naopak nejnižší měl Karlovarský kraj (2 409 tis. Kč). Produktivita práce v Plzeňském kraji se meziročně zvýšila o 35 tis. Kč a v porovnání s ostatními kraji byla poslední meziročně rostoucí produktivitou. Ve třech krajích (Královéhradeckém, Moravskoslezském a Jihomoravském) se produktivita práce meziročně snížila. Nejvyšší meziroční zvýšení zaznamenal Pardubický kraj (o 350 tis. Kč). Na dosažené produktivitě práce v ČR (4 495 tis. Kč) se významně podílely kraje Středočeský (7 358 tis. Kč), Ústecký (5 709 tis. Kč), Pardubický (5 614 tis. Kč) a Moravskoslezský (4 952 tis. Kč). **V časové řadě 2014–2019** produktivita práce v Plzeňském kraji v prvních dvou letech klesala a od roku 2017 se začala zvyšovat. Nejvyšší meziroční zvýšení produktivity bylo dosaženo mezi lety 2017 a 2018, kdy se produktivita práce na 1 zaměstnance zvýšila o 241 tis. Kč. V časovém rozmezí 2014–2019 se produktivita práce zvýšila o 235 tis. Kč. Ve sledované časové řadě s výjimkou roku 2017 si Plzeňský kraj v rámci mezikrajského srovnání udržel šestou pozici.

Tržby z prodeje výrobků a služeb ve zpracovatelském průmyslu představovaly 98,0 % z tržeb celkem

V roce 2019 dosáhl **objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve zpracovatelském průmyslu** 224 967 mil. Kč, což v porovnání s rokem 2018 představovalo pokles o 2,3 %. Tržby ve zpracovatelském průmyslu představovaly 98,0 % z tržeb celkem. Na výši tržeb ve zpracovatelském průmyslu se především podílela odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (31,3 %), výroby strojů a zařízení j. n. (13,6 %) a výroby nápojů (9,5 %).

Meziročně vzrostly nejvíce tržby v odvětví výroba strojů a zařízení j. n.

Po vyloučení individuálních údajů se meziročně nejvíce zvýšily tržby v odvětví výroby strojů a zařízení j. n. (o 13,0 %), výroby potravinářských výrobků (o 7,3 %) a výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (o 7,0 %). Naopak nejvíce poklesly tržby v odvětví výroby ostatních dopravních prostředků (o 19,8 %) a výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (o 6,4 %). I když odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů stále tvořilo nejvyšší podíl tržeb ve zpracovatelském průmyslu, meziroční pokles v tomto odvětví (4 809 mil. Kč) patřil k nejvyšším.

Nejvyšší produktivity práce dosahovalo odvětví výroby nápojů

Nejvyšší produktivitu práce v Plzeňském kraji ve zpracovatelském průmyslu (po vyloučení individuálních údajů) dosahovala odvětví výroby nápojů (8 066 tis. Kč) a výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (5 264 tis. Kč).

Nejvyšší podíl tržeb z přímého vývozu byl v odvětví výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení

Podíl tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách činil v roce 2019 v oblasti **zpracovatelského průmyslu** 64,8 %. Po vyloučení individuálních údajů byl dosažen nejvyšší podíl tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách v odvětvích výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (95,7 %), ostatním

²⁹ Podíl tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance (běžné ceny)

zpracovatelském průmyslu (90,7 %) a zpracování dřeva, výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku (86,0 %). Naopak nejnížší podíl tržeb z přímého vývozu byl zaznamenán v odvětví výroby nápojů (7,5 %).

Nejvyšší průměrná měsíční mzda byla v odvětví výroby nápojů

Průměrná měsíční mzda ve zpracovatelském průmyslu v Plzeňském kraji činila 36 478 Kč, v porovnání s rokem 2018 vzrostla o 5,9 %. Po vyloučení individuálních údajů byl nejvyšší meziroční nárůst průměrných měsíčních mezd zaznamenán v odvětvích výroby potravinářských výrobků (14,9 %) a výroby ostatních dopravních prostředků a zařízení (11,1 %), naopak k nejnížšímu meziročnímu zvýšení mezd (3,5 %) došlo v odvětví výroby strojů a zařízení j. n. Nejvyšší průměrná měsíční mzda (52 629 Kč) byla dosažena v odvětví výroby nápojů. Nejnížší průměrnou měsíční mzdu (30 636 Kč) naopak pobírali zaměstnanci v odvětví ostatní zpracovatelský průmysl.

Energetika

Nejvyšší instalovaný výkon měly v kraji parní a fotovoltaické elektrárny

V roce 2019 činil instalovaný výkon elektrizační soustavy v regionu 562,7 MW a jeho podíl na ČR představoval 2,6 %. Nejvyšší instalovaný výkon měly elektrárny parní (258,7 MW) a fotovoltaické (210,2 MW).

Celková výroba elektrické energie v Plzeňském kraji tvořila 1,5 % z celkové elektrické energie v ČR

V Plzeňském kraji bylo v roce 2019 vyrobeno 1 279,4 GWh elektřiny brutto³⁰. Meziročně se výroba elektřiny brutto snížila o 4,2 %. Výroba elektřiny brutto v Plzeňském kraji se snížila ve všech typech elektráren kromě větrných. Nejvyšší meziroční pokles (45,5 GWh) byl zaznamenán v parních elektrárnách, tj. snížení o 5,8 %. **Výroba elektřiny** brutto v Plzeňském kraji se podílela 1,5 % na celkové výrobě elektřiny brutto v ČR a v mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj zařadil na páté nejnížší místo. Nejvyšší podíl (29,4 %) z výroby elektřiny brutto v ČR byl dosažen v Ústeckém kraji. V časové řadě 2014–2019 bylo v Plzeňském kraji vyrobeno nejvíce elektrické energie v roce 2015, kdy výroba elektrické energie celkem činila 1 475,8 GWh, naopak nejnížší výroby elektrické energie bylo dosaženo v roce 2019. Oproti roku 2014 byla výroba elektřiny v roce 2019 nižší o 9,0 %.

Na výrobě elektřiny se v Plzeňském kraji nejvíce podílely parní elektrárny

K největším výrobcům elektřiny brutto patřily v Plzeňském kraji parní elektrárny. V roce 2019 bylo vyrobeno 740,5 GWh elektrické energie v parních elektrárnách, tj. 57,9 % z celkově vyrobené elektřiny brutto v kraji. Další v pořadí podle objemu vyrobené elektrické energie brutto se v Plzeňském regionu umístily elektrárny plynové a spalovací (19,0 %) a fotovoltaické (17,6 %).

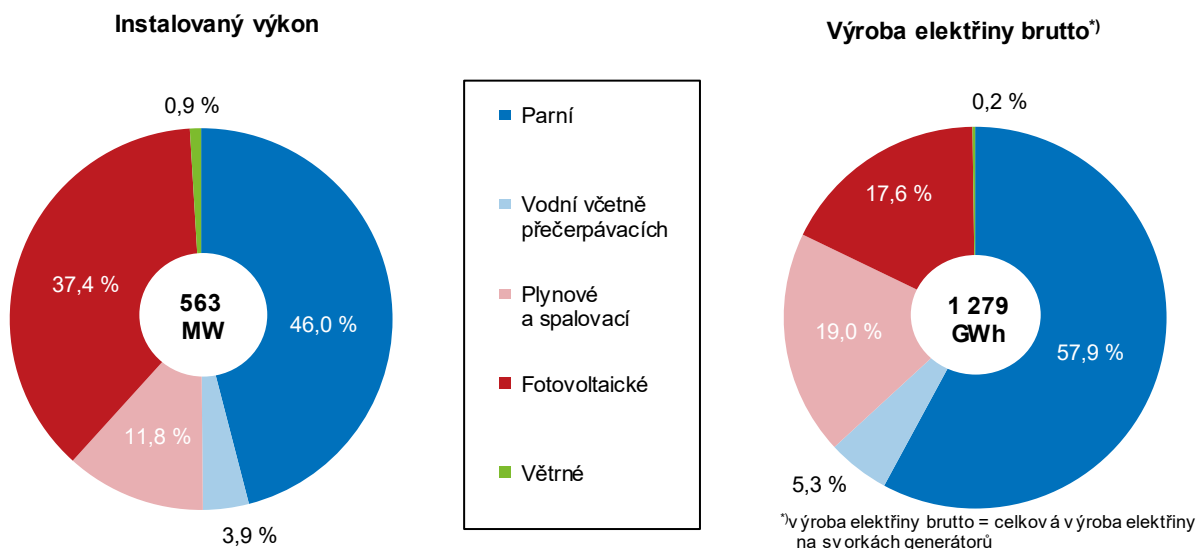
Meziročně se výroba elektrické energie v parních elektrárnách snížila o 5,8 %

Elektrická energie vyrobená **parními elektrárnami** v Plzeňském kraji tvořila 1,8 % z celkové energie vyrobené parními elektrárnami v ČR. Meziroční snížení výroby v Plzeňském kraji dosáhlo 5,8 %. **V časové řadě 2014–2019** byla zaznamenána nejvyšší hodnota elektrické energie v roce 2015, a to 950,7 GWh. Oproti roku 2014 se snížila výroba elektrické energie v parních elektrárnách v roce 2019 o 16,7 %. Mezi největší výrobce elektrické energie v tepelných elektrárnách v ČR patřily kraje Ústecký (50,9 %), Středočeský (16,0 %) a Pardubický (12,6 %).

³⁰ Celková výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

Graf 3.13 Instalovaný výkon a výroba elektřiny podle technologie elektráren v Plzeňském kraji v roce 2019

Pramen: Energetický regulační úřad

V časové řadě 2014–2019 byla výroba elektrické energie v plynových a spalovacích elektrárnách nejvyšší v roce 2018

V plynových a spalovacích elektrárnách bylo v roce 2019 vyrobeno 243,3 GWh elektrické energie. Na výrobě elektrické energie v plynových a spalovacích elektrárnách v ČR se podílel Plzeňský region 6,6 %. V rámci časové řady 2014–2019 byla nejvyšší výroba elektrické energie (250,2 GWh) v roce 2018. Meziroční pokles představoval 2,8 % a v porovnání s rokem 2014 vzrostla výroba elektrické energie v roce 2019 v plynových a spalovacích elektrárnách o 4,1 %.

Na výrobě elektrické energie z fotovoltaických elektráren v ČR se Plzeňský kraj podílel 9,9 %

Ve fotovoltaických elektrárnách bylo v Plzeňském kraji v roce 2019 vyrobeno (225,3 GWh). V porovnání s ostatními kraji se Plzeňský kraj umístil ve výrobě elektřiny získané z fotovoltaických elektráren na čtvrtém nejvyšším místě. Na výrobě elektrické energie z fotovoltaických elektráren v ČR se Plzeňský kraj podílel 9,9 %. V časové řadě 2014–2019 byla dosažena v Plzeňském kraji nejvyšší výroba elektrické energie ve fotovoltaických elektrárnách (230,2 GWh) v roce 2018. Meziročně se její výroba snížila o 2,1 %. V roce 2019 v porovnání s rokem 2014 vzrostla výroba elektřiny brutto o 17,3 GWh, tj. zvýšení o 8,3 %. Nejvíce elektrické energie se vyrobilo ve fotovoltaických elektrárnách v krajích Jihomoravském (527,6 GWh), Jihočeském (271,6 GWh) a Středočeském (267,2 GWh).

Nejvyšší spotřebu elektřiny netto v Plzeňském regionu mělo odvětví průmyslu

V roce 2019 bylo v Plzeňském kraji spotřebováno 3 032,8 GWh elektřiny netto³¹. Meziroční spotřeba elektřiny byla nižší o 1,5 %. Podíl regionu na **celkové spotřebě elektřiny netto** v ČR činil 5,1 %. Jednalo se o pátý nejnižší podíl v rámci krajů. Z hlediska odvětvové struktury se podílely nejvíce na spotřebě elektřiny netto průmysl (36,9 %), domácnosti (28,5 %) a obchod, služby, školství a zdravotnictví (25,4 %). Meziročně se spotřeba elektřiny snížila v odvětví průmyslu o 30,5 GWh, v odvětví obchodu, služeb, školství a zdravotnictví o 24,4 GWh, ale naopak v odvětví domácnosti vzrostla o 15,7 GWh.

³¹ Celková spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu

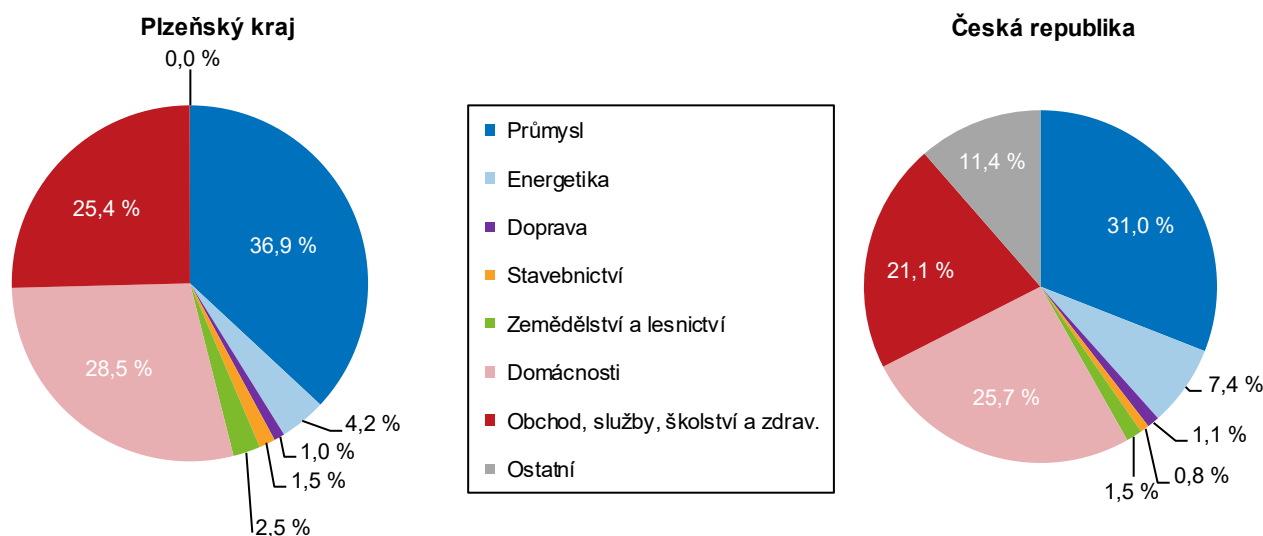

Ve spotřebě elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele se Plzeňský kraj umístil na šestém nejvyšším místě

Spotřeba elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele v Plzeňském kraji dosáhla 1 472,9 kWh, v porovnání s loňským rokem vzrostla o 1,0 %. Ve spotřebě elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele se v mezikrajském porovnání umístil Plzeňský kraj na šestém nejvyšším místě. V rámci všech krajů dosáhl v tomto ukazateli nejvyšší spotřeby kraj Středočeský (1 990,7 kWh) a naopak nejnižší kraj Jihomoravský (1 098,4 kWh). V porovnání s průměrem ČR (1 430,1 kWh) byla spotřeba elektřiny netto v domácnostech na jednoho obyvatele v Plzeňském kraji vyšší o 42,9 kWh. V časové řadě 2014–2019 spotřeba elektrické energie v domácnostech na 1 obyvatele rostla s výjimkou roku 2018. V roce 2019 se v porovnání s rokem 2014 zvýšila tato spotřeba o 111,4 kWh, tj. zvýšení o 8,2 %.

Graf 3.14 Spotřeba elektřiny netto^{*)} podle odvětví spotřeby v roce 2019

Pramen: Energetický regulační úřad

Na spotřebě zemního plynu se podíleli nejvíce velkoodběratelé, v pořadí druhé byly domácnosti

V roce 2019 se spotřebovalo v Plzeňském kraji 362,4 mil. m³ zemního plynu, meziročně se spotřeba prakticky nezměnila, snížila se jen o 0,4 %. **Spotřeba zemního plynu³²** v kraji představovala 4,3 % z celkové spotřeby v ČR. Hodnota spotřeby zemního plynu v GWh činila v Plzeňském regionu 3 868,4 a v porovnání s rokem 2018 klesla jen o 15,3 GWh. Na spotřebě zemního plynu se nejvíce podíleli velkoodběratelé (39,8 %), v pořadí druhé byly domácnosti (29,1 %). **V časové řadě 2014–2019** se až do roku 2017 spotřeba zemního plynu zvyšovala, od roku 2017, kdy dosáhla vrcholu, začala postupně klesat. V roce 2019 se spotřeba zemního plynu zvýšila oproti roku 2014 o 219,9 GWh, tj. o 6,0 %.

Na celkové spotřebě zemního plynu v ČR se nejvíce podílely kraje Ústecký, Jihomoravský a Středočeský

Nejvyšší podíl spotřeby zemního plynu z celkové spotřeby v ČR byl zaznamenán v Ústeckém kraji. Druhý nejvyšší podíl spotřeby na ČR (12,4 %) měly kraje Jihomoravský a Středočeský. Plzeňský kraj, který se podílel na celkové spotřebě zemního plynu v ČR 4,3 %, se v mezikrajském porovnání umístil na šestém nejnižším místě. Nejvyšší spotřebu na 1 zákazníka 71,4 MWh vykazoval Ústecký kraj. V Plzeňském kraji dosáhla spotřeba na 1 zákazníka 24,2 MWh a představovala druhou nejnižší spotřebu v rámci krajů.

³² **Spotřeba zemního plynu představuje objem zemního plynu dodaného konečným zákazníkům**, který nezahrnuje vlastní spotřebu při distribuci, ztráty, změnu akumulace v distribučních soustavách a vlastní spotřebu výrobce plynu při jeho těžbě a plyn určený pro pohon kompresních stanic v přepravní soustavě. Tyto hodnoty není možné členit do krajů

Plzeňský region obsadil čtvrté nejnižší místo mezi kraji ve spotřebě zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele

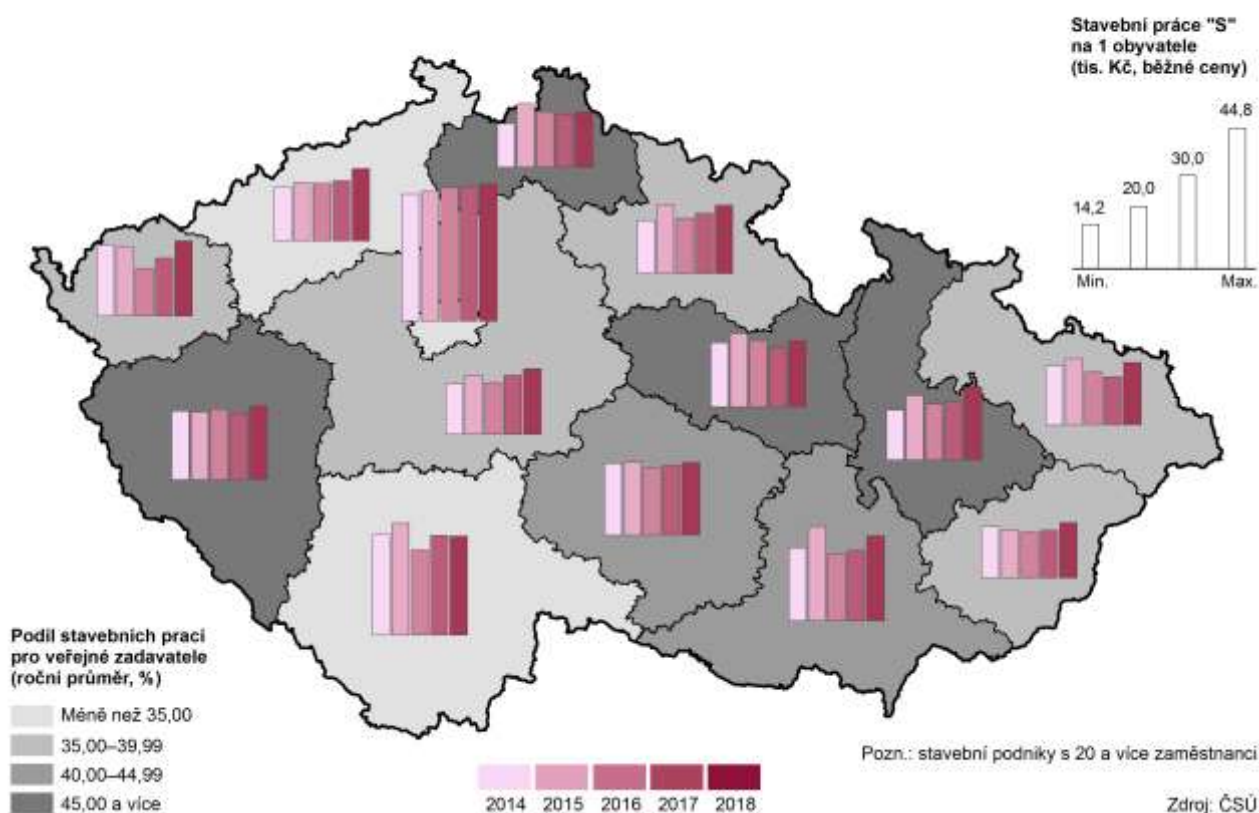
Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele byla nejvyšší v krajích Středočeském (1 068,3 m³) a Jihomoravském (1 028,2 m³). V Plzeňském kraji činila tato spotřeba 713,3 m³ a v rámci krajů se umístil na čtvrtém nejnižším místě. Meziročně se spotřeba zemního plynu v domácnostech v průměru na 1 odběratele snížila o 26 m³, tj. pokles o 3,5 %. Oproti roku 2014 vzrostla v roce 2019 o 76,7 m³, tj. zvýšení o 12,0 %.

Stavebnictví, stavební povolení

Objem základní stavební výroby podle sídla podniku meziročně stoupl o 25,6 %

Počet stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců se sídlem v kraji se v regionu dlouhodobě snižoval do roku 2018 (z 31 v roce 2011 na 23 v roce 2018). V roce 2019 se zvýšil počet podniků na 28 a průměrný evidenční počet zaměstnanců ve stavebnictví z 2 855 na 3 251 zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda v tomto odvětví meziročně stoupla o 1 570 Kč na 39 472 Kč. Objem **základní stavební výroby** podle sídla podniku (zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců) se meziročně zvýšil o 25,6 % na 7 376 mil. Kč (v běžných cenách) a jedná se o nejvyšší nárůst mezi kraji. Na republikové úrovni ZSV stoupla o 7,4 %. Produktivita práce vyjádřená jako podíl ZSV na 1 zaměstnance dosáhla výše 2 269 tis. Kč, což je v meziročním porovnání o 10,3 % více. Z hlediska struktury ZSV se objem zvýšil u pozemního stavitelství o 28,2 % a u inženýrského o 27,2 %.

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2014 až 2018

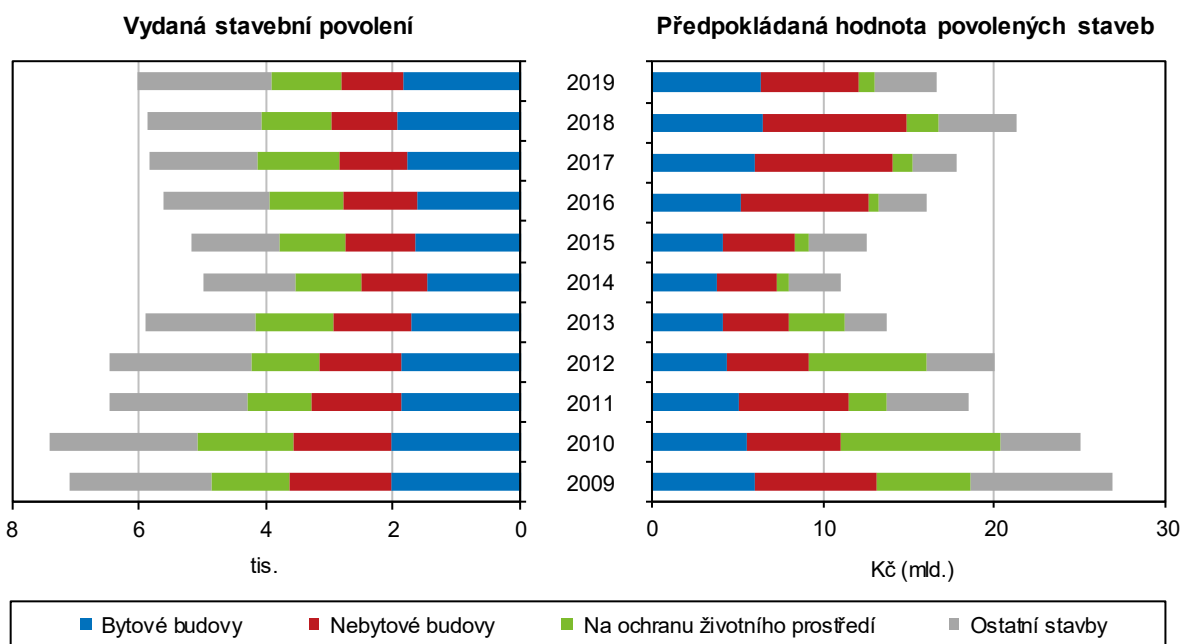
Objem stavebních prací „S“ podle místa stavby se meziročně zvýšil

Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle místa stavby (subjekty s 20 a více zaměstnanci) se podle předběžných výsledků meziročně zvýšil o 10,9 % na 13 958 mil. Kč. Na celorepublikové úrovni objem stavebních prací „S“ v roce 2018 meziročně stoupl o 12,6 % a dosáhl hodnoty 274 680 mil. Kč. Největší objem byl tradičně realizován v kraji Hl. město Praha, který se na republikovém objemu podílí 21,2 %, Plzeňský kraj s podílem 5,1 % dosáhl osmého místa. Míru intenzity

stavební výroby na daném území udává ukazatel stavební práce „S“ podle místa stavby na 1 obyvatele. V Plzeňském kraji dosáhl tento ukazatel v roce 2018 hodnoty 24,0 tis. Kč, je nejvyšší za uplynulých 9 let a blíží se roku 2009, kdy bylo dosaženo hodnoty 25,1 tis. Kč. Nejvyšší hodnoty ve sledované časové řadě bylo dosaženo v roce 2004, a to 37,5 tis. Kč. Na celorepublikové úrovni činila v roce 2018 tato hodnota 25,8 tis. Kč.

Graf 3.15 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever meziročně poklesl, přesto se jedná o nejvyšší počet mezi kraji

V Plzeňském kraji bylo v průběhu roku 2019 vydáno 6 011 stavebních povolení. Z celkového počtu vydaných stavebních povolení v ČR tvořil počet povolení v kraji 7,0 %. Z meziročního srovnání je patrný nárůst počtu vydaných stavebních povolení o 2,4 %. Nejvyšší počet stavebních povolení byl vydán v okrese Plzeň-sever, a to 1 551, naproti tomu nejnižší počet (649) v okrese Tachov. Počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever je téměř dvakrát vyšší než v okrese Plzeň-město a 2,3 krát vyšší než v co do počtu obyvatel srovnatelném okrese Domažlice. Rozdíl je dán nejvíce počtem vydaných stavebních povolení na ochranu životního prostředí, kdy v okrese Plzeň-sever bylo pro tyto účely vydáno 267 povolení, v okrese Plzeň-město 82 povolení a v okrese Domažlice 52 povolení. Stejný poměr je i u stavebních povolení na ostatní stavby, kdy v okrese Plzeň-sever byl vydán až 3 krát vyšší počet povolení než ve zmiňovaných okresech. I přes své prvenství v celkovém počtu stavebních povolení okres Plzeň-město zaznamenal pokles o 9,3 %, což je zároveň nejhlubší pokles mezi okresy v kraji. Naopak ke zvýšení počtu vydaných stavebních povolení (meziročně o 24,1 %) došlo v okrese Klatovy. Ze všech vydaných stavebních povolení v kraji bylo 30,7 % určeno na stavby bytových budov a 16,2 % na stavby nebytových budov. Stavební povolení pro nové bytové a nebytové budovy se na celkovém počtu povolení podílejí téměř z poloviny. Významnou část z celkového počtu tvoří i počet vydaných stavebních povolení na ochranu životního prostředí, kterých bylo vydáno 1 093, tedy 18,2 % všech vydaných povolení.

Orientační hodnota
povolovaných staveb
meziročně klesla

Významným ukazatelem budoucí hodnoty výstavby je také **orientační hodnota povolených staveb**, která v Plzeňském kraji činila celkem 16 571 mil. Kč, což znamená meziroční pokles o 22,1 %. Na celorepublikové úrovni přitom došlo k nárůstu tohoto ukazatele o 15,7 %. Z celkového objemu celorepublikové orientační hodnoty vydaných stavebních povolení činila hodnota v Plzeňském kraji 4,0 %. Orientační hodnota staveb na 1 stavební povolení klesla meziročně v Plzeňském kraji o 24,0 % a na celorepublikové úrovni naopak stoupla o 5,9 %. Průměrná orientační hodnota povolovaných staveb v Plzeňském kraji činí 2 757 tis. Kč. Z hlediska mezikrajského srovnání orientační hodnoty staveb na 1 stavební povolení dosahuje nejvyšší hodnoty Hl. město Praha s hodnotou 12 409 tis. Kč, čímž převyšuje průměr ČR o 222,2 %. Z hlediska struktury celkové orientační hodnoty povolovaných staveb tvořila největší podíl hodnota stavebních povolení na budovy, a to 73,1 %, stavby na ochranu životního prostředí 5,7 % a ostatní stavby 21,3 %. Z celkové orientační hodnoty budov tvořily budovy bytové 53,1 % a nebytové budovy 46,9 %. Nová výstavba představovala 73,5 % a změny dokončených staveb 26,5 % celkové hodnoty stavebních povolení na budovy. U budov bytových činil podíl nové výstavby 82,2 % a u budov nebytových 63,7 % z orientační hodnoty. Orientační hodnota staveb environmentálního charakteru v kraji se proti roku 2018 snížila o 50,2 %. Orientační hodnota nové bytové výstavby v Plzeňském kraji meziročně klesla o 2,6 %. Nejvyšší nárůst orientační hodnoty nové bytové výstavby o 142,2 % byl zaznamenán v okrese Hl. město Praha a o 71,4 % v Libereckém kraji. Hodnota stavebních povolení rostla v každém kraji kromě kraje Plzeňského a Ústeckého, jenž vykazuje pokles o 1,4 %.

K nejvyššímu meziročnímu
nárůstu orientační hodnoty
povolovaných staveb došlo
v okrese Rokycany

K nejvyššímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb z pohledu okresního členění došlo o 34,6 % v okrese Rokycany, následované okresem Klatovy s nárůstem o 5,3 %, a to zejména u stavebních povolení na výstavbu budov nebytových a na ochranu životního prostředí. Naopak k nejvýraznějšímu poklesu došlo v okrese Domažlice (o 34,7 %) a Plzeň-město (o 30,7 %). U stavebních povolení na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání nejvíce vzrostla orientační hodnota staveb v okrese Plzeň-jih, a to o 208,1 %. Všechny ostatní okresy naopak vykazují výrazný pokles. Obdobně i hodnota ukazatele **orientační hodnota povolených staveb na 1 stavební povolení** meziročně klesla ve všech okresech Plzeňského kraje. Pouze v okrese Rokycany hodnota stoupla o 16,4 %. Nejvyšší hodnota byla dosažena v okrese Plzeň-město (5 043 tis. Kč na jedno stavební povolení), druhá nejvyšší (4 579 tis. Kč) na Tachovsku, a naopak nejnižší v okrese Plzeň-sever (jen 1 711 tis. Kč).

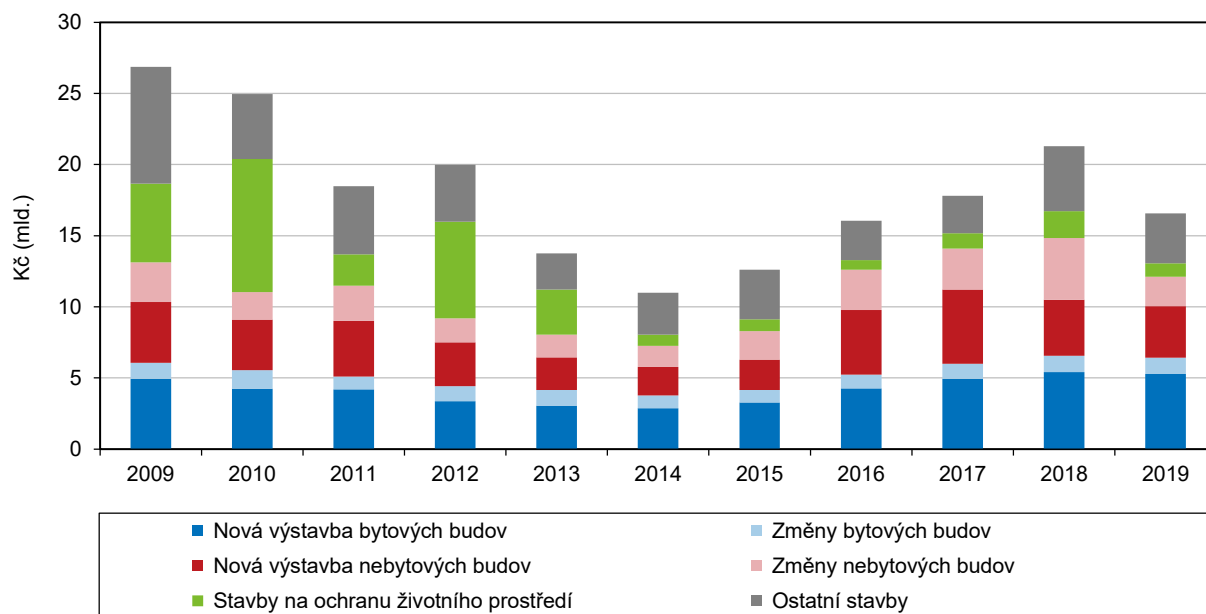
Orientační hodnota
povolovaných staveb na
ochranu životního prostředí
meziročně výrazně klesla

S ohledem na častější výkyvy počasí, zejména na rizika povodní, mají významnou úlohu v dnešní době **stavby na ochranu životního prostředí**. Celkově bylo vydáno v kraji 1 093 stavebních povolení na stavby ochrany životního prostředí v celkové orientační hodnotě 943 mil. Kč. Orientační hodnota povolovaných staveb na ochranu životního prostředí v Plzeňském kraji je pátá nejnižší v mezikrajském srovnání. Oproti předchozímu roku 2018 klesla předpokládaná hodnota stavebních povolení na ochranu životního prostředí o 50,2 %.

Graf 3.16 Orientační hodnota povolených staveb podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Bytová výstavba

V Plzeňském kraji meziročně mírně poklesl počet zahájených bytů

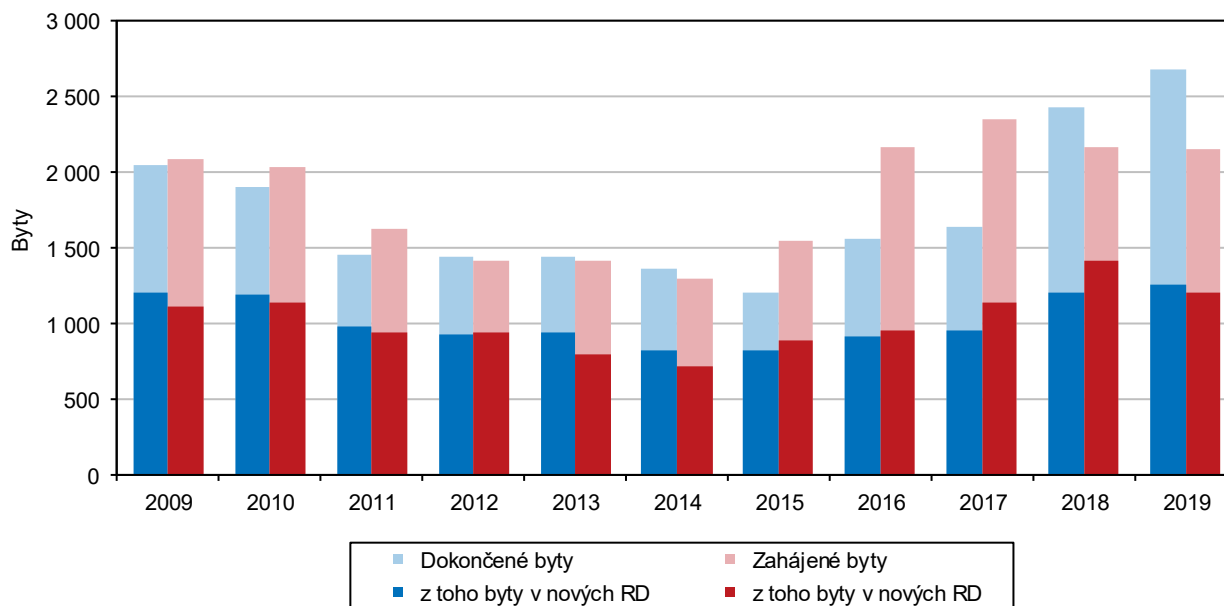
V roce 2019 byla v Plzeňském kraji **zahájena výstavba** 2 156 bytů, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem pokles o 0,3 %, když meziročně na celorepublikové úrovni stoupla zahájená výstavba bytů o 16,8 %. V počtu zahájených bytů v ČR vede Středočeský kraj s 6 489 byty těsně následovaný krajem Hl. město Praha s 6 487 byty. Výstavba nejnižšího počtu bytů byla zahájena v krajích Karlovarském a Ústeckém. Z hlediska struktury nově zahájené výstavby bytů v Plzeňském kraji se jich 1 202 začalo stavět v rodinných domech a 578 v bytových domech. Zbytek výstavby bytů připadá na nástavby, vestavby či přístavby v rodinných a bytových domech, kde bylo zahájeno celkem 189 bytů a na výstavbu bytů v nebytových domech či specializovaných domech, kde bylo zahájeno celkem 187 bytů. Trend vyššího počtu zahájené výstavby bytů v rodinných domech než v bytových domech odpovídá i celorepublikovému trendu, kdy je zahajována výstavba nových bytů v 51,6 % případů v rodinných domech. Tento trend je v Plzeňském kraji dlouhodobě mírně rostoucí, s výkyvy v jednotlivých letech.

V roce 2019 nejvíce vzrostla zahájená bytová výstavba v okrese Domažlice

V rámci kraje vzrostla **zahájená bytová výstavba** meziročně nejvíce v okrese Domažlice, kde byla celkem zahájena výstavba 244 bytů, což představuje nárůst o 32,6 %. Následuje okres Rokycany s nárůstem o 22,2 %, celkem zde byla zahájena výstavba 215 bytů, a v okrese Plzeň-jih byla zahájena výstavba 247 bytů, tj. nárůst o 21,7 %. K nejhlubšímu poklesu o 30,2 % došlo v okrese Tachov, kde byla zahájena výstavba 173 bytů. V roce 2018 byl celkový počet zahájených bytů v okrese Plzeň-sever vyšší než na území okresu Plzeň-město. V roce 2019 je však počet téměř shodný. V okrese Plzeň-sever došlo k zahájení 557 bytů (pokles o 10,0 %) a v okrese Plzeň-město k zahájení 555 bytů (nárůst o 4,5 %).

Graf 3.17 Zahájená a dokončená bytová výstavba v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

V roce 2019 bylo dokončeno nejvíce bytů za sledované období od roku 2008

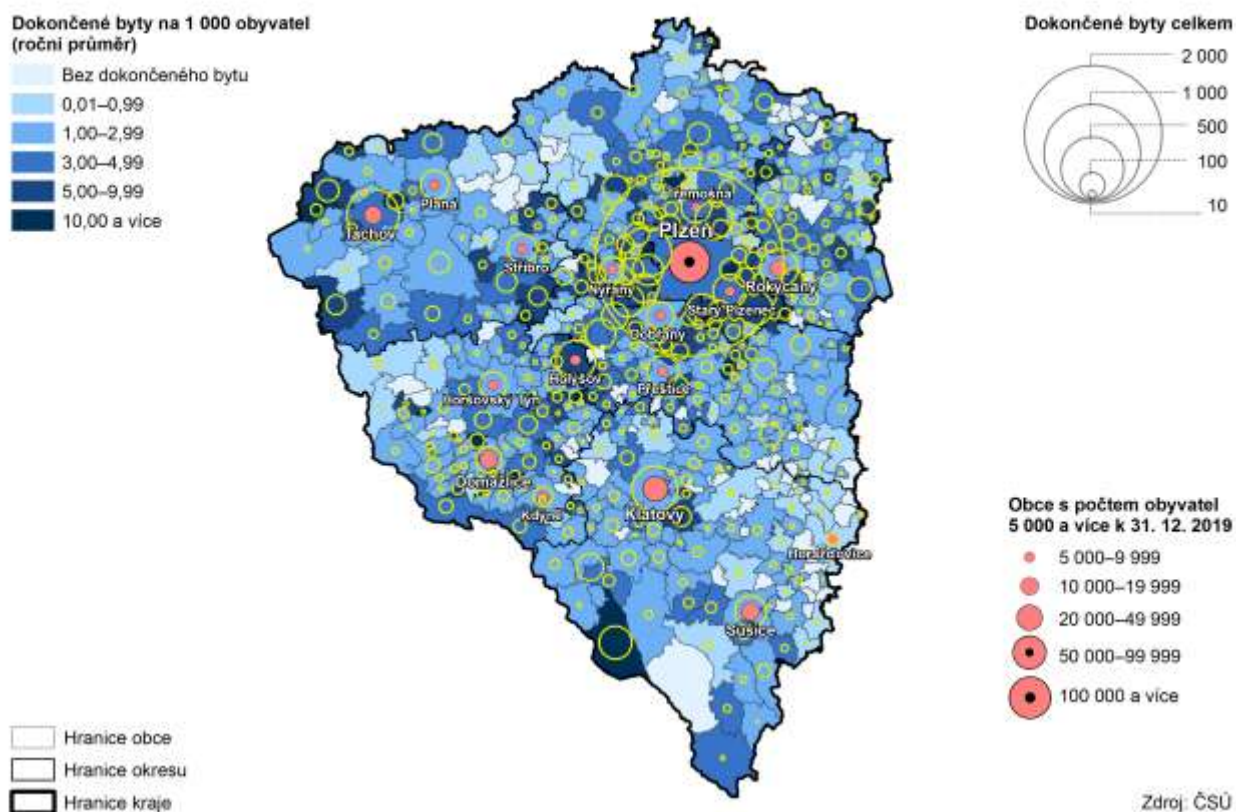
V Plzeňském kraji bylo v roce 2019 **dokončeno** celkem 2 688 bytů, tj. o 10,8 % více než v předchozím roce. Stavělo se více bytů v rodinných domech, kde bylo dokončeno 1 264 bytů, oproti počtu 1 130 bytů v bytových domech. Celkově došlo na úrovni Plzeňského kraje k meziročnímu nárůstu počtu dokončených bytů v rodinných domech o 4,8 % a v bytových domech o 21,0 %. Úpravami dokončených domů a dalšími novými úpravami (nástavby, přístavby, vestavby) vzniklo celkem 95 bytů. Nové byty vznikají též úpravou nebytových budov, kde bylo postaveno celkem 199 bytů. Na celorepublikové úrovni došlo v roce 2019 k meziročnímu nárůstu dokončených bytů o 7,6 %, což odpovídá 36 406 bytů. Nejvíce bytů bylo v mezikrajském srovnání dokončeno ve Středočeském kraji (7 030 bytů), v Hl. městě Praze (6 002 bytů) a v kraji Jihomoravském (4 719 bytů). Naopak nejméně bytů bylo v roce 2019 dokončeno v Karlovarském (683 bytů), Libereckém (838 bytů) a Ústeckém kraji (1 317 bytů). Plzeňský kraj se počtem dokončených bytů umístil v mezikrajském srovnání na čtvrtém nejvyšším místě. Počet dokončených bytů v regionu představuje 7,4 % z republikového počtu celkem.

Nejvyšší nárůst dokončených bytů byl v okrese Klatovy

Nejvyšší meziroční nárůst počtu **dokončených bytů** o 47,5 % byl v okrese Klatovy, což v absolutním čísle znamená 261 dokončených bytových jednotek. Druhý nejvyšší nárůst o 28,4 % byl zaznamenán v okrese Plzeň-jih, což představuje 267 dokončených bytů. Třetí nejvyšší nárůst o 21,6 % byl zaznamenán v okrese Plzeň-sever (451 bytů). Nárůst dokončených bytů byl zaznamenán ještě v okrese Plzeň-město (o 7,5 %). Naopak v ostatních okresech počet dokončených bytů meziročně klesl. Nejméně bytů (109 bytů) bylo dokončeno v okrese Rokycany a Domažlice (197 bytů).

Bytová výstavba v obcích Plzeňského kraje v letech 2014 až 2019

Intenzita bytové výstavby v kraji vzrostla od roku 2017 o 61,3 %

Intenzita bytové výstavby udává počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel, což lépe vystihuje aktivity v bytové výstavbě s ohledem na počet obyvatel daného regionu. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2008, kdy na 1 000 obyvatel bylo dokončeno téměř 5 bytů. Od tohoto období již hodnota ukazatele klesá až do roku 2015 (2,10 dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v důsledku absolutního poklesu počtu dokončených bytů. Zlom nastal v roce 2016, kdy poprvé od roku 2008 tento ukazatel meziročně stoupl na hodnotu 2,70. V roce 2018 intenzita bytové výstavby vzrostla na hodnotu 4,16 dokončených bytů, čímž se přiblížila rekordnímu počtu z roku 2008. V roce 2019 hodnota opět vzrostla, a to na 4,58 dokončených bytů. Na celorepublikové úrovni v roce 2019 hodnota tohoto ukazatele činila 3,41. V Plzeňském kraji byla v rámci mezikrajského porovnání nadprůměrná aktivita při výstavbě bytů. Nejnižší hodnoty byly dosaženy v krajích Ústeckém (1,61) a Libereckém (1,89). Nejvyšší hodnotu vykazuje Středočeský kraj (5,10). Plzeňský kraj dosahuje u tohoto ukazatele v roce 2019 druhou příčku, kterou si drží již druhým rokem, a to i přes mírný pokles v počtu zahájených bytů v roce 2019. Třetí nejvyšší intenzitu bytové výstavby pak vykazuje kraj Hl. město Praha (4,56), který se svojí hodnotou přiblížil kraji Plzeňskému.

Ceny nemovitostí

Ceny nemovitostí v kraji stále rostou

Bytová výstavba má oproti jiným odvětvím průmyslu svá specifika. Jde především o omezenou možnost stavební (developerské) firmy prodat bytovou nemovitost mimo regionální trhy s nemovitostmi. Situace na regionálním trhu s bytovými nemovitostmi je závislá na sociální a ekonomické prosperitě regionu, kupní síle domácností, demografickém vývoji regionu. Vyšší poptávka ovlivňuje tempo růstu

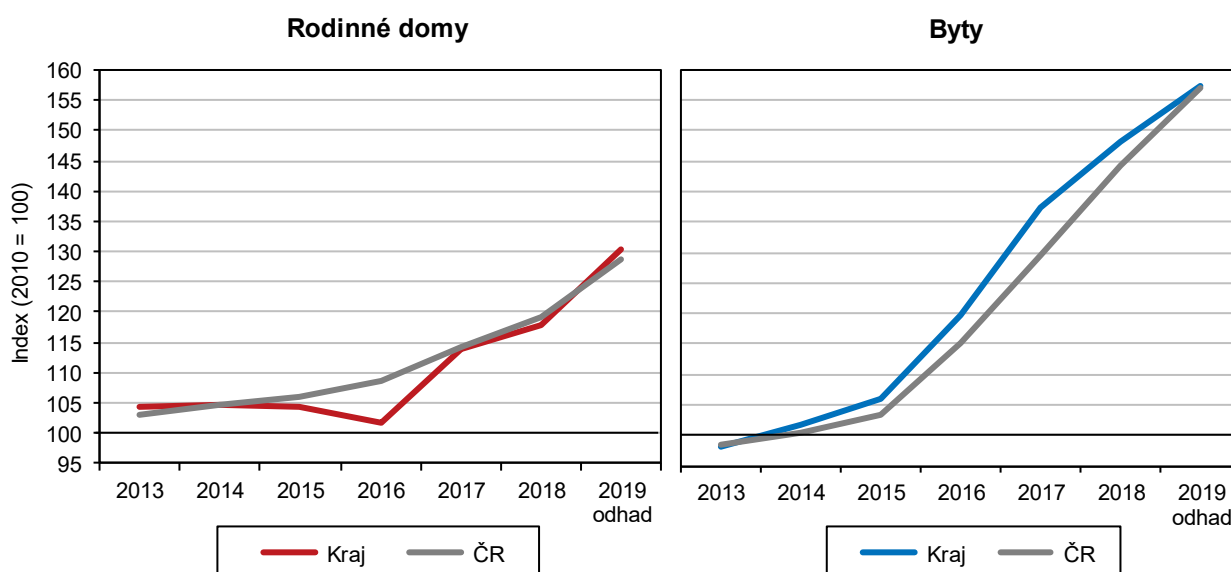
cen bytových nemovitostí, které rostou od roku 2014. Ekonomický růst stále pokračuje, s čímž souvisí i nárůst cen bytových nemovitostí.

Průměrné ceny bytů v celé ČR rostou, v kraji vzrostly o 15,9 %

Ze statistiky cen bytů za roky 2016–2018 vyplývá, že cena 1 m² bytu v Plzeňském kraji byla v roce 2018 v sídlech nad 50 tis. obyvatel téměř třikrát vyšší (34 249 Kč), než v sídlech do 1 999 obyvatel (12 140 Kč). V sídlech do 1 999 obyvatel cena bytů mezi roky 2017 a 2018 stoupla o 22,3 %, v sídlech nad 50 tis. obyvatel vzrostla o 16,4 %. **Průměrná kupní cena bytu** v kraji činila v roce 2018 celkem 26 534 Kč/m² (o 15,9 % více než v roce 2017). Kupní cena rodinného domu v Plzeňském kraji ve stejném období byla 2 522 Kč/m³ a pohybovala se lehce nad republikovým průměrem (2 655 Kč/m³).

Graf 3.18 Indexy cen nemovitostí v Plzeňském kraji a ČR (roční průměr)

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: údaje za rok 2019 mohou být později významně revidovány

Doprava

Nejvyšší hustotu dopravní sítě mají okresy Plzeň-město, Plzeň-jih a Rokycany

Silniční a dálniční síť (k 1. 1. 2020) tvoří v Plzeňském kraji 5 126,4 km komunikací, což je o 6,0 km více než v předcházejícím roce. Od roku 2015 však ubylo 4,6 km komunikací. Převážná část dopravních komunikací je tvořena silnicemi III. třídy (60,6 %) a silnicemi II. třídy (29,2 %). Silnice I. třídy tvoří 8,1 % a dálnice 2,1 % z celkové délky komunikací. Dálnice D5 měří 109,2 km a prochází na území Plzeňského kraje pěti okresy (Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov). Nejdelší část dálnice probíhá okresem Tachov (44,7 km). Meziročně nedošlo k přírůstku žádného typu komunikace na území Plzeňského kraje. Největším počtem km dálnic se může pochlubit Středočeský kraj (351,3 km) následovaný Jihomoravským krajem (160,3 km). Dálniční síť ČR tvoří celkem 1 276,4 km dálnic a meziročně v roce 2019 přibylo 24,7 km dálnic.

Dopravních prostředků na silnicích stále přibývá

Podle údajů z centrálního registru **vozidel** bylo v roce 2019 evidováno v Plzeňském kraji 355 958 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s předchozím obdobím se počet osobních aut zvýšil o 11 830 aut, tj. o 3,4 %. Počet vybraných druhů silničních vozidel vzrostl v porovnání s předchozím rokem ve všech kategoriích: nákladní auta o 1,9 % na 39 501, autobusy o 1,2 % na 1 136 a motocykly o 3,0 %

na 73 477. Tato čísla znamenají, že na jednoho obyvatele Plzeňského kraje připadá 0,6 osobního auta a motocykl v průměru vlastní každý 8. obyvatel Plzeňského kraje. Na úrovni ČR pak připadá na jednoho obyvatele v průměru 0,6 osobního auta a motocykl vlastní v průměru každý 9. obyvatel. Plzeňský kraj je tedy mírně nadprůměrně motorizovaný.

Cestovní ruch

Počet hromadných ubytovacích zařízení se v Plzeňském kraji meziročně snížil o 1,3 %

V cestovním ruchu bylo v roce 2019 v Plzeňském regionu celkem 528 hromadných ubytovacích zařízení (dále jen HUZ) s 28 486 lůžky. Téměř polovina HUZ (47,7 %) v regionu se vyskytuje v okrese Klatovy (významná šumavská rekreační centra). Okres Plzeň-město se na celkovém počtu HUZ v regionu podílel 13,3 % a mezi okresy se umístil na druhém místě. Desetinu z krajského počtu tvořily HUZ v okrese Tachov a téměř desetinu z krajského počtu (9,3 %) představovaly HUZ v okrese Domažlice. Oba tyto okresy patří k turisticky zajímavým oblastem (lesnaté rekreační části Českého lesa). Meziročně se počet HUZ v kraji snížil o 7, tj. o 1,3 %. Lůžková kapacita stálých lůžek (bez příležitostných) se meziročně klesla o 217 lůžek, tj. o 0,8 %. K hodnocení efektivity HUZ slouží ukazatele využití pokojů a čistého využití lůžek (tj. počet pokojů a lůžek, která jsou hostům k dispozici). V Plzeňském kraji dosáhl ukazatel využití pokojů 41,5 % (šestá nejvyšší krajská hodnota v ČR) a ukazatel čistého využití lůžek 43,5 % (rovněž šestá nejvyšší hodnota v rámci krajů ČR).

Počet hostů v Plzeňském kraji představuje 4,0 % klientely ČR

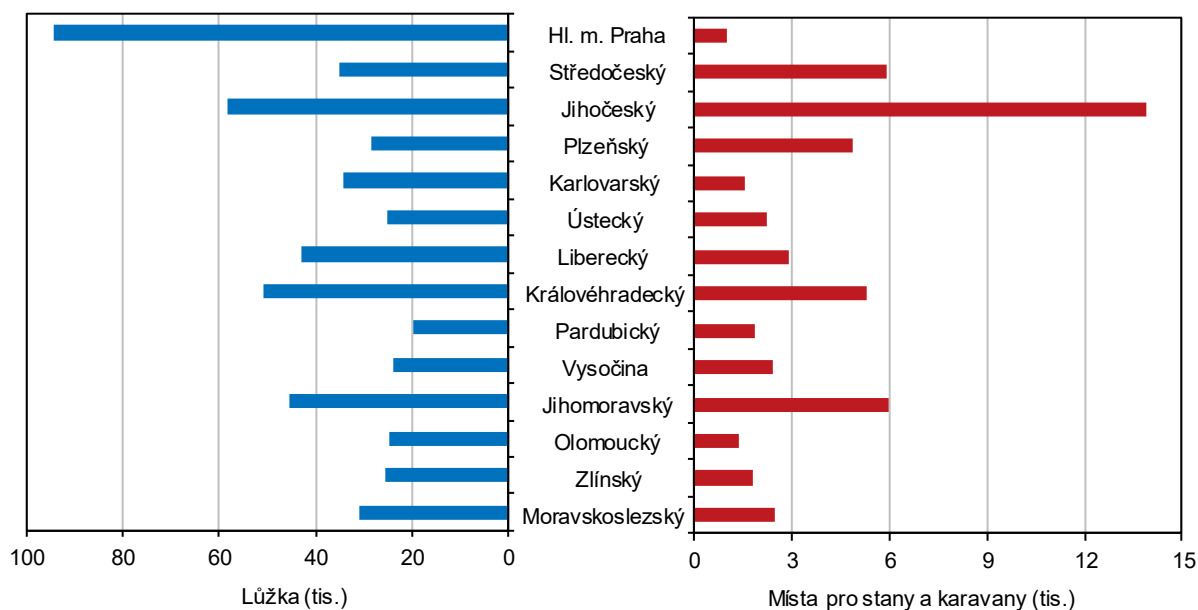
Plzeňský region v roce 2019 navštívilo **871 893 hostů**, což představovalo ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku zvýšení o 32,0 tis. hostů, (tj. o 3,8 %). Počet hostů v kraji v roce 2019 představoval 4,0 % z celkového počtu návštěvníků ČR, v mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj zařadil na šesté nejnižší místo. Oproti roku 2018 nebyl zaznamenán pokles počtu hostů v žádném kraji ČR. Ve srovnání s rokem 2018 vzrostl nejvíce počet návštěvníků v absolutní míře v krajích Hl. město Praha (o 152 140), Jihomoravském (o 96 632) a Karlovarském (o 72 293). Nejnižší nárůst byl zaznamenán v krajích Vysočina (o 2 839) a Pardubickém (o 12 808). V přepočtu hostů na 1 000 obyvatel středního stavu zaujímal první místo kraj Hl. město Praha s hodnotou 6 115,9. Plzeňský kraj pak s hodnotou 1 484,0 sedmé nejvyšší místo mezi kraji ČR a na posledním čtrnáctém místě se umístil Ústecký kraj, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 804,2 hostů.

Doba průměrného počtu přenocování se v Plzeňském kraji velmi nepatrně zvýšila

Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v Plzeňském kraji v meziročním srovnání vzrostl o 4,8 %. Průměrný počet přenocování se velmi nepatrně zvýšil z 2,42 v roce 2018 na 2,45 v roce 2019. Doba průměrného počtu přenocování ukazuje spíše na krátkodobý charakter těchto cest. V porovnání s rokem 2018 nebyl zaznamenán pokles počtu přenocování v rámci ČR s výjimkou Kraje Vysočina. Nejvyšší relativní přírůstky zaznamenaly kraje Olomoucký (7,0 %), Liberecký (6,4 %) a Plzeňský (4,8 %). Nejnižší relativní přírůstek v mezikrajském srovnání byl dosažen v kraji Pardubickém (0,6 %). V jediném Kraji Vysočina klesl počet přenocování o 0,7 %. Meziročně se průměrná doba pobytu velmi nepatrně zvýšila z 3,42 dne v roce 2018 na 3,45 dne v roce 2019. V průměrné době pobytu se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji řadí na páté nejnižší místo. Nejdelší dobu pobytu strávili v průměru hosté v krajích Karlovarském a Královéhradeckém. **Průměrná doba pobytu činila** v roce 2019 v Karlovarském kraji 5,54 dne a v Královéhradeckém 4,17 dne. Nejkratší doba průměrného pobytu 2,98 dne byla zjištěna v Jihomoravském kraji.

Graf 3.19 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2019

Zdroj: ČSÚ

Největší zastoupení mezi zahraniční klientelou mají turisté z Německa

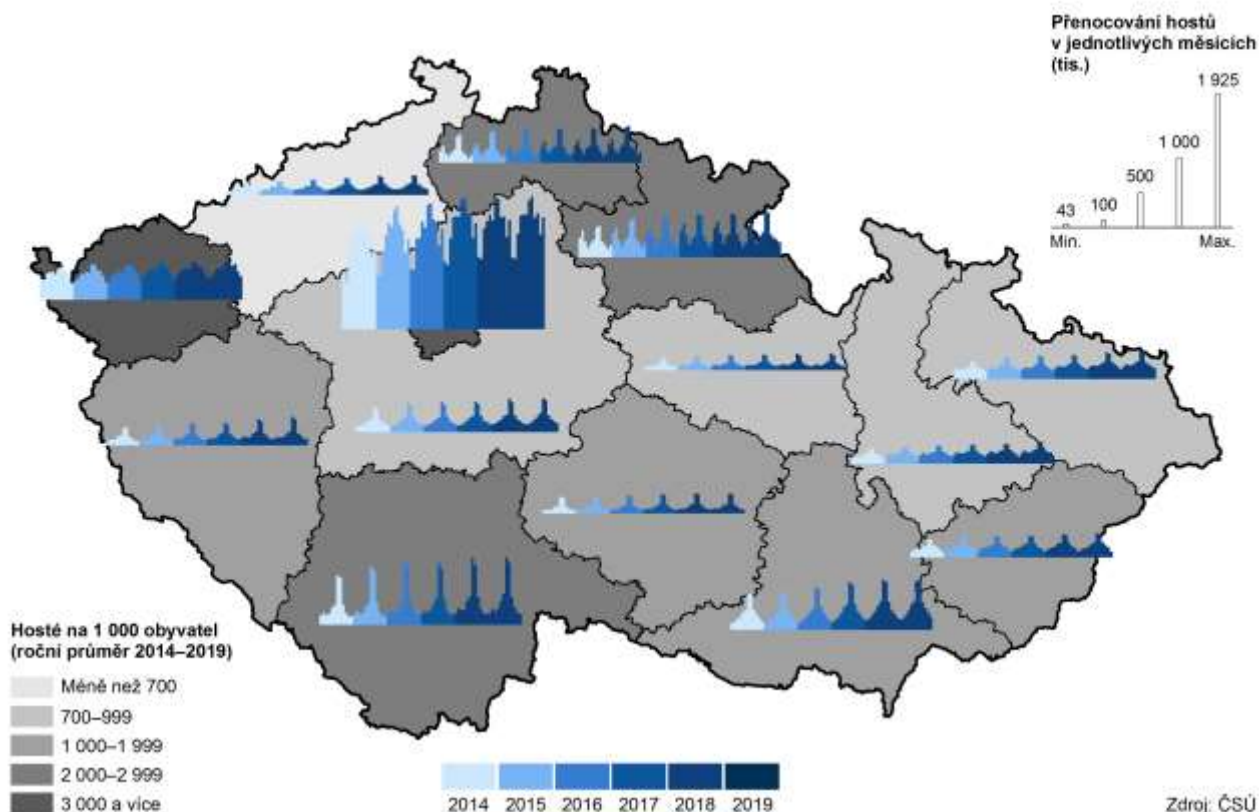
Z detailního pohledu na strukturu hostů je zřejmé, že tuzemští návštěvníci (rezidenti) tvořili převážnou část hostů, a to 64,0 % z celkového počtu hostů. Mezi zahraniční klientelou mají největší zastoupení tradičně turisté z Německa (142,4 tis. osob). Další početnou cílovou skupinou jsou návštěvníci z Číny (21,1 tis.) a ze Slovenska (17,0 tis.). Z celkového počtu německých turistů v České republice (2 075 460) navštívilo Plzeňský kraj 6,9 %. Oproti roku 2018 se v kraji zvýšil počet turistů nejvíce z Německa (o 2,0 tis.), z ostatních asijských zemí (o 1,97 tis.), ze Slovenska (1,67 tis.) a z Číny (o 1,36 tis.). Nejvyšší meziroční snížení bylo zaznamenáno v počtech hostů z Jižní Koreje (o 1,18 tis.) a Spojených arabských emirátů (o 1,08 tis.).

Město Plzeň představuje významné centrum kongresové turistiky

Jedním ze zajímavých a stále se rozvíjejících součástí cestovního ruchu je kongresová turistika. V roce 2019 se konalo v ČR 14 726 konferencí/kongresů, kterých se účastnilo 1 434,8 tis. hostů. Ve stejném období bylo v Plzeňském kraji realizováno 462 konferencí/kongresů s 58,9 tis. účastníky (tj. 4,1 % z úhrnu v ČR). Počet konferencí v Plzeňském kraji se meziročně velmi nepatrně snížil o 0,4 %, ale počet účastníků vzrostl o 3,5 %. Významným centrem kongresové turistiky je především město Plzeň a okolí se svojí polohou, dopravní dostupností a zejména potenciálem vhodných konferenčních prostor (hotely, univerzitní prostory apod.). Se svým bohatým kulturním a společenským životem může Plzeň nabídnout v rámci doprovodných programů doplnění pořádaných akcí kulturními, společenskými i sportovními aktivitami. Z časové řady uskutečněných kongresů a konferencí je patrný proměnlivý charakter realizace těchto odborných akcí.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2014 až 2019

Plzeňský kraj zahrnuje turistické regiony Plzeňsko, Český les a Šumavu

Významným fenoménem v oblasti cestovního ruchu jsou turistické regiony a oblasti. Plzeňský kraj zahrnuje turistickou oblast Plzeňsko, Český les a část území turistického regionu Šumava, kde další část tvoří území Jihočeského kraje. V roce 2019 navštívilo turistický region Plzeňsko a Český les 587,2 tis. hostů, z toho 281,6 tis. zahraničních návštěvníků, tj. 48,0 %. Oproti roku 2018 vzrostl počet hostů celkem o 2,9 %. Meziročně se zvýšila návštěvnost domácích hostů o 2,5 % a zahraničních hostů o 3,3 %. V roce 2019 navštívilo Šumavu 741,1 tis. hostů celkem. Meziročně se zvýšil počet hostů celkem v turistickém regionu Šumava o 4,4 %, domácích hostů o 4,9 % a zahraničních hostů o 1,7 %.

Cestovní ruch má v Plzeňském kraji dlouhodobou tradici

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouhodobou tradici. Pro svoji atraktivitu je region vyhledávanou destinací nejen pro turisty a návštěvníky toužící po poznání, ale i pro turisty-sportovce. Rozvoj cestovního ruchu je determinován přírodními podmínkami kraje, úrovní životního prostředí a v neposlední řadě i množstvím kulturních a historických památek. Důležitým atributem rozvoje cestovního ruchu je i významná strategická poloha Plzeňského kraje spojující východ se západem.

4. Životní prostředí

Půdní fond

Zemědělské půda činila v Plzeňském kraji 49,3 % z celkové výměry

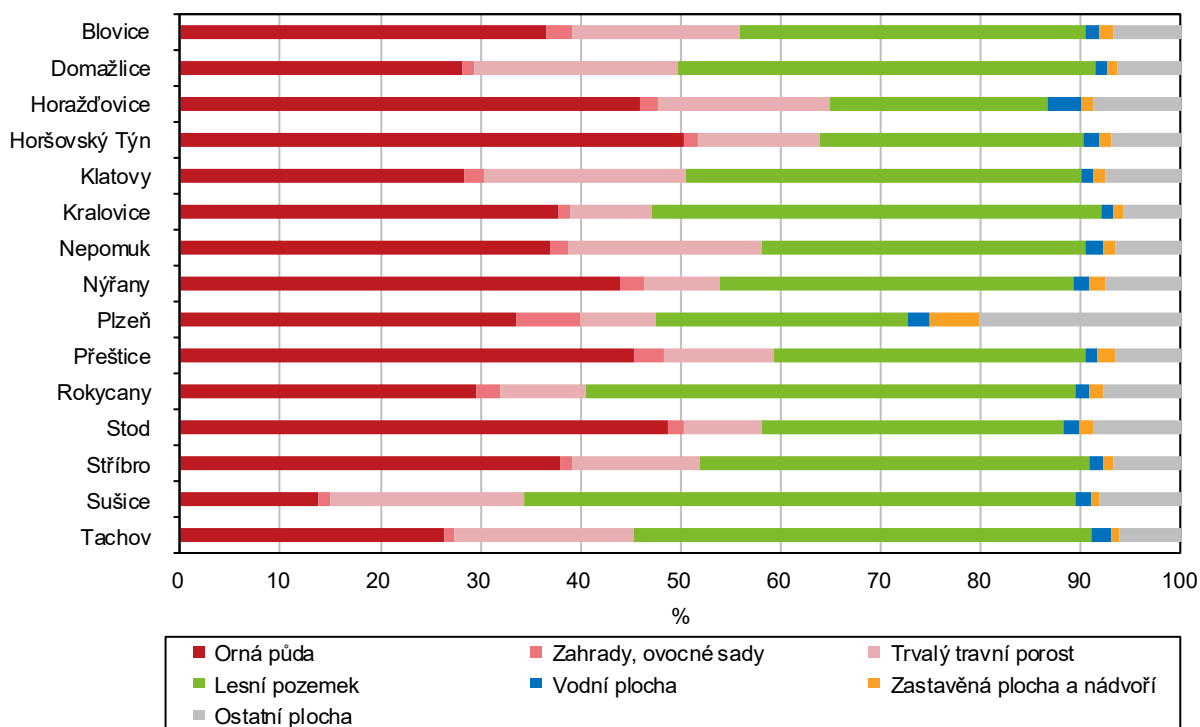
Celková výměra Plzeňského kraje k 31. 12. 2019 činila 7 649 km², z toho připadlo 49,3 % na zemědělskou půdu a 50,7 % na nezemědělskou půdu. Z celkové zemědělské půdy tvořila orná půda 66,7 %. Až do roku 2018 se výměra zemědělské půdy dlouhodobě snižovala. V roce 2019 se v Plzeňském kraji poprvé projevilo nepatrné zvýšení zemědělské půdy, výměra vzrostla z 377 106 ha v roce 2018 na 377 137 ha v roce 2019. Podíl orné půdy na zemědělské půdě se trvale postupně snižoval. V rámci časové řady 2013 až 2019 se rozloha orné půdy snížila o 5 025 ha. Oproti roku 2018 se struktura zemědělské půdy velmi nepatrně zvýšila ve výměře zahrad o 1,5 % a trvalých travních porostů o 0,7 %. Nejvyšší podíl orné půdy na zemědělské půdě měly okresy s převážně zemědělským charakterem Plzeň-sever (81,0 %), Rokycany (73,0 %) a Plzeň-jih (71,5 %). Plocha zastavěných pozemků v Plzeňském kraji činila 9 542 ha, meziročně se zvýšila o 25 ha. Nejvyšší podíl zastavěných ploch na celkové výměře (5,0 %) byl zaznamenán v okrese Plzeň-město.

Na celkové lesní ploše se v Plzeňském kraji podílejí nejvíce okresy Klatovy, Tachov a Plzeň-sever

Rozsah lesních ploch se postupně zvyšoval. V průběhu posledních pěti let se lesní pozemky rozšířily nejvíce mezi lety 2015 až 2016, kdy plocha lesních pozemků vzrostla o 7 896 ha. V roce 2019 činil podíl lesních pozemků na celkové výměře v Plzeňském kraji 40,4 %. Oproti průměru ČR (33,9 %) byl vyšší o 6,4 procentního bodu. Na celkové lesní ploše se v Plzeňském kraji podílejí nejvíce okresy Klatovy (27,3 %), Tachov (19,5 %) a Plzeň-sever (16,8 %). Lesní plochy v Plzeňském kraji jsou převážně tvořeny lesy hospodářské kategorie, zbytek představují lesy ochranné a zvláštního určení. Z hlediska druhového složení převažují lesy jehličnaté, zejména smrkové.

Graf 4.1 Struktura půdy ve správních obvodech ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2019

Pramen: ČÚZK

Koeficient ekologické stability dosáhl nejvyšších hodnot na Klatovsku

Jedním z environmentálních indikátorů k posouzení míry udržitelnosti vývoje v oblasti životního prostředí je **koeficient ekologické stability**. Jedná se o ukazatel charakterizující krajinný typ z hlediska využití pozemků. K 31. 12. 2019 dosáhl koeficient ekologické stability v Plzeňském kraji hodnoty 1,41. V meziokresním srovnání byly zaznamenány nejvyšší hodnoty koeficientu ekologické stability v okresech Klatovy (1,96) a Tachov (1,70). Tyto koeficienty znamenají v celku vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. Oba okresy mají nejvyšší podíl lesních pozemků (Šumava a Český les). Relativně vyšší hodnoty koeficientu ekologické stability byly zjištěny i v okresech Rokycany (1,59) a Domažlice (1,38), které patří rovněž k okresům s vyšším podílem lesní půdy. Nejnižší hodnoty koeficientu ekologické stability (eliminujeme-li specifika okresu Plzeň-město) dosáhl okres Plzeň-jih (0,97), kde se jedná o území intenzivně využívané pro zemědělskou výrobu. Hodnota ukazatele v okrese Plzeň-jih je ovlivněna relativně nízkým podílem lesních pozemků s vysokým podílem orné půdy.

Plzeňský kraj s hodnotou koeficientu ekologické stability 1,41 zaujímá páté nejvyšší místo v ČR

Porovnáme-li hodnoty **koeficientu ekologické stability v rámci krajů ČR** k 31. 12. 2019 podle optimálních, tzn. nejvyšších hodnot, pak se na prvním místě umístil Liberecký kraj (2,40) s vysokým podílem lesních pozemků na celkové výměře (44,6 %) a s druhým mezikrajským nejnižším podílem orné půdy na celkové výměře (19,7 %). Druhé místo v rámci mezikrajského porovnání zaujímá Karlovarský kraj (2,08) s podobným charakterem krajinotvorných prvků jako v Libereckém kraji. Na posledním místě se v mezikrajském porovnání umístil kraj Hl. město Praha s koeficientem ekologické stability 0,32. V kraji Hl. město Praha se vyskytuje vysoký podíl nestabilních krajinotvorných prvků, jakými jsou zastavěné a ostatní plochy. Předposlední místo mezi kraji obsadil Středočeský kraj s druhým nejnižším koeficientem ekologické stability 0,67. Nízká hodnota koeficientu ekologické stability ve Středočeském kraji je ovlivněna vysokým podílem orné půdy na celkové výměře (49,6 %). Plzeňský kraj s hodnotou 1,41 zaujímá v rámci krajů ČR páté nejvyšší místo, v porovnání s ČR byl koeficient ekologické stability vyšší o 0,32.

Ekologické zemědělství jako moderní forma hospodaření

Ekologické zemědělství je jedním z principů trvale udržitelného rozvoje. Jako součást agrární politiky státu představuje moderní formu hospodaření při respektování přírodních zákonitostí, přirozené kvality a úrodnosti půdy. V ekologickém zemědělství se minimalizuje použití chemických prostředků pro zemědělskou výrobu a v důsledku toho se snižují negativní dopady do environmentální oblasti.

Roste výměra půdy v ekologickém zemědělství včetně přechodného období

Podíl ekologicky obhospodařované půdy³³ (včetně přechodného období) na celkové výměře dosáhl k 31. 12. 2019 v Plzeňském kraji 9,2 %. V meziročním srovnání vzrostla hodnota tohoto podílu o 0,4 procentního bodu. Rozloha půdy v ekologickém zemědělství neustále roste. K 31. 12. 2019 činila rozloha ekologicky obhospodařované půdy (včetně přechodného období) 70 221,1 ha, zatímco v roce 2013 jen 53 621,7 ha. V časové řadě 2013–2019 vzrostla tato rozloha o 31,0 %. Výměra ekologicky obhospodařované půdy v přechodném období se v rámci časové řady zvýšila o 74,2 % a výměra ekologicky obhospodařované půdy (bez přechodného období) o 25,7 %. Plzeňský kraj patří ke krajům s významným podílem ekologicky obhospodařované půdy. V mezikrajském porovnání byla rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem v Plzeňském kraji druhá nejvyšší po Jihočeském kraji. K 31. 12. 2019 dosáhl podíl ekologicky obhospodařované půdy celkem (včetně přechodného období) na ČR 13,0 %.

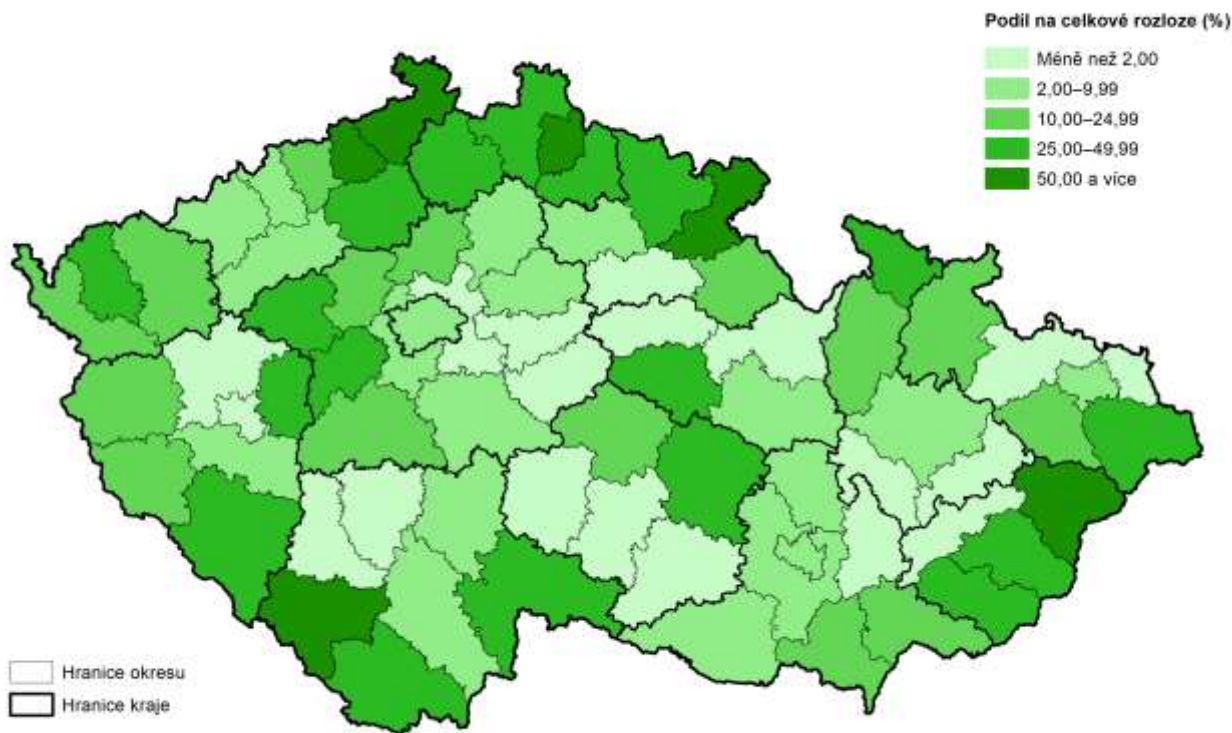
³³ Podle statistických údajů Ministerstva zemědělství

Chráněná území

Množství chráněných území svědčí o kvalitě přírodního bohatství kraje

O kvalitě přírodního bohatství Plzeňského kraje svědčí i množství **chráněných území**, která vznikají k ochraně rozmanitých forem života, k péči o ekosystémy a krajinný ráz přírody. K 31. 12. 2019 se na území Plzeňského regionu nacházelo 199 chráněných území, v tom 1 národní park (část), 5 chráněných krajinných oblastí a 193 maloplošných chráněných území. K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území. Z tohoto pohledu představuje rozloha chráněných oblastí³⁴ 18,1 % z celkové výměry kraje.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2019

Pozn.: zahrnutý národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V ukazatelích jsou zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (tzn. nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ).

Pramen: AOPK ČR

Největší část přírodních rezervací se vyskytuje v okresech Klatovy a Tachov

Část **Národního parku Šumava**, nacházející se na území Plzeňského kraje na ploše 34,5 tis. ha, je určena k ochraně a uchování nejcennějších lokalit s původní divokou horskou přírodou, jedinečnými a ohroženými ekosystémy (rašelinště, ledovcová jezera, původní lesní porosty aj.) a rozmanitou typickou flórou a faunou. Téměř 13 % z celkové výměry Plzeňského kraje zaujímají **chráněné krajinné oblasti** (CHKO). Jsou to CHKO Šumava (část), Křivoklátsko (část), Slavkovský les (část), Český les a nově Brdy (část). V Plzeňském kraji se vyskytuje také 193 **maloplošných chráněných území**, z nichž převážnou část tvoří přírodní památky a přírodní rezervace. Nejvíce přírodních památek (18) můžeme najít v okresech Rokycany a Tachov. Přírodní rezervace se vyskytují nejvíce v okresech Klatovy (35) a Tachov (18). Kromě uváděných chráněných území se v Plzeňském kraji vyskytuje i 68 **evropsky významných lokalit**, což je druh chráněného území, které je vyhlášeno k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a 2 **ptačí oblasti** (Šumava a Křivoklátsko).

³⁴ Podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Vodovody a kanalizace

Cena pitné vody v kraji
meziročně mírně roste

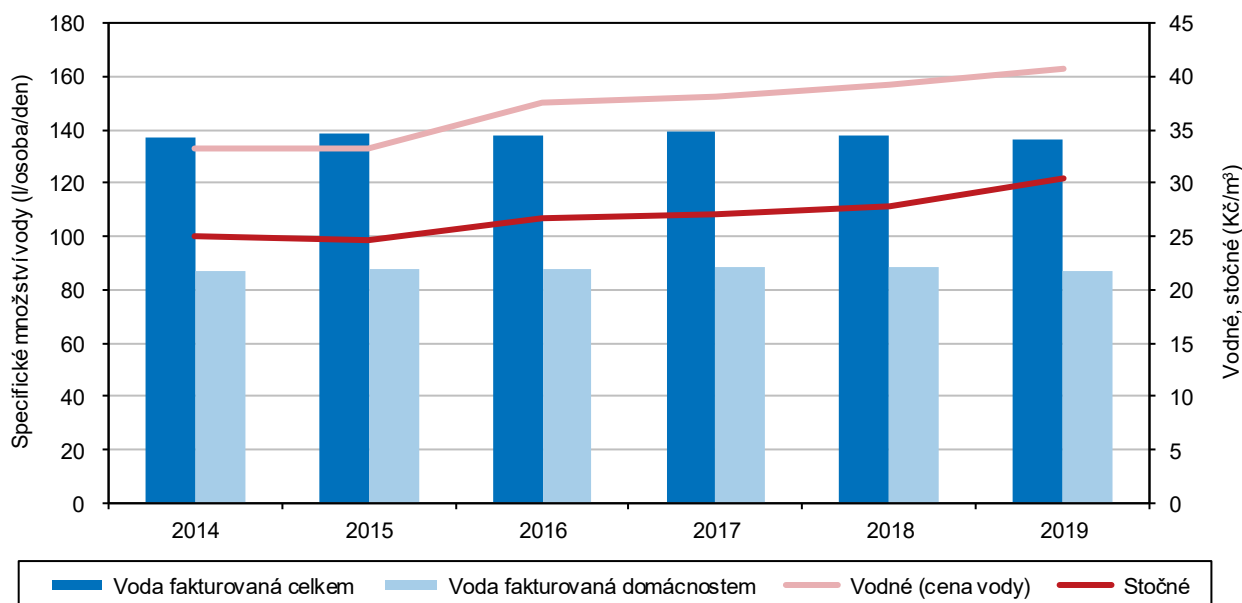
Úroveň technické vybavenosti v obcích Plzeňského kraje je relativně na dobré úrovni. V převážné části územních celků jsou obce vybaveny veřejným vodovodem. **Délka vodovodní sítě** v roce 2019 měřila 4 453 km. Proti roku 2018 se zvýšila o 7 km, tj. o 0,2 %. **Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů** od roku 2015 až do roku 2018 mírně rostl. V roce 2019 se oproti roku 2018 tento podíl nepatrně snížil na 85,9 %, což v meziročním srovnání znamenalo snížení o 0,4 procentního bodu. Plzeňský kraj má v porovnání s ostatními kraji **nejnižší podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů** a v tomto ukazateli je v porovnání s průměrem ČR (94,6 %) nižší o 8,7 procentního bodu. Výroba pitné vody meziročně klesla z 31 529 tis. m³ v roce 2018 na 30 870 tis. m³ v roce 2019, tj. pokles o 2,1 %.

Specifické množství vody
fakturované domácnostem
na obyvatele pokleslo

Hodnota relativního ukazatele **specifické množství vody fakturované domácnostem** (v přepočtu na obyvatele a den) dosáhla v roce 2019 hodnoty 86,9 l/os/den. V meziročním srovnání hodnota tohoto ukazatele oproti roku 2018 klesla o 1,5 litrů na osobu a den. V mezikrajském srovnání byla zaznamenána nejvyšší hodnota v Hl. městě Praze (113,1 l/os/den) a naopak nejnižší v kraji Zlínském (78,7 l/os/den). Plzeňský kraj se v tomto ukazateli zařadil v rámci mezikrajského porovnání na sedmé nejvyšší místo. Oproti průměru ČR byla spotřeba pitné vody v Plzeňském kraji nižší o 3,7 l/os/den. Cena pitné vody (bez DPH) v porovnání s rokem 2018 vzrostla o 1,6 Kč/m³ (v roce 2018 sazba 39,2 Kč/m³, v roce 2019 sazba 40,8 Kč/m³). Cena stočného (bez DPH) se zvýšila z 27,8 Kč/m³ v roce 2018 na 30,5 Kč/m³ v roce 2019, tj. zvýšení o 2,7 Kč/m³. Průměrná cena vodného a stočného (bez DPH) činila za Plzeňský kraj 71,3 Kč/m³, tj. o 2,70 Kč/m³ méně než byl průměr ČR (74 Kč/m³).

Graf 4.2 Specifické množství fakturované vody, vodné a stočné v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Emise³⁵

Emise jsou důležitým faktorem pro hodnocení kvality ovzduší

Jednou z problematických oblastí životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života je kvalita ovzduší. Determinujícím faktorem pro její hodnocení je celkové množství **emisí** (tj. vypouštění resp. únik znečišťujících látek do ovzduší). Vybrané základní znečišťující látky jsou oxid siřičitý, oxid uhelnatý, oxidy dusíku a tuhé znečišťující látky. Producenti tohoto znečištění (REZZO) jsou ve smyslu zákona o ovzduší členěni podle velikosti zdrojů znečištění na stacionární (REZZO 1–3; velké, střední a malé) a mobilní (REZZO 4). V důsledku likvidace zastaralých a nevyužívaných výrobních provozů restrukturalizace některých výrobních procesů a především vlivem přechodu na jiný, ekologičtější způsob vytápění došlo během pětileté časové řady k mírnému poklesu. Intenzivní rozvoj automobilové dopravy v souvislosti s provozem dálnice D5 je dalším faktorem, který ovlivňuje kvalitu ovzduší v Plzeňském kraji (emise REZZO 4). Z analýzy dat měrných emisí (REZZO 1–4) vyplývá, že se v Plzeňském kraji meziročně³⁶ nepatrně snížily měrné emise ve všech sledovaných kategoriích. Nejvyšší snížení bylo zaznamenáno v měrných emisích CO z 5,68 t/km² v roce 2017 na 5,06 t/km² v roce 2018, a to o 10,8 %. Druhé nejvyšší snížení se týkalo oxidu siřičitého, zatímco v roce 2017 bylo naměřeno 0,55 t/km², v roce 2018 se snížily tyto emise na 0,51 t/km², tj. snížení o 7,5 %. Měrné emise oxidu dusíku klesly z 0,92 t/km² v roce 2017 na 0,86 t/km² v roce 2018, tj. snížení o 5,9 %. Nejnižší snížení měrných emisí se projevilo v kategorii tuhých znečišťujících látek, kdy měrné emise klesly z 0,51 t/km² v roce 2017 na 0,49 t/km² v roce 2018, tj. snížení o 4,3 %. V rámci České republiky lze hodnotit ovzduší v Plzeňském kraji jako **relativně čisté**. Hodnoty měrných emisí (REZZO 1–4) dosahují v Plzeňském kraji nižších hodnot než v ČR. Nejvíce zatížená emisemi znečišťujících látek jsou území s vysokou koncentrací průmyslových aktivit, s vysokou hustotou osídlení v okolí Plzně a v neposlední řadě i se značně soustředěnou dopravou v okolí dálnice D5. Naopak mezi méně zatížené oblasti patří horské partie Šumavy, Českého lesa a západní části Brd.

Emise znečišťujících látek v Plzeňském kraji se pohybují pod průměrem ČR

Hodnoty emisí vybraných základních znečišťujících látek se v Plzeňském kraji pohybují pod průměrem ČR. Výši měrných **emisí tuhých znečišťujících látek v ČR** (0,67 t/km²) ovlivňují především kraje se silně znečištěným ovzduším Hl. město Praha (2,30 t/km²), Ústecký (1,26 t/km²) a Moravskoslezský (1,09 t/km²). Na zvyšování **měrných emisí oxidu siřičitého** v ČR (1,14 t/km²) se podílejí především kraje Ústecký (4,80 t/km²), Moravskoslezský (2,90 t/km²) a Karlovarský (1,97 t/km²). **Měrné emise oxidu dusíku** dosáhly v roce 2018 v ČR hodnoty 1,97 t/km² a k největším znečišťovatelům těchto emisí patří kraje Hl. město Praha (15,42 t/km²), Ústecký (5,43 t/m²) a Moravskoslezský (3,57 t/km²). **Měrné emise CO** v roce 2018 činily v ČR 8,60 t/km² a na těchto emisích měly nejvyšší podíl především kraje Moravskoslezský (33,28 t/km²), Hl. město Praha (30,09 t/km²) a Zlínský (9,03 t/km²). V ČR se v časové řadě 2008 až 2018 dařilo všechny tyto škodlivé emise snižovat. V porovnání s rokem 2008 se v ČR nejvíce snížily měrné emise SO₂, a to o 46,6 %, naopak nejméně měrné emise CO, a to jen o 17,3 %.

³⁵ ČHMÚ provedl v roce 2014 z důvodů nové struktury stacionárních zdrojů přepočítal celé časové řady. Emisní bilance za rok 2013 byla zpracována pro všechny kategorie zdrojů z aktuálních dostupných podkladů a odpovídá požadavkům na mezinárodní inventarizaci emisí.

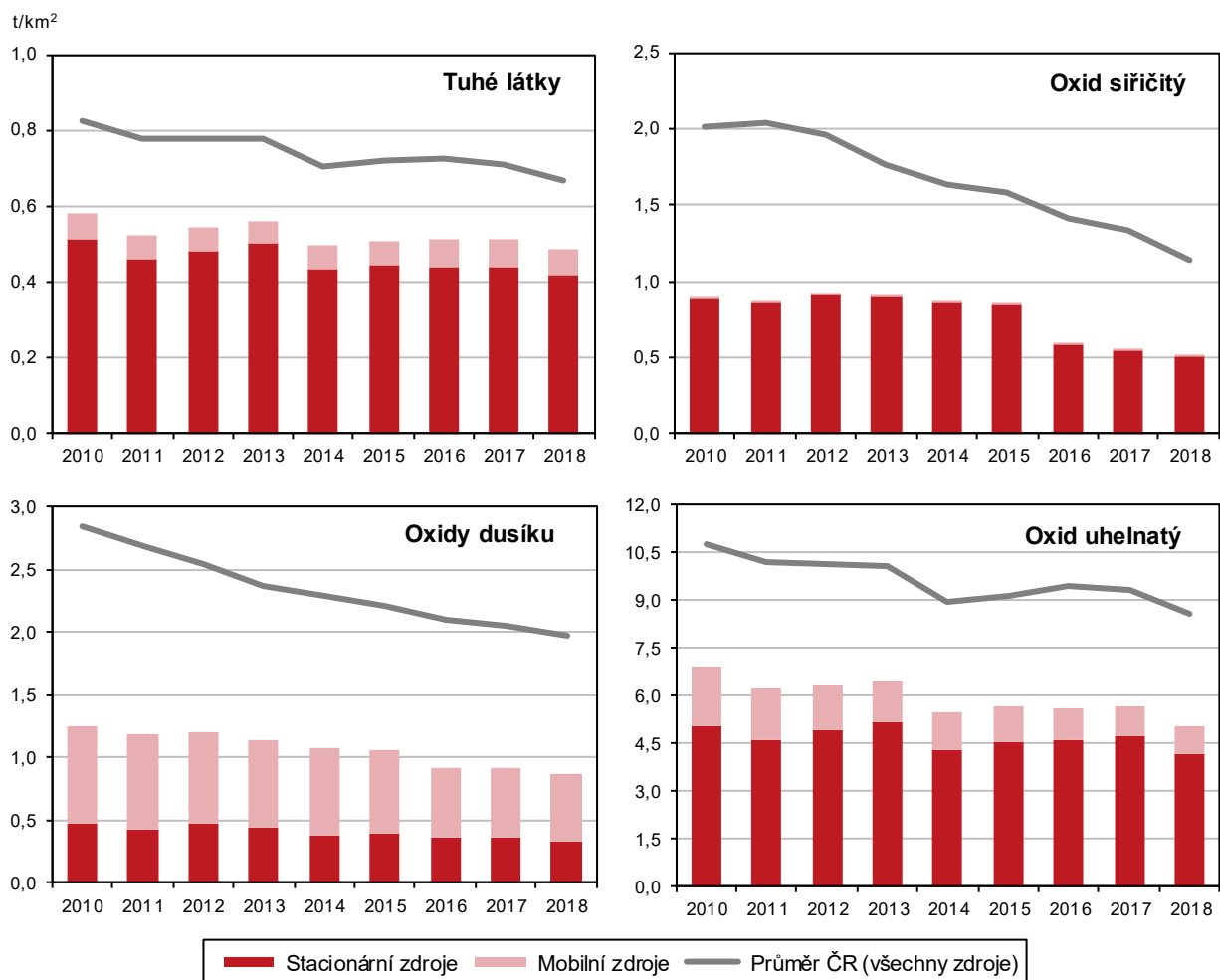
³⁶ Data za rok 2019 nejsou k dispozici

Graf 4.3 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Plzeňském kraji

Pramen: ČHMÚ

Odpady

Plzeňský kraj má sedmou nejvyšší hodnotu vyprodukovaného podnikového odpadu v kg na obyvatele v rámci ČR

Produkce podnikového odpadu na obyvatele se v kraji meziročně snížila

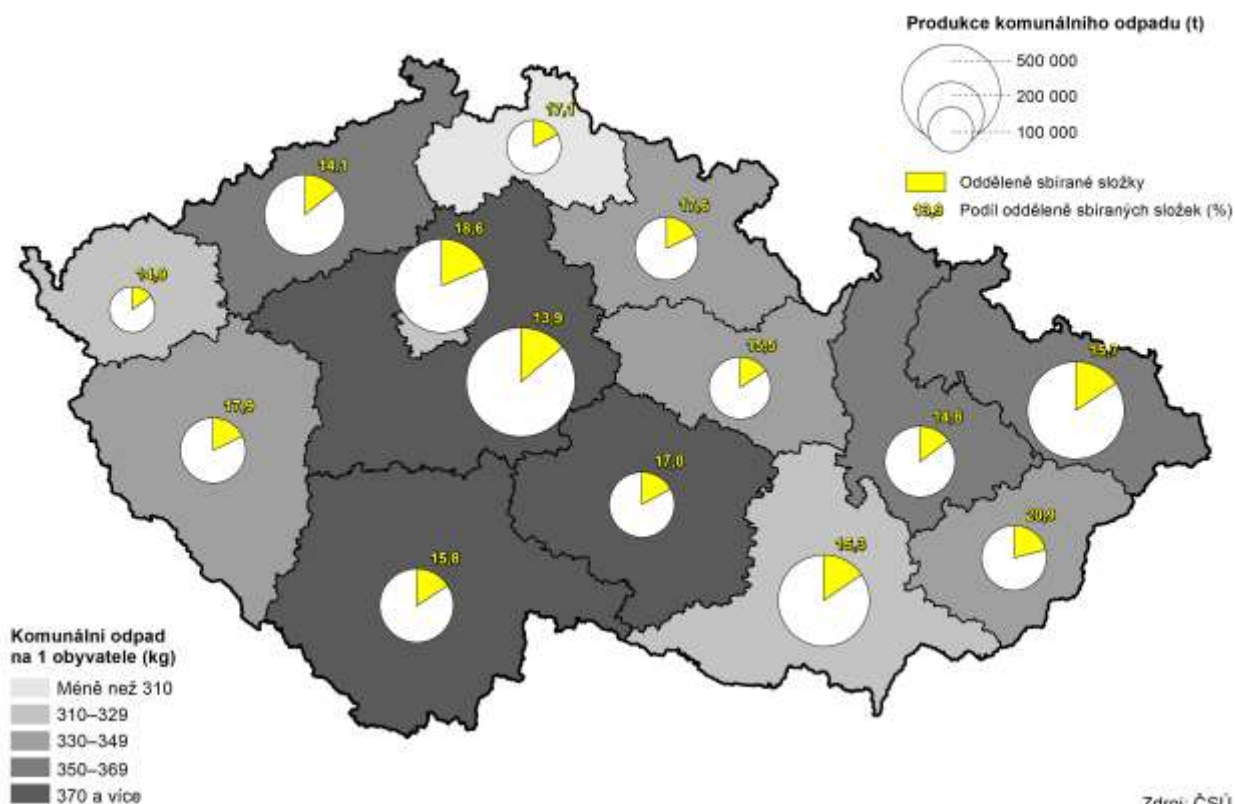
Odpad je jedním z negativních vlivů zasahujícím do environmentální sféry. Současná situace v odpadovém hospodářství je charakterizována převahou množství produkovaného odpadu nad jeho relativně nízkým využitím jako zdroje druhotných surovin a energie. Produkce podnikového odpadu vzniká v přímé závislosti na materiálové a energetické náročnosti výroby.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2018³⁷ vyprodukováno 930,7 tis. tun podnikového odpadu. Meziročně se tento odpad snížil o 232,6 tis. t., tj. snížení o 20,0 %. **Produkce podnikového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele** dosáhla v roce 2018 v Plzeňském kraji 1 597,4 kg a oproti roku 2017 se snížila o 410,9 kg. **V časové řadě 2013–2018** byla hodnota podnikového odpadu nejnižší v roce 2018. Nejvyšší množství podnikového odpadu bylo v rámci časové řady vyprodukováno v roce 2016, kdy na 1 obyvatele připadlo 3 086,4 kg. V průběhu dvou let se tato hodnota snížila o 48,2 %. V Plzeňském kraji byla hodnota vyprodukovaného podnikového odpadu na 1 obyvatele v roce 2018 sedmá nejvyšší v porovnání s ostatními kraji. Nejvyšší podnikový odpad na 1 obyvatele byl zaznamenán v Hl. městě Praze (6 181,9 kg).

³⁷ Údaje roku 2019 zatím nejsou k dispozici

Nejnižší podnikový odpad na 1 obyvatele (707,6 kg) byl v Karlovarském kraji. Oproti průměru ČR (2 276,3 kg na 1 obyvatele) byla hodnota v Plzeňském kraji nižší o 678,9 kg na 1 obyvatele.

Komunální odpad v krajích v roce 2018

Největším producentem podnikového odpadu byl průmysl celkem 54,7 % a stavebnictví 39,2 %

Objem vyprodukovaného podnikového odpadu a jeho charakter je závislý na **odvětvové struktuře** výroby. V roce 2018 se na produkci celkového podnikového odpadu podílela nejvíce odvětví **průmyslu celkem** (54,7 %) a **stavebnictví** (39,2 %). **Zpracovatelský průmysl** tvořil 31,1 % z celkového podnikového odpadu. Odvětví **Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel** představovalo 4,0 % celkového podnikového odpadu. Téměř zanedbatelné podíly odpadu byly vyprodukovány v ostatních odvětvích. **V časové řadě 2013–2018** byla v roce 2016 produkce podnikových odpadů nejvyšší (1 782,8 tis. t) a nejvíce se na ní podílelo odvětví stavebnictví (1 246,8 tis. t), tj. 69,9 % z celkové produkce podnikového odpadu. Výrazně vyšší podíl stavebnictví na podnikovém odpadu souvisel s modernizací železniční infrastruktury. V roce 2018 se oproti roku 2016 podíl odvětví stavebnictví na produkci podnikového odpadu snížil o 30,7 procentního bodu.

V produkci nebezpečného odpadu na 1 obyvatele se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na pátém nejnižším místě

Nebezpečný odpad, který připadl na 1 obyvatele v roce 2018 v Plzeňském kraji, činil 58,6 kg. Plzeňský kraj se v tomto ukazateli umístil na pátém nejnižším místě v rámci mezikrajského srovnání. Nejnižší množství nebezpečného odpadu na 1 obyvatele (25,8 kg) bylo zaznamenáno v Karlovarském kraji a nejvyšší množství nebezpečného odpadu na 1 obyvatele (339,8 kg) bylo vyprodukováno v Hl. městě Praze. Oproti průměru ČR (131,6 kg na 1 obyv.) bylo množství nebezpečného odpadu na 1 obyvatele v Plzeňském kraji nižší o 73,0 kg.

Komunální odpad v Plzeňském kraji představoval 5,3 % z celkové produkce tohoto odpadu v ČR

Zvláštní kategorií odpadů tvoří **komunální odpad**. V České republice bylo v roce 2018 vyprodukováno 3 732,2 tis. tun komunálního odpadu, z toho nejvíce v kraji Středočeském (547,7 tis. tun) a nejméně v kraji Karlovarském (96,9 tis. tun). Vyprodukovaný komunální odpad v Plzeňském kraji v roce 2018 činil 196,6 tis. tun a představoval 5,3 % celkové produkce komunálního odpadu v ČR. V roce 2018 dosáhlo množství vyprodukovaného komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v Plzeňském kraji 337,4 kg. Meziročně se tento ukazatel zvýšil o 4,0 %. V mezikrajském srovnání v roce 2018 zaujímá Plzeňský kraj v relativním ukazateli vyprodukovaného komunálního odpadu na obyvatele sedmé nejnižší místo. **Nejvyšší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele** byla dosažena v krajích Středočeském (402,4 kg) a Jihočeském (392,3 kg). Naopak **nejnižší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele** byla zaznamenána v krajích Libereckém (308,1 kg) a Hl. městě Praze (311,1 kg).

Plzeňský kraj se umístil v podílu odděleně sbíraných složek komunálního odpadu z celkové produkce komunálního odpadu v mezikrajském porovnání na třetím nejvyšším místě

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu činil v roce 2018 v Plzeňském kraji z celkové produkce komunálního odpadu 17,9 %. V rámci mezikrajského porovnání se Plzeňský kraj umístil na třetím nejvyšším místě za Zlínským krajem (20,9 %) a Hl. městem Prahou (18,6 %). Oproti průměru ČR (16,1 %) byla hodnota podílu tříděného odpadu v Plzeňském kraji vyšší o 1,8 procentního bodu. Nejméně byl tříděn odpad v krajích Středočeském (13,9 %) a Ústeckém (14,1 %). **Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele** činily v Plzeňském kraji (60,3 kg) a v mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj umístil na čtvrtém nejvyšším místě za kraji Zlínským (69,4 kg), Vysočinou (65,7 kg) a Jihočeským (61,9 kg). Průměr ČR činil 56,5 kg na 1 obyvatele. Nejnižší dosažená hodnota v tomto ukazateli byla zaznamenána v Karlovarském kraji (48,9 kg). Oproti roku 2017 se zvýšil v Plzeňském kraji podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v průměru na 1 obyvatele o 1,5 kg.

Odpady jsou i zdrojem energie a surovin

Odpady vznikající jako důsledek nehospodárného a neefektivního nakládání s **neobnovitelnými** zdroji (půda, voda apod.) jsou však na druhé straně zdrojem energie a surovin. Základním aspektem udržitelného rozvoje v environmentální oblasti je právě upřednostňování jejich **využití** (recyklace, materiálové využití aj.) před jejich **odstraňováním**. Skládkování a spalování představuje v mnoha případech zdroj znečištění životního prostředí zejména půdy, vody a ovzduší s dopadem do krajinných ekosystémů. Mezi základní aktuální řešené otázky v **nakládání s odpady** patří i **separovaný sběr vytříděných položek** komunálního odpadu.

Výdaje na ochranu životního prostředí

V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 v meziročním srovnání proinvestováno na ochranu životního prostředí podle místa investice o 8,7 % více finančních prostředků

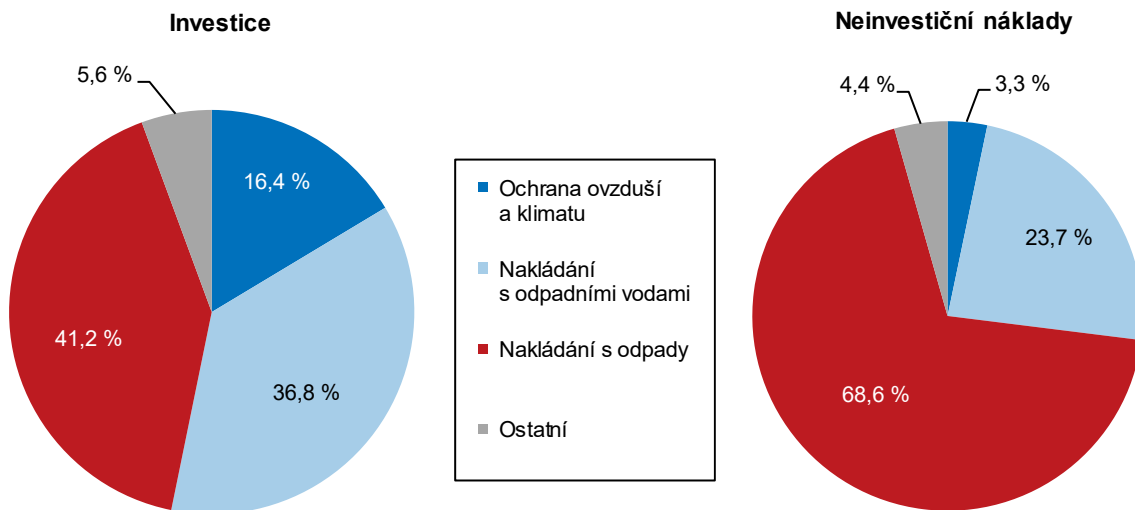
V roce 2018³⁸ dosahoval objem **pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice** 1 131,8 mil. Kč, což v meziročním srovnání představovalo nárůst o 8,7 %. V přepočtu na jednoho obyvatele bylo v roce 2018 proinvestováno 1 942,6 Kč. Meziročně se tento ukazatel zvýšil o 145,2 Kč na 1 obyvatele. V mezikrajském porovnání se tento ukazatel umístil na čtvrtém nejnižším místě a oproti roku 2017 se posunul o tři pozice dozadu. **Objem pořízených investic na ochranu životního prostředí podle sídla investora** (987,2 mil. Kč) se zvýšil v meziročním srovnání o 4,0 %. Z hlediska struktury pořízených investic podle sídla investora bylo vloženo nejvíce investičních prostředků do nakládání s odpadními vodami (45,0 %). Na nakládání s odpady připadlo (25,8 %) a na ochranu ovzduší a klimatu (23,1 %) investičních prostředků.

³⁸ Údaje roku 2019 zatím nejsou k dispozici

Objem neinvestičních nákladů environmentálního charakteru podle sídla investora v absolutní výši 3 162,1 mil. Kč vzrostl meziročně o 0,6 %. Ze struktury neinvestičních nákladů vyplývá, že největší část finančních prostředků směřovala do oblasti nakládání s odpady (68,8 %).

Graf 4.4 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Plzeňském kraji (průměr let 2014–2018)

Zdroj: ČSÚ

5. Mezikrajské srovnání

Z pohledu demografického vývoje byly v roce 2019 v řadě ukazatelů zachovány trendy předchozích let. Dlouhodobě trvalým procesem zůstává stárnutí populace. Základní migrační proudy se nemění a převažuje stěhování do Středočeského kraje a hl. m. Prahy. Naděje dožití mužů i žen roste ve všech krajích. Ekonomice se i v roce 2019 dařilo, i když tempo růstu hrubého domácího produktu České republiky (podle revize zveřejněné v červnu 2020) se po roce 2017, kdy dosáhlo 5,2 %, zvolna snižovalo. V roce 2018 HDP Česka vzrostl o 3,2 %, v roce 2019 podle předběžných výsledků o 2,3 %. V regionálním pohledu jsou informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2018 (revidované regionální účty a výsledky za rok 2019 budou zveřejněny v lednu 2021). Plochy ekologického zemědělství se rozšiřují ve všech krajích. V posledních letech dochází k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

Demografický vývoj

Nejrozlehlejší a nejlidnatější je kraj Středočeský, který jako jediný má přes milion hektarů i přes milion obyvatel.

Česká republika se od 1. ledna 2000 člení na 14 vyšších územních samosprávních celků, tzv. krajů. Jubilejní dvacáté výročí je vhodnou příležitostí k ohlédnutí a nejen statistické rekapitulaci. Vzhledem k pouze drobným územním změnám se pořadí krajů podle rozlohy od vzniku novodobého krajského uspořádání nezměnilo. Výměrou největšími jsou v ČR kraje Středočeský a Jihočeský. Nejmenší rozloha náleží Praze. Vývoj počtu obyvatel byl v uplynulých dvou dekadách výrazně dynamičtější. Do roku 2008 byl nejlidnatějším kraj Moravskoslezský, v roce 2009 Praha a od roku 2010 je jím již 10. rok v řadě kraj Středočeský. Zejména díky výrazně kladnému přírůstku stěhování se populace Středočeského kraje v letech 2001–2019 rozšířila o 263,6 tis. na 1 385,1 tis. obyvatel.

Ve čtyřech nejlidnatějších krajích žije téměř polovina obyvatel České republiky.

Druhý nejvyšší populační přírůstek (176,9 tis.) příslušel druhému nejlidnatějšimu kraji, kterým je hlavní město Praha (1 324,3 tis. obyvatel). Aktuálně třetí nejlidnatější kraj Moravskoslezský (1 200,5 tis. obyvatel) charakterizoval trend opačný. Od roku 2001 v něm ubylo 56,2 tis. osob, tj. nejvíce obyvatel ze všech krajů. Zatímco v roce 2001 činil rozdíl mezi Moravskoslezským a Jihomoravským krajem 95,7 tis. osob, o 18 let později se díky protichůdné tendenci obou krajů ztenčil na 8,6 tis. osob. Převažující populační úbytek byl v letech 2001–2019 zaznamenán v pěti ze 14 krajů. K nejvýraznějšímu úbytku došlo na východě republiky. Vedle Moravskoslezského kraje se týkal krajů Zlínského a Olomouckého. Dlouhodobý pokles počtu obyvatel charakterizoval také nejzápadnější a nejméně lidnatý kraj Karlovarský, a to především vlivem populačních úbytků od roku 2009.

Od roku 2001 zestárla populace ve všech krajích, nejrychleji v Karlovarském kraji.

Z pohledu demografického vývoje roku byly v roce 2019 v řadě ukazatelů zachovány trendy předchozích let. Dlouhodobě trvalým procesem zůstává stárnutí populace, které se ve všech krajích projevilo rostoucím průměrným věkem obyvatel. Mezi lety 2001 a 2019 vzrostl průměrný věk v krajích o 0,6 až 5,1 roku. Nejvyšší tempo stárnutí bylo charakteristické pro oblasti s výraznou převahou vystěhovalých, tj. v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Nejpomaleji stárla populace hl. m. Prahy a kraje Středočeského, pro které je dlouhodobě typická vysoká převaha přistěhovalých. V Praze se zvyšování průměrného věku obyvatel dokonce zastavilo, resp. po kulminaci v roce 2013 se v posledních letech spíše velmi mírně snižuje.

Od roku 2015 žije ve všech krajích více seniorů než dětí.

Výrazně se v posledních dvou desetiletích změnila věková skladba obyvatel, tj. počty a podíly dětí a seniorů. Tyto změny se promítly do indexů stáří a ekonomického zatížení. Index stáří, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let, ve všech krajích kromě Prahy i v roce 2019 nadále rostl. V Praze se již poosmé v řadě snížil. Do roku 2013 však byl index stáří v Praze vůbec nejvyšší v ČR. Od roku 2014 přísluší nejvyšší index stáří kraji

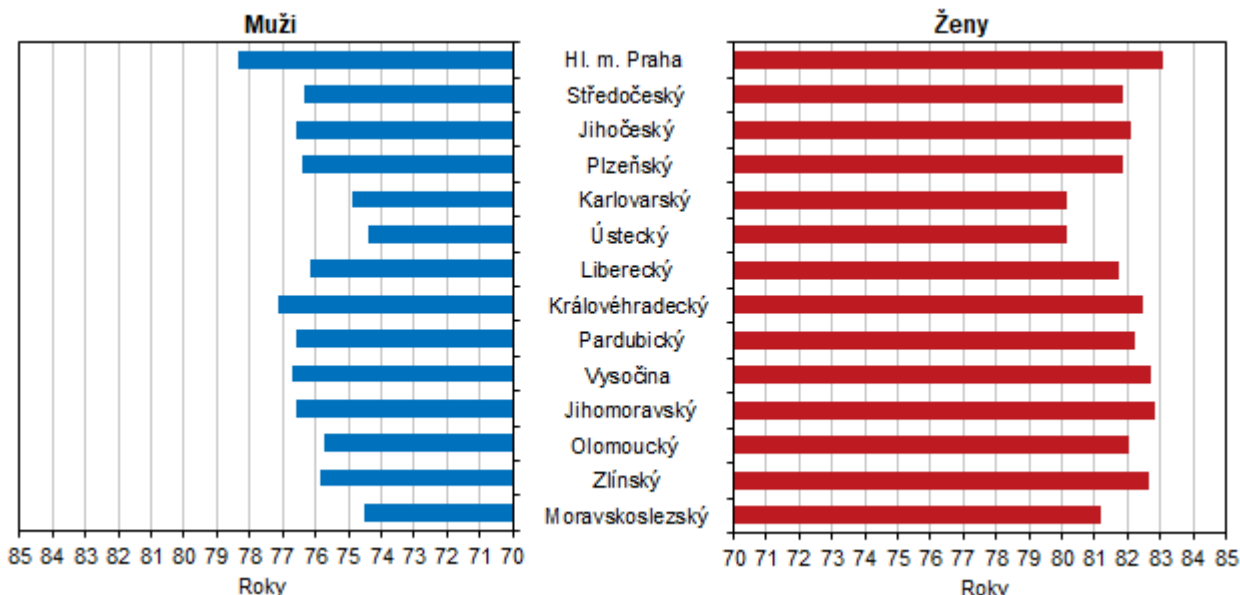
Královéhradeckému (138,8 v roce 2019). Naopak nejnižší je posledních devět let v kraji Středočeském (103,9 v roce 2019). Počet seniorů zde převýšil nad počtem dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Neměnná tendence charakterizovala vloni také index ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let. Index vzrostl ve všech krajích s tím, že růstový trend trvá již 12 let. V posledních dvou letech se nezměnila ani pozice krajů s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému (59,3 v roce 2019) a nejnižší hl. m. Praze (53,6 v roce 2019).

Základní migrační proudy se nezměnily; převažuje stěhování do Středočeského kraje a hl. m. Prahy.

Převahu živě narozených nad zemřelými vykazala v dlouhodobém pohledu od roku 2001 šestice krajů: Středočeský, hl. m. Praha, Jihomoravský, Liberecký, Kraj Vysočina a Pardubický. Opačný jev byl typický především pro kraj Moravskoslezský a Zlínský, pro které je převaha živě narozených nad zemřelými spíše ojedinělá. Dlouhodobou stálost si uchovávají základní migrační proudy. Suverénně nejvyšší kladné saldo stěhování měl v letech 2001–2019 kraj Středočeský následovaný hl. m. Prahou. Nejvyšší migrační úbytek charakterizoval kraj Moravskoslezský. Déletrvajícím převahou vystěhovalých nad přistěhovalými je dále typická pro kraj Olomoucký, Zlínský, Karlovarský a Kraj Vysočina.

Graf 5.1 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2018–2019

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití mužů i žen vzrostla za poslední dvě desetiletí ve všech krajích.

Příznivě se za poslední dvě desetiletí vyvinula předpokládaná naděje dožití mužů i žen při narození. Z porovnání mezních let sledovaného období vyplývá, že naděje dožití mužů rostla rychlejším tempem než naděje dožití žen. Ačkoliv se vzájemný rozdíl mezi oběma pohlavími ve všech krajích mírně snížil, naděje dožití žen zůstala napříč všemi kraji vyšší. Podle průměru let 2018–2019 náležel nejvyšší genderový rozdíl kraji Zlínskému (o 6,8 let), nejnižší rozdíl mezi oběma pohlavími vykazala Praha (o 4,7 let). V hlavním městě byl současně registrován nejvyšší nárůst naděje dožití mužů (o 4,7 let) i žen (o 3,8 let) oproti průměru let 2001–2002 a zcela nejvyšší naděje dožití mužů (78,4 let) i žen (83,0 let) v mezikrajském srovnání. Pod 75letou hranicí byla v letech 2018–2019 naděje dožití mužů při narození v kraji Ústeckém (74,4 let), Moravskoslezském (74,5 let) a Karlovarském (74,9 let). Nejnižší naděje dožití žen charakterizovala stejnou trojici krajů, ale v odlišném pořadí. Zcela nejnižší byla v krajích Karlovarském (80,2 let) a Ústeckém (80,2 let), třetí nejnižší hodnota příslušela kraji Moravskoslezskému (81,2 let).

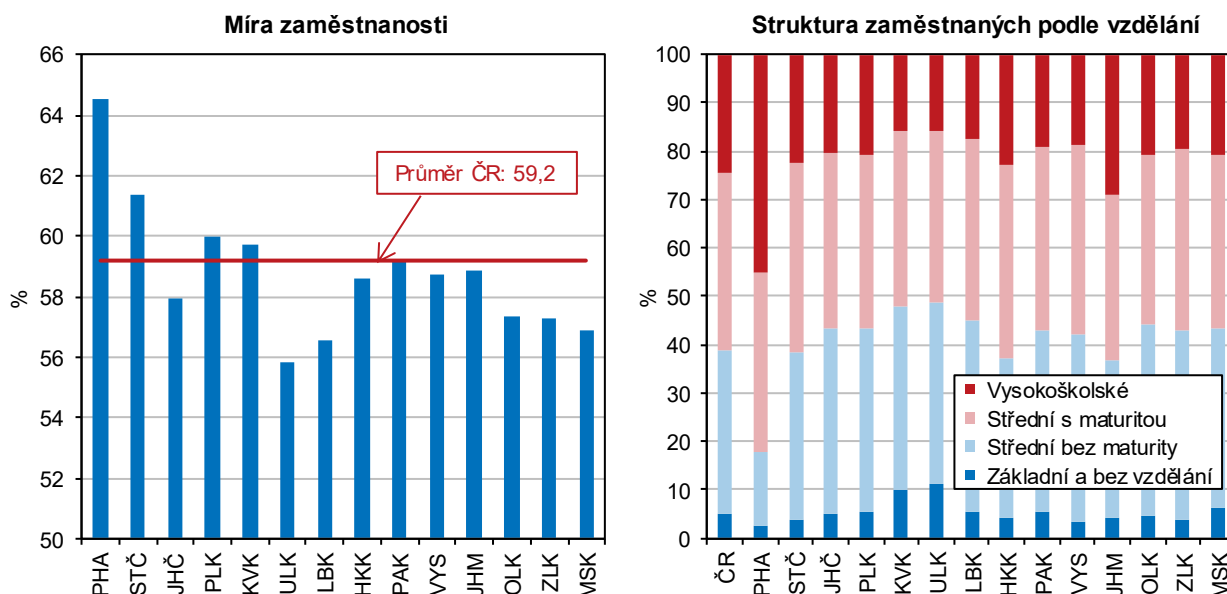
Sociální vývoj

Zaměstnanost roste od roku 2011, v roce 2019 ale začíná tempo růstu lehce zpomalovat.

Růst ekonomiky příznivě ovlivňoval vývoj na trhu práce. Míra zaměstnanosti v posledních letech rostla; v roce 2016 a 2017 bylo tempo růstu nejrychlejší od roku 2011, v roce 2019 však tempo začíná lehce zpomalovat. Hodnoty ukazatele v krajích přitom odrážejí vedle demografického vývoje také ekonomickou kondici podniků na území jednotlivých regionů. V roce 2019 byla nejvyšší zaměstnanost tradičně v hlavním městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji a naopak nejnižší v Ústeckém a v posledních třech letech i v Libereckém kraji. Zaměstnanost vzrostla proti roku 2018 meziročně v polovině krajů, nejrychleji v Královéhradeckém kraji (o 0,6 procentního bodu); v ostatních krajích došlo k meziročnímu poklesu (nejvíce Olomoucký kraj – pokles o 0,9 p. b.).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2019

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání.

Existuje pozitivní závislost mezi stupněm vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2019 dle vzdělanostní struktury vidíme, že podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 o 10 procentních bodů a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 12 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2019 evidován v hlavním městě Praze (45 %) a Jihomoravském kraji (29 %), nejvyšší podíl zaměstnaných se základním vzděláním vykázal Ústecký (10 %) a Karlovarský kraj (9 %).

Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje.

V současnosti je nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti sektor služeb (terciér). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste, a stejně tak se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích liší. Zatímco v hlavním městě Praze je ve službách zaměstnaných více než 80 % osob, ve Zlínském kraji a v Kraji Vysočina je to méně než polovina z celkového počtu zaměstnaných osob v kraji.

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se zvyšoval ve všech krajích.

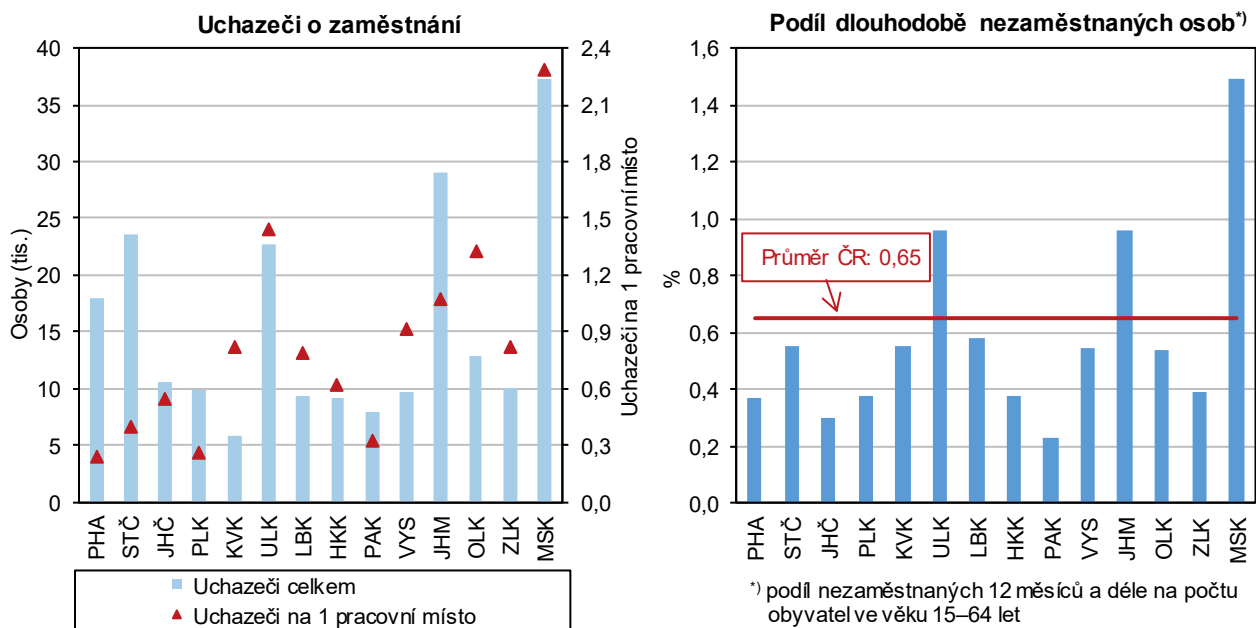
Zatímco na sklonku roku 2018 nabízely úřady práce ve své evidenci 324 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později to bylo téměř 341 tis. volných pozic, přičemž od roku 2014 se počet volných pracovních míst zvýšil téměř šestkrát. Nejvyšší meziroční nárůst počtu pracovních míst v evidenci úřadu práce byl zaznamenán ve Středočeském kraji (o 23 %), Královéhradeckém (o 14 %) a Jihomoravském kraji (o 13 %); pokles pak zaznamenaly kraje Pardubický (o 31 %), Karlovarský (o 13 %), Olomoucký (o 11 %) a Moravskoslezský (o 5 %).

Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v roce 2019 nejnižších hodnot v desetileté řadě.

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval na minimum v roce 2019 (kromě Plzeňského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, kde byla nejnižší hodnota v roce 2018, a hlavního města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena v roce 2007). Dobrým signálem je úbytek uchazečů, kteří hledají své místo na trhu práce déle než 1 rok. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob se od roku 2014 do roku 2019 stále snižoval, meziročně klesal ve všech krajích, nejvíce v kraji Olomouckém a Ústeckém.

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost v krajích k 31. 12. 2019

Pramen: MPSV

Čistý disponibilní důchod domácností v letech 2014–2018 rychle rostl.

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2018) v průměru o 7 %; ve srovnání s rokem 2014 činil průměrný nárůst 21 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v kraji Vysočina (o 8,6 %, tj. o 19 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován v Plzeňském kraji (o 4,3 %, tj. o 10 tis. Kč). Nejvyšší hodnoty dosáhl v hl. městě Praze a naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Ústeckém.

<p>Tempo růstu mezd v roce 2019 lehce zpomalilo.</p>	<p>Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd však v roce 2019 začalo lehce zpomalovat.</p>
<p>Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v hlavním městě Praze.</p>	<p>Podle výsledků strukturálního šetření mezd za rok 2019, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, vzrostly proti roku 2018 hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR, nejrychleji pak v Královéhradeckém a Olomouckém kraji (o 9,5, resp. 8,6 %), nejpomaleji v Plzeňském a Jihočeském kraji (o 6,6, resp. 6,8 %). Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy v roce 2019 byly vyplaceny v hl. městě Praze (45 928 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (31 651 Kč) byly o 14 tis. Kč vyšší. V těchto dvou krajích byly zaznamenány i nejvyšší a nejnižší hodnoty mediánu mezd, avšak rozdíl mezi nimi byl nižší (necelých 9 tisíc korun).</p>
<p>Počet příjemců starobních důchodů překročil 2,4 mil. a od roku 2010 vzrostl o 7,2 %.</p>	<p>Počet osob ve starobním důchodu se v České republice každoročně zvyšuje. Ve srovnání s rokem 2010 činil nárůst počtu příjemců starobních důchodů včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem na republikové úrovni 7,2 %, celkový počet starobních důchodců v roce 2019 tedy již překročil 2,4 mil. osob. V rámci regionů se v období let 2010–2019 nejméně zvýšil počet starobních důchodců v hlavním městě Praze (o 0,5 %), za kterým následoval Ústecký kraj (o 5,7 %) a maximální nárůst byl evidován ve Středočeském (o 13,0 %) a Jihočeském kraji (o 11,0 %).</p>
<p>Příjemci předčasných důchodů tvoří čtvrtinu ze všech starobních důchodců.</p>	<p>Více než čtvrtinu osob ve starobním důchodu tvořili v roce 2019 příjemci předčasných starobních důchodů, jejichž počet se mezi roky 2010 a 2019 zvýšil o polovinu. V mezikrajském srovnání podílu příjemců předčasných starobních důchodů na příjemcích starobních důchodů drží kraje dlouhodobě svoje pozice. Již od roku 2010 se na nejvyšší příčku řadí Kraj Vysočina (33,8 % z příjemců starobních důchodů) následovaný Pardubickým krajem (31,8 %). Pod republikovým průměrem podílu příjemců předčasného starobního důchodu, který v roce 2019 činil 26,7 %, se umístily čtyři kraje, s nejnižším podílem hlavní město Praha (13,8 %) a s odstupem Středočeský (23,0 %), Jihomoravský (25,2 %) a Liberecký kraj (25,9 %).</p>
<p>Průměrný starobní důchod ve vztahu ke mzdovému mediánu zaznamenal po letech poklesu nárůst.</p>	<p>V roce 2019 tvořil průměrný starobní důchod v ČR 42,9 % mediánu hrubého výdělků. Nejvyšší poměr starobního důchodu ke mzdovému mediánu vykázal kraj Zlínský (45,5 %) a nejnižšího poměru dosahuje dlouhodobě hlavní město Praha (38,3 %). V období let 2014–2018 hodnota poměru starobního důchodu ke mzdovému mediánu meziročně klesala ve všech krajích republiky s výjimkou roku 2015 v Olomouckém kraji. V roce 2019 byl ve všech krajích, kromě hlavního města Prahy a Královéhradeckého kraje, zaznamenán meziroční nárůst.</p>

Ekonomický vývoj

HDP v celém Česku i v jednotlivých regionech od roku 2014 rostl, v roce 2018 růst většinou zpomalil a v Karlovarském kraji HDP reálně poklesl.

Od roku 2014 procházela ekonomika obdobím konjunktury a HDP reálně rostl. Po zrychlení růstu v roce 2015 v souvislosti s dočerpáváním eurofondů a následném zpomalení, pak v roce 2017 růst zrychlil a v roce 2018 znovu zvolnil. Podobným vývojem procházel také regionální HDP jednotlivých krajů, ale vzhledem k odlišné ekonomické skladbě jsou mezi nimi rozdíly. V roce 2017 měly nejrychleji expandující ekonomiku Královéhradecký a Středočeský kraj s přírůstkem HDP v s. c. o 10,2 %, resp. 7,7 %, v roce 2018 se však růst v těchto krajích téměř zastavil (+0,5 %, resp. +1,6 %). Zbrzdění ekonomického vývoje v roce 2018 ale nepostihlo všechny kraje. V Jihočeském a Jihomoravském kraji růst zrychlil na 4,9 %, resp.

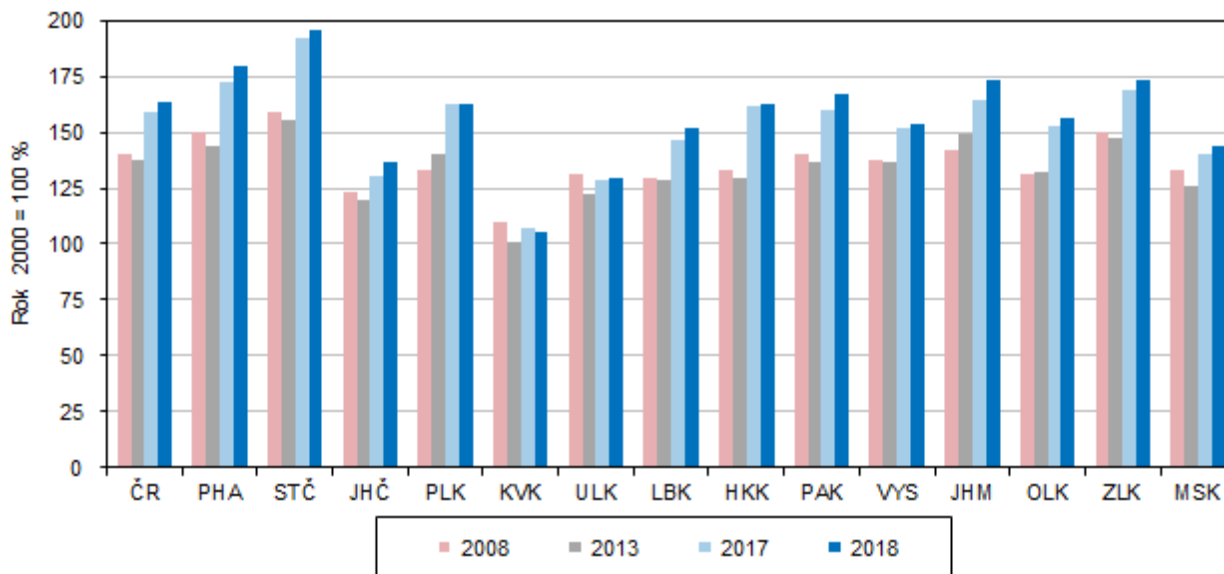
5,3 %, což byly nejvyšší přírůstky HDP v daném roce. Problematický byl vývoj v Karlovarském kraji, kde došlo reálně k poklesu HDP o 1,2 %.

Většina krajů již v roce 2014 překonala předkrizovou úroveň, jen Karlovarský a Ústecký kraj na ni nedosáhly ani v roce 2018.

Ze srovnání vývoje HDP v roce 2018 s předkrizovým rokem 2008 je zřejmé, že ekonomika expandovala nejvíc ve Středočeském, Plzeňském, Královéhradeckém a Jihomoravském kraji. V roce 2018 jejich HDP ve srovnání s rokem 2008 reálně vzrostl o 22 % až 23 %. Protipólem jsou kraje Karlovarský a Ústecký, které podle předběžných výsledků ještě ani v roce 2018 nedosáhly předkrizové úrovně.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší ekonomickou výkonnost má hlavní město Praha s vysokým podílem služeb na HPH.

Krajem s nejvyšším podílem na tvorbě HDP Česka je dlouhodobě hlavní město Praha (25,8 % v roce 2018), jehož HDP v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a značně převyšuje i unijní průměr HDP EU vyjádřený ve standardu parity kupní síly (PPS) na 1 obyvatele (v roce 2018 o 90,9 %). Ostatní kraje unijního ani republikového průměru nedosahují. Republikovému průměru se v roce 2018 nejvíce přiblížil Jihomoravský kraj (z 96,9 %), který unijního průměru v PPS dosáhl z 87,7 %. Hranici 75 % průměru EU překročily dále kraje Středočeský, Plzeňský, Královéhradecký, Zlínský a Moravskoslezský kraj. Za unijním a republikovým průměrem nejvíce zaostávají Karlovarský a Ústecký kraj. Srovnáním HDP na 1 zaměstnaného, kde je zohledněn počet osob, které produkt vytváří (zahrnuje i dojíždějící z jiných krajů), se výrazný odstup hlavního města od ostatních krajů zmenšil. Praha republikový průměr překročila o 46,3 % a druhý Středočeský kraj o 1,7 %. Ostatní kraje průměru nedosáhly. K vysoké ekonomické výkonnosti hlavního města napomáhá odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty (HPH), ve které již po několik let tvoří více než 84 % služby.

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty klesal podíl primárního sektoru a stavebnictví a rostl podíl služeb.

Změny ve struktuře HPH v době konjunktury odpovídají dlouhodobým trendům, i když mají regionální specifika. Ve většině krajů je patrný klesající podíl primárního sektoru a rostoucí podíl terciárního sektoru. Podíl sekundárního sektoru v některých krajích kolísá, v hl. městě Praze dlouhodobě ztrácí na významu a kupříkladu ve Středočeském a Královéhradeckém až do roku 2017 spíše rostl, a v roce 2018 se snížil. Přitom ve všech krajích klesala váha stavebnictví a do roku

2017 rostl (s výjimkou Prahy) podíl zpracovatelského průmyslu; nejvíce v již zmiňované dvojici krajů Středočeském a Královéhradeckém.

Zemědělská produkce v roce 2018 ve většině krajů meziročně vzrostla.

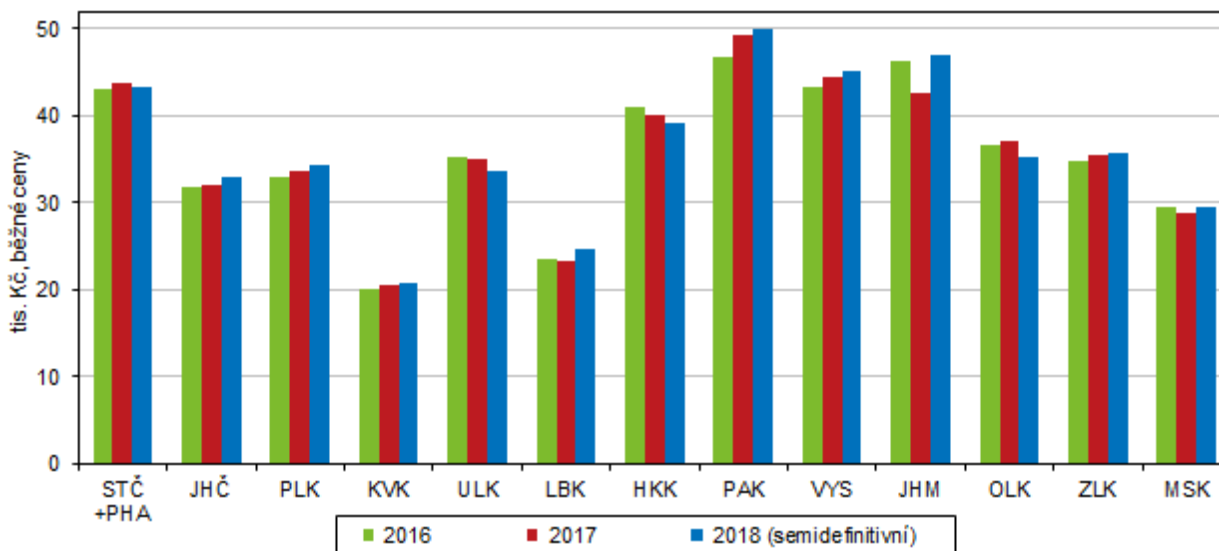
Produkce zemědělského odvětví ve finančním vyjádření byla v roce 2018 podle semidefinitivních výsledků v běžných cenách (poslední dostupný údaj) meziročně vyšší v devíti regionech především vlivem přírůstku rostlinné produkce. Ten byl dosažen vlivem rostoucích cen při nižším objemu sklizně ve srovnání s rokem 2017. Také živočišná produkce vzrostla v devíti krajích a to zásluhou lepších výsledků živočišné výroby. V pěti krajích byla v roce 2018 produkce zemědělského odvětví historicky nejvyšší a ve dvou krajích druhá nejvyšší.

Největší produkci zemědělského odvětví na 1 hektar půdy vytváří pardubičtí zemědělci.

Více než polovinu celorepublikové produkce zemědělského odvětví vytvářely regiony s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, kraje Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele žebříčku krajů od roku 2012 díky drůbežářství držel Pardubický kraj a na jeho konci byl dlouhodobě Karlovarský kraj, jehož produkce nedosahovala ani z poloviny hodnot Pardubického kraje.

Graf 5.5 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy podle krajů

Zdroj: ČSÚ

V roce 2019 se meziročně zvýšila produkce obilovin, vajec a drůbeže, menší však byla úroda řepky a poklesla také výroba jatečného skotu a prasat.

V roce 2019 bylo oproti roku 2018 díky lepším výnosům sklizeno ve všech krajích více obilovin, píce na orné půdě a sena z trvalých travních porostů, ve většině krajů se urodilo i více brambor. Slabší a podprůměrná byla ve všech krajích sklizeň řepky a v polovině krajů, které ji pěstují, se sklídilo méně cukrovky. V živočišné výrobě se v roce 2019 zvýšila meziročně ve většině krajů výroba vajec a jatečné drůbeže, výroba mléka však byla spíše nižší a zemědělci téměř ve všech krajích vykázali pokles výroby jatečných zvířat (skotu a prasat).

Téměř ve všech krajích byla dosažena historicky nejvyšší těžba dřeva...

Těžba dřeva v letech 2018 a 2019 dramaticky rostla, zejména v souvislosti s likvidací následků postupující kůrovcové kalamity, a téměř ve všech krajích dosáhla rekordního objemu. Pouze v Jihočeském, Plzeňském a Karlovarském kraji zůstal nepřekonán objem těžby z roku 2007 spojený s odstraňováním polomů po orkánu Kyrill. Z hlediska regionálního srovnání se v letech 2018 a 2019 nejvíce dřeva vytěžilo v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji.

...spojená s likvidací následků kůrovcové kalamity a polomů.

Nahodilá těžba dřeva, při které se zpracovávaly zejména kůrovcem napadené stromy a polomy, se na celkové těžbě dřeva v roce 2018 podílela od 76,2 % v Plzeňském kraji po 97,5 % v Kraji Vysočina a tento podíl se v roce 2019 ještě zvýšil. Nejnižší byl ve Zlínském kraji (85,2 %) a nejvyšší v Kraji Vysočina (99,4 %). V celé České republice dosáhl v roce 2019 podíl nahodilé těžby dřeva 95,0 %.

Průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci dosáhly téměř stejného objemu tržeb jako v roce 2018

Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji mohou být v meziročním srovnání ovlivněny tím, že na základě neměnných kritérií pro zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů, se může tento soubor rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí.

Závislost na exportu se regionálně liší, nejsilnější je ve Středočeském kraji. Ve většině krajů mírně klesla.

V celé ČR realizovaly v roce 2019 průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci, jejichž počet se meziročně snížil o necelé 1 %, téměř shodný objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy jako v roce 2018 (nárůst +0,2 %). Totéž lze konstatovat i pro podniky zpracovatelského průmyslu Česka (nárůst +0,1 %) a celý průmysl většiny krajů. Z průmyslových tržeb v roce 2019 bylo celorepublikově 61,3 % dosaženo za zboží vyvezené přímo do zahraničí. Z regionů byl v roce 2019 na export nejvíce orientován průmysl Středočeského kraje (74,4 %) a naopak nejméně průmysl hlavního města Prahy (42,0 %). Oproti roku 2018 se exportní závislost průmyslu ve většině krajů snížila.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových firem se v roce 2019 ve většině krajů snížil.

Ve vývoji počtu zaměstnanců velkých průmyslových firem nastal v roce 2019 zlom. V letech 2014–2018 se zaměstnanost v průmyslu ČR a zpravidla i v regionech zvyšovala, v roce 2019 se však většinou snížila (v ČR -1,5 %). Pouze ve Středočeském a Jihočeském kraji vzrostla a v Moravskoslezském stagnovala. Díky tomu se Středočeský kraj stal největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony, když v roce 2018 předstihl do té doby vedoucí Moravskoslezský kraj.

Ve stavebnictví došlo v roce 2016 k útlumu, ale v letech 2017 a 2018 již objem prací na stavbách v tuzemsku rostl.

Stavebnictví zaznamenalo v letech 2014 a zejména 2015 oživení v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU, rok na to však stavební aktivita propadla a stavební práce „S“, které provedly stavební firmy s 20 a více zaměstnanci na stavbách v tuzemsku, poklesly o 12,1 %. K útlumu stavebních prací tehdy nedošlo pouze na stavbách v hlavním městě Praze a Plzeňském kraji. V roce 2017 stavební práce „S“ již opět narostly ve většině krajů s výjimkou čtyř a v roce 2018, za který jsou poslední známé údaje, vzrostl objem „S“ na stavbách ve všech krajích vyjma Jihočeského, kde stagnoval. Celorepublikově vzrostl o 12,6 %.

Objem prací pro veřejného zadavatele se v roce 2018 ve všech krajích zvýšil.

Dočerpávání eurofondů v roce 2015 se odrazilo i ve vývoji stavebních prací pro veřejného zadavatele. V roce 2015 celorepublikově tvořily 41 % celkového objemu „S“ a dosáhly 111 mld. Kč. V roce 2016 se jejich objem meziročně propadl o 30,7 %, v roce 2017 jen mírně vzrostl, ale v roce 2018 se již zvýšil o 46,2 % na 116 mld. Kč. Podíl veřejných zakázek na tuzemském objemu „S“ v roce 2018 představoval 42 %, v krajích se pohyboval od 30 % v hlavním městě Praze po více než 50 % v Kraji Vysočina a v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací na stavbách v Praze a na jihu Čech.

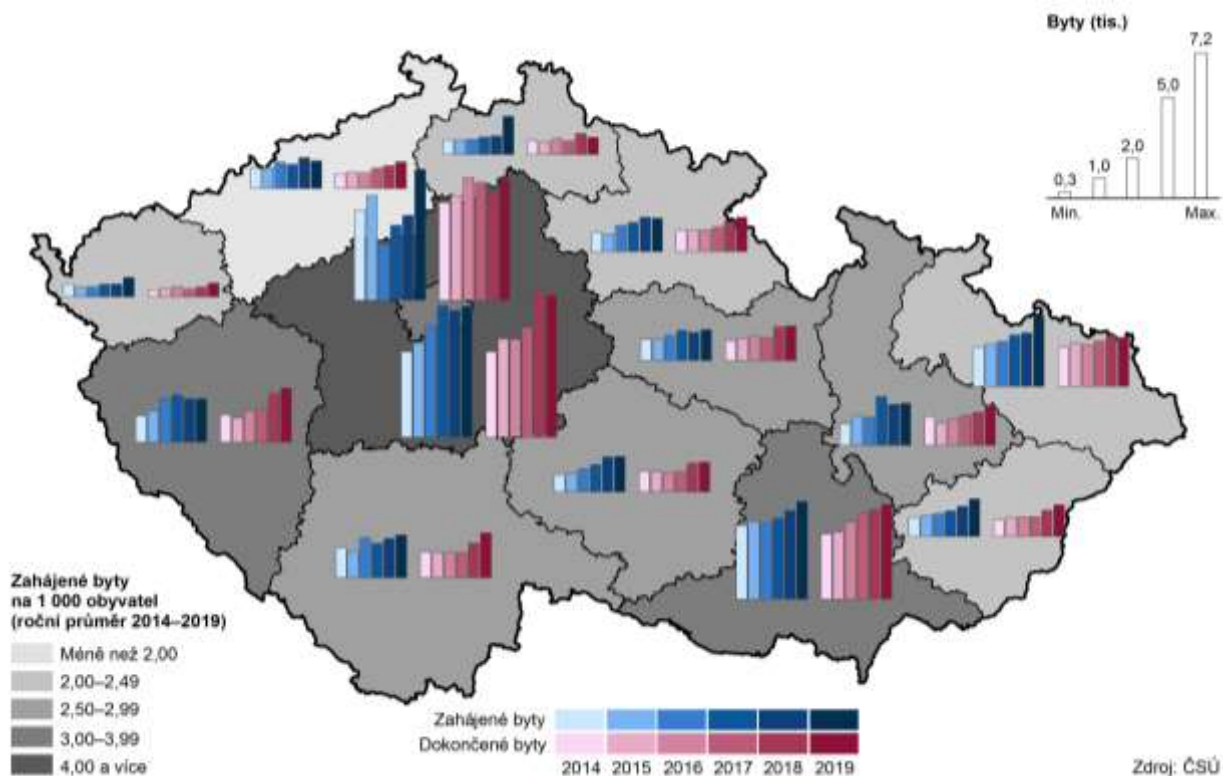
V intenzitě výstavby hodnocené podle objemu stavebních prací „S“ provedených na stavbách v kraji v přepočtu na 1 obyvatele bylo zcela bezkonkurenčně v čele žebříčku krajů hlavní město Praha, které v průměru let 2014–2018 převyšovalo republikový průměr o 80 %, za ním se na druhém místě umístil Jihočeský kraj (nad průměrem o 35 %) a těsně nadprůměrný byl Jihomoravský kraj (o 6 %). Intenzita výstavby v ostatních krajích byla podprůměrná; nejnižší ve Zlínském kraji (-32 %).

Od roku 2014 rostl nepřetržitě počet zahájených bytů. V Libereckém kraji jich bylo v roce 2019 zahájeno nejvíce od roku 2000.

Hospodářský růst provázelo oživení bytové výstavby. Počet zahájených bytů se celostátně zvyšoval od roku 2014 a počet dokončených bytů od roku 2015. Z regionů nepřetržitý růst počtu zahájených bytů zaznamenal od roku 2014 Zlínský kraj a od roku 2015 také Moravskoslezský kraj a Kraj Vysočina. V roce 2019 bylo v Česku při meziročním zvýšení o 16,8 % zahájeno nejvíce bytů od roku 2009. V krajském pohledu byl nejstrmější meziroční nárůst počtu zahájených bytů v roce 2019 registrován v Libereckém kraji (o více než 100 % díky rozsáhlé výstavbě bytových domů), kde bezmála 1,9 tis. zahájených bytů znamenalo pro kraj historicky nejvyšší počet zahájených bytů od roku 2000.

Bytová výstavba v krajích v letech 2014 až 2019

Od roku 2015 se zvyšoval počet dokončených bytů.

Dokončených bytů přibývalo od roku 2014 každým rokem ve Zlínském kraji a od roku 2015 v kraji Královéhradeckém a Jihomoravském. V roce 2019 při meziročním nárůstu o 7,6 % bylo v Česku dokončeno nejvíce bytů od roku 2011 (36,4 tis.). Z regionů vzrostl v roce 2019 počet kolaudací meziročně nejvíce v Karlovarském kraji (+40 %). Historicky největší počet bytů od roku 2000 byl v roce 2019 dokončen v Plzeňském a Ústeckém kraji.

Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má Středočeský kraj a Praha, nejnižší Ústecký kraj.

V letech 2014 až 2019 se nejvíce bytů stavělo ve Středočeském kraji, hlavním měště Praze a Jihomoravském kraji; do celorepublikového počtu dokončených bytů přispěly 52 % a do počtu zahájených bytů 47 %. Protože jde o kraje s vysokým počtem obyvatel, není to nikterak překvapivé. Tato trojice si však umístění na špičce udržela i po přepočtu na 1 000 obyvatel. Na prvním místě v intenzitě dokončování bytů bylo hl. m. Praha před Středočeským krajem, v intenzitě zahajování si kraje umístění prohodily. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Ve všech krajích již pátým rokem rostl počet hostů ubytovaných v HUZ i počet jejich přenocování.

Prosperující ekonomika spojená s vysokou zaměstnaností a rostoucími příjmy osob vedla k rozmachu cestování. Prakticky všechny kraje zaznamenávaly již pátým rokem (tedy v letech 2015–2019) zvýšený počet hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) i rostoucí počet přenocování. Ve všech krajích v těchto letech

stoupal zájem ze strany tuzemské klientely; rostl počet hostů i počet přenocování. Počet příjezdů zahraničních hostů i jejich přenocování se každoročně zvyšoval od roku 2015, a to jak celorepublikově, tak ve čtyřech krajích. Případný pokles zájmu cizinců v ostatních regionech nebyl nikdy hluboký a vždy šlo jen o meziroční výkyv. Dva roky po sobě klesal počet ubytovaných cizinců pouze v Pardubickém kraji (v letech 2018 a 2019). Mezi roky 2012 a 2019 se relativně nejvíce zvýšil zájem tuzemských hostů o Olomoucký kraj (+65 %) a cizinců o Jihočeský kraj (+89 %).

Nejvíce hostů, zejména z ciziny, přijíždí do Prahy, pro tuzemské hosty je nejpřitažlivější Jihomoravský kraj.

Dominantní postavení v cestovním ruchu má hlavní město Praha, které láká k návštěvě zejména cizince. V roce 2019 se na celorepublikové návštěvnosti cizinců podílelo z 62 %, na počtu tuzemských hostů z 11 %. Celkem se v roce 2019 v HUZ Prahy ubytovalo 8,0 mil. návštěvníků na 18,5 mil. nocí, přitom více než 90 % z nich bydlelo v hotelech. Na druhém místě s 2,1 mil. ubytovanými hosty byl Jihomoravský kraj, který se na celorepublikovém počtu cizinců podílel 7 % a na počtu tuzemských hostů 12 %.

Statistiku počtu noclehů v přepočtu na obyvatele vede Karlovarský kraj.

V přepočtu na 1 tis. obyvatel bylo v HUZ Prahy realizováno 14,0 tis. noclehů za rok. Tato hodnota však v regionálním srovnání nepředstavuje maximum. Nejvíce přenocování v přepočtu na 1 tis. obyvatel měl Karlovarský kraj (18,3 tis.), kde hosté díky lázeňství trávili nejdelší pobyty (5,5 dne, průměr na Česko 3,6 dne). Na třetím až pátém místě podle počtu přenocování na 1 tis. obyvatel se umístily kraje, které lákají možnostmi rekreačního vyžití – Královéhradecký (8,1 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel), Liberecký a Jihočeský (7,2 a 7,0 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel).

Životní prostředí

Nadále ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesní půdy i zastavěných ploch.

V posledních letech lze ve všech krajích sledovat úbytek orné půdy, a to převážně ve prospěch trvalých travních porostů a lesních pozemků. Orné půdy (v porovnání let 2019 a 2000) nejvíce ubylo v Libereckém kraji (téměř o 12,5 %). Druhou příčku obsadil kraj Karlovarský (pokles o 10,1 %), třetí příčka pak patřila hlavnímu městu Praze (snížení o 9,8 %). Nejmenší pokles byl zaznamenán v Jihomoravském a Středočeském kraji. Nejvyšší podíl orné půdy na orné půdě ČR v roce 2019 měl kraj Středočeský – 18,4 %, za ním následuje kraj Jihomoravský s podílem na orné půdě ČR 11,9 % a Kraj Vysočina (10,7 %). Z dlouhodobého hlediska došlo ve více než polovině krajů ČR k nárůstu zastavěných ploch a nádvoří, nejvíce v kraji Jihočeském, Středočeském a také v hlavním městě Praze (o více jak 6 % proti roku 2000).

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích.

V posledních letech je také zřetelný vliv ekologického zemědělství, které je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. V roce 2019 byl v mezikrajském srovnání největší podíl na ekologicky obhospodařované půdě v ČR zaznamenán v Jihočeském kraji, a to 15,5 %; naopak nejmenší podíl měl kraj Pardubický (necelá 3 %).

Zvyšuje se podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů.

Dlouhodobě se v České republice zvyšuje i podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Stoprocentní pokrytí obyvatel zásobovaných vodou z veřejných zdrojů vykazují od roku 2013 hlavní město Praha a od roku 2012 Karlovarský kraj. Nejmenší podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů měl kraj Plzeňský a Středočeský (86 % a 87 %). Ve srovnání let 2014 a 2019 vzrostl podíl obyvatel zásobovaných vodou v sedmi krajích, kdy největší nárůst byl v Olomouckém kraji (o 2,9 procentních bodů). Pokles podílu obyvatel

zásobovaných vodou z veřejného vodovodu zaznamenaly v tomto období čtyři kraje, přičemž nejvyšší pokles byl evidován v Jihomoravském kraji (o 1,9 procentního bodu). Podíl obyvatel Moravskoslezského kraje zásobovaných vodou v posledních šesti letech stagnuje na 99 %.

Nejnižší spotřebu vody na obyvatele mají dlouhodobě domácnosti ve Zlínském kraji.

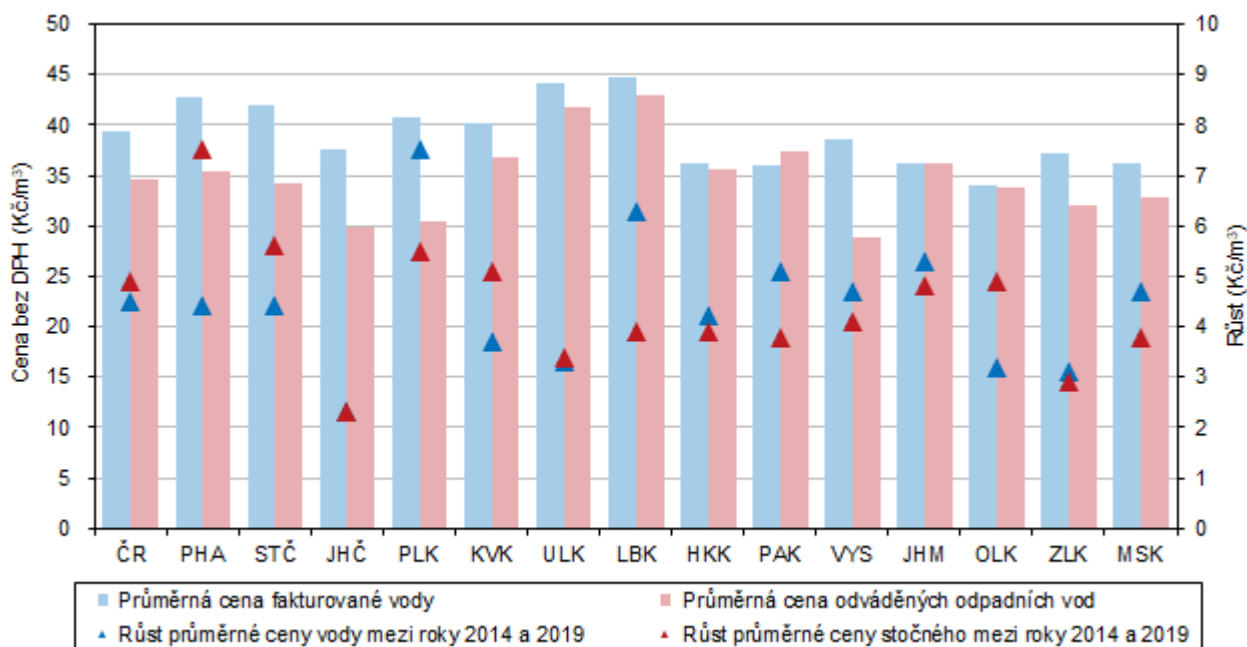
V roce 2019 spotřebovaly nejvíce vody domácnosti v hl. m. Praze (113 litrů na osobu a den), naproti tomu nejnižší spotřebu – méně než 80 litrů na osobu a den – vykázaly domácnosti ve Zlínském kraji. Oproti roku 2014 pokleslo specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele pouze v Jihočeském a Plzeňském kraji, naopak k jeho nejvyššímu růstu (o 9 %) došlo v Královéhradeckém kraji.

Dlouhodobě nejdražší voda je v Libereckém a Ústeckém kraji.

Jevem, který je patrný ve většině krajů, je růst ceny vody; nejdražší voda teče v současné době z kohoutků v Libereckém a Ústeckém kraji. V roce 2019 tak zaplatili obyvatelé těchto krajů v průměru za 1 m³ fakturované pitné vody 44,80, resp. 44,20 Kč, zatímco v celé České republice 39,30 Kč. V posledních pěti letech se nejméně za vodu platí v Olomouckém kraji (v loňském roce 34,10 Kč za 1 m³).

Graf 5.6 Průměrná cena fakturované vody a odváděných odpadních vod v krajích v roce 2019

Zdroj: ČSÚ

Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi krají však zůstávají.

V posledních letech dochází v České republice k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, ať již stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) nebo mobilních zdrojů (REZZO 4). Z územního hlediska však i nadále zůstávají nejvíce postižena území, která jsou nejbližší stacionárním zdrojům znečištění. V rámci České republiky jsou na tom dlouhodobě vlivem emisí ze stacionárních zdrojů znečištění nejhůře v hlavním městě Praze a v krajích Moravskoslezském a Ústeckém. A i když dochází ke snižování vlivu mobilních zdrojů, při jejich zohlednění patří již zmíněné oblasti také k těm nejhorším.

Produkce komunálního odpadu na obyvatele vzrostla téměř ve všech krajích.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v porovnání let 2014 a 2018 vzrostla ve všech krajích České republiky, nejvíce pak v Plzeňském kraji, a to o 86 kg. Nejméně se produkce komunálního odpadu v porovnávaném období zvýšila v hlavním městě Praze - o 10 kg na jednoho obyvatele. V meziročním srovnání let 2017 a 2018 se produkce odpadu na obyvatele zvýšila

s různou intenzitou téměř ve všech krajích, nejvíce pak v Libereckém a Jihočeském kraji, a to o 25, resp. o 22 kg. Produkce komunálního odpadu na obyvatele stagnovala v Karlovarském kraji, ke snížení došlo v krajích Pardubickém (o 4 kg), Olomouckém (o 3 kg) a v hlavním městě Praze (o 1 kg).

V Libereckém kraji je produkce komunálního odpadu na obyvatele o čtvrtinu nižší než v kraji Středočeském.

V České republice bylo v roce 2018 vyprodukováno celkem 3 732,2 tis. tun komunálního odpadu. V přepočtu na jednoho obyvatele činila v roce 2018 produkce komunálního odpadu 351 kg, což bylo o 7 kg více proti předchozímu roku. V jednotlivých krajích se produkce odpadu na jednoho obyvatele značně lišila. Rozdíl mezi krajem Středočeským (402 kg), kde byl objem komunálního odpadu na obyvatele nejvyšší, a krajem Libereckým (308 kg), kde byla produkce na obyvatele nejnižší, činil 94 kg.

V roce 2018 poklesl objem investic na ochranu životního prostředí.

Investice na ochranu životního prostředí v České republice se v roce 2018 snížily, přičemž k meziročnímu snížení investic došlo pouze na území tří krajů republiky – Ústeckého, Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje, pokles v Ústeckém kraji byl nejvýraznější. Nejvíce v rámci celé ČR bylo na ochranu životního prostředí v roce 2018 investováno v hlavním městě Praze, a to 5,9 mld. Kč, což představovalo 18,9 % z celkového objemu investic v ČR. Naproti tomu nejméně prostředků na ochranu životního prostředí bylo vynaloženo v Karlovarském kraji (384,5 mil. Kč; tj. 1,2 % z částky za ČR).

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí vzrostly v jedenácti krajích.

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí zjišťované podle sídla investora vzrostly v porovnání let 2014 a 2018 téměř ve všech krajích, s výjimkou Libereckého, Jihomoravského a Moravskoslezského kraje. Na 1 obyvatele bylo v roce 2018 nejvíce neinvestičních výdajů (podle kraje sídla investora) vynaloženo v hlavním městě Praze (13,2 tis. Kč), téměř pětkrát méně bylo investováno v Kraji Vysočina.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
Živě narození mimo manželství (%)															
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2014	75,4	77,4	75,6	75,6	76,1	74,2	73,4	75,2	76,2	75,9	76,2	75,9	74,8	75,0	73,9
2015	75,7	77,5	76,0	75,6	76,1	74,4	73,8	75,4	76,5	76,2	76,5	76,3	75,1	75,4	74,1
2016	75,8	77,7	76,1	76,0	76,0	74,6	73,8	75,7	76,8	76,3	77,0	76,4	75,2	75,4	74,2
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2014	81,4	82,3	81,5	81,4	81,4	80,2	79,4	81,5	81,9	81,6	82,5	82,3	81,8	81,5	80,5
2015	81,6	82,4	81,5	81,5	81,4	80,2	79,7	81,4	82,2	82,1	82,6	82,4	81,7	81,8	80,8
2016	81,6	82,5	81,5	81,6	81,4	80,5	79,7	81,5	82,0	82,1	82,4	82,4	81,5	82,2	81,0
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,87	1,90	2,44	2,31	2,33	2,74	3,90	2,95	2,38	2,20	2,70	3,48	2,94	2,43	4,44
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2014	3,36	1,96	2,74	2,20	2,24	4,06	5,64	3,45	2,53	2,43	3,06	3,74	4,15	3,01	5,13
2015	2,68	1,68	2,17	1,57	1,73	3,40	4,59	2,67	1,78	1,71	2,43	3,04	3,09	2,28	4,37
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
2018	0,88	0,48	0,74	0,43	0,44	0,76	1,49	0,79	0,48	0,26	0,79	1,25	0,88	0,59	1,84
2019	0,65	0,37	0,55	0,30	0,38	0,55	0,96	0,58	0,38	0,23	0,54	0,96	0,54	0,39	1,49
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	213,6	277,3	225,4	200,7	219,4	194,0	183,9	198,0	209,0	202,5	206,6	216,4	192,8	202,7	192,3
2016	221,4	291,9	244,7	206,5	219,2	202,3	191,4	209,0	212,9	208,1	212,7	219,2	197,9	203,0	197,1
2017	230,2	307,3	239,1	216,1	231,2	218,1	199,8	214,8	225,7	217,6	223,3	228,7	207,1	212,6	207,2
2018	246,4	324,9	258,5	231,9	241,2	228,4	216,0	227,4	242,5	233,8	242,6	242,6	223,4	228,5	223,2
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 434	37 602	32 570	29 460	31 985	28 793	30 165	30 936	30 872	29 761	30 262	30 951	29 613	29 164	29 881
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, ve jmenovateli data ČSÚ k 31. 12.

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	435,9	917,2	392,9	359,0	405,2	292,2	333,9	337,1	378,0	354,4	356,1	427,9	334,7	374,8	362,0
2016	451,3	943,3	418,4	371,7	421,8	296,4	330,1	349,2	401,1	367,7	370,9	435,4	351,1	388,0	374,6
2017	476,6	997,6	445,7	387,0	440,6	315,7	345,2	364,7	442,0	388,0	392,1	450,1	373,7	408,0	392,8
2018	501,0	1 056,8	453,5	413,9	449,8	323,7	359,0	386,8	450,8	410,6	405,5	485,7	392,9	424,9	418,3
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	105,3	109,8	103,8	103,1	103,4	101,7	105,3	105,1	104,1	105,4	103,5	105,1	104,0	101,1	103,2
2016	102,5	102,1	106,2	102,1	103,0	100,3	98,3	102,4	104,6	102,7	102,3	100,6	103,4	102,3	102,5
2017	104,4	104,7	107,7	103,0	104,0	102,8	101,2	104,1	110,2	104,5	104,1	101,8	104,5	104,0	102,8
2018	102,8	103,9	101,6	104,9	100,4	98,8	100,6	104,0	100,5	104,1	100,8	105,3	102,1	102,4	102,8
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	31,9
2015	36,8	41,7	29,9	33,8	20,2	35,0	23,0	41,3	45,4	39,1	42,0	36,2	35,8	31,9	29,4
2016	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	28,8
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	29,5
2018 ¹⁾	38,5	43,2	33,0	34,4	20,7	33,7	24,7	39,1	50,0	45,2	47,0	35,4	35,7	29,5	29,5
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019 ⁴⁾	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370

¹⁾ semidefinitivní údaje²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁴⁾ předběžné údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika														
	kraje														Moravsko-slezský
	Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský		
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2014	1,64	0,58	1,81	0,65	0,86	2,86	7,25	0,37	0,86	2,59	0,27	0,23	0,74	1,08	3,54
2015	1,58	0,60	1,79	0,61	0,85	2,91	6,51	0,41	0,91	2,57	0,29	0,26	0,75	1,09	3,36
2016	1,41	0,47	1,58	0,36	0,59	3,06	6,34	0,40	0,92	1,56	0,29	0,21	0,71	1,03	3,23
2017	1,33	0,50	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,30	0,20	0,68	1,18	3,18
2018	1,14	0,52	1,39	0,32	0,51	1,97	4,80	0,32	0,72	1,30	0,25	0,18	0,60	0,80	2,90
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2014	2,29	17,29	2,58	0,91	1,07	2,01	6,57	1,11	1,36	3,09	1,31	1,79	1,62	1,58	4,46
2015	2,21	16,50	2,49	0,87	1,07	2,16	6,07	1,10	1,30	2,82	1,22	1,80	1,61	1,57	4,38
2016	2,10	15,99	2,53	0,87	0,91	2,11	5,74	1,12	1,08	2,52	1,24	1,81	1,34	1,27	4,27
2017	2,06	15,70	2,52	0,88	0,92	2,01	5,54	1,11	1,09	2,68	1,27	1,80	1,33	1,27	3,82
2018	1,97	15,42	2,34	0,83	0,86	1,88	5,43	1,04	1,01	2,74	1,18	1,71	1,28	1,21	3,57
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016	2 064	4 675	1 364	2 426	3 086	592	1 775	975	899	1 546	946	2 388	945	1 453	2 148
2017	1 972	4 250	1 326	2 190	2 008	523	2 010	1 014	1 000	1 239	1 040	2 450	955	1 511	2 251
2018	2 276	6 182	1 390	1 690	1 597	708	1 706	1 252	1 166	1 555	1 140	2 962	1 356	1 630	2 267
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016	339	309	397	372	330	339	348	302	304	332	367	309	350	314	341
2017	344	312	399	370	324	328	361	283	323	348	379	317	365	315	350
2018	351	311	402	392	337	328	364	308	332	343	387	326	362	331	360
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016	14,5	17,3	12,3	14,4	16,0	12,8	12,3	12,5	16,1	14,8	15,2	13,7	13,1	19,9	14,5
2017	15,3	17,9	12,9	15,5	18,1	14,0	12,5	13,0	16,8	16,1	16,4	14,6	13,7	21,0	15,2
2018	16,1	18,6	13,9	15,8	17,9	14,9	14,1	17,1	17,6	15,5	17,0	15,3	14,8	20,9	15,7
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2001–2019

	Měsíční jednotka	2001	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	549 635	549 649	551 552	554 559	561 095	569 647	571 884	572 065
v tom ve věku: 0–14 let		84 919	80 203	79 034	78 309	78 534	78 806	79 632	80 836
15–64 let		385 820	389 362	391 188	393 664	398 304	404 086	402 863	399 524
65 a více let		78 896	80 084	81 330	82 586	84 257	86 755	89 389	91 705
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,5	40,2	40,4	40,6	40,7	40,8	41,0	41,2
Sňatky		2 943	2 799	2 745	2 898	2 989	2 763	2 528	2 546
Rozvody		1 696	1 813	1 683	1 643	1 734	1 604	1 543	1 627
Živě narození	osoby	4 774	5 047	5 445	5 803	6 100	6 385	6 412	6 242
Zemřelí	osoby	5 917	5 999	5 846	5 918	5 653	5 785	5 859	5 816
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 143	-952	-401	-115	447	600	553	426
Přistěhovalí	osoby	3 317	5 584	5 704	6 521	9 982	11 395	6 484	4 828
Vystěhovalí	osoby	3 376	5 126	3 400	3 399	3 893	3 443	4 800	5 073
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-59	458	2 304	3 122	6 089	7 952	1 684	-245
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 202	-494	1 903	3 007	6 536	8 552	2 237	181
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	133,1	152,6	158,5	168,3	180,6	192,3	194,3	194,6
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	282,3	279,6	284,2	281,7	281,9	290,4	293,2	290,8
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	182,1	189,2	186,2	191,8	196,1	194,2	199,0	201,8
Míra ekonomické aktivity	%	60,8	59,6	60,4	59,5	59,0	59,9	59,6	59,0
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	18 580	21 051	20 500	17 959	14 516	16 757	26 802	27 267
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	.	4,94	4,30	3,41	3,98	6,51	6,65
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 770	7 231	7 703	8 147	8 713	9 604	10 009	10 088
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	4,1	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4	4,5	4,5
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		14 427	15 039	14 998	15 123	15 322	15 985	16 795	17 818
základních škol		55 655	49 865	47 797	45 708	44 548	43 435	42 191	42 078
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	27 244	27 385	27 594	27 020	26 541	26 400	25 242
Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	12 007	15 119	16 207	17 159	17 995	18 931	19 199	17 797
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		28,2	30,6	27,5	25,2	27,6	26,8	25,0	24,2
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	129 891	159 864	165 249	181 771	190 572	189 478	193 687	198 641
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	103,1	108,7	104,5	109,8	100,0	97,7	99,3	105,3
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	.	1 130	1 334	1 380	1 767	1 599	2 295
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		111 961	125 065	127 341	129 639	132 217	136 698	140 383	144 632
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	8 439	7 658	7 916	9 462	9 500	7 743	8 325
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	52 043	57 027	59 362	59 397	57 764	59 318	51 470	50 478
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	10 152	20 574	16 062	18 156	18 020	17 014	14 358	13 210
Dokončené byty		1 697	2 032	1 975	2 067	1 905	2 662	2 051	1 903
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	467,1	512,3	469,3	487,9	514,1	487,5	479,0	484,2
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	384 431	383 388	382 719	382 202	381 770	381 349	380 844	380 330
z toho orná půda		265 553	264 102	263 546	262 954	262 312	261 697	260 428	259 172
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	371 669	372 718	373 397	373 906	374 334	374 740	375 250	375 763
z toho: lesní pozemky		297 982	298 370	298 567	298 927	299 134	299 296	299 563	299 739
zastavěné plochy a nádvoří		9 724	9 734	9 702	9 705	9 727	9 727	9 730	9 684
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	102,2	106,9	102,3	96,8	98,5	96,1	93,1	90,6
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	240	242	285	306	313	283	311	239
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 657	1 495	1 265	1 842	3 425	3 330	5 453	1 994

¹⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
571 732	⁶⁾ 572 709	573 491	575 143	576 635	578 629	580 816	584 672	589 899	Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)
81 915	⁶⁾ 83 173	84 103	85 260	86 400	87 678	88 938	90 310	91 693	v tom ve věku: 0–14 let
394 339	⁶⁾ 390 355	386 981	384 324	381 948	379 877	377 756	377 210	378 516	15–64 let
95 478	⁶⁾ 99 181	102 407	105 559	108 287	111 074	114 122	117 152	119 690	65 a více let
41,5	⁶⁾ 41,7	41,9	42,1	42,3	42,5	42,6	42,7	42,8	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 454	2 498	2 367	2 519	2 638	2 857	2 857	3 034	3 006	Sňatky
1 630	1 452	1 613	1 374	1 462	1 380	1 356	1 386	1 279	Rozvody
5 567	5 768	5 510	5 674	5 861	5 940	6 066	6 082	6 027	Živě narození
5 888	6 003	6 061	5 761	6 307	6 153	6 242	6 276	6 356	Zemřelí
-321	-235	-551	-87	-446	-213	-176	-194	-329	Přirozený přírůstek/úbytek
4 278	4 761	5 160	5 363	5 594	6 189	6 881	7 959	9 496	Přistěhovalí
3 506	3 549	3 827	3 624	3 656	3 982	4 518	3 909	3 940	Vystěhovalí
772	1 212	1 333	1 739	1 938	2 207	2 363	4 050	5 556	Přírůstek/úbytek stěhováním
451	977	782	1 652	1 492	1 994	2 187	3 856	5 227	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
196,4	201,0	203,2	206,4	219,4	219,2	231,2	241,2	.	Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
290,7	291,3	295,9	294,9	298,8	297,4	297,3	297,5	300,6	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
199,3	198,6	193,4	194,5	191,2	192,7	193,4	194,4	194,1	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
59,3	59,5	60,5	60,3	61,0	60,7	60,6	60,5	60,8	Míra ekonomické aktivity
23 308	23 724	25 709	22 641	18 587	14 655	10 517	9 009	9 811	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
5,75	5,94	6,45	5,70	4,62	3,56	2,55	2,12	2,33	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
10 520	10 740	10 933	11 038	11 308	11 424	11 811	12 380	13 423	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,6	4,6	4,7	4,8	4,7	4,6	4,7	4,7	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
18 549	19 055	19 429	19 650	19 399	18 853	18 704	18 863	18 845	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
42 457	43 369	44 658	46 307	47 924	49 438	50 550	51 237	51 990	základních škol
24 175	22 774	21 835	21 309	21 038	21 243	21 326	21 343	21 680	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
17 324	16 307	14 992	13 883	12 997	12 190	11 985	11 555	11 816	Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)
24,1	22,4	23,9	20,9	18,3	16,8	16,8	17,0	17,6	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
202 607	198 464	208 139	222 957	233 234	243 655	255 226	262 067	.	Hrubý domácí produkt
102,3	95,9	102,9	104,3	103,4	103,0	104,0	100,4	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
3 142	3 779	4 133	4 737	4 607	3 447	3 614	4 361	.	Výdaje na výzkum a vývoj
147 419	147 750	⁷⁾ 141 202	142 307	143 478	144 545	145 763	147 014	146 382	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
9 540	9 924	10 290	11 545	10 537	10 328	10 619	10 925	.	Produkce zemědělského odvětví ⁸⁾
53 037	54 027	55 284	57 646	59 681	61 062	61 560	61 496	59 524	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
12 640	11 097	10 032	12 825	12 704	13 313	12 588	13 958	.	Stavební práce "S" provedené v krajích ⁵⁾
1 457	1 444	1 445	1 362	1 208	1 561	1 647	2 426	⁹⁾ 2 688	Dokončené byty
495,6	¹⁰⁾ 595,1	558,8	568,7	650,3	660,0	751,6	839,9	871,9	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
379 930	379 335	378 868	378 166	377 762	377 477	377 203	377 106	377 137	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
258 261	257 434	256 406	254 982	254 298	253 519	252 977	252 266	251 382	z toho orná půda
376 167	376 756	377 230	377 921	378 334	387 421	387 697	387 790	387 757	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
299 842	300 048	300 191	300 420	300 553	308 449	308 631	308 703	308 732	z toho: lesní pozemky
9 641	9 604	9 583	9 557	9 523	9 514	9 495	9 516	9 542	zastavěné plochy a nádvoří
83,4	81,6	80,5	87,3	87,6	87,4	88,6	88,4	86,9	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
240	243	231	252	283	330	324	337	.	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
2 678	2 246	2 322	4 344	2 106	2 545	1 797	1 943	.	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní výsledky

⁹⁾ předběžné výsledky

¹⁰⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	575 143	576 635	578 629	580 816	584 672	589 899
v tom: muži		284 702	285 659	286 667	287 844	290 226	293 394
ženy		290 441	290 976	291 962	292 972	294 446	296 505
z toho cizinci (bez azylantů)		25 958	27 304	29 331	31 479	35 381	39 779
Sňatky		2 519	2 638	2 857	2 857	3 034	3 006
Průměrný věk při prvním sňatku: ženichové		32,0	32,0	32,1	32,2	32,3	32,8
nevěsty		29,1	29,1	29,4	29,4	29,6	30,0
Rozvody		1 374	1 462	1 380	1 356	1 386	1 279
Živě narození	osoby	5 674	5 861	5 940	6 066	6 082	6 027
z toho mimo manželství	%	49,1	49,4	50,5	50,8	51,6	48,3
Průměrný věk matky při narození dítěte		30,3	30,3	30,3	30,5	30,6	30,6
prvního dítěte		28,6	28,6	28,5	28,7	28,8	28,9
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,472	1,555	1,607	1,670	1,696	1,702
Potraty		2 312	2 025	1 847	1 992	1 663	1 714
z toho umělá přerušení těhotenství		1 223	927	903	967	859	808
Potraty na 100 narozených	%	40,7	34,5	31,0	32,7	27,3	28,4
Zemřelí	osoby	5 761	6 307	6 153	6 242	6 276	6 356
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-87	-446	-213	-176	-194	-329
Přistěhovalí	osoby	5 363	5 594	6 189	6 881	7 959	9 496
z toho z ciziny		1 906	1 843	2 364	3 275	4 197	5 480
Vystěhovalí	osoby	3 624	3 656	3 982	4 518	3 909	3 940
z toho do ciziny		809	676	742	1 371	796	863
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	1 739	1 938	2 207	2 363	4 050	5 556
z toho s cizinou		1 097	1 167	1 622	1 904	3 401	4 617
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	1 652	1 492	1 994	2 187	3 856	5 227
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	9,9	10,2	10,3	10,5	10,4	10,3
zemřelí	‰	10,0	11,0	10,7	10,8	10,8	10,8
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,2	-0,8	-0,4	-0,3	-0,3	-0,6
přistěhovalí	‰	9,3	9,7	10,7	11,9	13,7	16,2
vystěhovalí	‰	6,3	6,4	6,9	7,8	6,7	6,7
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	3,0	3,4	3,8	4,1	7,0	9,5
celkový přírůstek/úbytek	‰	2,9	2,6	3,5	3,8	6,6	8,9
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	1,9	2,2	2,2	3,5	1,6	2,2
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,4	1,0	1,2	2,5	1,0	1,8
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	85 260	86 400	87 678	88 938	90 310	91 693
%	%	14,8	15,0	15,2	15,3	15,4	15,5
15–64 let	osoby	384 324	381 948	379 877	377 756	377 210	378 516
%	%	66,8	66,2	65,7	65,0	64,5	64,2
65 a více let	osoby	105 559	108 287	111 074	114 122	117 152	119 690
%	%	18,4	18,8	19,2	19,6	20,0	20,3
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	42,1	42,3	42,5	42,6	42,7	42,8
mužů		40,9	41,1	41,3	41,4	41,5	41,6
žen		43,3	43,5	43,7	43,8	43,9	44,0
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	123,8	125,3	126,7	128,3	129,7	130,5
mužů		103,9	105,8	107,2	108,9	110,4	111,3
žen		144,5	145,7	147,0	148,5	149,9	150,6
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	49,7	51,0	52,3	53,8	55,0	55,8
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
mužů při narození		76,1	76,1	76,0	76,2	76,2	76,4
žen při narození		81,4	81,4	81,4	81,7	81,6	81,9
mužů ve věku 65 let		16,0	16,1	15,9	16,0	16,2	16,2
žen ve věku 65 let		19,1	19,1	19,1	19,4	19,5	19,6

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL ¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	489,3	490,0	490,1	490,7	492,0	494,8
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	12,8	13,9	13,7	13,5	12,8	13,0
střední bez maturity	%	36,6	36,5	36,4	37,1	36,4	36,9
střední s maturitou	%	36,0	34,2	34,1	32,7	33,8	33,8
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	14,5	15,4	15,8	16,7	17,0	16,4
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	294,9	298,8	297,4	297,3	297,5	300,6
v tom: zaměstnaní		279,9	287,5	287,2	291,5	293,0	296,8
z toho ženy		121,1	124,0	124,8	129,7	128,9	128,6
nezaměstnaní		15,0	11,3	10,2	5,8	4,5	3,8
z toho ženy		8,8	6,6	5,4	3,0	2,4	2,1
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	194,5	191,2	192,7	193,4	194,4	194,1
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	83,9	86,2	85,3	84,9	83,3	86,0
zaměstnavatelé	%	3,5	3,3	2,7	3,0	2,9	2,2
pracující na vlastní účet	%	11,9	10,1	11,4	11,6	13,6	11,4
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	274,3	280,1	280,5	280,8	283,4	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,5	4,2	4,1	4,0	3,9	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,6	42,0	42,0	42,1	41,8	.
terciární (služby)	%	53,9	53,8	53,9	53,9	54,3	.
Míra ekonomické aktivity	%	60,3	61,0	60,7	60,6	60,5	60,8
v tom: muži		68,5	69,7	69,2	68,1	68,5	69,6
ženy		52,3	52,5	52,4	53,3	52,6	52,2
Míra zaměstnanosti	%	57,2	58,7	58,6	59,4	59,6	60,0
v tom: muži		65,9	67,8	67,2	66,9	67,6	68,8
ženy		48,7	49,9	50,2	52,1	51,7	51,3
Obecná míra nezaměstnanosti	%	5,1	3,8	3,4	1,9	1,5	1,3
v tom: muži		3,7	2,8	2,9	1,7	1,3	1,0
ženy		6,8	5,0	4,1	2,2	1,8	1,59
NEZAMĚSTNANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	22 641	18 587	14 655	10 517	9 009	9 811
z toho: ženy		11 619	9 675	7 631	5 371	4 553	5 045
absolventi škol a mladiství		1 223	934	699	400	409	481
osoby se zdravotním postižením		3 187	3 045	2 825	2 195	1 775	1 708
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		5 582	5 368	4 712	3 951	3 745	4 216
dosažitelní		21 901	17 607	13 499	9 623	7 955	8 737
v tom podle věku:							
do 19 let		795	616	501	338	343	382
20–24 let		2 541	1 820	1 230	790	743	834
25–34 let		4 847	3 863	2 872	1 994	1 767	1 971
35–44 let		5 322	4 407	3 413	2 293	1 901	2 123
45–54 let		4 878	4 043	3 172	2 343	1 985	2 154
55 a více let		4 258	3 838	3 467	2 759	2 270	2 347
průměrný věk	roky	40,8	41,6	42,6	43,5	42,9	42,6
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		6 802	5 486	4 420	3 159	2 672	2 865
střední bez maturity		9 313	7 545	6 023	4 319	3 592	3 862
střední s maturitou		5 097	4 293	3 193	2 302	2 029	2 333
vyšší odborné vč. nástavbového		168	152	117	86	83	74
vysokoškolské		1 261	1 111	902	651	633	677
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	9 534	8 044	6 226	4 416	3 877	4 433
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		2 613	2 244	1 726	1 280	1 232	1 434
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		6 921	5 800	4 500	3 136	2 645	2 999
manuální pracovníci	osoby	12 170	10 110	8 170	5 949	5 036	5 287
kvalifikovaní (třídy 6–8)		5 928	4 914	3 979	2 894	2 543	2 687
nekvalifikovaní (třída 9)		6 242	5 196	4 191	3 055	2 493	2 600

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
v tom podle délky evidence:	osoby						
do 3 měsíců		7 149	6 384	5 533	4 745	4 557	4 843
3–6 měsíců		3 665	3 095	2 405	1 695	1 657	2 141
6–12 měsíců		3 228	2 508	1 969	1 385	1 153	1 393
od 1 roku do 2 let		3 222	2 124	1 494	816	579	700
více než 2 roky		5 377	4 476	3 254	1 876	1 063	734
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměstnanosti	Kč	6 286	6 537	6 740	7 329	7 787	8 471
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	5,70	4,62	3,56	2,55	2,12	2,33
v tom: muži		5,46	4,36	3,38	2,47	2,08	2,23
ženy		5,95	4,89	3,75	2,64	2,16	2,43
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	%	2,24	1,73	1,25	0,71	0,44	0,38
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	4 927	8 458	10 210	20 396	34 866	37 876
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	4,6	2,2	1,4	0,5	0,3	0,3
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	118 470	126 293	126 642	133 933	140 549	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	206,4	219,4	219,2	231,2	241,2	.
průměr ČR = 100	%	100,7	102,7	99,0	100,4	97,9	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	26 004	27 013	28 182	30 700	33 020	35 208
v tom: muži		28 611	29 748	31 104	33 683	36 147	37 978
ženy		22 855	23 724	24 562	26 927	29 130	31 710
Medián mezd	Kč	23 175	24 135	25 388	27 879	30 055	31 985
v tom: muži		24 997	26 204	27 609	30 351	32 460	34 336
ženy		21 139	21 946	22 715	25 222	27 240	29 286
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		19 650	19 399	18 853	18 704	18 863	18 845
základních škol		46 307	47 924	49 438	50 550	51 237	51 990
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		21 309	21 038	21 243	21 326	21 343	21 680
vyšších odborných škol (denní studium)		1 151	1 110	1 003	862	813	820
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		14 037	13 078	12 416	12 017	11 423	11 338
s místem výuky v kraji		13 883	12 997	12 190	11 985	11 555	11 816
z toho v prezenčním studiu	%	81,1	81,4	81,0	81,4	83,9	86,1
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	3 512	3 267	3 030	2 621	2 560	2 384
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 763	2 699	2 673	2 733	2 725	.
na 1 000 obyvatel		4,8	4,7	4,6	4,7	4,7	.
Nemocnice		11	11	11	10	10	.
lůžka		3 268	3 246	3 485	3 355	3 321	.
případy hospitalizace ⁶⁾	tis. případů	118,2	118,1	123,0	119,5	119,6	.
průměrná ošetrovací doba	dny	7,27	7,11	7,27	7,43	7,44	.
využití lůžek	dny	264,4	258,5	256,6	264,8	267,7	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	4,117	4,572	4,708	4,688	4,843	5,033
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	42,3	39,2	40,2	39,1	38,4	39,6
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. pěst. péče)	v tis.	491,1	474,8	454,3	423,5	378,2	338,1
z toho přídavek na dítě		221,6	204,2	184,9	157,5	117,8	103,8
Výdaje na dávky celkem (vč. pěstounské péče)	mil. Kč	1 703	1 693	1 717	1 705	1 826	1 560
z toho přídavek na dítě		132	122	110	94	93	84
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. pěstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	2 967	2 941	2 972	2 943	3 134	3 040

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstn. (12 měsíců a déle) v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ⁵⁾ Pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výdělků) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)⁶⁾ do roku 2015 počet hospitalizovaných pacientů¹²⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		1 815	1 797	1 781	1 727	1 629	1 639
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		17,2	16,6	16,0	15,1	13,9	13,7
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		741	789	1 053	968	1 192	1 283
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		1 094	1 076	1 076	1 076	1 076	1 076
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁷⁾	osoby	129 868	131 235	132 327	133 017	133 610	133 803
z toho ženy		79 333	79 824	80 134	80 203	80 098	79 928
Příjemci starobního důchodu sólo ⁸⁾	osoby	96 350	97 809	98 875	99 758	100 478	100 873
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{7,9)}	osoby	35 555	36 639	37 504	38 223	38 800	39 180
z toho ženy		20 153	20 769	21 366	21 803	22 152	22 386
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	27,4	27,9	28,3	28,7	29,0	29,3
v tom: muži		30,5	30,9	30,9	31,1	31,1	31,2
ženy		25,4	26,0	26,7	27,2	27,7	28,0
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁸⁾	Kč	11 038	11 308	11 424	11 811	12 380	13 423
v tom: muži		12 165	12 450	12 567	12 975	13 582	14 669
ženy		10 031	10 284	10 388	10 748	11 271	12 265
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁸⁾ na mzdovém mediánu	%	47,6	46,9	45,0	42,4	41,2	42,0
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 149 293	1 274 979	1 401 951	1 486 303	1 809 832	2 046 456
v tom dávky:							
nemocenské		782 612	883 146	976 685	1 020 909	1 278 905	1 487 632
ošetřovné		55 035	64 797	72 108	84 800	98 790	100 283
peněžitá pomoc v mateřství		311 262	326 643	352 724	380 205	419 760	439 455
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		384	392	434	389	437	469
otcovská poporodní péče ¹⁰⁾		.	.	.	.	10 463	13 333
dlouhodobé ošetřovné ¹⁰⁾		.	.	.	.	1 477	5 284
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		11 991	10 512	9 679	9 727	9 923	10 324
na 1 000 obyvatel		20,9	18,3	16,8	16,8	17,0	17,6
Objasněné trestné činy		6 520	5 687	4 931	4 664	4 812	4 930
Hlášené dopravní nehody		2 905	3 205	3 352	3 590	3 673	4 091
na 1 000 obyvatel		5,1	5,6	5,8	6,2	6,3	7,0
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	40	39	41	53	44	28
Podíl bodovaných řidičů ¹¹⁾ z registrovaných řidičů celkem	%	9,1	8,7	7,4	7,0	6,6	6,3
Požáry		938	1 244	935	989	1 199	1 082
na 1 000 obyvatel		1,6	2,2	1,6	1,7	2,1	1,8
přímá škoda	mil. Kč	213	107	298	104	219	139

7) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

8) předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

9) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

10) předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

11) bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	222 957	233 234	243 908	255 226	262 067	.
předchozí rok=100 (srovnatelné ceny)	%	104,3	103,4	103,2	104,0	100,4	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	388,4	405,2	422,3	440,6	449,8	.
průměr ČR = 100	%	94,8	92,9	93,5	92,4	89,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	812,9	832,8	872,5	908,9	924,8	.
průměr ČR = 100	%	96,3	93,9	95,9	96,3	94,1	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	201 543	209 879	219 337	229 026	235 752	.
v tom sektory: primární	%	3,8	3,5	3,3	3,5	3,2	.
sekundární	%	46,0	46,0	45,6	44,4	43,9	.
terciární	%	50,1	50,5	51,1	52,3	52,9	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	44 773	51 272	50 962	48 146	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	78,0	89,1	88,2	83,1	.	.
průměr ČR = 100	%	75,7	77,2	78,4	70,4	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	274 262	280 074	279 539	280 806	283 369	.
z toho zaměstnanci		239 331	251 081	248 578	248 100	244 723	.
NÁKLADY PRÁCE¹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	33 950	35 324	37 227	40 003	42 925	.
z toho: přímé náklady		24 589	25 563	26 967	28 998	31 151	.
sociální náklady a výdaje		8 827	9 165	9 625	10 372	11 108	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY²⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	24 757	25 875	26 543	28 092	31 054	35 877
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	24 572	24 709	23 634	26 374	30 683	33 988
z toho: běžné výdaje		17 706	18 785	19 501	20 923	23 151	26 166
kapitálové výdaje		6 866	5 924	4 133	5 451	7 532	7 822
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	4 737	4 607	3 447	3 614	4 361	.
z toho: mzdové		1 575	1 607	1 553	1 679	1 980	.
financované z veřejných zdrojů ČR		957	1 086	952	1 039	1 149	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	3 196	2 971	2 787	2 850	3 133	.
z toho výzkumní pracovníci		1 808	1 770	1 652	1 685	1 915	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE³⁾							
Podíl domácností vybavených počítačem	%	70,7	75,3	77,8	79,3	79,1	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	69,8	75,1	77,5	79,3	80,4	.
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		142 307	143 478	144 545	145 763	147 014	146 382
z toho živnostníci		96 262	97 800	98 606	100 702	101 512	102 720
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		72 481	71 043	69 886	71 136	71 676	72 249
z toho živnostníci		44 805	44 500	43 963	44 978	45 114	45 359
Vzniklé subjekty		3 852	4 074	4 137	4 412	4 135	4 243
z toho živnostníci		2 594	2 446	2 450	2 564	2 565	2 693
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	11 545	10 537	10 327	10 602	⁷⁾ 10 925	.
z toho: rostlinná produkce		5 535	4 953	5 247	4 956	⁷⁾ 5 194	.
živočišná produkce		5 370	4 875	4 643	5 189	⁷⁾ 5 259	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (stav k 31. 5.)	ha	315 043	312 522	310 550	314 953	316 536	319 423
z toho orná		196 790	195 424	194 758	196 322	195 381	197 559
Sklízeň: obilovin	t	626 742	564 069	592 460	540 266	530 317	575 339
brambor	t	32 006	20 115	31 725	34 144	30 056	31 964
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	164 768	168 987	165 396	164 897	164 983	164 685
prasata	kusy	113 449	118 532	120 839	104 757	116 173	117 893
drůbež	tis. ks	2 490	2 324	2 294	1 646	2 416	2 136
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	21 233	21 522	20 118	18 588	19 372	19 187

1) podniky se sídlem v kraji

2) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

3) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2016 je vypočten z dat roku 2015, 2016 a 2017)

7) semidefinitivní výsledky

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	20 890	20 489	22 237	19 830	22 232	19 905
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	26 643	30 161	25 899	23 040	27 669	22 049
Výroba mléka	tis. l	304 042	306 030	315 259	324 400	333 554	339 090
Snáška konzumních vajec	tis. ks	197 805	196 100	171 457	199 993	112 486	217 742
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	2 236	2 090	2 103	1 985	1 944	2 185
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 614 564	1 641 077	1 627 936	1 727 434	1 768 221	2 372 059
z toho nahodilá hmyzová		50 414	131 425	230 218	419 609	863 276	1 671 745
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků		160	163	164	164	166	159
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	208 753 3 621	211 019 3 536	213 925 3 503	220 462 3 581	235 030 3 822	229 564 3 857
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	57 646	59 681	61 062	61 560	61 496	59 524
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	27 837	29 052	30 357	32 416	34 518	36 559
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 406	1 476	1 286	1 307	1 335	1 279
podíl na ČR	%	1,6	1,8	1,5	1,5	1,5	1,5
Spotřeba elektřiny	GWh	2 845	2 915	3 048	3 107	3 080	3 033
podíl na ČR	%	5,1	5,2	5,3	5,3	5,2	5,1
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 361,6	1 395,5	1 452,5	1 476,8	1 458,5	1 472,9
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	343 034	358 327	379 678	392 601	363 913	362 408
podíl na ČR	%	4,8	4,8	4,7	4,7	4,5	4,3
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	636,7	721,2	763,2	790,5	739,4	713,3
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁵⁾		26	25	25	24	23	28
Základní stavební výroba ⁵⁾	mil. Kč tis. Kč	5 220 1 721	6 354 2 099	5 858 1 997	5 429 1 916	5 871 2 056	7 376 2 269
na 1 zaměstnance							
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁵⁾	fyz. os.	3 033	3 027	2 933	2 834	2 855	3 251
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁵⁾	Kč	29 407	30 495	32 202	35 001	37 902	39 472
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁶⁾	mil. Kč	12 825	12 704	13 313	12 588	13 867	.
z toho pro veřejné zadavatele		6 640	6 048	4 810	5 434	6 889	.
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	10 996	12 604	16 060	17 808	21 279	16 571
z toho: budov (bytových a nebytových)		7 252	8 299	12 612	14 091	14 841	12 106
na ochranu životního prostředí		791	829	665	1 082	1 878	943
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 211	2 432	2 861	3 051	3 626	2 757
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		1 300	1 548	2 170	2 356	2 163	2 156
z toho v nových rodinných domech		722	889	954	1 135	1 414	1 202
Dokončené byty		1 362	1 208	1 561	1 647	2 426	⁸⁾ 2 688
z toho v nových rodinných domech		830	820	913	952	1 206	⁸⁾ 1 264
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	33 446	35 280	35 334	35 983	37 225	⁸⁾ 39 239
v novém bytovém domě	Kč	26 087	37 521	36 154	33 619	36 953	⁸⁾ 41 599
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		289 942	304 968	315 974	330 684	344 128	355 958
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		517	521	519	507	535	528
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		28 044	28 503	28 375	27 503	28 703	28 486
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	569	650	660	752	840	872
z toho ze zahraničí		203	235	233	257	306	314
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,6	3,6	3,6	3,5	3,4	3,4
z toho hostů ze zahraničí		3,1	3,1	3,1	3,0	3,0	3,0

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

⁵⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

⁶⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁸⁾ předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - životní prostředí

	Měřicí jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	378 166	377 762	377 477	377 203	377 106	377 137
z toho: orná půda		254 982	254 298	253 519	252 977	252 266	251 382
zahrady a ovocné sady		13 379	13 385	13 387	13 411	13 484	13 594
trvalé travní porosty		109 804	110 079	110 572	110 815	111 355	112 161
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	377 921	378 334	387 421	387 697	387 790	387 757
z toho: lesní pozemky		300 420	300 553	308 449	308 631	308 703	308 732
zastavěné plochy a nádvoří		9 557	9 523	9 514	9 495	9 516	9 542
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	84,1	83,9	84,4	85,0	86,3	85,9
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	87,3	87,6	87,4	88,6	88,4	86,9
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	33,3	33,2	37,5	38,1	39,2	40,8
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	25,0	24,6	26,7	27,0	27,8	30,5
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	82,4	83,0	83,8	84,9	86,3	85,9
na kanalizaci s koncovou ČOV		76,3	77,5	77,4	79,4	80,8	80,6
Podíl čistěných odpadních vod (bez srážkových)	%	93,9	94,7	95,7	96,4	95,7	95,5
Čistírný odpadních vod (ČOV)		199	196	196	200	210	208
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	175 355	172 861	171 452	171 716	173 795	173 137
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	8 400	8 095	9 113	8 483	8 843	8 601
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,50	0,51	0,51	0,51	0,49	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,44	0,44	0,44	0,44	0,42	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,06	0,06	0,07	0,07	0,07	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,86	0,85	0,59	0,55	0,51	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,86	0,85	0,58	0,55	0,51	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,07	1,07	0,91	0,92	0,86	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,38	0,39	0,36	0,37	0,34	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,70	0,68	0,56	0,55	0,53	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	5,46	5,66	5,63	5,68	5,06	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		4,28	4,57	4,63	4,73	4,20	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,18	1,09	1,00	0,95	0,87	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ²⁾	t	1 293 044	1 158 043	1 782 794	1 163 261	930 665	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	244 843	247 901	285 495	303 932	289 705	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	85 439	128 943	132 912	152 017	152 791	.
stavebnictví	t	798 861	446 832	1 246 772	534 896	364 688	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	2 253	2 012	3 086	2 008	1 597	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	252	283	330	324	337	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunál. odpadu	%	17,7	17,1	16,0	18,1	17,9	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	44,6	48,5	52,8	58,8	60,3	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	4 344	2 106	2 545	1 797	1 943	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 342,7	1 090,9	1 383,3	949,5	987,2	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	11,5	13,0	24,3	13,7	23,1	.
nakládání s odpadními vodami	%	20,5	36,6	48,3	52,5	45,0	.
nakládání s odpady	%	64,3	39,3	23,7	27,7	25,8	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 557,0	2 593,1	2 975,2	3 141,7	3 162,1	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	3,6	3,6	3,0	3,1	3,2	.
nakládání s odpadními vodami	%	25,0	24,5	24,7	23,2	21,5	.
nakládání s odpady	%	68,8	68,9	67,9	68,7	68,8	.

¹⁾ emise v celé časové řadě nově vypočteny podle mezinárodní metodiky (především zpřesněny odhady emisí z dopravy a emisí ze spalování v domácnostech)

²⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2014 a 2019

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	2014	575 143	61 016	86 859	187 245	62 226	77 022	47 907	52 868
	2019	589 899	62 062	86 405	194 280	63 488	79 979	49 349	54 336
z toho cizinci (bez azylantů)	2014	25 958	2 640	2 468	12 812	1 787	1 608	1 534	3 109
	2019	39 779	3 686	3 206	20 043	2 452	2 602	2 578	5 212
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2014	14,8	15,5	14,6	14,3	14,9	15,6	14,6	15,1
	2019	15,5	15,9	14,8	15,4	15,7	16,2	15,5	15,6
15–64 let	2014	66,8	67,0	66,2	66,0	66,9	67,5	66,7	69,5
	2019	64,2	64,1	63,3	63,8	63,9	64,7	64,0	66,6
65 a více let	2014	18,4	17,5	19,2	19,6	18,2	16,9	18,7	15,3
	2019	20,3	20,0	21,9	20,8	20,4	19,1	20,4	17,7
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2014	42,1	41,6	42,7	42,8	42,0	41,2	42,4	40,8
	2019	42,8	42,5	43,9	43,0	42,9	42,0	42,9	41,8
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2014	123,8	113,1	131,8	137,0	121,9	108,2	128,2	101,5
	2019	130,5	125,5	148,3	134,8	130,5	117,7	131,6	113,3
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2014	49,7	49,2	51,0	51,5	49,5	48,3	50,0	43,8
	2019	55,8	56,0	58,1	56,8	56,5	54,6	56,2	50,0
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2014	-0,2	-0,1	-1,7	0,5	-0,3	0,4	-1,9	1,1
	2019	-0,6	-0,2	-2,3	0,2	-1,3	-0,7	-1,2	0,8
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2014	3,0	1,6	-0,6	5,8	2,2	4,1	3,7	-0,4
	2019	9,5	2,7	3,1	13,7	8,9	9,5	9,0	13,1
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2014	2,9	1,5	-2,3	6,3	1,9	4,5	1,8	0,7
	2019	8,9	2,6	0,8	13,9	7,7	8,8	7,8	13,9
Naděje dožití při narození (v období 2015–2019)									
muži		.	75,5	75,9	77,3	75,9	76,3	75,2	74,8
ženy		.	81,5	81,7	82,0	81,9	81,5	80,8	80,7
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2014	22 641	2 316	3 808	7 212	2 169	2 906	1 520	2 710
	2019	9 811	911	1 515	3 153	863	1 410	854	1 105
z toho (%):									
ženy	2014	11 619	1 192	1 826	3 855	1 141	1 531	824	1 250
	2019	5 045	465	745	1 677	473	712	479	494
absolventi škol a mladiství	2014	1 223	103	181	428	141	183	75	112
	2019	481	69	61	147	41	77	35	51
osoby se zdravotním postižením	2014	3 187	405	533	709	343	313	355	529
	2019	1 708	164	273	443	172	221	210	225
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2014	5 582	408	1 207	1 686	509	762	395	615
	2019	4 216	313	693	1 413	374	617	354	452
dosažitelní	2014	21 901	2 296	3 694	6 804	2 084	2 879	1 449	2 695
	2019	8 737	845	1 345	2 776	749	1 212	790	1 020
ve věku do 24 let	2014	3 336	306	546	983	374	531	219	377
	2019	1 216	157	177	330	116	207	95	134

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2014 a 2019

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
ve věku 55 a více let	2014	4 258	463	704	1 276	380	501	359	575
	2019	2 347	184	367	735	205	319	242	295
evidovaní 12 a více měsíců	2014	8 599	1 010	1 317	2 775	810	975	506	1 206
	2019	1 434	108	189	421	126	213	197	180
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ³⁾	2014	5,70	5,60	6,41	5,53	4,99	5,52	4,54	7,35
	2019	2,33	2,12	2,46	2,27	1,86	2,36	2,52	2,85
v tom: muži	2014	5,46	5,30	6,55	5,16	4,57	5,14	4,02	7,70
	2019	2,23	2,03	2,54	2,12	1,62	2,29	2,13	3,04
ženy	2014	5,95	5,91	6,27	5,91	5,45	5,92	5,09	6,97
	2019	2,43	2,22	2,38	2,42	2,13	2,44	2,92	2,64
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2014	2,24	2,47	2,29	2,24	1,95	1,88	1,58	3,28
	2019	0,38	0,27	0,35	0,34	0,31	0,41	0,62	0,50
Lékaři na 1 000 obyvatel	2014	4,8	2,5	3,5	8,9	3,2	1,6	4,1	2,5
	2018	4,7	2,3	3,5	8,8	3,5	1,3	2,9	2,6
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2014	4,117	4,338	4,318	3,571	4,826	4,295	5,131	4,935
	2019	5,033	5,134	5,384	4,238	5,834	5,521	6,251	6,423
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2014	42,3	40,5	45,0	40,1	47,2	45,0	46,4	40,6
	2019	39,6	39,1	42,1	36,1	46,0	41,2	44,0	41,0
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2014	17,2	39,2	19,5	9,2	14,6	6,0	24,4	33,4
	2018	13,9	30,3	17,6	4,8	13,0	5,1	23,7	28,8
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁵⁾	2014	11 038	10 771	10 732	11 315	10 976	10 972	11 021	10 968
	2019	13 423	13 081	13 048	13 764	13 407	13 389	13 452	13 217
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁶⁾	2014	27,4	29,9	32,6	24,3	28,9	29,9	26,1	22,2
	2019	29,3	32,2	34,9	25,7	31,3	31,4	29,0	23,7
v tom: muži	2014	30,5	33,4	36,5	27,0	33,1	31,9	29,3	24,5
	2019	31,2	33,8	37,1	27,5	34,9	31,6	31,4	25,1
ženy	2014	25,4	27,6	30,2	22,7	26,0	28,5	24,0	20,7
	2019	28,0	31,2	33,5	24,5	28,7	31,2	27,4	22,9
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2014	20,9	17,1	17,4	30,0	12,5	12,7	19,3	22,3
	2019	17,6	13,3	14,3	26,2	11,6		13,7	16,2
z toho násilné a mravnostní	2014	1,7	1,2	1,3	2,4	0,6	1,3	1,7	2,0
	2019	1,5	1,0	1,1	2,0	1,3		1,6	2,0
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2014	5,1	6,1	4,2	4,8	4,5		3,9	8,5
	2019	7,0	8,3	5,3	7,6	5,4		7,0	9,9

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁵⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec⁶⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2014 a 2019

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel (stav k 31. 12.) ⁷⁾	2014	167,4	155,9	163,2	180,9	152,0	166,9	171,2	155,0
	2019	174,1	161,9	171,9	183,6	167,2	178,5	176,2	157,6
z toho:									
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2014	126,0	108,0	121,3	152,2	108,0	113,6	116,8	109,5
	2019	122,5	101,1	120,9	147,9	109,8	111,7	114,3	96,6
subjekty vzniklé v roce	2014	6,7	5,5	6,2	8,6	5,4	6,0	5,2	6,2
	2019	7,2	6,2	6,0	9,1	6,9	6,3	5,9	6,6
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2014	2,3	1,8	1,0	2,7	2,1	3,2	3,0	1,5
	2019	3,7	3,9	1,9	2,9	3,9	7,0	4,4	3,2
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2014	2,4	1,9	2,5	2,3	2,0	3,4	2,2	2,1
	2019	4,6	3,2	3,0	6,0	4,1	5,7	2,2	4,5
Hromadná ubytovací zařízení	2014	517	54	241	64	26	47	32	53
	2019	528	49	252	70	27	46	31	53
lůžka	2014	28 044	2 407	9 648	5 517	1 197	3 795	2 207	3 273
	2019	28 486	2 351	10 088	5 364	1 161	3 815	1 912	3 795
lůžka na 1 000 obyvatel	2014	48,9	39,5	111,0	29,6	19,3	49,4	46,2	62,0
	2019	48,5	38,0	116,8	27,8	18,4	47,9	38,9	70,3
hosté (tis. osob)	2014	568,7	26,0	177,1	226,4	20,4	49,4	⁸⁾ 27,6	41,9
	2019	871,9	⁸⁾ 36,7	⁸⁾ 284,7	336,7	⁸⁾ 21,6	⁸⁾ 54,6	⁸⁾ 36,1	101,4
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):									
orná půda	2014	33,7	35,4	25,2	34,1	42,9	41,2	34,2	30,7
	2019	32,9	34,4	24,9	33,7	42,2	40,8	29,6	30,0
lesní pozemky	2014	39,7	38,2	43,3	25,1	30,3	40,3	43,4	43,4
	2019	40,4	38,3	43,4	25,0	30,8	40,4	48,9	43,6
zastavěné plochy a nádvoří	2014	1,3	1,1	1,0	4,9	1,5	1,2	1,6	0,8
	2019	1,2	1,1	1,0	5,0	1,5	1,2	1,4	0,8

⁷⁾ předběžné údaje⁸⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
			Pelhřimov	PE	CZ0633
			Třebíč	TR	CZ0634
			Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031			
České Budějovice	CB	CZ0311	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Český Krumlov	CK	CZ0312	Blansko	BK	CZ0641
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313	Brno-město	BM	CZ0642
Písek	PI	CZ0314	Brno-venkov	BI	CZ0643
Prachatice	PT	CZ0315	Břeclav	BV	CZ0644
Strakonice	ST	CZ0316	Hodonín	HO	CZ0645
Tábor	TA	CZ0317	Vyškov	VY	CZ0646
			Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeňský kraj	PLK	CZ032			
Domažlice	DO	CZ0321	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Klatovy	KT	CZ0322	Jeseník	JE	CZ0711
Plzeň-město	PM	CZ0323	Olomouc	OC	CZ0712
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Prostějov	PV	CZ0713
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Přerov	PR	CZ0714
Rokycany	RO	CZ0326	Šumperk	SU	CZ0715
Tachov	TC	CZ0327			
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Cheb	CH	CZ0411	Kroměříž	KM	CZ0721
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Sokolov	SO	CZ0413	Vsetín	VS	CZ0723
			Zlín	ZL	CZ0724
Ústecký kraj	ULK	CZ042			
Děčín	DC	CZ0421	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Chomutov	CV	CZ0422	Bruntál	BR	CZ0801
Litoměřice	LT	CZ0423	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Louny	LN	CZ0424	Karviná	KI	CZ0803
Most	MO	CZ0425	Nový Jičín	NJ	CZ0804
Teplice	TP	CZ0426	Opava	OP	CZ0805
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Ostrava-město	OV	CZ0806
Liberecký kraj	LBK	CZ051			
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

